

مه مله که تی گورگه گان

حه مه سه بیلد خاقلاری

منتدی اقرأ الثقافی

www.iqra.ahlamontada.com

منتدی اقرأ الثقافی

للکتب (کوردی - عربی - فارسی)

www.iqra.ahlamontada.com

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النَّقَافِي)

يبراي داتلود كتابهاي مختلف مراجعه: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النَّقَافِي)

بؤدبەرزانی جۆرهەا کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النَّقَافِي)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتيب (كوردی , عربي , فارسي)

مه مله که تی گورگه کان

حه مه سه عید که لاری

دەزگای تووژینهوه و بلاوکردنهوهی موکریانی

● مەمەله کەتیی گورگەکان

● نووسینی: حەمە سەعید کەلاری
● نەخشەسازی ناوهوه: گۆران جەمال رەواندزی
● بەرگ: حەمیدە یوسفی
● چاپ: یەکەم ۲۰۰۹
● ژمارە ی سپاردن: ۹۱۷
● نرخ: ۲۰۰۰ دینار
● تیراژ: ۷۵۰ دانە
● چاپخانه: چاپخانه ی خانی (دەزوک)

زنجیره ی کتیب (۳۹۹)

هه‌موو مافیکی بۆ ده‌زگای موکریانی پارێزراره

مالپەر: www.mukiryani.com

ئیمیل: info@mukiryani.com

پیشکەشە..

بە دایکم.. ئەو دایکە ی که بیزوی بە کوپینی منەوه کرد و

منیش بووم بە باعێسی سووتانی ئەو.

بە کانی.. ئەو کانێیە ی دونیای پێکرد لە جوانی.

(مندالیک له مهمله که تی باوکه کاند)

نهمشو چاوه کاتم چاوی پشکیتنرک بون به وردی (مندالیک له مهمله که تی باوکه کاند)م
پیتخوتندوه، وشه به وشه، دیر به دیر و ستون به ستون سهرن و کهو و تهته لم کرد، دواپی
هرچون دایکک پاش نۆ مانگ و نۆ رۆژ، هه لگرتنی کۆرپه کهی له منالدانیدا، لهناکاودا
باریکه ژانیک دهیگریت و بهر بهر ژانه که قورس و قورستر دهیت، ئینجا به چهند قهوه تکر دنیکی
پروکتینر منداله کهی لیجیادهیتوه، ههر خۆشی دهیت مامان و به لهته موسیقی تیر ناوکی
دهبریت و به نهوپیری شینهیهوه قوماتی دهکات و گۆی مه مکی دهیت ده می تا تیر ژه کی
دهکات، که دلتیا دهیت له ساغ و سهلامه تی مه لۆتکه کهی، به سهر که له بیژنگیکهوه، به
تهنیش خۆیهوه دهغه وینیت و خۆشی به دهه ورده ژانه راده کشی و خهوی لیده کهوی، منیش
رک وک نهو دایکه زه یسانم کرد، دواي شهنوخی و ژان و خۆخاردنهوه، که لیوومهوه وشه
(تهواو)م خسته نیو جوت کهوانیکی مه حکه مهوه، ئینجا نووسینه کهم پیتچایه فایلیکی نوته و
له ژورور سهرمهوه دامنا، نیر ههر نهوهنده خۆش بوو سهرم خسته سهر سهرینه که و پیم راکیشا،
ناسودهیه کی به لهزه ته وک پارچه ناویشمیکی نهرم و نۆل و تهنکی بههار رهنگ خۆی کیشا به
سهر رۆحدا و نهسی خهیاڵ هاویشتمیه سهر پشتی خۆی و بههه وراز و نشیوی رۆزگار یکی
پرمهینته و مهحه بهتتا بر دمییهوه.

دهمهو نیواره بوو دهوویهر تاریک داهات، شو لهناو پیدهنگییه کی قوولدا تهواو رهشی پۆشی،
ههستیره کان له قولایی ئاسماندا بریکیان وک پشکوی دار بهرووی ناو کوانووی رهشالیکی
کۆچهری نهو بناره، که کزه بایه که دهیگه شیتیتتهوه ناوها دهگه شانهوه، بریکیشیان دوور
دهبریسکانهوه و لهچاو ون دهوون، ون بوونیک دهتگوت چاوی ههزاران ههزار مرۆقی دیله و
له بیابانیکی دوور دوورهوه، مهگهر ههر خوادای خاوهن هیز و توانا ریتی تیردینیت و خه مساردانه
لیروانینیت و بهی نهوی هیچ کاردانه ویه کی هه بویت بۆ رزگار کردیان، له کاتیکدا نهو مرۆقه
یه خسرانه دهرکیان به نهو حهقیقه ته کردیت و تهسلیم بهو واقیعه بویتن، که نیر رزگار بوونیان
مهحاله، مرۆفگه لیک ئیستا یا تاونیکی تر وهکو گه لای پاییز به دهه رهش بایه کهوه هه لده وهرینه سهر
زهوی و دهپرتنه ناو کهند و ناودره کان و دوور له چاوی نازیزانیان دهبن به ژیر لهوه. له ژیر نهو

ناسمانه سامالدها که ده تگوت رتویه کی زله و زبه لاهی خورافیی به زمانی لووس و تمیری
 تیلما سکه هموره کانی نمو رۆژهی لستووتهوه، لهناو نمو کپی و بیده نگییه دا، گرمه یه کی ژووره کهم
 ده لمر نیتیهوه، گورج ده رده پیرمه ده رهوه و سمرده کهومه سمریانی ماله دووره شاره کهم. بيسوره
 سمرده کهومه سمر نمو که لاوهیه که خه لکانیک ده یانگوت: (نمو کاربایه شیت بسوه لهو ده شته دا
 کوئیک مندالی رهش و رووتی ناخنیوته نیتو نمو چوار دیواره وه، نه له دز و ده خهل دهرسی، نه له
 نمو تۆپه له میثوولمیه که نیتواران وه که دوو کهلی چری دهم ته نوور بهره ناسمان لوول ده خوات و به
 تموزم شوپده بیتیهوه بۆناو که لاوه که و تا به یانی دهم له خوینی نمو مندالانه ده ژهنیت. ناخر نمو
 پیاهو خو ده یوانی وه که خه لکانی تر، خانووی ره فیک حیزیییه که، یا جاشیکی داگیر بکر دایه، نه ی
 نازام بۆ نه بکرد؟؟؟ کهسی تریش هه بوو ده یگوت: (وه لا من له جیاتی نمو بوایه نیره ی شاری
 "که لار" م داگیر ده کرد. (ده چمه سمر بانی نمو تاکه ژووره که له ناو هه وشه یه کی گه وره ی
 تیلبه نکرادا قوت کراوتهوه، نمو هه وشه یه، که به که رهوز و تمه توره و که وه ده یچیتیم و چهن
 رۆژ جارتیک ده یوورمه وه و ده سک ده سکی ده کهم و له بازاردا به چهن دینارتیک ده یفرۆشم تا یه که
 دوو کیلو شه کهر، یان که می گلا چای پیده کرم و ده یده مه دهم میوانه ناوه خته کانه وه، که دین بۆ
 سهردانیم، ده چمه نمو سمر بانه و دپوانم ناو جه رگه ی شار گری گرتوه، ورده ورده کۆلان و
 شه قامه کان پر ده بن له هه لا و بیگره و به رده، مال له دوا ی مال ده شله ژیت، تۆ که گویت له نمو
 هه را و زله زله بوایه هه قت بوو بیرت بۆ سمرده می عوسمانیلی و عه قلییه تی خیله کی نمو سمرده مه
 برۆیشته یه، بیرت بۆ نمو شه وه به چووبایه که که سوکاری (حه بیبه) له فه رمانی سولتانی (نه ستانه)
 و خه لیفه ی نیسلام خو ده دزنه وه و سهرقالتی شار دهنه وه نمو شاجوانه ی عه شیره تی (جاف)ن تا بهر
 دهس جه ندرمه کانی سولتان نه که ویت و مه لا ریش ماش و به رغیبه عاشقه که ی (خاکو خۆلی) ی پینشاد
 نه بیت. نمو شه وه فیشه که شیتیه کی ژهنگاوی به ده ست و په نجه ی عه قلیکی نفلیج و به شار نامه
 ده ته قیتیهوه، هه ره نمو ته قیه بوو شاری تووشی فیتیه کی کوشنده کرد. بۆنی بارووت و دوو کهل ناسمان
 ده ته نیتیهوه و منیش وه که شار ده شله ژیم و بیر کردنه وه مه رت ده بیت، دوا ی نه ختیک ددان به خۆدا
 گرتن ده چمه ژووره وه و خۆم ده پیچمه وه، ناخر لهو شاره بیتاکمه دا کی ده لیت نه قامیکی کورتین
 بهر دیک ناهاو تته که لاوه ی بیتحه وشه ی منیشه وه؟ له م بیر کردنه وه و تاوتوت کردنه دا بووم یه کی له
 ناسیاوه دلسۆزه کانم خۆی گه یانده لام، (کی ده لیت نه م گۆل مه زه پای تۆش ناگرتیه وه؟ هه لسه با
 برۆین بۆ مالی نیتمه، لهوی ته کبیریک ده کهین)، نمو وای گوت و منیش سهری ره زامه ندیم بۆ
 له قاند.

مالتي نوان بۆ من حەشارگەيەکی دوور لە گومان و ئەمین بوو، لەوێ بۆ ماوەی زیاد لە هەفتهیهك (حەمەدۆك) ی بەشار کە مال ھاورێی گیانی بە گیانیم بوو، لێمندانەبرا، شەوانەش ھاورێی خانەخوێی شەگەت و ماندووم بە تەنیشتمەو، ھەر ئەوەندە خۆش بوو سەرنەگەي دەخستە ژێر سەری و پێی رادەکێشا، وەك ئەوێ خەو لەمشتیدا بێت، لەمێ دەکردهو و خەو دەبێردەو. ئەو رۆژانە بەلای (رێوان) تەمەن سێ چوار سالییەو (مەن) بوونەوێکی سەیر و سەرسۆرھێنەری نامۆ بووم، چونکە ژوورێکم داگیرکردبوو، کە جینگەمەي رۆژانەي ئەو بوو نێستە لێی قەدەغە کراو و دەرگاکەي لە ژوورەو دادەخەیت و ئەویش وێکی لای ئەو غەریبە دەگرت، کە دەلێن کەسی لێ نێبە دەست بۆ پێلاوێکەم رادەکێشیت و دەیانکات بە شایەتی بووم لەو ژوورەدا. جارێک بە نیازی ھەلخەلەتاندنی، لەگەڵ چوونە ژوورەو مەدا پێلاوێکەم گرت بە دەستەو و بەدەم خواحافیزییەو دەستم بۆ پەنجەرە کە راکێشا و وتم: (رێوان گیان ھا نێستا لە ئەو پەنجەرەو دەر دەچمە دەرەو و دەرۆم، خواحافیز).. رێوان بە چارە گەش و زیتەکانی تێمەدەر وانیت، لەناو تەماشاکردنە کەیدا بێناو پەسەکی گەورە دەخوێنمەو، وەكو ئەوێ بلیت: ئەگەر لە ھاتنی ناوہخت و مانەوێ درێڤخاينی تۆ لەم مائەدا ھێچ ھالێی نەبم و نەتوانم گری کۆترەي ئەو نەتێنێبە بکەمەو، ئەوا ئەوەندە دەزانم ئەو پەنجەرە بوونەوێکی زلی وەك تۆ ناکێشیت، ھەي درۆزن..! ئەگەر ژوورە کەم بۆ چۆل ناکەیت وەرە ببە ھەاورێم و گەمەم لەگەڵدا بکە. دوور لە خواستی رێوان دەچمە ژوورەو، ھەر ئەوەندە خۆشە تا دەرگاکە لە خۆم دادەخەم، نیتەر ئەو مندالە راستگۆ و بێفرت و فێلە وەكو چۆلە کەمەك ھێلانە کەي رەشمارێک داگیری کردبیت و لە ژوورەو بھیشکێنیت، چۆلە کە کەمیش لە ھەببەتدا دەس دەکاتە بالە تەپێ و جریواندن، رێوانیش ناوا دەقیژاند و وێکی لای منی دەگرت، جاری وابوو مەملانییەکی سەختی دەس پێدەکرد و کۆلی نەنەدا، دەرگاکەي ئەدایە بەر مەشت و پێلەقە، دەرئەنجامیش سەردە کەوت و نێمەش چۆکمان بۆ خواستەکانی دانەدا، ئەو ھالێ مەن و رێوان و ھەمەدۆك بوو تا شەوێ مەروڤێکی پاک و بێگنەو و رۆح سووک یە کەم قیژەي دایە بای گوێمدا و نێمە ھەردوو کەمان بووین بەدوو میوان، (ھیلین) خانێ شەنگ بوو بە میوانێکی ھەمیشەیی مائ، نیتەر مەن خۆم بە میوانێکی بارگران و مانەویشم بە بیتاندا دەھاتە بەرچار و دەبوايە خۆم بە لایە کدا ساغ بکەمەو، بۆیە دوور لە خواستی خانەخوێکەم مائناوایم کرد و خۆم دایە دەست قەدەرەو.

دهمو بهمان، دنیا تاريك و روشن بوو، له مال دهرچووين به كولاڼه باريك و تمسكه كانى
 شارد، هيمن هاوړتې چاوساغم كهوته پيشمهوه و سوارى يه كه م پاسى سليحمانى بسووين، پاش دوو
 سمعات ريگا برين پسه كه مان راگرت و دابهزين، لهوئشمهوه كاترميترېك ريمان برى تا گه شستينه
 سمر دهرپاچميه كى پر شه پوژلى نوستوو، به سمر روځى نيمچه ناراميهوه داينام و خوى گهراپه وه.
 يه كه م شمو لهو نوئ مه نزلهدا و له ناو پيخه فې خوتنمدا تا دهمو بهمان به نه مديرو و نه وديودا
 هه لپامه وه و خمو نه چوه چاوم، بويه له ناو چيگاكه دهرپه رپه دهره وه و روښتم كه ميك نه ولاتر
 به سمر بهر زايه كه وه دانيستم، نه گهر نه زمونږ نه كړدوه، پيش مه لابانگدانى بهمانيان،
 بهر له وهى روژ قوژى خوى هه لپاليت و له پى سپى دريژ بكات له ناسوو ره شايى ناسمان رابلالت،
 له ناو پيخه فكه ت دهرپوژ و به گوډچكه ي روځ، گوئ له دهنكه كانى ناو كيى دهر و بهر ت بگره،
 نه گهر هاژه يه كى به سامت بيس، بزانه نه وه دهنكى فواره ي خوينه له شويټيكا دهر ژيټ و
 جه لاده كانى نايست، بو دوو رتر گوئ هه لپخه، هه ناسه ي گوئ زهوى ده بيسيت پشورى سواره و
 وا خمر يكه ديسان خوى ريك ده خاتمه .. به چاوى روځ ته ماشاكه هه زاران روځ ده بيسيت نالوده ي
 تاريكين و به تيلماسكيك تيشكى لاواز كوټر ده بن.. دوو رتر پروانه له م تاوسانه ي لاي نيمه وه زور
 دوو ر پروانه ده بيسيت، له سووچيكي نادياره وه گه وال گه وال هور كوډه بيټمه وه و داده كاته باران و په له
 نه دات، نه وه تا من بوئى باران و خاكى ته پر و تامى ژيانتيكى تازه ده كه م! من نيسته به قه د دوو رى
 ريگاي باپيرام بو حج دوو ر له سنوورى نارامى، نه وهنده ي عه شقى (نالى) بو ته وافى كه عبه ي
 نه ولاى كانى حباي (حبيب) شهيداى ديتنى وهرزيكى به هارم تا له ويدا روځى ماندووم تيكل به
 روځى شه كه تى قهره جانه ي كورده وارى بكه م، به لام بروسكه ي خه يالم خوى به تاشه بهرده كانى
 سوو رينا ده كيشى و شريخه له بنارى عه قلم هه لده ستى، نه وساكه به خوم ده ليم، (واي چ
 ساويلكه ت! ته ماشاكه چ مهرگه ساتيك بهر پوهيه، هااااا سميكه، لهو كار هساته پروانه ده لټيت
 گه له گورگه له ناو نهو توفانه دا بوئى خوينى كړدوه و ده قروسكيټى) نه وه تا هالارى گهرمى گرهمى
 سوو تينمر به سمر روحمدا ديت و نازام كام دارستان له سووچيكي نه م زهويه گري گرتوه؟ نانا دوو ر
 مهر و نه وه تا لمپش دهمدا، هيتشتا بوئى هه لقرچانى جهرگ و دلئ نهو شاره ده بيستم، بوئى سبيرو
 دى، بوئى گوگرد، هه تا نه مړوش سمر تا پا جهسته ي نهو شاره بوئى ستيوى لټه لده ستى، له م
 لايشه وه، پاش نه وه ي شار وه كو قه قنمس له ناو خو له ميتشى خويدا هه لساپه وه و خوى له ته پوتوزى
 رهش و شينباو ته كاند، دوئى بو نه ميبينى و به خوم ده گوت: ناها سميكه، نهو هه زاران كه سه
 چون به ناو يه كدا دټين و ده چن، به سمر شه قامه كه دا سمر بهر و ژور دهر وون، كه چي يه كيټك هوئ نه م

کۆچەى خۆى ناپرسیت... نازانیت قەدەر بەرەو کۆی پەلکینشی دەکات؟ کەس نایزانیت!! بە ھەزاران مەرۆڤ روخساریان ھەمان روخساری پشتاویشتیانە و شان لەشانی یەک دەسون و کەس مەرھەبایەکی گەرمی کەسێک ناکات! منداڵێکی تۆقیو نەوێتا بەدوای دایکیدا ھەلدیت و پەر بە گەرووی دەقیژنیت، کەچی دایکی بە ناستەم گوتی لێتەتی، گەرە پیاوێک بەرلەوێ گیان بێسپێرت، لەو لاریشدا بەپیش چاویەو گۆژێکی بۆ لێدەدەن، ژنێکی دووگیان لەبەرسانا لاکەى دلتی دیت و دەکرۆزیتەو و داوای پارچەیک نان دەکات، کەچی خورجێکی لیوانلیو لە کولپەجی چەور بەلایدا تێدەپەرت و ناوڕیشی لێناداتەو!! منیش لێرە کەس نامیبسیت، ھاوار دەکەم کەس نازنەوت، لە کونی گوتی ئەم بنیادەمەو خۆمی پیادادەکەم و لە ئەودێووە دەرتەچم، کەچی ئەو کەمێک گوتی راستی دەخوژنیت و نووکی پەنجە تووتەى دەکاتە کونی گوتی چەپیدا و تەکان نەدات. لەناکاودا گرمەیک و شریخەیک بەداویدا، خەلکە کە ھەموو پێکەو رادەچلەکین و بەناویە کدا دین و دەچن، یەکیک دەپرسیت: مەدفع بوو یا تەیارە؟ زۆر نزیک بوو، لەوانە یە بۆ ھەلەبجە ھەلیداییت، بۆ سەیسایەق؟ ھاھا! راکەن راکەن سوپا بەدوامانەو یە! ھەلێن جەیش ھات.

ھەموو ھەلێن بەرەو چیا، چەخاخەیک و ھەورە گرمەیک دیکە، پاشان گرمەیک لەگەواڵە ھەوێکی رەشەو کە سکی لەزەوی دەخشا، ھەموو ھێور دەکاتەو. لەناو قوڕ و لیتەکەدا مردوویەک ھۆشم گلێر دەکاتەو، مردوویەکی ورگنی پۆشتە و پەرداغی سەر و سێل بۆیاغ کراو، بەقەراغ رینگەکەو شانی بەسەر نۆتۆمبیلە تازە مۆدیلەکەیدا داو و خەلکێکی لینگلێر بوو، ھەو، جگەرەیکە مارلبۆزۆی بەلالیو ھەو یە و دەلێت: من نایەم، بۆکۆی بڕۆم؟ بەدوای کام درۆی گەورەدا سەرھەلگرم؟ نانا من دەگەرێتەو بۆ شار، کێ لەگەلدا دیت با بێت، حوکمەت ھەر تەفەنگی زۆرە سەریەیک دەکەمەو، ئەو کەسەى نامادە یە لەگەل مندا بگەرێتەو بەخاوخیزانەو دەبیارتۆم، من لە فەوتان رزگارتان دەکەم، دەپۆمەو چەک ھەلەگرم، شەری وەللەلە دەیم بەجاش... وردەوردە خەلکە لێی دەتەکیتەو... منیش چلێ لە دار بەرووی نومیئە دەگرم بە دەستەو و دەپۆم، دەچم نزیک دەریاچە کە بەتەنیاى لێدادەنیشم تا دەرویسەرم تەواو لێپۆشن دەبیتەو، منێکی نابەلەد بەرلە ھەر ھەنگاونانێک لەو دەقەرە نامۆیەدا دەبوا یە ئەو ژینگە نۆتە بە وردی پێشکەن، یە کەم جار لە رەنگ و روخساری ناوی دەریاچە کەم روانی، ناوہەکی شین شین خۆی دەنواند، ھەر دەتگوت کراسی لەخومدراوی بەری ژنە کۆسکەوتووہەکانی سەردەمی منداڵی (کانیماران) مە، وەک نەخۆشێک زەردووی گرتیبێت ناوا تێر تێمروانی و ھەلسامە پێ، تەماشایەکی دەرووبەری خۆم کرد و بەرەو دامیتنی دەریاچە کە مەلەم نا، ئەو دامیتنەى سەر بەرەوخوار، کە دەپۆزایە کۆشی دەشتێکی

کاکي به کاکي، دمهټيکي پر له خړه بمردي روومهټ برژاوي تينووي ناوډه م رښ هه لگمړاوي وه که په لاس، لموي به ديقه تر روانيم، رهنګي ناوه که له رهنګي مردووي کراسي بمر پاشماوه کاني نه نغال ده چوو، چمرده يه ک رامام و ديقه تم دا هه تا ماندوويووني رۆحم همر تيمرواني، که به سمر خؤمدا هاقمه وه، زانيم ده يټ سمر بمره وژوور ريڼاکه بېرم، ديسان بمره وډوا هه لگشام و هاقمه وه نه و جينگايه ي که هاوه له چاوساغه که م به جيني هيشتم.

خؤر تازه هه لته اتبوو دهوروويمري دهرياچه که و روومه تي شيني ناوه که ي تيشکباران ده کرد، سي ره گمز بوون، خؤلي دهورو بمر به هيمني تيشکه کاني ده خوارده وه، ناوه که گهمه ي له گمل تيشکي زيونا ده کرد و وه پوله ممل ليکنه نالان و ده يانجريوان، شاورتيکي شيني ورينجه دار، رهنګي له رهنګي کراسه که ي (کاني) ده چوو، نه و کراسه ي که تريکه ي سالتک بمرله نه مړو پؤشيبووي و من وه که ناسيک ليتمه پرواني، که چي (نه و) رووي پرووم هات و زؤر بويرانه به ياني باشي ليکردم نينجا خؤي پيناساندم.. به لي ريک رهنګي ناوه که، رهنګي کراسه که ي (کاني) بوو.

تريک رؤخي لاي رؤزه لاتي دهرياچه که، به سمر گاشه بمرديکه وه، که شه پؤلي توورپه ي ناو لاروومه تي رووشانديو دانيشتبوم، همر دوو قاچم شوړ کردبووه و له ناسؤم دهرواني، ناسؤيه که تا نه مړوئيش ناتوام فرامؤشي بکه م و تاجاوم هيزي تيا مابيت و دليشم تروسکايه که رووناکي ليتمه پروام. تيشکه زيوينه کاني خؤر لوتکه ي شاخه کاني نه مبري تيشکباران ده کرد و ورده ورده وه کړپوه، نمرم نمرم وه کو به فر، داباريه سمر روومه تي دهرياچه که دا، تيشکه کان زؤر نمرم تر خؤيان له روومه تي نمرم و سفت و سؤلي ناوه که ده سوي، له روانين تيرم نه ده خوار، روانين له ناو، له سه نگيني بمرد و شيريني خاك، سمره پاي تينووتي دووچاوم بو ديتن، جينگام به خؤم نه ده گرت، پاش رامانيکي کورخايه ن همستامه سمر پي و ديسان چاوم گتير، خؤ ده بوو بمره و دوايش ناوړيک بده موه، بؤيه چاوم نا به دووريني پشوو دريؤيه موه، روانيم له تريکي سمر شاخه که ي پشت سمر موه تا داميني به ده ون و داره بن و گؤزه و به پرو داپؤشراوه، حمزيکي ناديار، له وانه يه حمزي به وډوا د گمړاني نه ينيه کان يټ، يان حمزي سمر که وتن، يا خؤ تاقير که دنه وه يټ بو گه يشت به سنووري توانا، له وانه شه حمزي خؤ دؤزينه موه بوويټ له ته ني اييډا.. نازام!! همرجييه که يټ پالي پتوه نام تا به نه و شاخه تووش و سه خته دا هه لېزنيتم، که ميک ليټوردبوومه وه، سمر بمره وژوور هه لگشام و به بي دوو دلي و به ته کاني گورج رووم تينکرد، تا گه يشته بناره که، هه تا تريک ده که ووه شاخه که سامناکتر خؤي ده نواند، به باريکه ريڼاکه دا چمند هه نگاوړيک ملم نا، ريڼايه که ي بمره لان بوو تا ده هاتيش پشته وشکين، به لام من همر له پيشه موه چووندا بسوم تا

گه‌یستمه نهو شوتنه‌ی نیتړ ناشیت په‌لم‌بکهم. چمند همدنگاونکی تر رویشتم به‌لام له ترسی همدخلیسکاندابوو باوه‌شم کرد به ناو‌قه‌دی یه‌کم داری‌پروودا، پاش پشودانیتکی کورت دووباره هیتړنک دایه بمر خۆم، به‌لام قه‌دی داره‌که به دهم دهم‌سومه چه‌مییموه، من دهرسام داره‌که بمرگه‌ی نهو تموژم و هیتزه نه‌گرت، که زاو‌ته دست و مچه‌کم، به‌لام به وینه‌ی پلنگیتکی تاقانه‌ی ناو دارستانیتکی شیر پاوانکردوو، چنگم له قه‌دی گیرکرد و بمرم نه‌دا، ناخر له‌نهم دهم‌ری قه‌زاو‌قه‌دهردها تنها دار بمرپروه بمرگه‌ی نهو هم‌موو ره‌شبا و سووتان و داپاچینی دسته‌ی خۆمالیانه ده‌گرت، به وریاییموه پیتم له بمردیتکی چه‌قیو قایم کرد، بمردیک همر ده‌تگوت که‌لله‌سری جمندرمه‌یه‌کی داگیرکمری سمرده‌مانی پاش نیسلامه، له‌وانه‌یشته که‌لله‌سری جمدنگاو‌هریتکی تهره‌بووی گریکی بوویت و (زهینه‌فون) له ده‌فتمری یادموه‌ریه‌کانیدا ناوی تو‌ماری نه‌کردیت. گورپنکی ترم دایه خۆم، وه‌کو یه‌کیتک سمریره‌وژووو همدکیشیت، یان وه‌ک بینچوه کموتک تازه بالی فیری فرین بووی، ناوا خۆم له ناو‌قه‌دی لیره‌واره‌که‌دا بینیه‌وه. نهم همدلاندنم سمره‌تایه‌ک بوو، نه‌زمونیک بوو فیری کردم چۆن به شوتنه‌ی جوان و سه‌خته‌کاندا همدلیرنیم، چۆن رنکا دور و ترسناکه‌کان قه‌دیر بکهم، نا له‌ویتدا حیکایه‌ته‌کانی دایه گموره‌م هاتمه‌ی یاد، شمویتک له شموه‌کانی زستان بوو، توف و کرپوه و ره‌شبا له دهموه وه‌که‌له‌گورگ ده‌یانلووراند، نیمه‌ی مندا‌ل به‌ده‌ور ناگردانه‌که‌دا نالقه‌مان به‌ستبوو، دانیشتبووین، ترس کنه‌ی له رۆح و دهمووغان ده‌کرد، کاتیک دایه گموره‌که له سمروی ناگردانه‌که‌موه دانیشتبوو، حیکایه‌تی به‌سمرهات و شمپی نیوان دوو تیره‌ی نیاری بۆ ده‌کردین، باسی کوره‌ی نازاکانی تیره‌که‌ی خۆی ده‌می بنیشتی کوردیی بوو له ده‌میدا همر ده‌یجوی و نه‌ده‌پروسکا، نمو ده‌یووت و ده‌یووتمه‌وه، (کوره‌کام له رۆژی ته‌نگانه و لیقه‌مواندا بۆ نه‌وی زوو قوو بکرت به قمووماو عه‌شرت بخوروشیترت، کورپی نازا و چاونه‌ترس و چاپوکی گموره‌که، که له مال دهرچوو نه‌وی رنکا قه‌دیریکا، قه‌دیرکردنی رنکایش هات و نه‌هاته یان فریا نه‌که‌می یان ناکه‌می، ته‌نگیته‌لچنین و بۆردانی دوژمن همر کورپی نازای گموره‌که، یا تیانه‌چی، یا وه سمریره‌زی نه‌گپرتتو ناو قه‌وم و هۆزی خۆی. پیای ترسنوکیش خۆی له قهره‌ی رنکای قه‌دیر نادا. "نموانه" وه‌که‌مری ناو جوگا وان له‌مبمر نه‌لمو‌پرتن و له‌مبمریش نه‌لمو‌پرتن، یان له ناو نه‌لمو‌پرتن و له پمپ نه‌خه‌ون، همر پیای نازا و وه غیره‌تیش قه‌در و قیমে‌تی پیای نازا و چاونه‌ترس نمزانی).

که گه‌یستمه ناو‌قه‌دی شاخه‌که روانیم همر وا هیتشوه قه‌زوانه و به قه‌د پرچی داره‌وندنا شۆپرتمه‌وه، له کلۆری ناو‌قه‌دی گموره داری‌پرووه‌کام روانیی، بینیم همدنگوین چۆراو‌گه‌ی به‌ستوه و

به جۆگه له يه كى باريكدا لابه لا دهروات، به ليتواری جۆگه له كه دا به ره و پيش ملن نا، ههنگاو له دواى ههنگاو خيتر تر ته كانم دا، ههستم ده كرد سيتهرى ليره واره كه فينكت ده پيشتهوه، له رويشتن و چوونه پيشه وه مدا پيم له شيلانى شاره ميترووله و قارچكه سه گانييه كان و ته نانهت نهو مژوانانهش، كه قرمىان له ههلكۆلىنى شاده ماري نه مامه تازه هه لچوهه كانيش خۆشكر دبوو ده پاراست، من ته نها مافى به ريه ست دانام له پيشياندا به خۆم نه دا و هه ولم نه دا هيلتيكى سوور له پيش لووتياندا بكيشم، سه ره راي هه موو نهو گرفت و له مپه رانه، كه ده هاتنه ريم به يي دوو دلي ده پوشتيم و گويم به گيزوگازي ميتشوله بيزار كه ره كان نه نه دا. به نهو ريگايه دا ده پوشتيم، كه به درك ته نه رابوو به پيشه وه ي دانبه وه وه و چمن دركيك لهو دركه سه گدانانه كه قه پاليان له پوزوه وانكهم گرتبوو لييكه موه. تا به ره و پيشه وه ده چووم بۆنه كه سكوونه كانيش خهست و خهست ده بوونه وه. بۆنى قه زوان و بۆنى تورتي بنيشته تاله ي داره وهن و بۆنى گوڵ و گيا و ههنگوين تينكه له ده بوون به بۆنى گه لا و ساقتي كه له گيا ژه هراويه كان، كه گه يشتم نهو مه نزه ي نه شيا زۆر تر بير كه موه، ههستم به مانه وويه تي رۆحم ده كرد، شه كه تيبه ك جارنا جار ك به نووكي په نجه ي په شيماني تربه ي له ناوتنه ي دل هه له ده سان، تربه يه ك وام ههست ده كرد ده روويه رم گوئي ليه ته ي. زۆركات شه وانه بيرم له نهو سه فمه ده كرده وه، كه دامه پيش خۆم. راسته گه يشتم وه ته قۆناغيك نيتر گه رانه وه م بۆ سه ره تا نه ك هه ر ناسايي نيه، به لكو مه حالي شه... به لام چۆن بزانم نه م پشوواني جه سته يه به نازاريكي قورسي رۆحه وه چهند ده خايه نيته؟؟

(تۆ ششالي خۆت فوويادا ده كه يت و ده رويش ناسا به دل و به گيان ناوازي خۆت ده ژه نيته و گيزه ي نهو تۆ به له ميتشوله يه، كه به سه رسمه رته وه يه و بازه و جاريك وهك ميتزه كه ت له سه ر و گه ردنت ده نالين، كه چي تۆ سقاليك ناشله ژيته، نهو باوه به خۆبوون و هيمنيه يه له كه ساني بيژه وق و كه م سه ليقه جيات ده كاته وه). نهوه قسه ي لاوتيكي ته ماحاوي بوو پنده چو له ناينده دا شوئييك بۆ خۆي قورخ بكات. قسه ي جوان زوو جينگاي خۆي له دلدا ده كاته وه، سه ره راي نه وهش سيتهرى نيگه راني و دل و واكه بالي به سه ر نه قل و ناوه زما ده كيشا، به لام ددانم به خۆمدا ده گرت و خۆم نه نه دا به ده ست ديژه زمه ي ناو ميدينه وه. زۆر جار كه نهو ديژه زمه سيتهر قورسه ليمزيك ده بووه وه، خهريك بوو سواري سه رم ده بوو، كوئجي مالي ليده كردم به زيندان! بۆ نه وه ي خۆم له نهو باره قورسه ده ربازيكهم ده رده چوومه ده ره وه و رووم ده كرده نهو ده شته ي كه له ديژه مانه وه قه و ماوه كان تۆمار ده كات و هه تا نيسته كه سيك خۆي به ساحيبي نه زانيوه. وهكو مروفيك له سه ره تاي شيتبووندا بيت له يم نه دا به يه كدا و له بهر خۆمه وه نه دوام. ناخر ده زوويه ر بوو پالي پتوه

دەنام بە گومانەوه لەهەموو بزووتنیک بڕوانم، تاکوتەرا چەند مەژووتنیکى جوانى لێدەرکە، ئەگینا
 ھەقم بوو لە ھەموو شت، تەنانت لە سێبەرى خۆمیش سَل بکەمەوه!!
 رۆژنیک رووم کردە ئەو دارستانەى ئەوێمەر، ئەوێ کە دەبێتێمەوه، چیرۆکێک بوو کەردمى بە
 بنێشتە تالەى ژێر ددانى زۆربەى ئەو کەسانەى کە بیستیان و بە ھەلە لێیحالێى ببوون، یان بە
 نەقەست و بە ھەلە خۆتندیانەوه و بۆ مەبەستێکى گەوجانەى خۆیان دەیانشتیان. مەن خۆم
 چەند جارنیک ئەو چیرۆکەم بەدەنگى بەرز خۆتندەوه و دەیان جاریش دام بە گوتى (با)دا. یەك دوو
 رەشەبایش کە بیستیانەوه دابووینە دەس گەردەلوول و ئەویش خۆى کەردبوو مالتى چەند کەستێکى
 چاوشۆردا!!

چیرۆکە کە لەناو ھەلچوون و داچوونى سەفەرێکدا بوو، کە دابوو مە بەر خۆم و بارێکى قورس
 خستبوو سەرشان. بارێک لەم قورستر، رێگایەکی پێچاو پێچى پر لە گابەرد و تەیانتمەن بە
 تووترک. لەدوا قوئاغى ئەو سەفەرەدا ماندوویەتیی وەکو زالوو دەمى لە رۆح ژەندبوو. لەو ھەوراز
 و نشتووەدا بێپشوو دان و بێناوێدانەوه تەکانم دا. یەك پارچە جەستەم لەنارەقەدا شلپەى دەھات.
 نارەقە زەنگۆل زەنگۆل لە تەوقى سەرمەوه بەرەو شانومل و بەرەو خوارتر دادەچۆرا. تینوویەتى
 ھەر وەخت بوو زمانى دەشکاندم. ناو دەمەم بووبوو بە پەلاش و وێلى دواى چۆرێ ناوى زۆلا و
 سازگار بووم. وێل بووم بە دواى دارى، بەردى، دیوارێکدا گوێ بۆ نازارەکانم شلکا و لیمتیبگا،
 ئەو رۆژانە مەحوى ناسا منیش دەمگوت:

بێکەس منم، کەسێ لە زوبانم بگا نییە،

ھەمدەم خودا ئەناسن و دەم پر لە یا خودا

بەیانێک شارى نیوەمردووم بەجێھێشت و رووم کردە بنارى شیعەر. لەوێ، لە سێبەرى
 قەسیدەى کى پرچ شۆردا، کانێیەکی کەس نەدیتەى پر نازارم لەخەیاڵدا تەقیەوه. ھەموو جارێ کە
 ھەورێ رەشى بێزارى بەسەر سەرمەوه دەگرماند، دەپۆشتم، لەو بنارە داخى دالم بۆ ھەلدەرشت.
 ئەویش چاوى تێدەبریم. گوێی ھەلدەخست، بۆم دەگریا، بۆ خۆى فرمیسکی ھەلدەرشت، کانێیەك،
 پر لە ھەنگوونى وشەى سپى، پەلویز و لقى داربەرۆویەکی بە سالاجووی پر ماریفەت، کەپرنکی
 بۆساز کەردبوو. کانى بە سەر تاوێرنکی تەقەقەوه، پەرپر لە سىحر و جوانی، تۆی لە زەردەخەنەى
 لوغزای، مەن کە ئەدوام ئەو تێدەرۆانیم و دەبیست. دوا دیدار بوو، مەن ئەدوام ئەو ھەر
 دەبیست، کە لێبوومەوه ھەلەستام، ئەو دەپۆشتم، ئەمەیان دوا تەماشایە، بزە، زەردەخەنە،
 بزە، یەك دوو تاو نەرمە پێکەنین، دوا ییش لە جێ مالتاواى گریانێکى گەرم و بەکۆل، ھەم

پىكەن!! زارى دەچىتە كىلىدا، سام دەمگىزى نازام بەج زامانىك بىيەنمە گىز و بىيەنم، لەو كاتەدا كە من لەكانى دەروانم، ماينىكى سىپى چوارىل خەنەيى لەقۇللايى دەرياچەي بىزارىدا سەردەردىنى. چەند شەقاۋىك دورۇ دەۋەستىت، لەگەل پىرمەيە كىدا جەستەي تەرى بەر تىشكى تاۋ، يالۋ كلك رادەۋەشتىت چوار ئالە غارنەدا و دەروا، دەروا تا لە چاۋ گوم دەيت، لەو كاتەدا ئەسپىكى شى لەناۋ سەرمە دەحىلەيت. ئەسپىك، ئارەقە بە وىنەي كەفى سابون بە بىنگۇتىدا، بەسەر شان و كەفەلىدا دانەچۆرىت، سىكۆل دەكا و دەفىشكىتەيت. شەنبەيەكى فېنىك ھۆشم گلىتر دەكاتەمۇ، ھەست دەكەم تىنەيەتتى خەرىكە لەپەلەيۇم دەخات، دەم دەنەمە چاۋى كانىيەمۇ، بەلام تىنەيتىم ناشكىتەيت.

پەنجەي دۆشاۋمۇم لە ھەنگونى كۆزى دار بەروو ۋەرنەدەم.. كانى دەئەيت: دە لەو گىشت شەنەي ھەنگونە بەشى خۆتى لىيەرە، رىگايەكى دورۇت لەپىتە. جا منى غەرىيە و نامۇ چوزانم لەسەفەرىكى ئاۋا دورۇ و درىژ و سەختا شەنەي ھەنگونىم دىتەرى، بۇ دواچار ھەلسامە سەرىي. چۆخەكەم لەبەر داكەند و لەبەرىتى كانىدا راجەست، پاشان دەستەم برد چەند پارچە توتكىلىكەم لە قەدى دار بەروو پىرەكە داماللى، چۆن شاعىرىكى لىتەتو بەسەلىقە روۋى سىپى پەرى كاغەزىكى بەر دەستى پىر دەكات لە وشەي ناسك و بۆندارى شىەر، ئاۋا روۋى سەفوسۆلى توتكىلە دارەكەم پىر كەد لە ھەنگونى و گىرم بە سىنگەمۇ. مەن دەمزانى ئەمۇ چەند گوتلە ھەنگونە بەشى سەفەرىكى درىژتەم دەكات، بۆيە لەناۋ كۆلەكەي رۆجەدا ھەلمگرت و گەرامۇمۇ. ھەتا نىستەش ھەرىكى كاتىك كە پەرى دىل ۋالادەكەم تابلۇى ھەسەرتى سىپى چاۋى كانى داچۆرا و بەسەر كۆلم و گۇنايدا، تىكەل بە رۆجەم دەيتت و تام و لەزەتى ھەنگونى، ھەنگونى سىپى دەزىتە زارم. كە بە ئاگادىم دەروانم ژوۋرەكەم سىخناخە لە بۆنى عەترى گولە شەۋىز، ئەمۇ شەۋىزەي كە ھەزاران گولە لوۋتەۋانەي زىيۈن بە بالايدا شۆر بۆۋەتمۇ و باۋەشى بە (مۇيەپىدە)ى بەر پەنجەرى ژوۋرەكەمدا كىردۇمۇ.

***

خۇشتىن و چۆيەخۇشتىن كات لەلاي منى خەۋقورس و خەۋالو، ئەمۇ بەيانىانەيە كە زوۋ لە خەم ھەلدەستەم. نىستا دۇنيا تەۋاۋ رۆشەن بۆۋەتمۇ و روۋو (قەلە)، لەبەر ھەمىۋانەكەدا راۋەستام. شار بەتەشكى زىيۈنى خۆر دەم و چاۋى تازە شۆردۇمۇ و پىر بەسپىيەكانى ھەۋاى پاك و بىنگەردى بەرلە بەكار كەۋتنى كارگە و فابرىكەي ژىنگە پىسكەرەكان ھەلدەمۇت. گۆي بۆ جىرەۋ و جۈۋكەي چۆلەكەكان و گەمەي كۆترە بارىكە ھەلتىشتۇۋەكانى سەرتىلەكان و كۈنى ھەۋاكىشى مۇيەق

هه‌لده‌خەم. جارنا جارێك گۆتم له بێنی درێژی كه‌ناریه‌كه‌ی وه‌حشییه، كه‌ شیتانه ده‌چریكێتیت. ده‌نگی نازك و سێحراوی خاڤه‌ گۆزانییه‌ژی لوبنانی (فه‌یرووز) ده‌بیستم، ده‌لێت: (شمشاله‌كه‌م به‌ری و گوزانی به‌چه‌، گۆزانیه‌ نه‌یه‌نی بوون، ناڵه‌ی شمشاله‌ ده‌مێنی پاش فه‌نای بوون). ده‌چه‌ به‌مردمه‌ركی حه‌وشه‌ و ده‌روانم، تاكو‌تەرا پیاویك لی‌ره‌ و یه‌كێك له‌وی بۆسه‌ر كار ده‌چن و هه‌نگاوی به‌ په‌له‌ ده‌هاوێژن. پیره‌ دا‌یكێك گورزه‌یه‌ك نانی گه‌رمی به‌سه‌ر له‌په‌وه‌یه‌ و له‌ناوه‌خا‌نه‌كه‌ی شه‌ولاوه‌ به‌رمو ما‌ڵ ده‌گه‌رێته‌وه‌. تاوێكی تر راده‌مێنم و له‌ئهو یه‌ك دوو پاسکیل سواره‌ ده‌روانم كه‌ سنووقێكی دارین، یا فلینێكی سه‌ی پر له‌ سه‌موون و مه‌غه‌لێكی نۆكی به‌ پاشكۆیدا شه‌ته‌كداده‌ و پیره‌گه‌رووی ها‌واره‌كات (سه‌موون سه‌موونی گه‌رم، شامی نۆك). من سه‌موون فرۆشێك راده‌گه‌رم و چه‌ند سه‌موونێكی لی‌ده‌كه‌رم، دوا‌ی نازانم چی پا‌لم پی‌وه‌ده‌نیت، لی‌یده‌به‌رسم:

- رۆژی چه‌ن دینار قازانج ده‌كه‌یت؟
- + ٢٠ - ٢٥ دینار..
- خانووی خۆت هه‌یه‌ یان كرێچیت؟
- + هه‌مه‌.
- مالتان له‌ج گه‌ره‌كه‌یتكه‌؟
- + ته‌یراوا..
- چه‌ند مندالت هه‌یه‌؟
- + شه‌ش.
- چه‌ندیان كۆپ و چه‌ندیان كچه‌ن؟
- + سی به‌ سی..
- منداله‌كانت له‌ قوتا‌بخانه‌ن؟
- + چواریان.
- كه‌سیان كار و كاسبیت بۆ ده‌كه‌ن؟
- + نه‌و..
- ئه‌ی خۆت، جگه‌ له‌ سه‌موون فرۆشتن، هه‌یج كه‌سابه‌تیكی تر ده‌كه‌یت؟
- + كه‌سابه‌تی چی؟!
- كچه‌كانت گه‌وره‌ن یا كو‌په‌كانت؟

ئەمەنەنھا تەماشايەكى پشوو بىراۋانەم دەكات و ھىچ نالەيت، مەن دەرئۆزە بە پىرسىيارەكانم دەدەم و دەلەيم:

- ئەمى چۆن بە ۲۰ - ۲۵ دىنار شەش مىندال دەۋىتتە؟

دىاربوو كاكى سەمونفرۆش كىرارى لەكۆلەنەكەدا نەمايو تا چاۋەپى بىكات و لە دەرئۆزادىرى مىنىش بىزاربوو بۆيە وتى:

+ مامۇستا جەرىدە نووسىت؟

دوا ۋەلامى ئەم پىاۋە رەنجەدەرە پىرسىياربوو، بەلام پىرسىيارىكى رەخسەنامىز، پاشان سوارى پاسكىلەكەمى بوو بە توۋرەپىيە، (دىاربوو مەن توۋرەم كىرەبو)، پايدەرىكى بەھىزى لىدا و پىر بەگەرووى ھاۋارى كىرد: (سەمونووۋون سەمونووۋونى گەرم، شا!!!!!!امى نۆۋۆك).. مەن دەزام ھەر چۆن سەمون فرۆشەكان بۆ داينىكردنى بۆيى خۇيان و مال و خىزانەكانيان، بەيانيان زوو بە جۆرىك لەگەشىنى و بىرىك قەناعەت بەر كەمە قازانچە كە ئەم رۆزە دەستىيان دەكەۋىت، لە خەم رادەپەرن، كۆلەن دۋاى كۆلەن گەز دەكەم و كۆلەكانيان ساغ دەكەنەمە ئەمەجا دەگەپتەنەمە مال.

كەنارىيە ۋەخىيەكە و كۆترە بارىكەكە و چۆلەكەكانىش بۆ خۇيان و ھاۋەلەكانيان دەخوئىن و گۆرانى دەچەن، كەچى جۆرىك ناسودەمى بە مەن دەبەخسەن و مانايەكى جۋانتر بە ژيان دەدەن، لەھەمانكاتدا بىر پىرسىيارىش لەلا دروست دەپتە، كە ناتوانم ۋەلامىيان بەدەمەمە.. دەمى كى دەزانى ئەم چۆلەكەمە، كە ھەمەمە بىيانىيەك لەيەك كاتى دىاربىكارۋادا لەخەم ھەلدەسىتە و بەنەمە جۆش و خروشەمە دەجروپنى، تاۋىكى تر بە ئەم ھەمەمە وىرايى و لاسارىيەمە خۇيەمە، بەرلەمە ھاۋەلەكەمە لە چىنە بگەپتەمە بەردى بەردەلاستىكى مىنداللىكى چەتوۋن ناپىيىكى و بە سەر چىلىكى بەرزى ئەم دار شاتوۋەمە بە سىنگى خۇيەمەمەمە بەر ناپىيەمە سەر زەمى و كۆتايى بە ژيانى ناپەت؟ ھىچ دوۋرىيە سەمونفرۆشەكەش بە دەم ژماردىنى قازانچى نەمەۋىيەمە (مەركى مىخافات) نەكات!! يان دوۋسەمە (لۆتۇ) بۆ دەرەنەچىتە و رىپەۋى ژيانى نەگۆرى!! ئەمى كۆترە بارىكەكە، نەختىك بەر لەئىستە بەدەم پىشلىيەكى رەشەمە بىيىم، بەلام چاۋە زىت و رەشەكانى ھىشتا ھەر گەش بىوۋن و دەيانروانى..

رۆژىك پىرسىيارم لە خۇيەندەۋارىكى شىتۆكەمە ئەم گەرمىيەنە كىرد: بەلامى تۆۋە ژيان خۇشە؟ ئەم لە ۋەلامدا وتى: بەخۇا كەرىت!! نەگەر ژيان لەلامى چۆلەكەمەكە و كۆترىكە و پىشلىيەكە و سەگىكە و حاجى لەقەلەقتەكە خۇش بىتە، كە بە بىيەۋان سىروشت جۋانىيى خۇيە نەدۆرىنى و لارەسەنگ دەپتە،

لای منی شاعیر بۆ خوش نه‌بیت؟ ناخر تۆ پرسیاره‌که‌ت رۆشنتر ناراسته‌ بکه، ده‌زانیت خوش به‌لای منه‌وه‌ چی ده‌گه‌یه‌نیت؟ خوش نه‌وه‌یه‌ تۆ لیم‌گه‌ریت به‌ هه‌ز و ناره‌زووی خۆم بژیم و چیژ له‌ نه‌م ساته‌ وه‌ر‌بگرم که‌ تیا‌دا ده‌ژیم، نه‌وه‌تا تۆ به‌نه‌م ناوه‌خته‌ رینگام لیده‌گه‌ریت و ژیا‌نم لا‌ تال ده‌که‌یت، من به‌ر له‌وه‌ی شاعیریم مرۆفم، یان له‌وانه‌یه‌ به‌رله‌وه‌ی مرۆفم شاعیر بوویتیتم، بۆیه‌ هه‌موو نه‌و مه‌خلوقاتانه‌م خوش ده‌ویت، که‌ جنس و ره‌گه‌زی خۆیان قه‌ناکه‌ن، ژیا‌ن به‌لای منه‌وه‌ واخۆشه‌ هه‌ر که‌س بۆ خۆی بژیت و هه‌مووشیا‌ن بۆ یه‌ک بژین، به‌مه‌رجیک که‌س نازاری که‌س نه‌دات و خه‌میش بۆیه‌ک بچۆن، نه‌گه‌ر من دوو سیگارم له‌ناو پاکه‌ته‌که‌مدا شارده‌بووه‌وه‌ و تۆش به‌ هۆی بیتوتنیه‌وه‌ ناو به‌چاوه‌کانتدا داچۆرا، خۆ ده‌بیت جگه‌ره‌یه‌کت بده‌می، به‌ مه‌رجیک تۆ نه‌و سه‌خاوه‌ت و دل گه‌وره‌یه‌ی منت له‌بیر بیت، خۆ له‌وانه‌یه‌ منی شاعیر وایر بکه‌مه‌وه‌... (من گورج ده‌ستم کرده‌ باخه‌لدا و جگه‌ره‌یه‌که‌م بۆ درێژ کرد)، نه‌و پیکه‌نینیکی ته‌وساویی بۆ کرد و گوئی: ناخۆم که‌ی داوا‌ی سیگارم کردوه‌؟!

ناخر نه‌وه‌شت له‌ یاد نه‌چیت، که‌ زۆریک له‌ شاعیره‌کان ته‌نها له‌ کاتی شیع‌ر نووسیندا جوانپه‌رست و مرۆفدۆستن، که‌ له‌ نووسین بوونه‌وه‌ ده‌بن به‌ مرۆفگه‌لیکی بی‌سه‌زه‌یی و به‌رژه‌وه‌ندپه‌رست. نه‌و چۆره‌ که‌سانه‌ ناماده‌ن نووسینه‌کانیا‌ن به‌ چهند پیکیک مە‌ی له‌ یانه‌یه‌کی نیوه‌ تاریکدا بگۆرپه‌وه‌. خۆ زۆریک له‌نه‌و شیع‌رنووسانه‌، خاوه‌که‌ردان نه‌گه‌ر بن به‌ ساجیب ده‌سه‌لات، ده‌بن به‌ درنده‌ و دیکتاتۆر، نیت‌ر بپرای بپ توخنی نه‌ک هه‌ر شیع‌رنووسین ناکه‌ون، به‌لکو نایشی‌خویننه‌وه‌. مۆسیقاش، نا..نا مۆسیقا، گوئی نه‌و نه‌خته‌ مۆسیقایه‌شیا‌ن، که‌ به‌رله‌ ده‌سه‌لات گرتنه‌ده‌س هه‌بوویانه‌، که‌ر ده‌بیت!! نه‌وساکه‌ به‌ هه‌ردوو چاوی خۆت ده‌یانبینیت چۆن ژیا‌ن له‌ ده‌ورو به‌ر تال ده‌که‌ن، به‌لای منه‌وه‌ ژیا‌ن نه‌وه‌نده‌ خۆشه‌، که‌ پارە‌ی پیا‌له‌یه‌ک چای ره‌شی چایخانه‌ و پاکه‌تیک سیگاری که‌سکوون و تۆپیک مووس بۆ ریش تاشین و ده‌فته‌ریک و دوو قه‌له‌مم پنه‌ه‌لبسووریت. قه‌له‌م بۆ وینه‌کیشانی کچینکی شۆخ و شه‌نگ، قه‌له‌م بۆ شیع‌ر نووسین، نه‌ک بۆ وتاری ماستاو ساردکردنه‌وه‌ و مامه‌حه‌مه‌یی، قه‌له‌میک که‌ ده‌سه‌لاته‌ بی‌شه‌رمه‌کان له‌ جیره‌ی نووکی بترسین، نه‌ک له‌ پیناو ده‌رکه‌وتنت له‌ شاشه‌ی ته‌له‌فزیونه‌کانه‌وه‌ و به‌ به‌ر چاوی کامیرا و هه‌موو بینه‌ری سه‌ر گۆی نه‌م زه‌ویه‌وه‌ پیت بلین: نه‌فه‌نی گه‌وره‌مان، باس له‌ موعاناتی نینه‌ ده‌کات، تۆی بيموعانات مافی نه‌وه‌ت نییه‌ به‌نه‌و قات و بۆینباغ و پرچی بریقه‌داره‌ته‌وه‌ خۆتان بۆ نایش بکه‌یت بلیت: من هه‌م..

ناخر من له جياتى تۆنمەۋەتا شەرم دام دەگرت.. من شاعىرم و له خەونىشدا ھەر شاعىرم،
 بۆيە ھەرگىز نامادەنم نووسىنى شەۋىكى بە نازارم بىگۆر مەۋە بە ھەموو سەرۋەت و سامانى پىتاۋە
 ورگن و چەۋرە و چەۋرەخۆرەكان. ئەو كەسانەى كە من لەخەۋندا ھەلسۆكەوتيان لەگەلدا دەكەم، بە
 زمانى شىعر لە گەلدا نەدۆتەن و باۋەش بە وشەكاندا دەكەم و پىنكەنەنەكانيان ۋەك چەپكەگول
 دەچىن و فرمىسكەكانيان بە برژانگى چاۋى رۆح دەسرن، ئىتر چۆن ئەو ژيانەى كە من بە شىعر
 دىگۆزەرتىم شىرىن نەبىت بەلامەۋە؟! دونىايى من دونىايى بوونەۋەرە گۆزانىبىتەكانە. ئىمە بەزمانى
 جىريە نەدۆتەن و بە بالى شىعر دەفەرىن و لە باۋەشى خۆشەويستىدا دەمىرىن، بۆيە دەلەيم: لە
 مەرگىك دەترسم تامى مەرگى ئىۋە بدات. مەرگى من كۆچىكە لە بە ھەشتىكەۋە بۆ فەردەس.
 ئەو كە نەدوا، بەشتەپەكى وا جىددى دەناخت، دەمارەكانى بناگوتى وا شىشيان دەبەست،
 ھەر دەتگوت ئەو قارەمانانەن، كە پاش راپەرەن لە بۆنەپەكدا نامادە دەسۋون و وتارىيان ئەدا و
 بەحەماسەۋە دەستيان رادەۋەشاند.

پاشان روى دەمى تىكردم و وتى: ناخر ئەۋەتا تۆ بەنەم پەرسىيارە پىۋوچ و بىمانايەت نازارم
 نەدەيت و دلم دەنیشىتەت، دەزانىت بۆ؟ چونكە دونىايى ئىۋە دونىايى كۆلاژدەم و مار و دوۋىشك و
 گورگ و كەمتىار و رىۋىيە!! ئىۋە جىھانتان بۆنى خوتىن و درۆ و نىفاق و بۆگەنىي لىتەلدەستى، دە
 بۆۋەزم لىتەنە با دلت نەپەشتەم ھەى كەمەكەى نالى..

***

تاۋىكى تر تىشكى رۆژ خۇى دەكاتە كون و قوشىنى پىرە قەلایى شاردا و لووتى بەرزى كۆشك و
 تەلار و بالەخانەكان دەسمىت. دەدات لە دەمى كراۋەى دەيان بلندگۆى سەر منارە ھەلچوۋەكانى
 مزگەۋتى شار و دوايى، ستارەى خانوۋەكەى ئىمەيش بىبەش ناكات. لە پەنجەرە كۆنەكەۋە خۇى
 دەكات بە ژوردا و ملىۋنەھا مىسقالە زەرپەرى سېى سېى لەخۆ دەنالىنىت و دەلەيت: مادام
 پەنجەرەپەك، دەلاقەپەك، كونىكى بچروك بە قەد نووكى دەرزىپەك شك بىبەم، دىم و سەردانىتان
 دەكەم.. بەدوايى تىشكەكاندا دەچمە ژورەۋە، ھەرچۆن دايكە زەيسانەكە بان دەم و چاۋى
 كۆرپەكەى لادەدات و سەرىك بەلایى دەم و لوتىدا شۆرەكەتەۋە تا بە مشە و ھەناسەيدا بارى
 تەندروستى بىتۆت، منىش رىك ناوام كرد، رۆشىتم، بەلایى جىگەرگۆشەكەمەۋە دانىشتم، دەستىكم
 بە روۋمەتەيدا ھىنا و بەرگەكەيم لادا و بەسەر يەكەم لاپەرەۋە نووسىم: (منداالىك لە مەملەكەتى
 باۋكەكاندا)، ئىنجا دوۋەم لاپەرەيم ھەلدایەۋە و قەلەمەكەم گرت بە دەستەۋە و بە خەتتىكى درشت
 نووسىم:

پیشکەشە:

بە کانی..

بە چاوەکانی..

برێ لێی وردبوومەوه، بە مەبەستی کلپژکردنی چاوەکانی.. یان بە شیاوم نەزانی و شەرمێکی بێحەنا پالێ پێوەنام تا وشەێ چاوەکانی رەش کەمەوه، وەك هونەر مەندێکی وێنەكێش هێدی هێدی نووکی رەشی قەلەمەكەم بە نێو جوت كەوانەكەدا بردوھینا، بەلام وا رێكەوت، وێنەێ مامزە چاویك خۆی خزاندە نێو جوت كەوانەكەوه.

زۆر دەرەسەم بەرلەوهی (منداڵێك...) زمانێ بێژیت و قسەێ دلێ خۆی بۆ خوێنەرە جوان و مرۆڤۆستەكان بكات، تێر لە گەمەێ منداڵانەێ خۆی نەخوات و بەرچنگی نێرە روۆشنبیریکی خۆپەرست، یان پیرە باوکیکی دلۆق بكەوێت و دەمكوتی بكات، بۆیە بیرم لە دایانێکی دلنەرمی دایك ناسا دەكردەوه تا لەگەڵ لاواندەوهیدا زات بخاتە بەرێ و فیزی پرسیاری بكات و بەگورگە شەوانە زارەتەرەکی نەكات..

سەیرە زۆرجار تۆ بۆ شتیك چاوەگێژیت، دوور دەروانیت، كەچی كەسێ مەبەست نەوه تا زۆر نزیکە لێتەوه و بانگی بكەیت دەتبیسییت و لەلامت نەداتەوه!! دەنگی زەنگێك هۆشم گلیتر دەكاتەوه.. هەلدەستم و وەكو گولێك لە هەلۆهەرنی پەرەکانی بترسیت، ئاوا بە نەسپایی لێی دەنەوم و دەبێخەمە ناو جەنتاكەمەوه، خۆ نێستا ناوێشانێ خۆی و ژمارەێ تەلەفۆنەكەێ دەزام.. بەپەلە لەمال دەرەجەم، كات هێشتا زوو. بەپێ و بەسەر شۆستەكەدا روو لە فەرمانگەكەم دەكەم، بۆ ئەوهێ تا دەگەمە جێ نەوێش گەیشتیبت. من بەدەم روۆشتنەوه بیری لێدەكەمەوه، دەسپێك چۆن رێ بۆ قسەكردن خۆش بكەم و دەرئەنجام پێی بلیتم: "دێم بۆ سەردانیت".

بەدەم رینگاو نەوهەندە بیرم لێكردەوه، خەریك بوو لە بیروكەێ سەردانەكەم پاشگەز بێمەوه. خۆ راستە جۆرە ناسپاریەكەمان لەنێواندا هەیه، بەلام كێ دەلێت (نەو) نامادەێ پێشوازیكردنی هەیه؟ ناخ ترس و شەرم بەشتیكی گەورە لە كەسایەتی ئێمەومانان پێكدەهێنیت و زۆرجار نەقلمان گۆد دەكات!! دەی كێ دەلێت نەوێش پێرستی بە من نییه؟ خۆ ئەگەر حەز بە نزیکبوونەوه نەكات؟ بۆ لەنەو پەيوەندیە تەلەفۆنیەدا پێدەلێت: "چاوەروانت بووم سەردانمان بكەیت، كەچی هەر نەهاتیت.." هەر ئەوێش بوو لەنەو پەيوەندیە تەلەفۆنیە كورتەدا هەولێنا زۆرترین قسە بكات، دیارە روۆشنبیریە، بۆیە لێپێرسیم: چ دەخوێنیتەوه؟ كە وتم كێتیی (زەرەشت ئاوا دوا). ئەو بە مەبەستەوه وتی: بە نیچە سەرسامیت؟ یا لەرقی نا ئەقلائییهتی باوباپیرانی نیسلام و

ئىسلامىيەتى گەنجەكاندا، زەردەشتىيەك لەناختدا سەرى ھەلداو؟ نەو لە قسەكانىدا مەبەستى بوو
 بۆلەت: منىش دەخوئىنمەو و بەشى خۆم رۆشنەيرىم ھەيە! جا كە وای لىتھات نىتر نەم دوو دلەيەى
 بۆ چيە؟ نەو بەيانىيەشم كەوتەو بىر، كە بە رىكەوت تووشى بووم، راستە بە دەمەو رانەو ستا،
 بەلام بە ھەردوو چاوە مامزىيەكانى، كە وامەست كرد پەرن لە قسە و بە ھەردوو لىتو گۆشتنەكەى،
 يەنەو سەرنجى كەس رابكىشيت، سلاوى لىكردم و منىش گورج لىتى ھالى بووم، بۆيە خۆى ناسا
 بە كەمىك سەردانەواندەنەو و بە دەريايەك زەردەخەنەى رۆحمەو، كە جگە لەنەو، كەس تىتى
 نەوانىم، بە نەختىك خۆنوشتانەو و دەس بەسینگەو گرتەنەو سلاو كەيم سەندەو.

ئىستا نەم منداڵە، كە بە دەستمەو ھەيە، خۆم و خۆمىش باوكم. پەلیم گرتووە و دەيەم بۆ لای
 مەلای گوندى و داواى لىدەكەم بۆم بھاتە بەر خوئندن. قورعانى پىنخەتم بكات و چەند كتيبيكى
 عيلم و شەرىعەتى فێر بكات. بەشكوو لە سەر مەرگدا ياسينم بھوئىت و ھەر شەویش بەسەر
 قەبرەكەمەو تەلقينم دايدات.

نەم منداڵە كە بە دەستمەو ھەيە و پەلكتى دەكەم، دەيەمە خزمەت شىخ و لە حوزورى
 چۆكى پىدا نەدەم. ھەرزى دەكەم و دەلیم: قورىان نەم خزمەكارەى تۆ گشت كتيبە كوردیەكانى
 لە حوجرەدا خوئندوو و قورعانىشى خەتم كردوو، منداڵىكى نوێژ و تاعەت دروستە، بەلام ھىشتا
 ھەر چەتوون و لاسارە، ھاوردمەتە خزمەت، تەرىقەتى نىشان بەد و تۆبەى دادە، بەشكوو نەمە
 خوايە پياوئىكى باش و ھەكەلەكى لىدەرچى.. نەو لىل نەم ھەرامزادەدا كردم گشتى ھە فېرۆ
 چو!! نەم كەپتە نەگەر مامەى لەشارەو ھات بۆ ناواى، نەيدەم دەسيەو، با بىوات بۆ شار و
 لەو بىخاتە بەر خوئندن و فېرى عيلمى شەيتانى بكات، وا ديارە خوا نەو لىل ناو چا و بۆ
 نووسىو، بزەين دوارۆزى ھە چى نەگەي؟!

من دەمەو بە خۆم، منداڵەكەش دەيەتە ھەشتا پەپەى كاغەزى (نەى فۆر) و ناخىومەتە ناو
 جانتاكەمەو، ئىستاش بەسەر شوستەكەدا مەلم شۆر كردووەتەو و دەپۆم..

- مامۆستا نەو خىرە، بە پى دەپۆيت؟ فەرموو سەركەو بە بنگەيەنم..

+ سوپاس كاكە ھەم نەكەم بەپى بپۆم..

- مامۆستا فەرموو سەركەو، نەو چۆن بەپى دەپۆيت؟

+ ھەلا! دكتور بۆى نووسىوم. دەلەيت بەپى رۆيشتن بۆ دل باشە، ناخە منىش تەزەخوومى دلەم

ھەيە..

- ھە سەركەو، مامۆستا بۆۆ، فەرموو، دەفەرموو بە بنگەيەنم..

+ زۆرم نه ماوه سوپاس. ها نهوه فهرمانگه كه مه گهيشتم، بئوهى بن.
 همرچونتك بوو گهيشتمه فهرمانگه كه م و ددانم به خومدا گرت تا كاترمير گهيشتمه دهووبهري
 ده و زهنگيتكم ليتدا:
 + ههلۆ بهيانيت باش..
 - بهيانيت باش
 + به نمرک نهبيت (كاني بارام)م نادهيتي..
 همر نهوهنده كارمهندي بگۆږ، دووگمهي هيتلي تهلهفونه كه بگۆږيت چاوه پروان بسوم، (كاني)
 وتي: بهلتي..
 + كاني تۆيت؟ بهيانيت پاش..
 - بهلتي، باشت.
 كه ميگ بئدهنگ بوو وهك نهوهى بيربكاتهوه و بيهويت دهنگم بناسيت، بۆيه وتم دهمناسيت؟
 نهو وتي: نه گهر سههوو نهيم (كوږه گهرميانيت) نهو كهسهى به شيوهى گهرميانيان بدويت و به
 تهلهفون له گهل مندا قسه بكات تهنيا نهوه، من پيموت:
 + راسته نوم، بهلام (كوږ) نيم، نهوهندهش بچووكم مه كهروه با خوم ليتنه گۆږيت..
 - چونت دهوي با واي، همر باشه به تهلهفونيش به سهرمان ده كه يتهوه! نه گهرچي تهسكيني
 به دهل نادات، بهلام له بئدهنگي باشته!!
 توني دوا قسهى كه گللهي بوو، ههستم كرد كه ميگ نازي ژنانه و تاسهى ديدنهى پتوه دياره،
 بۆيه به بئترس وتم:
 + خانم ناخاوتنه كانت شه پولي فينكي سر ده رياهكي بن گهوههره و ماسى رۆحى شه له ژاوم
 بهرهو كه ناري نارامى راپيچ دهكات، بۆيه دههويت بليتم نيازمه نه گهر ئيجازه بهر موويت له
 چاو تروكانيكدا ديمه خزمهت، خو نه گهر به ختم ياربوو مۆله تم پي به خشرا، نهوا هتا ده گمه
 حوزوورى نهو مروهى كه خو به ديدنهيهوه دهبينم، لهوانيه نهو تاله موانهى سر و ريشم كه
 خه م و پهژاره سپي كردوون، له ساتيكي نهفسوناويدا رهش ببنهوه!!
 - وهى چهند شيتيت، شله ژاني رۆح له پاى چيى؟ دايمك ده لئيت به مندالي شيتۆكه بوويته،
 شاگهشكه دهيم نهفهني، چاوه پروانتم.
 له گهل گۆكردنى وشه (چاوه پروانتم)دا هيتلي تهلهفونه كهى داخست.

وا رنککهوتیوین له جیژواندا، یان راستروایه بلیم، له جینگه مه که ماند، چاوه روانییم، چونکه دوا دیداره و سبهی ده گریتمهوه بۆ شار، له نهو رۆژه به هاریه دا خۆشم نه مزانی بۆ نه وهنده په لم کرد؟ وهك كیچ چوویتته كهولم جینم به خۆم نه گرت و چاوه روان نه بووم تا شوانه کهیان، رانه مەرکهی له ناوایی رابدا، به ههله داوان خۆم کرده هوشه ی مالیاندا و به دهم ده رگا کهوه چه قیم، کاتیکم زانی پهیدا بوو، که چاوی پیم کهوت، راجله کا، که میك به شیرزه یهوه نزیک بووهوه، وهکو تهواریکی برسی و په شوکا و چاوه ره شه کانی بریسکانهوه و به چپه وتی: نهی نه مگوت لهوئ چاوه روانم به. ده تۆ برۆ نهوا منیش هاتم. "ده تۆ برۆ" له شیوهی فرمان بوو، بۆیه زۆر به په له تر خۆم گهیاند ه شوینی مه به ست و دزناسا خۆم کوتایه ناو تۆقه تۆلکه بالاگردوه که دا و خۆم ههشاردا، زۆری پینه جوو پهیدا بوو. نهو به ته مهن چهند سالتیک له من گه وره تر بوو. زۆرجار به منیشان ده گوت: دهنگی نیر بووه و که له شیر قوو قاندویه تی، نیر عهیب و شووریه له گه ل که نیشکدا گه مه بکات..

روانییم دهم و چاوی که میك ترسی پیوه دیاره و رهنگی هه لپروکاوه. به په له خۆی کوتایه ناو تۆقه تۆلکه که دا و به چنجه کهوه دانیش. (خۆم له دایکم دزیهوه، دوینسی هه ره شه ی لیکردم و پیووم نیر ناییت له مان ده ریچم و له کۆلندا گه مه بکه م، وتیشی نه گهر به قسمی نه که م داخم ده کات!)، پاشان داوای لیکردم لیتی نزیک بیهوه، دهستی راکیشا و توند مه چکی گهرم و بۆلای خۆی راکیشام. نهو رۆژه نهو وهکو نه رکیک گرنگی پیسپیردرا بیت و زۆر به په له ده بیت جیبه جی بکات و بگهر پتهوه، ناوه ها به بی هیچ پیشه کییه ک لیمزیکتر کهوتسهوه و سه رمی خسته سه ر بازووی خۆی و توند نو ساند می به سینگیه وه و ده می نایه سه ر گۆنام، ده می گهرم گهرم وهك پشکۆی ناگر داخ ببوو و به توندی هه ناسه ی نه دا، نهو نه وهنده توند باوه شی پیدا کردبووم وهخت بوو له ناویه کدا بتوینهوه، دوو سی جار به سه ر شه تۆلکه کهوه، که رۆژانی پیشو، نه وهنده ته پاوتلمان تیدا کردبوو وهك فه رشیک سوز به سه ر زهویه کهوه راخابوو، گه زاندمیه وه، دوا جار من کهوت ه سه ره وه نهو دهستی برد سنجاقی ملیوانی کراسه که ی ترا زاند و ده می خسته سه ر سینه ی و توندتر گو شیمی به خۆیه وه. (به یانی ده چیته وه بۆ شار، ده ده ی توند بگوشه، توندتر)، منیش توندتوند نهوم به خۆمه وه گو شی، له نه م یه کتر گو شین و یه ک سینه دا تا ده هات شه و پتر ده شله ژا، شله ژانه که منیشی گرت هوه، پاشان ورده ورده خاوبویه وه و شله ژانه که ی دا مرکایه وه، نهو وهکو نۆمایینیک، که بۆیه که م جار له غاو ده کریت و پاشان له غاوه که ی له سه ر داده مالتیت، ناوا

لەناو تۆڤە تۆلەكەكەوه دەربەری و بە تاو بەرهو مال بووسەوه. ئەوه یەكەم گەمە و دواگەمەى
 حەرامى ئەو دوو مەندالە بوو، كە نەیان دەزانىی هۆى چىيە ئەوەندە یەكتریان خۆش دەوێت.
 گەيشتمە بەر دەرگا سەرەكییه كە و خۆم كرد بە ژوردا. بە نەردەوانەكەدا و بەلای چەپدا، نازام
 پێنج شەش، دە پایەیهك دەبوو سەرگەوتم. هەر كە پالم بە دەرگای رێپەوهكەوه نا، روانیم كانى بە
 پێش دەرگای ژوورێكەوه لە چاوەروانیدا. دوو سى هەنگاوێك لێتێزێك كەوتەوه و ئەو بەرهو پیریم
 هات. زەرەخەنەیهكى شیرین بەسەر لێپەوه روابوو. بە وێنەى دیپلوماتىكى كارامە و لێزان، بە
 كەمێك خۆنۆشانەوه دەستى بۆ لای دەرگای ژوورەكە راكێشا و فەرمووی لێكردم. من بەبێ
 بیركردنەوه لە قەسەكەى خۆم و تم: لە چوونە ژوورەوه دا هەرگیز نەكەوتومەتە پێش ھاوڕێكانەوه، بە
 تاییبەتى خانە ھاوڕێكانم.

من چەندى پەلەم كرد لەم دەربەرینە ناوەختەدا، ئەویش هەر دەتگوت خۆى بۆ وەلامدانەوه
 نامادەكردووه. گورج وتی: بەرلە هەموو شتێك تۆ میوانیت، میوانیش رێزى تاییبەتى لێدەگیریت و
 دەبێت پێشبخریت، ئەجا كى دەلێت من و تۆ ھاوڕێن؟..

بەدەم چوونە ژوورەوه وهه لۆستەیهكەم كرد، (تۆ میوانیت، كى دەلێت من و تۆ ھاوڕێن؟)،
 تووشى جۆرە شپزەیهكەى كردم، ناخ وەلامە حازر بە دەستەكەى جینگای رامان و بیرلێكردنەوه
 بوو، بۆیه لە دلى خۆمدا بە خۆم وت: "ئەم ئافەرەتە وریا و ژیره، كۆرە حیساب بۆ قەسەكانت بكە،
 ئەوەندە دڵساف و ساویلەكە مەبە، خۆ كفرى خودای نەكرد جارێك بەیانى باش و سووكە
 گەللەیهكەى لێكردى، ئەو راست دەلێت، ھاوڕێ چۆن وا بەناسانى پەیدا دەبێت؟ ناخ خۆ ھاوڕێ
 كەروێشك نییه تا بە چەپكێك و تێنجهى تەر دەسەمۆى بكەیت، ئى خۆ كەلەشتى شامیش نییه بۆ
 كات بەسەر بردن بەشەرى بەدەیت، كە روژێكیش لە گۆرەپانەكەدا بەزى، لێى بێزار بیت و
 تىخاوتیخ بە چەقۆیهكى تیژ سەرى بېریت و گۆشتەكەى بكەیت بە مەزەى سەر مێزى شەوێك..

ئەو كە خستبوومە لای دەستى راستیەوه، دیسان فەرمووی لێكردم، بەپەلە چاویكەم بەناو
 ژوورەكەدا گێرا، بەرانەم دەرگا، تاك قەنەفەیهك دانرابوو، بەلای دەستى راستدا مێزێكى
 بچكۆلانەى دارساجەوه، كورسییهكى قنجى بەپشتەوه دانرابوو، بەلای چەپى مێزەكەوه و
 لەپشتەوه، كورسییهكى تر دۆش دامابوو، من وستم بەسەر تاك قەنەفەكەوه دابنیشم، ئەو دەستى
 بۆ لای كورسى پشت مێزەكەى خۆى راكێشا، ئیتر هەلێك بوو بۆم رەخسا و لەدەستم نەدا،
 پێمووت: "میوان دەبێت جینگای خۆى بناسیت و بزانیت لە كۆتدا دادەنیشیت، وەسیهەتێكى باوكەم
 قەت لەبەر ناچیتەوه، كە هەردەم دیگوت: كۆپم لەشوتنێكدا دابنیشە گەر پاشاش هاتە ئەو

مهجليسهوه بۆي چۆل نهكەيت.. وا دياربوو نهو هم لهنهو كه مه شپزهيهه كه گرتبوومي و هم له مه بهستيشم تهواو حالتي بوو، بۆيه پتي لهسەر نهوه داگرت تا بچم له شوينهكه ي خۆيدا دابنیشم، بهلام به قسهيم نهكرد و چووم بهسەر كورسي پيش ميژهكهوه دانيشتم. هەر بۆ دلنهوايي كردنیشم بوو كاتيك وتي: جينگاي كهسيكي له دلدا شيرين سهرچاو و ناو رۆحه، نهوهنده باسي نيهوهم بۆ كراوه واههست دهكهم زۆر له زووهوه دهتناسم. نيستا له قسهكه ي پيشووم پهشيمان دهيمهوه، تۆ نه ميوانيت و نه هاورپي، واههست دهكهم زۆر له هاورپي نزيكتريت، بهلام نازانم چ ناويكت ليبنيم؟

من له دلي خۆمدا وتم: ناخاوتني جوان و كيژانه كراو مروفي جوان جوانتر دهكات و نهو جوژه مروفانهش قسه ي خويان به با نادهن و بهرله شهوي بينه ناخاوتن، باش دهزانن چوار پهلي قسه كانيان له كويدا نه دات له زهويي. كه من دانيشتم، نيتر نهو حالتي بوو ناتوانيت جينگوپكيم پييكات، چو بهسەر تاك قهغهفه كهوه، كه ميك لابه لا رووهو من دانيشتم. پاش كه ميك بيدهنگيي پيموت:

+ ببورره، وا دهرده كه ويك كه متهرخه ميم كردوه زو بهسهرم نهكردوويتهوه..

- نهوه لوتفه دهينيوتيت، جاريك چ دهخويتهوه؟ چا، شير، قاوه؟

+ نهگهرجي هزم له شيره، بهلام همر چاكه چاكه..

- كه همرت له شيره بۆ داواي چا دهكەيت؟

+ من شيرمهردەم، كه ساوا بووم مەمكي دايكم له بيتهختي مند و شكي كرد، به ناچار ي

به شهكر و رازيانه به خيوي كردم، وهكو خوي بۆي دهگيژامهوه، كه شهكر و رازيانه ليده برايمهوه بۆ لاي ژنه كۆريه داره كان نهم مالا و نهو مالي پيده كردم تا قوميك شير بهچۆرپينه دههم و له گريان بكهوم، دايكيشم زۆر همر ي له چا بوو كه چي نه يده خوارهوه، دهزانيت بۆ؟ نهو شافره تيكي جارسهخت و نهفس بهرز بوو، له رقي قسه ي رهي بازركانيكي شهكر و چا فروش دهرهق به باوكم كردبوي، دهستي نابوو بهروويدا و شهكر و چاي بهقمرز پينه دابوو، چاي لهخوي همرامكرد و تا مرد نه ميخوارهوه، كه چي همركاتيك بيرم له خراپه كاري، يا تۆله بكردايهتهوه، نهو پيدهووتم: كوپره شيرينهكهم دهخيلت يم نهكەيت، قەت بير لهخراوه نهكەيتۆ، همر چاكه چاكه، نهگهر ناحهزهكانت نيسقانتيان نهشكان و خوينيان نهزوانيت، تۆ وهچاكه چاويان كويزكه، نهگهر پياو بسون، نهوا نهونه دۆستت، خۆ نهگهر ناپياویش دهرچوون، ههواله ي خوايان بكه، كوپرهكهم چاكه بكه و بيده وه ناوا..)، بۆيه منيش همردهم همر ي له چا كهيه.. خانم داواي چا كهه بۆ بكه، بهلام با شيرين نهبيت،

چونکه هه‌موو پتاوتیک ده‌توانیت چای شیرین بخواته‌وه، پیاو نه‌و پیاوه‌یه تالیش بخواته‌وه، بی‌سووره مه‌به‌ستم له پیاو مرۆفه، جا نه‌و مرۆفه نێر بیت یان می؟ بۆ خواردنه‌وه‌که‌ش نێر خۆت سه‌رپه‌شل به.

هه‌وائی دایکیم لێپرسی. نه‌و به‌سه‌ر قه‌نه‌فه‌که‌وه دانیه‌شتبوو لێیده‌پروانیم، له‌ناکاودا خۆی گورج کرده‌وه و وتی: هاها.. پرسیاری دایکمت کرد؟ نا.. دایکم، هه‌ر به‌سه‌ر ماوه، به‌لام بیروه‌وشی خراپ نییه.

پاشان وتم: باوکیش خۆ عافووی بکات.. نه‌و سه‌رێکی بۆ له‌قاندم و وتی:

- به‌ره‌مه‌تی خۆداچوو، چۆن ده‌زانیت، له‌کێت بیستوه؟

+ پارساڵ که‌یه‌که‌زمان ناسی، یا راسته‌ر بلیتم، که‌قه‌رزاریارت کردم و خۆت پیناساندم، نه‌و کاته وت (دایکم ده‌لێت نیمه‌ش گه‌رمیانین)، گومانێ نه‌وه‌م کرد که‌باوک له‌ژياندا نه‌ماییت.

- براکه‌بیشم له‌ (ئه‌بوغریب) له‌ سێداره‌ درا و ته‌رمه‌که‌شیان نه‌داینه‌وه..

(کانی) که‌باسی باوک و براکه‌ی بۆ ده‌کردم به‌ ده‌نگێکی له‌رزۆک و پر له‌هه‌سه‌ره‌ته‌وه ده‌دوا و چاوه‌کانی ببوون به‌ دوو گۆمی شه‌له‌قاو و به‌ زۆر فرمێسکه‌کانی راگرتبوو، بۆیه پیموت:

+ داوای لێبوردنت لێده‌که‌م، وابه‌زام برینه‌کانتم کولانده‌وه، به‌لام هه‌ر ده‌بێت دوا پرسیاریش بکه‌م، نه‌ویش ده‌رباره‌ی (شه‌م)ه، شه‌می خوشکت، نه‌و چۆنه‌ و له‌ کوێه؟

کانی هه‌ناسه‌یه‌کی قوولی هه‌لکێشا و سه‌ری داخست، ره‌نگی هاورد و ره‌نگی برد و هیه‌چی نه‌ووت.. منیش بێده‌نگ بووم. ژووره‌که‌ له‌هه‌ردووکه‌مان کپ و بێده‌نگه‌ر، به‌لام هه‌ر له‌ چاوه‌روانیدا مابوو مه‌وه و گۆیم بۆ وه‌لام شل کردبوو، له‌ناکاودا سه‌ری هه‌لبێی و وتی:

شه‌م به‌ر شالاوی نه‌نفال که‌وت، خه‌فه‌تی شه‌م دایکمی هێنايه‌ چۆکدا، شووکردنی شه‌م و نه‌و ژيانه‌ تالهی به‌سه‌ری برد، باسێکی دوور و درێژه، هه‌ر لێگه‌پێ، نه‌گه‌ر ده‌رفه‌ت بوو له‌ کاتێکی تردا هه‌موو ده‌رده‌سه‌ریه‌که‌نت به‌ وردیی بۆ ده‌گێرمه‌وه!

وه‌لامه‌ کورته‌ هه‌سه‌ره‌تاویه‌کانی کانی که‌ بۆنی چه‌رمه‌سه‌ری و کاره‌ساتیان لێده‌هات تاساندنی، بۆیه نه‌مویست زیاتر له‌سه‌ری بپۆم، نه‌ویش وه‌ک پرسیاره‌کانم ماندووی کردبیتن، پالێدا به‌ قه‌نه‌فه‌که‌وه و به‌ بێده‌نگی لێیدانیشت.

نه‌و پرسیارانێ که‌ نه‌ده‌شیا نه‌یانکه‌م، نه‌گه‌رچی وه‌لامه‌کان هه‌مووی نازاره‌خش بوون، به‌لام هه‌ر کردم. نینجا چاوم به‌ ژووره‌که‌دا گێتیا و شوپمکردنه‌وه بۆ به‌ر لووتی خۆم، روانیم په‌ڕۆیه‌کی قه‌دیغه‌ی شینه‌ره‌نگی تووکن به‌سه‌ر رووی مێزه‌که‌وه له‌ژێر شووشه‌یه‌کی که‌مێک نه‌ستوویدا راخراوه،

له ژیر شووښه کېدا وینه ی دوو نهمپې بڼه ی تیر و پر لهر پاشوو راوه ستاون و به هخواوه چنگیان لمره ک گیر کړدووه. له نهولایشه وه دوور له نهو جووت نه سپه، ماینیکې شی به دم سه له فکر د نهو سر و ملی وهر چمر خاندووه و له جووت نه سپه که د پروانیت، له سوچی لای راسته ی میزه کموه کتیبیکې رنګ قاوه ی قهواره مامناوه ندی دانراوه، کانی رووی ده می تیکردم و وتی: چی سرغی راکینشویت؟ ههستم کرد که میك خد و په ژاره کې ره یه توه و هزی لیه قسه بکه م، نه ک پرسیار، به لام من پرسیارم لادروست بېوو بویه وتم:

+ رهنګی نهو پارچه قه دیغه یی ژیر شووښه که و وینه ی نهو دوو نهمپه زوړانبازه و نهو ماینه سرسامه و رهنګی جلویمر که شت، وه که یه بچار که چاومان به یه کهوت، هر شینه؟ مه گمر مه حویی له نه م گشت شی و هه سره ته ی خوت و ژووره که ت پرست، که ده فرموویت:

له کی پرسم دلی ب پر له خوینی هه سره ته یاقوت؟

عزا پوښی چیه و کتیه، جلی پرورزه ب شینه!

کانی هه لسیه سر پی تا بهر ده رګای ژووره که رویش، سرتیکې کیشایه دهره وه و گه رایه وه، بهرانبهرم راوه ستا و همدوو لمپی خسته سر میزه که ی پشم و بیورته تیروانیم، تیروانینیکې وا هر وه ختېو بیت نه ناو گلیته ی همدوو چاومه وه و له ویه ب ناو دلم شو پر بیت هوه. نهو ی من له چاوه کانیدا خوتن دهموه نیازی درکاندنې قسه یه که بو بیکات، به لام خوی کونزولکرد و هیچی نهووت. پاشان هیدی هیدی خاوبویوه و پاشه و پاش کشایه دواوه ب شوتنه که ی خوی، به لیواری قه نه فکه وه دانیشه توه و چوه دۆخه کپیبه که ی چهند ساتیک پشتر و وه که له بیر کړدنه ودا بیت سهری داخست، پاشان هاته گۆ:

- وه لامی سر جهم پرسیاره کانت به چونیته ی ناشنابووم به کتیه که نه ده مه وه. خه لکه کۆسکه وتوو و لیتقومه وه کانی پیش راپهرین له ناوشاردا همددم خمریکې خوشاردنه وه بوون، چاوه روانی روژتیکیان ده کرد هر هیچ نه بیت بویرن به که میك شانازی مه باسی مانندو بوون و قوربانییه کانی خویان بکه م، چونکه نهو نازادییه ی که پاش راپهرین هاته ناراه له خه یال و بیر کړدنه وه که م که سدابوو. نهو نازادییه ی که گشتمان وه ک سرتسکه یه کی ناو قه فس که قه ت مالیی نایت، ده رګای ب والاگردین، منیش ویستم به وینه ی مامزه ژنیکې سهریه ست، بیترس و خوف له میزگ و چیمه نی نیشتمان که مدا بریم، وامده زانی ولات به هه شتیکه و نیر دوزه نییه، میزگوزاریکه و دارستان نییه و من نیر نازادم له کام سرچاوه رۆحی تینوم پاراو بکه م، سهریهستم له پال چ تاشه بهر دیکدا به سیمه وه، بیترس له سیه ری کام ده وندا پشوو بده م، مافی

سروشیتی خۆمە و كەس ناتوانیت ئەو مافەم لێزەوت بكات، كەچی وا دەرنەچوو!! دەرنەگێك زانیم منی دڵساف و ساویلەكە زۆر هەلەم، چونكە بۆم دەرگەوت لەناو هەر لێزەوارێكدا كە رۆحیانەتە سپیەكان لە سووتان رزگاریان كرد، لە سیبەری هەر تاشەبەردێكدا، كە دەست و پەنجەیی خۆیناوی خۆنەویستێك كەفالتێكی لەسەر نەخشاندا، گورگێك لەوی خۆی مەلاس داوہ. ئەمانەیی بۆم باس كردی بێك راستی بوون، بەلام حەقیقەتی تال، هەر هیچ نەبیت بەلای منی ساویلەكەوہ. رۆژێك بە ھۆی رینگە خۆشكردنی رێویەکی فێلباز بەر پەلاماری گورگێكی برسێی كەوتم، خۆ نەگەر زوو فریای خۆم نەكەوتایەم ئەوا كەلپەیی لە كۆلۆك و لاتەرافم گیر دەكرد و خۆیناوتی دەكردم، پاشانیشت دەكەوتە بەردەم و لمووزی كەمتیارە گەنە خۆرەكان!! دە نیتەر تۆ لە جیاتی من بێر بكەرەوہ بزائە چەندێك ناشیرین و قێزەون دەبووم؟ باش بوو زوو ھەستم بە ترسانگی ئەو پەییونییە بە روالەت دۆستانە و لە ناوەرۆكدا دۆزمنكارانە كرد، ئەو رۆژانە گەلێك نزیك بووم لە شیت بوون، وەخت بوو عەقڵ لە دەست بەدەم، باوەرم بە كەس نەمابوو ھەردەم لەبەر كەردنەوہی خراپدا بووم تا رۆژێك چاویم بە كتیبخانەكە (كاكەم)دا دەگێرا، قەسەییەكیم بە بێردا ھاتەوہ، كە زۆر جار پێیدەوتم: خوشكی، نیتە لە ژینگەییەكی پیسدا دەژین، ژینگەییەك ئالودەییە بە بێرێ قایرەۆسی كوشندە، لە كۆمەلگایەكی تووش بوو بە پەتای بێرچوونەوہ و فەرامۆشكردنی مێژووە كارەساتاویەكان ژیان بەسەر دەبەین، باوكەكانمان لە دڵسانی و جەھلی خۆیان بە ھەلە پەرورەدیان كردین، ھەلەییەك نیتە پەیی پێدەبەین، بەلام چونكە بە شیرەوہ دەرخواردمان دراوہ، بێتەوہی بە خۆمان بزائین لە نەقڵی ناوہەماندا كەلەكە بووہ و دەبیت ھەول بەدەین خۆمانی لێقورتار بكەین. بۆیە ھەقە ھەموو رۆشنبیرێك ئەو كتیبە بەووردیی بخۆنیتەوہ.

چەند جارێك ئەو وتەییە كاكەم كەوتەوہ بێر، تا رۆژێك دەستم برد و لەناو كتیبەكانیدا، كە پاش خۆی كەس دەستی بۆ نەبردبوون، ئەو كتیبەم ھێناوە خواروہ خۆیندەوہ. دواي ئەویش، چەند كتیبەكی تر.. سوھراب، فەرۇغی فەرۇغزاد، مەھوی، نالی و زۆری تر.. تا وردەوردە بەرچاوم روون بووہوہ، ھاتە ھۆش خۆمدا و بێروام بەخۆم پەیدا كرد. من كتیبە فێریكردم، لەناو ئەم جەنگەلستانەدا چۆن خۆم لە تەلە بپاریزم و لە كاتی تەنگانەدا، بێشەرمانە و دەلەشێرناسا ھێرشبەرم. ناخر نازانم یانی چی، بۆ شەرم نافرەت جوان بكات؟ (ژنی شەرمەن شارێك دەژی؟) ریزم ھەبە بۆ شیرە پیاوہكان، كە زۆر كەمن، سەری وەفایش دادەنویتم لە حەزوری رۆحی ئەو كەسانەدا كە، كەم ژیان و كەل ژیان، لەنەم رۆژگارەدا گورگە مەزفەكان گەلێك زۆرن و جوامێر كەم، ئەو وا نییە؟ تۆچی دەلێت؟

من پيشتەر له گفتوگويه کي تهلهفونيدا ههستم کرد خوينده واريه کي باشي ههيه و مرؤفتي کي وريا و ژيره، نهوا ئينستا بۆم ده رکهوت، له پاڵ رۆشنبريي و رهوانپيژيه که شيذا نازاري چهشتوه و کۆليک خهم و پهژارهيشي داوه به کۆليدا، بۆيه تووشي نيمچه حه په سايته هاتبووم و هيچم پينه ووترا، نهو له سهر قسه کاني بهردهوام بوو و وتي: ببوره واپزانم به شي خۆم دوام، يا نهختيک دهرووني پهنگهواردوي خۆم به تالکردهوه، نهوهش ده خه مه سهر قسه کانم و ده ليم واههست ده کهم زۆر له زوهوه ده تناسم، بۆيه به ي پيچ و پهنا که ميک داخي دلّم له لات هه لپشت، وا نه زانيت زۆر ره شينم، نه خيژ ده رکم کردوه، که ژيان به هه موو تال و سوتريه گانيه وه هه خۆشه، ده شزانم که سي پاک و مرؤفدۆست ههيه، دونيا هيشتا جواني خۆي نه دۆراندهوه.. مادام مرؤفه جوانه کان له شيعر نووين، شيعري جوان نه که ووتون... من قسه که يم پيژي و وتم: وريابه هه موو شيعر نووي کي جوان مه رج نيه مرؤفتي کي جوانيش بيّت.. واتا مه رج نيه تۆ که شيعر کي جوان ده خوينته وه مرؤفتي کي جوان و دادپهروه و ليپوورده نووي بيّتي. زۆر کهس ته نيا له کاتي نوويني شيعر دا شاعيرن و دواتر که ليپوونه وه ده بن به بازرگان و قاچاچي و راپۆرتنووس، نهوهش بزانه که سايته هه ن پر به پيستي وشي شاعير شاعير و مرؤفن، به لام ناتوانن شيعر بنووسن، چونکه ناتوانن به نووين خويان خالي بکه نه وه، نازاري زياتر ده چيژن.. نهو وتي: به لام سه ره پاي نهو راستيانهش که باست کردن هيشتا به به ريه وه ماوه ئيمه ومانان بير له ژيانتي کي خۆشتر بکهينه وه و هه ولّ بدهين ناسوده بۆين. من دايکه م زۆر خۆشه و يّت، ههست به قهرزاريوني له راده به ده ري ده که م، ناخر ته نيا مني ماوه بۆيه هه رچي له وزه و توانامدا ههيه ته مرخانم کردوه بۆ خزمه تکردي نهو. ههتا له ژياندا ماييّت مينيش هه ر وا ده ميتمه وه و خزمه تي ده که م، که کۆچي دوايشي کرد نهوا مينيش له وانه يه بير له (کۆچ) بکه مه وه و سه ري خۆم هه لّ بگرم بۆ ده ره وي ولات، ده چم بۆ لاي کوره گه وه که ي (شه م) خوشکم، ئيسته ش ئولفه تم به دايکه مه وه و به ته نيایيه وه گرتوه، هاوړتي راسته قينه م، جگه له دايکم ته نيا کتيبه و به س.. ده پيملبي تۆ خه ري کي چي ت؟ من قسه ي زۆرم کرد وا بزانم بيژارم کرديت، ده ي تۆش که ميک بدوي..

من له دلي خۆمدا وتم: ئوؤۆ هۆ ديسان کۆچ؟ ناخر کورد راستي وتوه (مارانگهسته له په تي رهش و بازوو ده ترسيّت). بۆيه ههستم به جوړيک له بيتهوده يي کرد و زانيشم زۆرم پيچوه ده بيّت هه لّسم. جانتا که م کردوه ره شووسي (مندا ليک له مهمله که تي باوکه کاند)م ده ره هيتا، ههستامه سه ره پي و بۆم راکيشتا:

- شيعره؟

+ نا شيعر نيبه، ماوه يه کی باش به نهم نووسينه وه خۆم خهريک کردووه، نه گهر تاقه تی خویندنه وه ت ههیه، نهوا بۆتی به جیده هیلیم.

کانی به پتیه راوه ستابوو، دهستی درێژکرد، یه کهم بهرگی لادا، تیپروانی و وتی: ناویشانه کهی سه رنجراکیشه.. نینجا بهرگی دووه می لادا و تیپروانی، ههستم کرد کولمه کانی خوتیان تیزا و وهک سیوه لاسووره ئال داگه ران. من تهریق بوومه وه. پاش کهمیک سهری هه لپری و به دهنگیکی ناسک و نهرم، که بۆنی عهتری شانازی و کهمیک نازی لیده هات وتی: به منت پیشکهش کردووه، وانیه؟ من ته نیا سهرم بۆ له قاند، نهو وتی:

- گهرمیانیه کی ناواره و دۆستی دیرینی نازیزانم شهو غونیی بکات و کتیبیک بنووسیتته وه و پیشکهش به منی بکات چۆنی ناخوینمه وه، به نهو بهری شانازییه وه..

به دهه ده رگا که وه مالتاوا ییم لیکرد، به لām نهو به دوامدا هاته دهروه، وادیار بو به دهه رتیه، وه کو خوینده واریکی به نه زموون، دوا لپه رشی هه لدا بو وه بۆیه وتی: دوا به شیش، مه به ستم (مهمله که تی گورگه کان)، یه کهم کهس هه ر خۆم ده بخوینمه وه، وانیه؟

+ هیوادارم دایه گه وه ته منی هه ر درێژ بیت، به شکو نه مه خواجه تۆش کۆچ نه کهیت، ناخر ته نیا بیر کرد نه وه له کۆچ پردی په یه وندی رۆحم به رۆحیکی زامدار وه دهه رپۆژینی، دار شاتو وه کهی ههستی قه سیده به کالی دهوهرینی، هه ر وشه ی (کۆچ) یش بو وایلێکردم بهرله جیا بو نه وه به لێنی به ده می تا چهند پارچه یه که له قه سیده یه کی خۆمی بو بنیرم، که باس له نازاری کۆچ ده کات، نهو کۆچه ی وهک توله ماریکی دهمی رۆژگاریک گه ستمی و تا نه مرۆش تاونا تاویک ژه ره که ی به بالای رۆحمدا ده گهریت و دلّم هه وه ده کات، نهو نه ده هه وه ده کات تا له پی ده کهوم. پاش چهند رۆژیک به لێنه کهم هینایه دی و نه م چهند کۆپله یه م بۆ ره وانه کرد.

به یادی رووی گولی، چاوم له سهر بهردی که گریابی

که به ر دیان کرد به شووشه پر گولآوه عه شق ئه بی وابی

"پیره میرد"

کاتژمیر، سیتی پاش نیوه مه رگی شه وه به سوتانی عه شق

شوین، کانیه کی دووره دهس له خه یالی دار به پرویه کی زرخه و

رهنگ، رهنگی رۆحه، له تاله سپیه کانی پرچی کچینی دایکم دهچی

خەمیان، لە پارێزدا نوقمی باوێشکە، لە مامزێکی بەلەسەى سرك دەروانى
 سەرەتا، ئەگەر فریا نەکەوین، سەرە مەرگی سەرەتایە
 سەرەتا، لەزەتتێکی نەشتە بەخشە، گەر دلۆپە سۆزێک بە پەنجەى شەهادەت لێوى عەشق
 تەمرا،

لەبەر خاترى گولە، گەلا دەبیتە پەناگەى چۆلەکەى کى ترساو لە داتەپىنى ئاسمان
 سەفابەخشە، رێبوارێکی ماندوو لە کۆشى کانیدا خەوتی خۆشت لێبکەوى
 بۆ سەبەى رینگاکان گولەمێخەکیان لێدەپوێ
 خوونچەکان دەم دەکەنەو و دەبن بە گولە،
 دەى کەوا بوو، خواپە گولێک هەلنەوهری

بەیانى زوو بە شلپەى دەسنوێژى سەفەر، مەنگى کانى دەشلەقێنم
 لە حوزوریدا دەنوشتیمەو و پێیدەلێم:
 دەستم دامینت کۆچ مەکە،
 ئاخەر لە گەلا کۆچى تۆدا، کانى بیری شیعەرەکانم دەچۆریت و وشک دەکا
 کۆچى تۆ بەرەزای عاتیفەى تەرم دەژاکینى
 سەفەرى تۆ، دارشاتووەکەى هەستى قەسیدەم بە کالى دەوهرینى
 پێیدەلێم:

چاوى کۆچ کوێر بى و چاوى من قوربانى تۆ
 کوانى کانى دواى کۆچى تۆ، کلاوکورەى عەشقى شوانییم، لە شەو کەزى فیراقا
 شاپەرى بالى لێتەمرا و لە گلێنەى نەشکى سۆزى چاوەکانتا چینه بکا..
 چى پێبلێم؟
 بلێم مەرۆۆۆۆ؟

کەمێکى تر پاش هەلەتانی خۆر لە سووتانى من، دەچمە خزمەتى
 دەروم و دلم دەخەمە سەر لەپى پەلە هەورێکى سەرەلگرتوى مەست
 مەست بە شەستە بارانى ئەوین
 لەوى بەزمانى رەشەبا نەدویم
 بە تێژی بروسکە دامینى دەگرم و

به زاری سووتان ده پاریمهوه، سووتاااان
 دواي، کشته کی کرزی زهانم خاورپس ده کهمهوه و
 به باوه شینتی ره شمپه یهانه، فرمیسکی سه فمري نهو و ناره قه ی په شیمانیی خۆم ده سړم
 نیواره درهنگ وه ختیک که (زوهره) له بورجی کانی بانگی کۆچ ده خوینتی
 مانگ ده سنویتی سه فمر هه لده گری و ده که وسته ری
 هه ساره کان ده ریژنه سمر بهرمالی ناو و نویتو بۆ کانی دانه بهستن
 نهو وهخته من، تریفه ی ژیری په لم ده گری
 ده مبا و ده مبا تا پییده گهم
 دهس له دامینتی گیر ده کهم و پییده لیم:
 نهز له گوینلی ناودا ده خنکیم عهزیم
 که چی رۆحم له قوولایی عهشقی تۆدا تا دی بای بالی خوش ده بی
 لهوی، به نهرمی شنه با
 به فینکیی شه پۆل
 به هیمینی دابارینی کلوه به فر
 کپی بنار
 به عهشقی په پهلکه ی لیوقه ی تانی به هار
 به سمر سمر یا داده بارم و پییده لیم:
 چاری رۆح له تامه زوویی دیدارت وهخته کویر بی
 بۆیه بهم ناوه خته هاتم
 ببوره عهزیم ببوره
 هاتووم له باخچه ی سۆزی سۆفیانم بروانه
 له شیلای غوربه تی رۆحم تیژ هه لمزه و نه م سووتانم خاموش بکه
 نیژم: نهی گوله رهنگ په مه یه که ی عمرشی غوروور
 نهی پاکیزه یی و بینگمردی گوناھی من
 له م پیده نگیه ت ده ریچو
 له لوتکه ی غوروور دابهزه
 گول به خهرمانی نازهوه

مندالیک له مهمله که تی باوکه کاند

له نهو شوینهی که نیستا جیگای رامانه راوه ستابووم، که له دووره ده رکوت مس وهک بازیکی برسی نهو هه رده و هه له ته، چاوم تیرپی هه تا لیمنزیک بووه وه. نه مجارهش تانویژی ترس و شهرم تیکه له به یهک بوون و په رژینیک بهرچاوی گرم. ناچار شهرم داخست تا تپیه ری. نیجا تپمروانی هه تا خوی کرد به نهو سه ری کۆلانه که دا و له چا و ن بوو. دوی نی له هه مان شویندا راوه ستابووم. له دووره ده رکوت، ده ریایه کی شینباو سه ره ره و ژور شه پۆلی ده دا و شه قامه که ی ده شله قاند. نهو نۆمایینیکی گه ردن که له گه تی ره سن و خۆشه و ت بوو. ژۆر سه رنجراکیتشر له جاران. رووباریک شیرینی و جوانیی دابوه پیش خوی، که نزیک بووه ده شهرم داخست و که میکیش سه ر به ره و ژور رووی خۆم وهرچه رخانده. نهو روو وهرچه رخانده فیلیک بوو کردم هه تا چاوه کاتم بکه م به جووتی هه لۆ و به دوایدا هه لیانفرینم. کاتیکم زانی له نهو به ری شه قامه که وه په رییه وه نهو بهر و تهواو لیمنزیک بووه وه. نیتر ناچار بووم سه ر هه لبریم. شه قادیک له نهو لاصه وه راوه ستا. هه ردوو کۆتره کیویه که ی سه ر قه فسه ی سینه ی، که به ده سمالینیکی رهنگ شه وهیی ته نک داپۆشرا بوون، له عه جوولی و باله ته په کهوتن و نارام بوونه وه، به رووگه شیه کی پارێزه رانه وه وتی:

- نهو کاته ت باش!!

من له شهرم و سه رسامیدا دلتم وهک چۆله که یه کی به نذرکراو کهوته فره ته فرت و له ترسانا وهخت بوو نیوان دوو په راسووم کوون بکات و ده ربپه پیت، به ده نگیتی که لرژۆکه وه و ابزاتم پیتموت: باشتر..

- چۆنی، باشی؟

+ سوپاست ده که م

- ده زاتم نامناسیت

+ نااااا... نهو لا به داخه وه، نهو شانازییه م پینه براوه. تۆۆ...هاها، نهشی له

بۆنه یه که دا یه کمان بینیبیت و من زاگیره م خیانه تم لیبکات نیسته نه تناسمه وه...!

- دوراودور تۆم دیوه، به لām دهرفه تی یه کناسینمان بۆ نهره خساوه.
 نهو به نهوپه ری باوه ربه خۆبوون و بوئیریسه و راهه ستابوو، قسه ی ده کرد، که میتک
 هاته وه سه ر خۆ و پیتوت:

+ ده توانم بزانم نیتو کین خانم؟

- من کچی (بارام)م و خوشکی (شهم)م، ناوم (کانی)یه، دایکم ده لیت نیته ش
 گهرمیانین و پاش نه وه ی باوکم باری کردوه بۆ (که رکوک) من له دایکبومه..
 من که ناوی بارام و شهم و گهرمیام بیست، ناوی (کانی بارام)یش له هه مووی
 سه رنجراکیتشت بوو. ههروه کو نه وه ی له ژیر نه شته رگه رییه کی قورسا ده رچوو پیتم و هیتشتا
 کاریگه ری سه ربوون به ری نه دام، ناوه ها دتی (کانیماران) و که سایه تییه سه یر و دلساف و
 منداله کانی هاوته مه نم وه ک برووسکه به خه یالدا هاتن و گوزه ریان کرد.
 پیتوت: نیتسه ره نگه بتناسمه وه، ده ی کهوا بوو با بچینه وه مال..
 سوپاس مه به ستم بوو خۆمت پیتناسیتیم. خودا حافیز.

من زمانم له ناو ده مدا بوو به کلافه یه کی ده زوی لول خواردوو، هه یچم پیتنه گوترا.
 نه مرۆ نهو پیتناساندنه چاره پروان نه کراوه ی کانی په لی گرتم و بردمیسه وه بۆ هه مان
 شوین. که میتک نه ولاتر پالمدایه دارته له که وه و خه یال بردمیسه وه. نهو ناخاوتنه
 هه نگوبینییه له نهو چهند چرکه یه دا، که خۆی پیتناساند و نهو هه موو قسه خۆش و
 یاده وه رییه شیرینه ی کانیماران، که بیستبووی و به چاو بۆی گیترا مه وه له گه ل نهو ته نکه
 هه وری شه رمه دا، که به روو خساریسه وه بوو، به کردنه وه ی خونه ی ده می زوو ره ویسه وه و
 نم نم خۆشه ویستی باراند به سه ر رۆحمدا. سۆزیک بوو هه لیگرتم تا بچمه وه به ره و کانیمارانی
 به رانه ت و مندالیم.

که که وتمه ری به ره و فه رمانگه که م، شه قامه که وه ک سالانی زوو چۆل و ته سک ده هاته
 به رچاوم. ژماره ی نۆتۆمبیله کان که متر و مۆدیلی کۆنتر. پاسه که نزیک گه راجی که رکوک
 راهه ستا و به په له دابه زیم و رووم له نۆتۆمبیله کان کرد. شۆفیره که وه ک پیشه ی
 هه میشه یی خۆی، که چاوی پیمکه وت بانگی کرد: (یه که نه فه ر که رکوک... ده پۆین). نزیک
 بوومه وه، که دلتیا بوو نه فه ری نه وم، به ده ست هتای بۆ لای تاکسیه کی مارسدیس کرد
 و وتی: بچۆ سه رکه وه..

کوشنی دواوه سى که سى لیدانشتیبون، ویستم دەرگای پیتشهوه بکه مهوه، به لام میژمندالتیک دەرگاکی کردهوه و دابهزی، ههنگاوێک دور کهوتسهوه و به فیزیکهوه نیشارهتی بۆ کردم، که سه رکهوم، بۆیه منیش به سه رهلقانديک رهزامه ندیم نواند و خۆم ترنجانده لای گێتری ئۆتۆمبیلکهوه. شۆفیره که سه رکهوت و ئۆتۆمبیلکه کهوتیهپزی. قوشته په و پردی و پاشان به دهستی چهپدا ههسارمان به جیهیشت و له مۆپه ی سه رباز و نه منه کانی بازگهی که رکوک رزگارمان بوو. له نزیکترین شوین بۆ گهراجی کفری دابهزیم و به بییهیج خۆ خه ریککردنیک خۆم گه یانده گهراجی کفری، روانیم پاسه که ی (حاجی نه حمده خپه) له دهرچووندا یه. حاجی نه حمده، که چاوی پیمکهوت به دهنگیکی که می بهرز وتی: وهره سه رکهوه مه گهر له لای چهپهوه به سه ره لاجه کهوه دابنیشیت، نه وهش بزانه نیتر ئۆتۆمبیل دهرناچیت، چونکه نه فهری کفری نه ماوه..

ههر به دهم رتیه پیموت: نه وه گرفت نییه. گرنگ نه وه یه نه مشه وه له که رکوک نه مینمه وه.. بۆیه به بییهیج خۆخه ریککردنیک سوار بووم و پاس کهوته ری. وهک نه وه ی نه خشه ی کوردستانم له به رده ستدا بیت و شوینی کفری بۆ قوتابیان ده سنیشان بکه م، ناوه ها به چاو لیکنان و کردنه وه یه ک، شارم له به رده ستدا بوو، نهو شاره ی که وه پس بوومه لیتی و له چاوه روانی پشوو ی سه ری سالتا هه لده قرچیم تا به چمه وه بۆ گونده که ی خۆمان.

***

له نهم رۆژانه دا شار هه جو ئێکی به رچاوی پتیه دیاره. جووتیاره کان له لادیوه رووی تیده که ن بۆ ده مه زه رکردنی داس و ناله کردنی گویدریژ و ولاخه کانیان و کرینی پیندوا یستیه کانی وه رزی دروینه. تۆی چاودیر، که ده چووته بازار و قه یسه ریه که و ده تروانی، ههر چۆن شاره میرووله، له وه رزی پاییز و بهر له سه ره په له ده شه ژیت و میرووله کان بۆ کۆکردنه وه ی پیندوا یستیه کانی به رده و امبوونی ژیان دین و ده چن، ناوه ها جووتیاره کان پاش کرین و مامه له یه کی سه ری یانه له گه ل بازرگان و سه نه ته کاراندا، به رووگه شیه وه هه گبه و خورج و چارۆگه پره کانیان ده دایه بنه نه نگل و سه رشانیاندا و له شار ده رده چوون.

من یه کێک بووم له نه و قوتابیانه ی که له لادیوه هاتبوونه شار و له وێ دیاغۆتیند. خۆشترین کاتم پشوو ی سه ره سال بوو، چونکه ده گه رامه وه بۆ نه و ماله ی که پرپی بوو له

سۆز و خۆشهويستی، نازادىي و چاوسورکردنهوه، تىخوپرين و ترسى جؤراوجؤرى تال و شيرين.

چەند رۆژنيكه پشوى سەرى سال دەستی پىگرددوه و باوكيشم هاتۆته شارەوه. ئەم هاتنەى باوكم تام و چىژنيكى لە رادەبەدەر خۆشى هەيه بۆ من، چونكه دەچمەوه لاى نازيزانم، دەچمەوه لاى كۆلانەكانى چاوشاركيى بەرانبەت، بۆ هەلمژيني بۆنى سەل و ميخەكى ناو سەنوقە دارينهكەى ئەو نيشتمانە بچكۆلانەم. ئەو رۆژه باوكم جووتى جاشكەوشى لەلاى وەستا (عابىدى پىنەجى) بۆ كرپم، دوايش هېستەرە ماچەى چەمووش و جووتە وەشتىنى برده لاى (حاجى خالىدى نالەند) و بە هەزار فەلاكەت تا هەردوو دەستيان تال كرد ئارەقەى سوور و شينيان دەردا. پاش نيوەرۆ داسە دەمەزدەركراوهكانى لە وەستا (مەحمودى عەلەباوەش) وەرگرتەوه و هاتەوه بۆ مالى مامم. لەوى شەكر و چا و پووشە خورماكەى لەگەڵ كەلوپەلەكانى تردا تاتوتوى كرد و لە هەگبەكەى شاخى. پاشان هەليگرت و هينايە بەر دەرکى حەوشە و لە هېستەردەكەى بارکرد، نينجا رەشمەكەى راكيشا لە پال بەرزاييهكەى ئەولاتر رايگرت و سوار بوو. من چەند شەقاوتىك دوورى راوەستابووم. بانگى كردم و چوومە پيشەوه. ئەو نوکى پىتى چەپى لەناو كلاشەكەيدا كرد بە ئاوازەنگى و لە پى چەپم هاويشتە ناولەپى چەپپىهوه و پىتى چەپم خستە سەر پىتى چەپى و ئەزەنەكەم دا. ئەويش سەربەرەو ژوور هەليكىشام و قنچ بەپشتپىهوه گيرسامەوه. پاشان باوەشم كرد بەناوقەديدا و بەناو چەمى (قوشەچاپاندا) كەوتينە رى. هېستەرەكە رەوتىكى خۆشى دەکرد، دەنگى تال و بزمەرەكانى كە دەيكيشايە خرە بەردەكاندا نيقاعىكى رىك و خۆشى بە گوێمدا ئەدا.

كە لە چەمەكە پەرينەوه بەلاى راستدا روانيم (خەدر كووزەچى) لە بن سىبەرى دار كنارەكەدا، نزيك كەمەكەى، كە ناوى لىتابوو (بىنگ)، راوەستابوو. لە ناوانى كەمەكەيدا بە بىنگ، مەبەستى قائىمقامى شاربوو!! ئاخىر ناھەقىشى نەبوو، چونكە جەنابى قائىمقام (كەرى) بە دوژمنى باوەكوشتەى خۆى دەزانى. كە لەناو شاردا كەريكى بديتايە چاوى دەپەريه تەوقى سەرى و بە پيش چاوى خەلكەكەوه شىتانه پەلامارى دەدا و دەديايە بەر شەق!! ئەو رۆژنيك بە يەكێك لە شەقامەكانى شاردا تىدەپەري و بە رىكەوت نىرەكەريكى بەرچاو دەكەوت، ئيتىر بى سى و دوو پەلامارى دەدات، كەمە هەلدەيت و قائىمقام بە دوايدا تا تەواو لىينزىك دەيتەوه و لە دواوه بە هەموو هينز و تواناى خۆى شەقتىكى

تیځه لږده دات، به لږم بڼه د به ختی جەنابی قائیمقام نووکی قۆندهره قوونپاژنه بهرزه که ی له پالدمی کورتانی که ره که گیرده بیت و له سر سر ددهات له زهوی!! کلۆکی وا نازاری پتده گات، ناتوانیت راست ببیتوه تا پۆلیسه کان فریای ده که ون و ده چنه ژیر بآلی و راستی ده که نه وه، ښیر له نه و روژه وه نه و بریاره ناوداره ی ده کرد، که نابیت به هیچ شیوه یه که له شارد ا بهر له بکرتیت، له نه وه ش زیاتر وتبووی: قه ده غه یه و نابیت به هیچ شیوه یه که نه یه که له کۆلانه کانی شارد ا بزه پرتیت، نه گینا خاونه که ی بڼه ماوه ی یه که ههفته زیندانی ده کرتیت!! له پاشکۆی بریاره که یدا شم رسته یه ی بڼه زیاده کردبوو: ښمه خاوه نه یه که ره که کان هان ده دهین، که که ره کان یان به خه لکی ده ره وه ی شاره که مان بفرۆشن و له جیاتی نه وه مانگایه کی شیردار بکړن، نه و ښمه به پیتی توانا یارمه تی ده دهین..

جا به سیر له نه وه دا بوو کهس نه یه ده زانی هۆی شم رق لیږونه وه ی قائیمقام له که ره، به تایبه تی نه یه که ره چییه؟ له زمانی هاوړپیه کی گیانی به گیانی قائیمقامه وه ده یانگیراپیه وه که شه ویک له حالته تی به دمه ستیدا وتبووی: ناخر من چۆن رقم له نه یه که ره نه ییتوه، من نازام خودای گه وه بڼه من به عه بدی خۆی ده خولقینیت و داوام لیده کات عیباده تی بکم تا له نه و دونیادا له ناگری دۆزه خ پیاړتیت و له نیعمه تی به هه شت تیر و مه ستم بکات، که چی به مه خولقیکی بیته یز و توانا و کم هه وه له خولقاندوومی! به لږم نیعمه تی به بر و ته همول و "نه وشته ی تریش که حق سیته" به که ره به خشیوه و کم پیاو هه یه هه سودی پتته بات! خۆ نه گه ره خودای عه زه وه جمل به رشکی بکړدایه م و پتیبگو تایه م "عه بدولنیلاه" تۆ به وروته و سامان و ده سه لاتت پتخۆشه پیت به خشم یان به که ریک ی به هیز و توانا و ساحیب هه وه له بتخولقینم؟ نه وساکه من خۆم ده مزانی چۆن وه لږم ده دایه وه!!

به لږم قائیمقام چنده رقی له که ره بوو، خدر سه د نه وه نه ده رقی له قائیمقام ده بوویه وه، بڼه رووی ده می که ره که ی ده کرده ناو شار و زه ری لیده کرد تا قائیمقام وه رس بکات! ناخر نه و هه موو که ره، که له خان و خانسه را کانی شاری کفری مؤلیان ده خوارد و تیر کا و جز ده کران، نه که به قائیمقام، ته نانه ت به هه موو داموده زگا کانی رژیمی نه وساکه ش ده مکوته نه ده کران!!

خدر کابرایه کی که له گه تی ره قه له ی پشت که می چه ماوه بوو. هه رده م کراسینکی عاره بی له بهر ده کرد و قایشیک، یان په رۆیه کی له پشت ده به ست. نه و پیاو یکی شیعه

مەزھەبى سىتېل شۆرى خۆشمەئەشرى قەسەلەرۈۈ بىو. كە قوتابىيەكان بۆ سەئىكرىن دەچۈنە ئەۋبەرى چەم، بانگى دەكرىن و پىتەدەگوتن: كۈرە چى دەخوتىن؟ مەخوتىن، مەكتەب نانتان نادات، نانىشتان بدات ئەۋا قەت دەۋلەمەنتان ناكات، ئەزانن چ بىكەن باشە؟ بچن ئىشېكى تر بىكەن، سەير بىكەن مەن و ئەۋ كابرايە ھاۋرېتى يەك بوۋىن، ئەۋەتا ئەۋ ئىشى كىرد تا دەۋلەمەند بىو نىۋەى مولكى شارى بۆ خۆى كرى، دە بزانن، چۈنكە مەن ئەۋ ئىشەم نەدەزانى ئەپىتە ھەتا مەردن ھەر خەرىكى كۈۋرە گەرمەكرىن و گۆزە و كۈۋە سۈۋرەكرىنەۋە بىم و بەئەم كۈلەمەركىيە بژىم، بە قەسم بىكەن مەچنە مەكتەب، ئەگەر دەچنە مەكتەبىش ۋاباشە دەنكە دەنكە ئىشى تىرىش بزانن، ئەۋ ئىشەى مەن مەبەستەمە و ئىۋە بە قورسى دەزانن تەنبا يەكەمچارتان زەھمەتە، ئەۋەلجار كەمىك، نا... ئەۋ ھەر كەمىك ددان بەخۇتاندان بگرن، بۆ دوۋەھەجار نەختىك دەچۈزىتەۋە، ئىتر دۋاى رىۋىەكىشى پىتادا بچىت بە خۇتان نازانن!! دۋاى دەبن بە خاۋەن خان و سەرۋەت و سامان و دەبن بە پىۋا ماقۋولتى شار..

گەرەكى (ئەۋبەرى)مان بەجىھىشت و نىۋ كاتژمىرتىكى پىتەچۈ ھىستەكە مىلى نا بە ھەۋرازەكەى (مەلى كەر تىپنەكە) ۋە. لەئەۋ بەرەۋ ژۋورە، كە باۋكم پىتۈتم: دەست بىكەرە ناۋ پىشتىنەكەمدا و قايم خۇت بگرە با نەكەۋىت، مەلەكە، بە لای رۆژھەلاتدا دەۋانىتە سەر (قاتەكانى كىرى)دا، ئەۋى چەند رىزە شاخىكى نزم و رەمەتە تاۋىرتىكى يەك لە دۋاى يەك رىز رىز روۋىان كىرۋتە قىبىلە و چەماۋنەتەۋە، ئەۋ رۆژەى كە خودا فەرمانى دايە ھەزەرەتى ئىبراھىم تا كەعبەى مالى بۆ بنىات بنىت، گىشت شاخەكانى سەر زەۋى روۋىان لە قىبىلەكرد و كەۋتەنە رى، بەلام نەم رەمەتە تاۋىرانەى لای خۇمان فرىانەكەۋتەن و بنىات و بىناى مالى خۇدا كۆتەى پىتەت، بۆيە روۋە قىبىلە نا بەئەۋ شىۋەيە ۋىشك بوۋنە و بە تامەزىۋە لە قىبىلە دەۋانن! نەم رىگە سەرەكىيە، كە دىتەتەكانى دەشتى گەرمىيان و بنەى جاف بە شارى كىرىيەۋە دەبەستىتەۋە بە ناۋ نەم قاتە پىچاۋپىچەدا تىدەپەرى.

لە سالى ۱۹۶۳ بە نىازى بەلاماردانى دىتەتەكانى گەرمىيان ھىزىكى سەربازى سۈپاى عىراق بە چەند تانكىكەۋە گەيشتە شارى كىرى و بۆ چەند رۆژىك لەۋى مۆلتى خۋارد، ھىزى پىشەمەرگەش كە لەئەۋ نىازە ناگادار بوۋىەۋە روۋى كىردە قاتەكان و لەۋى سەنگەرى

لیدا، هر بۆ پشتگیری هیزی پینشمهرگه باوكم تهنهنگه هۆلهندییه کهی (حاجی سهعید جۆلا)ی کرده شان و خۆی گه یانده شهرگه که. پاش چهند رۆژ ناماده کاری، تانك و پیادهی نهو هیزه سهربازییه روویان کرده سهنهگره کانی پینشمهرگه و شهر دهستی پیتکرد. پاش پینکدادانیککی قورس، هیزه سهربازییه که توانی رینگا که بکاتهوه و پینشهرهویی بکات.

(عهبه نامه) ناوی پینشمهرگه یه کی قاره مان و به وه فای شۆرش و ریبازی بارزانی بوو، که له بیرو هۆشی نیتسه و خه لکی ناوچه که دا ره گی داکوتاره و ههرگیز له یادمان ناچیتتهوه. نهو له پال ره مه ته تاویریکدا سهنهگره یکی مه حکم لیده دات، ده که ویتته شهره وه و پینش له به رایى نهو هیزه ده گریته، که رووه به رزاییه کهی لای نهو ملی دهنه، به لام که سهنهگره کهی ناشکرا ده بیته، تانکه که رووی به ره ولای نهو وهرده چهر خینیت و گولله توپینکی ناراسته ده کات، گاهه رده کهی ژورور سه ری ده پینکیت و لا تاویریک ده ست و مه چه کی ده کات به ژیره وه، نهو هه ولینکی زۆری دابوو له ژیر باری نهو تاویره قورسه دهر باز بیته، به لام هه وله کهی بیتسوود ده بیته، هر له ویدا به ده ست و مه چه کی شکاوه وه ده که ویتته بهر ده ستی دوژمن و له گه ل خۆیاندا ده یبه ن بۆ ناحیه ی (سهرقه لا).

له ناحیه ی سهرقه لا و پاش پرسیار و وه لام و لیکۆلینه وه فه رمانده ی هیزه سهربازییه که ویتته یه کی مه لا مسته فای بارزانی نیشانی نهو پینشمهرگه یه ده دات و لییده پرسیت:

- نه م ویتته یه ده ناسیت؟

نه ویش ده لیت: کی هیه ویتته ی باوکی خۆی نه ناسیتته وه.

- ده ی باشه تفتیکی لیبکه نازادت ده که م.

+ نهو که سه ی تف له ویتته ی باوکی خۆی بکات زۆله.

- باشه ته نه ا یه ک جوتنی پیتده به لاین بیت نازادت بکه م. شاخ نه گهر به قسم نه که میت به پینش چاوی هه موو دانیش توانی نه م شاره وه گولله بارانت ده که م.

+ من کوربه کوردیکم و مسته فا بارزانی باوکی کوردانه. نهو کورده ی جوتنی پیتدات زۆله.

بۆیه هر لهو شویتته دا و به پینش چاوی دانیش توانی شارۆچکه ی سهرقه لا وه فه رمانی گولله باران کردنی ده دات و شه هیدی ده که ن.

دوو هه مین شهر ی گه وره و زیانبه خشی قاته کانی کفری له هه مان سالدا روویدا، لهو شهره دا به هۆی هه له یه کی سهربازیی بهر پرسه کانی هیزی پینشمهرگه وه (۳۸) پینشمهرگه

گیانیان کرده قوربانی خاک و نیشتمان، هر له ههمان جینگادا له دوو گۆری به کۆمه‌لدا به خاک سپێردران.

هێستره که تا نهو هه‌ورازه‌ی بری، بنگۆتی که‌وته ئاره‌قه و که‌فکردن. نهو هه‌یوانه به‌هێزه نه‌وه‌نده به توندیی هه‌ناسه‌ی ده‌دا فیشه‌کی لوه‌وتی له دووره‌وه ده‌بیسترا. پاشان سه‌ر به‌ره‌وخوار شۆربوه‌وه به‌ره‌ولای (باخی تورکی) و نینجا به‌ ده‌ستی راستدا ریگا پیچاوپیتچه‌که‌ی بری به‌ره‌وه‌هرده و چه‌می (سه‌رشۆراو).

ئه‌م ده‌وره‌به‌ره، پانتاییه‌کی شێدار و شۆره‌کات و زه‌لکاوه و هه‌رده‌وه‌هه‌ت و تووشه‌یشه. نهو سالانه‌ی که‌ دزیی و جه‌رده‌یی و ریگریی باوبوو، له‌ئه‌م ریگا پیچاوپیتچه‌انه‌دا زۆریک له‌ نهو که‌سانه‌ی که‌ به‌ باخه‌لی پر و باری شه‌کر و چا و خورماوه له‌ شاره‌وه ده‌گه‌رانه‌وه بۆ گونده‌کانیان، له‌ لایه‌ن جه‌رده و ریگه‌ره‌وه رووت ده‌کرانه‌وه و به‌ ده‌ستی خالیی و به‌ هه‌ناسه‌ی ساره‌وه ده‌گه‌رانه‌وه گونده‌کانی خۆیان. جاری واش هه‌بوو ته‌قه تفه‌نگ له‌ نیوان جه‌رده و کاروانچییه‌کاندا رووی نه‌دا و ریگه‌ره‌کان پاشه‌کشه‌یان ده‌کرد.

که‌ سه‌رشۆراومان به‌جیه‌هشت هه‌تاوه‌که‌ تینی بۆمان هێناوبوو، بۆیه باوکم سه‌له‌ته‌که‌ی له‌به‌ر دا‌ک‌ه‌ند و کیشای به‌سه‌ریدا. منیش له‌ پشتیه‌وه، چۆن جوجه‌له‌ مریشک سه‌رده‌کاته‌ بنبالی دایکید، ئاوه‌ها سه‌رم کرد به‌ ژێر سه‌له‌ته‌که‌دا، پاشان وه‌کو پیشه‌ی هه‌میشه‌یی که‌ له‌گه‌ڵ خۆیدا ده‌یبردمه‌وه بۆ ئاواپی، ده‌ستی کرد به‌ به‌رباخه‌لیدا و وتی: کوپم لوه‌له‌یه‌ک که‌بایم له‌ که‌باخانه‌که‌ی (مه‌حمود نه‌بو شوارب) بۆ هاوردویت نه‌یخۆیت؟ نێتر به‌ بێشه‌وه‌ی چاوه‌پێتی وه‌لامی پرسیاره‌که‌ی بکات، ده‌سته‌سه‌ره‌ گه‌وره‌ شینه‌که‌ی ده‌ره‌ینا و کردیه‌وه، نینجا پشتاوپشت لوه‌له‌ که‌بابه‌که‌ی بۆ راکێشام، منیش لێمه‌ره‌گرت و گورج که‌وتمه‌ خواردنی.

هه‌تا‌کو نه‌مپۆ وه‌کو که‌بابه‌که‌ی به‌رباخه‌لی باوکم لوه‌له‌ که‌باب ده‌پیتچمه‌وه و ده‌یخۆم، به‌لام هه‌رگیز نه‌و تاموچیژه‌ی جازام پینابه‌خشیت!

خۆر شۆر بووه‌وه. به‌ردوینجه‌کانیش به‌لای رۆژه‌ه‌له‌تا‌دا سێبه‌ریان که‌وتبوو. سێبه‌ری من و باوکم به‌سه‌ر پشتی ئێستره‌که‌وه دوو نه‌وه‌نده دوور که‌وتبووه‌وه. گه‌یشینه‌ نزیک ئاواپی (به‌کره‌شه‌ل). ئه‌م گونده‌ که‌ (۵ - ۶) مایێکه‌ و ریگا‌که‌ به‌لای راستیدا

تیده پهریت، ده تگوت چۆل و هۆله و کهسی تبادا نه ماوه. خۆ نه گهر له دوروهوه (عهزه ی مامه حمه) ده رنه که وتایه و ماندوو بوونی له باوكم نه کردایه، نهوا ناههقت نه بوو نه گهر بتگوتبایه خه لکه که ی رهوی کردوه.

(عهزه ی مامه حمه) که به ره بهنی ژيانی به سهر برد، پیاویتی کورته بالای ئیسقان نهستوری چه ناکه پانی دم هه راشی زۆر بلی بوو. زۆر جار قسه کانی به وهزن و قافییه ده کرد و ده یگوت (من شاعیرم)، ههر بۆیه خه لکی ناواییه کان ناویان لێنا بوو (عهزه هه لوه پ)، به لām نه گهر خودا خرابی بۆ یه کینک بکردایه و رووبه پروو به نهو ناوه وه بانگی بکردایه ئیتر به شیعره کانی چاک ده یشۆرده وه و ههر چی بهاتایه به ده میدا به کیش و سه روا پێیده گوت و نهیده گیرپایه وه. کارو کاسبی مامه عهزه، ورده واله فرۆشتن بوو، زه مبله که ی پر ده کرد له موورو و زه نگیانه، نهنگوستیله و گواری زه رتک، دی به دی ده یگیرا و ده یفرۆشت، ههر که ده گه شته ده وره بهری ناوایی پر به گه رووی هاواری ده کرد و ده یگوت: (ورده واله.. زه رده واله.. ورده واله..).

جاریکیان روو ده کاته یه کینک له ناواییه کانی نهو ده شته و وه ک پێشه ی هه میشه یی بۆ نهوی کیژۆله کانی نهو گونده بورووژینی و له ده وری خۆی کۆیان بکاته وه دهس ده نیته بناگوێیدا و هاوار ده کات (ورده واله.. موورو زهرد و سوور و سپی.. لووته وانهی هه سیره رهنگ.. کووژه که ی جوان.. زه رده واله..).

له و کاته دا کچینکی توله ک له پێش ده رگای مالی خۆیا نه وه و له سه ر رووی خۆی بانگی (مامه عهزه) ده کات و به ده نگیکی به رز ده لیت: (هۆهۆ مامه عهزه هه لوه پ بۆ نه ملا، هه لکشۆ بۆ لای مالی نییه!). نه ویش که نهو ده نگه ده بیست به (هه لوه پ) بانگی لیده کات، یه کجار تووړه ده بیت و چاوی ده په رپته ته وقی سه ری، بۆ ده مکوت کردنی کچه که و ده وره به ریش به ده نگیکی زۆر بلنדר بانگ ده کات و ده لیت (ورده واله.. زه رده واله.. بانگم ده کهیت تۆ له وپاله.. گرم تیچوو.. سووتام سووتام.. هه تا سارد نه بوومه ته وه.. نهوا هاتم.. له و قه دپاله.. بۆم داماله).

کچه که که گوینی له وه لامدانه وه ی مامه عهزه ده بیت دهس ده کاته گریان و را ده کاته ماله وه.

مامه عهزه گۆزانی پێوینکی میلی ده نگخۆش بوو. رۆژیک به ریکه وت ریتی ده که ویتته ناواییه ک و ده روانیت زه ماوه نده و هه لپه رکی گهرمه. نه ویش به بێشه وه ی کهس رووی

لېښت و داوای لېښت، زمبيله پر ورده واله به سمر كونه لانه كه وه داده نيت و سرچوبي ده گرت، جا چوڼ سرچوبيه ك؟ ده سماله سووره كه له بهر باخه لي درده هينيت و له شتوه رښمار به رځي په پوله ناساوه بال ده گرتنه وه پي ده كوتنه زه ويدا، پي كوتنانيكي وا توژ له زه ويه ناوړ شين كراوه كه هلده ستينيت، پاش ناروق دره دانيكي زور و شه كه تي، كيشاني سرچوبي ده داته دهس چوبي كيش خويه وه، به لام ژنه كان كه هر دم هاوړيه تبيان خوش بسو له گه ليدا بانگي ليدنه كن و رووي ليدنه نين كه گوراني هلپه ركيان بژ بچريت. نه ویش به مه منوونيه وه دهس دهنيت به ناگويدا و به گوراني هلپه ركي دلي ژنان گهرم و خوش دهكات و ده يانه نيتته جوش و خروش. پاش دووس سووړ، ديسان ده سه سه سووره كه له بهر باخه لي درده هينيت، ده مي ده سريت و ده لیت: به خدا به سه ماندووبوم و ريڼگامه دووره ده بيت پرؤم. ژنه كان رووي ليدنه نين و داوای ليدنه كن يه ك دوو تاوی تر گورانيان بژ بچريت. نيت به ناچاري تاو يكي تر گورانيان بژ ده ليتنه و ديسان كپ ده بيتنه وه و ده يه ويت بروت، يه كيك له ژنه كان پييده ليت: توخوا مامه عهزه، يه ك دوو تاوی تر گورانيه، هتا ده چم سووړ ده هينم با نه ویش تاو يك هلپه ري. كه سووړ ده هين و مامه عهزه چاوي به سووړ چاوپه شي بالا به رزي جوانپوش ده كه ويت، خوي واتنه، بري ليدنه كاته وه كه له هيلاكی زياتر هيچي تري بژ ناميتنه وه، بويه له به هانه يه كه ده گه ريت تا خوي دره باز بكات، نيت به گوراني وتن و به پيش هلپه ركيده ديت و ده چيت و ده لي: همي زاوا، كه وا و سه لته و سوخه كه وه، تنيا نه شو بوكي بژ من، تو بسره وه. كه زاوا ده بيسيت مامه عهزه قرمي له سووړ خوش كرده و داوای سمر تويزه كه ليده كات، هلده كوتنه سهری و به دم په لاماردانه وه پييده ليت: همي سه گي هلوه ر، زه رهرت نيه تنيا نه مشو بژ تو بيت؟! مامه عهزه پرتاو هلديت و له گوند دوور ده كه ويتنه وه.

گوندی (به كره شل) مان به جهيت و عه سريكي دره ننگ گه يشتينه سمر نهو گردولكه كه ده روانيته سمر چه و ناوه كه دي (فته تاح هومر) دا. له سمر نهو چه و ناوه، خه لكی ناوايي شينايان كرده وو. باوكم جلوه ي هستره كه توند كړد. پاشان په لي گرم و شورې كرده وه سمر زه ويه كه. نينجا خوي هلدايه خواره وه و ميخسكه ي هستره كه به خپه بهر ديك داکوتا و وتی:

- کورم من دهستونیزم ههیه ههتا نوێژهکەى عهسرم دهکەم تۆ بچۆره خوارهوه بۆ سهـر
چەم و ناوهکە، ناو بچۆرهوه و نوێژهکەت بکە، بهلام کورەکەم وریابە دەست بۆ تروۆزی و
تەماتەى خەلکى درێژنەکەیت، حەرامە.. باشە کورم؟

من ئەوێ دەزانى باوکم پێش و دواى نوێژه فەرزهکان نوێژى سوننەتیش دەکات و زۆر
به خوشووعهوه دهچیتە حوزوورى خودا و لهسەرخۆ، جوولهکانى رکوع و سجود نههجم
نەدات. پارانهوهکانى پاش نوێژیش له خودا، زۆرن و پاش دوعا و وێردخویندن فاتحها بۆ
ژمارهیهكى زۆر له پیاوچاکان و مردووهکانى خۆى دهنێرتیت، بۆیه ویستم ئەم ههله
لهدهست نهدهم و بۆ مهرامى خۆم سوودی لێوهربگرم، هەر که پشتم لێههلتکرد بهراکێردن
شۆڤر بوومه خوارهوه و چوومه سهـر کانییهکە، له سهـر دەم بۆى راکشام، دەمم نایه ناو
ناوهکە و تێرم خوارهوه، ئینجا له ناوی چهـمهکە دەم و چاوم پشیلەشۆر کرد، قاجهکام
تێههلهژەند و ناوم لێنا دهستونیز، کهمێک ئەولاتر وشکانى بوو، بهرده گهـورهکام لهسهـر
زهویهکە لا برد و زىخهکانیش، قەیدى چیه؟ با بچهقن به تەوتلەمدا مادام خێرى نوێژهکەم
زۆرتر دهبیست، ئینجا هەر وهکو قمقمۆک، چەند جارێک سهـرم ههلهێرى و نامە زەوى، بهـلای
راست و چهپدا لام کردهوه و نوێژهکەم تهـواو کرد، پاشان نایهتەلکورسییهکەم بهپهله،
ههروهک ئەوهى تیکهیهكى زۆر گهـرمم له دەم نابیست و بیسووتینیست ناوا گلماندم و له
جیاتى سێ فووى درێژ به دهورى خۆمدا یهـك فووى فتيله کوژاندنهوێم کرد و دهستم بهـرهـو
ناسمان بهرزکردهوه، لهناو ئەو ههـموو دوعا و پارانهوه زۆرهـدا، که باوکم فێرى کردبووم
پاش نوێژهکان بیانکهـم، تهـنیا یهـك دوعام کرد: خودایه له مهـکتەب ناجیحم بکەیت!! نیتـر
بهپهله ههـلسامه سهـرپێ و جاشکه وشهکام لهپێ کردهوه..

لهئەو عهسره درهنگ وهختهدا خوڤهى ناوى چهـم و جریوه و جووکهى چۆلهکەکان و
گهـمگى کۆتره باریکه و چریکهى لێرهولهوێنى پۆره نێرهکانى ناو دار و دهوێن و زهـل و
قامیشهکانى ئەو گوێ چهـمه تیکهـن بهیهـك دهـبوون، بۆنى کهسکوون و شێدارى برکه
تەماتەکان، که به سهـر گۆلهکانهوه باوهشیان بهیهـکدا کردبوو پیاوی مهـست و کاس
دهکرد، رهنگى سوور و بریقهـدارى تەماتە پێر چنگه ناودارهکان سۆمای چاوى دهـبرد،
ههروهک کوردی دۆنهـدیو پهـلامارى برکه تەماتیهـکم دا، بهلام که نزیک بوومهوه لێتى،
هێژیکى نادیار رایگرتم و وهکو پهیکەر به دیار نزیکترین برگه تەماتەوه وشک ههـلهايم،
پاش کهمێک رامان و لێوردبوونهوه لێیچوومه پێشهوه، به نووکی پێم برکهکەم لهقاند،

نهوڼدهی تر بۆن و بهرامهی کهسکون و خهستی تیکه‌ل به هه‌لم و هه‌وای چه‌مه‌که کرد و به یه‌کجاری هاجی کردم، که‌میک بۆی چه‌میه‌وه و ده‌ستی راستم درێژکرد، له‌پم خسته‌ژیر نه‌و برکه ته‌ماته گه‌ش و ته‌په، به دهم به‌رزکردنیه‌وه که‌میک لامدا و روانیم، هه‌روه‌ها ته‌ماته‌ی سوور و پر چنگی کوردبیه بانگم ده‌کات و ده‌لێت: نه‌وسی خۆت مه‌گره و بخۆ!!

به بیهیچ بیرکردنه‌وه‌یه‌ک وه‌کو نه‌وه‌ی نیزم له باوکم وه‌رگرتبێت ده‌ستم بۆ ته‌ماته‌یه‌کی سووری گه‌وره‌ی گرنج گرنج درێژکرد. به‌رله‌وه‌ی ده‌ستم پێی‌بگات، له‌ناکاودا گویم زرنگایه‌وه و که‌لله‌م وژه‌یه‌کی تێرژا! ده‌نگی باوکم بوو وتی: کوپم ده‌ست بۆ ترۆزی و ته‌ماته‌ی خه‌لکی درێژ نه‌که‌یت، هه‌رامه‌..

تۆ چۆن به‌ کلکی گۆچانی‌ک به‌یه‌ته‌ پۆزه‌ی به‌رخیتکی برسیدا، که دهم بۆ گوانی پر شیر دایکی ده‌بات و ده‌سه‌مه‌یه‌وه، ناوا سه‌مه‌یه‌وه و گورج هه‌له‌سامه‌ سه‌رپێ، به‌هه‌ر چوار دوری خۆمدا چاوم گیرا، به‌ دقه‌تر به‌ ناراسته‌ی جێنویژه‌که‌ی باوکمدا روانیم، به‌لام هیچم نه‌بینی. دوو‌دلییه‌ک گرتمی و پاشه‌وپاش کشامه‌وه بۆ سه‌ر کانیاه‌که، وێنه‌ی خۆم به‌ لێلی له‌ ناو ناوه‌که‌دا بینی. ده‌ستم درێژ کرد و دوو سی گویل ناوم خواره‌وه و لا‌گویلێکم دا به‌ دهم و چاومدا، هه‌ستم کرد هه‌شتا تینوویه‌تیم نه‌شکاوه‌.. ناخه‌ که‌باب ناوکیشه و دلێش بۆ خواردنی سه‌وزه و میوه زیاتر ده‌کاته‌وه. بۆیه پێلاهه‌کاتم له‌ پێ داکه‌ند و چوومه ناو ناوی چه‌مه‌که‌وه، له‌سه‌ر خپه‌ به‌ردێتکی گه‌وره، که نیوه‌ی به‌ سه‌ر ناوه‌که‌وه به‌ وشکی مابوو‌وه دانیشتم. خۆیشم نه‌مده‌زانی ماوه‌ی چه‌ندێ له‌نه‌و باره‌دا ماومه‌ته‌وه و بیر له‌ چی ده‌که‌مه‌وه. له‌ناو ناوه‌که‌دا ورده‌ گازی ماسیه‌کان به‌ ناگیان هه‌ننامه‌وه. دیسان هه‌له‌سامه‌ سه‌ر پێ، له‌ ناوه‌که‌ ده‌رچووم و پێلاهه‌کاتم له‌ پێ کرده‌وه، گه‌رامه‌وه بۆ لای برکه ته‌ماته‌که. چه‌ند هه‌نگاوێک دوری راوه‌ستام و وه‌ک راوچییه‌ک چۆن له‌ که‌رویتشکی خۆشخه‌وی ناو لانه‌ی بن بنچکی‌ک پارێز ده‌گریت و لێده‌پوانیت، ناوه‌ها به‌ وردی تێمپروانی، نینجا لێچوومه‌ پێشه‌وه و نوشتامه‌وه، به‌ ده‌ستی چه‌پم برکه‌که‌م لادا و ده‌ستی راستم بۆ نه‌و ته‌ماته‌یه‌ درێژ کرد، که قرم لێخۆش کردبوو. چنگم پێی‌گه‌یشت و نه‌گه‌یشت، دووباره‌ گویم به‌ ده‌نگی باوکم زرنگایه‌وه: نه‌که‌ی کوپه‌ هه‌رامه، هه‌رام.

هه‌له‌سامه‌وه سه‌ر پێ و وه‌ک داری زه‌قنه‌بووت به‌ دیار گۆله‌ ته‌ماته‌که‌وه چه‌قیم، خه‌یاڵ برده‌میه‌وه، هه‌روه‌ک جه‌نگاوه‌ری‌ک له‌هه‌ر چوار لاوه‌ نابلو‌قه درابیت و بیر له‌ چوونیتی

خۆدەربازبویون بکاتەوه ئاوەها ویستم هۆشم گلێر بکەمەوه. کەمێک بەلای راستدا سەرم
 وەرچەرخاند، کە روانیم خاوەن شیناییەکە بە تەنیشتمەوه راوەستاوه، ئەو پیاوێکی
 بالابەرزی سپپۆشی ریش سپی بوو، نوور لە رووخساری دەباری، من ویستم بڵێم: مامە
 بە خدا تەماتەم لێنەکردۆتەوه.. ئەو هاتە گۆ و لێپێرسیم:

- کورم ئەوه بۆ تەماتەیهک لێناکەیتەوه و ناخۆیت؟

لەژێر لێوهه پێموت: حەرەمە..

ئەو وتی:

تۆ کورێ کێیت وا ئەوهنە حەلال و حەرەم لێکجیا ئەکەیتەوه؟ بێنستم نوێژیشت
 ئەکرد..ها، کورێ کێیت؟

+ کورێ حەمە فەرەجی ئەولکەریم.

- ئی ئی، تۆ فەقی حەمە سەعیدە بچکۆلانەکەیت.. برازای (مەلا ئەولقادریت) رۆڵە
 گیان من نانی دەستی دایکتم زۆر خواردووه، ئەو دایکە خانەدان و لەخوا ترسەت، ئەو
 نانی مامەکانت؟ ئەوه هەر مەپرسە، ئەو نازانیت ئێمە و ئێوه یەک مالتین و تەنیا
 حەلالمان لە یەک جیاپە؟ دەو مادام وای لێهات سوێندم پێمەخۆ هەر دەبێت بە دەستی
 خۆت ئەو تەماتە گەورەیه لێبکەیتەوه، هەر بە بەر چاوی مامی خۆتەوه قەپی لێبگری و
 بیخۆیت، ئەگینا بەجێتناهێلم، عەیبە کورم عەیبە تەماتەیهک بایەخی چێش؟ ئەو بۆ
 نازانیت من بە خودای خۆم بەلێنم داوه و وتوومه: خودای گشت عالەم گەردنی ئەو کەسە
 نازاد بێت، کە دەچێتە ناو ئەم دالبیە منەوه، بێکە تەماتە و خەیارەکان ناشیلێت و
 ئەوسا خۆی کوێر دەکات.. دە دەو بێقەزابیت ئەوهندە شەرمۆکیت، دەس درێژ بکە دەو
 هەو عەمرت درێژ بێت..

هەر وەکو ئەوێ ئەمە خەیاڵێکی خۆفریودەرانی منداڵانە نەبێت ئاوەها بەبێتەر و
 نیگەرانی دەستم درێژ کرد، کاتیەک زانی تەماتەیهکی توندوتۆڵ و سوری گرنج گرنج لەناو
 چنگەمدا، راست بوومەوه و تەماتەکەم بە چمکی لای راستی کراسەکەم سێ و دەم
 کەمێک بۆی کردەوه، لەگەڵ نزیککردنەوهی تەماتەکە بۆ دەم، نەختیک بەرەو ناسۆ سەرم
 هەلپێی، لە ئەوهدا بوو قەپێکی پیاوا بکەم و سوورا و بە دەم و لەوسمدا شۆڕ بێتەوه،
 روانیم باوکم بەسەر گەردەکەوه تەماشام دەکات، هەر وەکو ئەوێ تەزوی کارەبایەکی
 بەهێز لێیدا بێت ئاوەها دەستم بە ناسکە تەماتەو لەعەنەتییهوه وشک بوو، ئینجا چنگم

شل بوو ته ماته که بهر بووه وه سهر زه وييه که ی بهر پيټم، نيتر له شويته که ی خوځدا چه قيم و به بي جووله چاوم به ناسوکه وه رووه و باوکم نه بله ق بوو، نهو به دهنگيکي بهر زوزير بانگي کردم وتی: په له بکه .. بېولئ کوره درهنگه ..

من له شهرم و تهريقي و ترسدا نازانم ناله ويدا چوڼ روحم درنه چوو، نه شمزانی چوڼ ههنگاوه کانم ههلهينا و گهيشتمه لای، نهو به هه مان شيوه ی پيشوو سوار ی پشتی خوی کردم، به لام جهستم وهک بي بهر ناو دهله رزی و دلم به توندي ليتده دا.

تا له چه مه که ش پهرينه وه من ههر چاوه پتي توره بوون و سهرزه نشتي بووم، به لام نهو هيچي نه گوت ..

***

نالیترهوه سهر بهرهو ژوور پروانه، تاچاو ههتره بکات دهشتیکی پانونبه رینی کاکي به کاکیه. کینگهی گهم چاره پیتی ده می داسه ده مه زه درکراوه کانیه تی. پۆل پۆل کوپ کوپ له ناسمانهوه شۆر ده بنهوه بۆ ناو توقة گهمه کان و تاک تاک و جووت جووتیش ده قریوتین و هه لده فرن. به کیتک له تایبه قه ندییه کانی (قه تی) له نیتوان نیت و میتکانیدا هاوبه شیه ک له کپه لهاتن به سهر هیلکه کانهوه هیه. کاتیکش که بیتچوه کان له هیلکه ده ده چن و چاو هه لده هیتن، دایک و باوکه کانیا به هاوبه شی و به بین ناو و خواردنیا به له دووره وه بۆ ده هیتن و ده یکه به ده میانه وه. به رله وهی بیتچوه کان توانای هه لفرین پهیدا بکه، له لایه شوان و میتردمنداله کانهوه راو ده کرین. شهوانیش بیتچوه وانهی سویتسک و پۆر و کهرویتشکی کیتی زوو ده سه مۆ و مالیی ده بن. جۆریک له نهو بالنده، که هه رگیز له نهو ده قهری نیه ده نه ده نیشته وه و لادییه کان پیتانده گوت (کوپ کوپه شامی)، شه جۆره قه تیا به ناسمانی ناوچه کدا بهرز هه لده فرین و دوور ده رۆیشتن، له باوکم پرسی: باوه، بۆ نهو کوپ و په شامیه له نهو ده شتهی لای خۆمان نایشته وه و هیلکه و به چکه ناکه؟.. له وه لامدا وتی: نهوانه نیشتمانیا به شام و هه لده به.. وتم: شام و هه لده به له کوپیه؟ وتی: رۆله پرسیار زۆر ده کهیت.. چووزانم.. مه لا بیژۆیت نزیک مه ککه و مه دینه یه! نیت من نه مویترا پرسیاری زیاتری لیبکه..

هیتسه ماچه جاریک به رهوت و تاویک به یه رغه ریگاکهی ده پری. نهو ده شتهی تهی ده کرد و تمنگی به گونده کهمان هه لده چنی.

چهند مانگیک به رله نیشه به هار بوو، هه ر به نهو ریگایه دا چوومه وه بۆ ناواییه کهی خۆمان، نهو کاته تا توانای بینینی چاو، شه ده شته سه وزی ده کرده وه. خه له به ده م کزه باوه کهرویتشکی ده کرد. (هه رواوه کهی هه سه نۆکه) لیوانلیتو بوو له ناوی پاش باران. ریگاکهش دواي چهند تاویک به هاره باران و هه وه تریشقه کز بوو بووه وه. بۆنی سیپه ره و سیرگه نکه و گیا و گولی نهو ده شته به هه ردوو کوونه لووت و هه رچی کوونی تر هیه له له شدا هه لده مرۆ. جه سته م سه راپا ببوو به یه ک پارچه عه تری سه رشت و هه ر نه وه نه دی مابوو منیش به وینه ی بالنده کان بده م له شه ققه ی بال و هه لفریم. جارنا جاریک

و دهنیشتنه وه سهر زهوی، به رهوت دهچوون به سهر هیلکه کانه وه کړ ده که و تن، جگه له و
چهند دهنگه من هیچی ترم نه ده بیست.

له مله که ی ناوایی دهچین به نه و دیو دا. چهند شه قاویک نه ولاتر ده رگای حهوشه ی مائی
خۆمان به دهر ده که ویت و له چاوه پروانیی نیته دا خراوه ته سهر پشت، که ده گهین ههر به
سواریه وه خۆمان ده کهین به ژووردا. به ته نیشته سه کۆکه وه باو کم جله وی هیستره که توند
ده کات و په لم ده گریته تا به ناسانی پی م ده گاته سهر زهوی. پاشان خۆیشی داده به زیت و
باره که داده گریته. نینجا دایکم دیت ره شمی هیستره که راده گیشیت به ره و ناخوړه که ی و
کور تانه که ی لیده کاته وه. نیتر ههر نه و ونده خۆشه تا دوور ده که ویتنه وه لی، ده بینیت
جووته له دوا ی جووته ههر دوو پاشووی به ره و ناسمان هه لده دات تا داخی دلی خۆی له گه ل
ناره قه دا هه لده پریژیت. پاشان هیور ده بیته وه و دهس ده کات به لووشه لووش و سۆره سۆر.
بۆ ناو و نالیتک سمکۆلان ده کات.

ههر به سهر سه کۆکه وه له گه ل خوشک و برا کاغدا دهس له ملی یه کتر ده کهین و تیرتیر
یه ک ماچ ده کهین. باس و خواستی شاریش بۆ کاتیکی تر هه لده گرین.

***

جاریک ناتیم بۆ ناوناوایی با له حموشه دهریچین و برۆین بۆ سەر گرده کەمی پشت مالتی خۆمان و لەوتدا نەختیک دابنیشین. ئالیرەو تەماشای ئەو گرده بکە، کە دەروانتە سەرمالتی موختاری ناوایی. رۆژنکیان بۆ یەكەجار پۆلێك پێشمەرگەیی خۆنگەرم و چاوەنەترس و خۆشەویستی شۆرشى ئەیلول، رۆژانە دى. پاش ناغواردنی نیوهرۆ و پشودانیکی کورت، بە سەر ئەو گردەو گلیتریونەو. خەلکی ئاوايش بە دەوریاندا ئەلقەیان بەست و گوێیان دەگرت لە یەكێکیان، کە بە ھەماسەت و ئەوپەری ورەبەرزىیەو باسی ھەلگیرساندنی شۆرشى بۆ دەکردن. مەن کەسیام نەدەناسی. سەرپەلە کەیان پیاویکی گەم رەنگی بالا مامناوەندى تیکسەراو بوو. ئەو چوارمشی دانیشیبوو تەنگە کەمی بەسەر رانییەو دانابوو. وادیار بوو قەسە کەر نیتەر شتیکی وای پێنەمابوو باسی بکات، بۆیە خەلکە کە دوودوو سى سى سەریان نابوو بەیە کەمەو و قسەیی خۆیان دەکرد. بە ئەوبەری ئاویەو ھەلۆیەك ھات و بیباکانە بەسەر بەردیکەو نیشستەو، موختار چونکە خۆی بە تەنگەچی ئەزانی و ھەزى لە نیشانشکاندن دەکرد، لای لە سەرپەلە کە کردەو و پیتیوت: تۆ ئەوسا پیاویکی راوچی و دەست و تەنگ راست بوویت، ئا تەنگە کە بێت بە ئەو ھەلۆیەو بزانم دەپیتکیت؟ سەرپەلەش فیشە کێکی لیخوړی و لەسەر چنچک بۆیدانیشت و مەشتی لە ھەلۆ گرت. دەنگ لە دەستیەو ھات، یەك کەلە بێژنگ خۆل و زىغى بە رووی ھەلۆکەدا ھەلدا، جوانە ھەلۆ دای لە شەقەیی بال و ھەلقى. چەند جاریک بە ئاسمانی ئاوايدا ھاتوچوو، لە ئاست ئەو شوئەیی کە لیڤنشتبۆو لەنگەری گرت، دواجار سووړیکی بازنەیی بەسەر پێشمەرگەکاندا خوارد و وەکو ئەوێ بە سەرپەلە کە بلیت: ئەگەر تۆ ھەلۆیت جاریکی تر ھەلۆی کوشتنی رەگەزى خۆت مەدە، چونکە دەشت و دەری ئەم نیشتمانە بە ھەلۆو جوانە.. پاشان دوور رۆشت و شۆر بوووەو بۆ ناو ھەردە و ھەلەتە کە و لە چا و ن بوو.

بە لای دەستی راستدا چەند شەقاویک پرۆ و بروانە ئەو نەختە زەوییە، کە ھەموو سالتیک باوکم دەیکاتە قەریل تا مەر و مالات و مانگا و ناژالە ھەراشزێکانی تبادا بلەوەرێن. ئالیرەدا چیرۆکیک رەگ و ریشەیی لەبیرەو ھەردا داکوتاو و بۆتی دەگێرەو.

سالى ۱۹۶۴بوو ھەرەس قەومییەکانی شارى کفرى لە چلەپۆیە بەدەرەفتاریدا بوون. (مامە مەلا ئەولقادر)م بەسەر جینگای مردنەو لە گیانەلادابوو. ئێمە ھەموو لە دەوری

دانیشتبووین که (فەقیّ عەلی) مامەمیان ناگادار کردەوه تا بە زووترین کات لە ماڵ دەربجێت و خۆی دەرباز بکات، چونکە بریاری گرتنی لەلایەن رۆژمەوه بۆ دەرچووه و کاتیکت زانی دێن بۆ گرتنی. هەر بۆیە ئەویش ناچار بوو ئەو برا گەورەییە لەسەرەمەرگدا بەجێبهێڵێت و روو بکاتە ئەم ئاویەیی نێمە و لە مائی باوکمدا رۆژ بگوزەرنێت.

ئەو رۆژه، کە من لە شار گەڕامەوه (مەلا مەحمود)یش بوو بە میوانی مائی باوکم. پاش ناخواردن و دەمەتەقی، مامەم و مەلا لە ماڵ دەرچوون و منیش کەوتە دوايان تا گەشتینە ئەو شوێن قەرسیلە. لەوێ هەردووکیان بە چەپە کەوتنە ناخاوتن و را و تەکبێر. پاشان مامەم وتی: دەی باشە مەلا، مادام رێککەوتین با دەس بە مەشقەمان بکەین. مەلا وتی: باشە لالە، من حازرم. ئەوا ئەو بەردە درێژکۆلەش ناو دەنێم دەمانچە و ئەو کەلەکە بەردەش کابرای حەرەس قەومییە.. باش نییە؟

مامەم وتی: مەلا، من هەرچیم وت دەبێت بە گوێم بکەیت، باشە؟
مەلا: باشە..

ئەواتە ئەوه خۆیەتی.. تۆ وای حیساب بکە ئەو کەلەکە بەردە خۆیەتی و بەرهو شەقامە کە دیت.. ئادەیی خۆت بەدە پال دیواره کە و بە پەسکەپسک لیبجۆرە پێشەوه. تۆ فێشەکت لیخۆریوه و دەمانچەکەت لەسەر پێت. هیچ خۆت تێکنادەیت و ناشلەژنیت لە کۆلانەکە بۆی دەردەچێت و لووت دەتەقییت بە لووتیدا، نێتر بەبێ سی و دوو گوللەیک دەنییت بە ناو دەمییهوه و بۆی دەردەچێت..

مەلا دەتێت: لالە گیان، خودا بۆم بکات لە لەوهێری دەخەم..

(مەلا مەحمودی وەلی)ی کۆرە هەرزەکاریکی بەژن و بالا کەلەگەتی نێسقان نەستووری کەم گۆشت و نەسەرێکی خۆینگەرم و رووخۆشی کەمێک سەرشییت بوو. من چەند هەنگاوێک دوور راوەستا بووم و بە هەپەساوی و سەرسامییەوه لەئەو دوو مەزۆقەم دەپوانی. ئەوان خەریکی نەخشەدانان و مەشقکردن بوون بۆ کوشتنی حەرەس قەومییەکی باوه کوشتەیی کورد و دوژمنی سەرەختی خەلکە بە شەرەفەکی شاری کفری. ناخاوتنەکانیان کە من بەواقورماوی گوێم لێدەگرت و دەپروانی هێواش هێواش لەبەر گوێمدا پوو بە غەلبەغەلب و هاژەهاژ، دوايش هەردوو گوێم کپ بوون و نێتر هیچم نەبیست..

مامەم دەستیکی بە پشتی مەلادا کێشا.. ئەویش زەرەدەخەنەیکە تینگرت و دەستی برد هەردوو چمکی کەواکەیی هەلکرد و کردنی بە توێی پشتۆنەکیدە و کەوتە رێ. من

تیمده روانی نهو ههنگاوی دهنه بهرهو شوتینی مه بهست، بهرهو شاری کفری، بهناو دهریایهك تراویلكه دا دهژیشت و تا دههات بهچوك دهبوویهوه. نهو رژیشت و من رایه لهی روانینم به دوویدا هه لگردد تا لهناو شه پۆلی سهرا به كه دا بوو به خالتيكي له رزۆك و كال. پاشان وهك كلۆ به فرتك چۆن له ناو رووباری ناودا دهتۆتیهوه، ناوه ها توایهوه و له چار ون بوو.

مه لا ههر ههنگاویكي كرد به ههزار ههنگاو و پاش نوژیی نیوه رۆ خۆی گه یانده (شاره كهی نه مهیر) به سه ر بهرده بازه گاندا له چه می (قوشه چاپان) چاپوكانه په رییه وه بۆ ناو قه برستانه كۆن و پیر گومه زییه كانی نه مدیوی مائی مامم و له ویتوه خۆی گه یانده بهر ده رگای قه برستانه كه، كه ده پروانییه سه ر شه قامه قیرتاوه سه ره کییه كهی شار. چهند سه ره تا تکه یه کی كرد و به بیهیچ شله ژانتيك وهكو خه لکی شار له ده رگا كه چووه ده ره وه و به بی خۆ تیکدان به سه ر قیرتاوه كه دا كه وته ری.

نیسته كابرای (حه رهس قهومی) نانی نیوه رۆی خواردووه و نوژیی كرده وه، پاشان سه ر خه ویتك ده شكینیت و وهك پیشه ی هه میشه یی خه لکی شار بۆ خۆپاراستن له تینی هه تاروی نه م هاوینه، چا كه ته كه ی ده كینشیت به سه ر سه ریدا و به بیترس و خوف به ره وه بازار ده چیت. له م ساته دا كه خۆر تینی گهرمی ده رژییتیه سه ر شاردا، كه س به ده ره وه نییه، جگه له مه لا و نه م نیچیره قه له وه ی كه وا ده زانیت (شار شامی شه ریغه). مه لا له سه ر كۆلانه ته سه كه كه دا خۆی دا وه ته پال سیبهری دیواره كه و چا وه رییه. كاتيك ده زانیت كابرارووی كرده وه ته سه ر شه قامه كه و له بهر پیتی خۆی به نه ولا وه هیچی تر نابینیت. ههر ده گاته ئاست نه م پیاره داخ له دل، كه پینج شش سه عاتيك رتی بۆ كوشتنی بریوه، هه لوه سته یه ك ده كات، به لام مه لا مۆله تی نادات و یه ك سه ر نامبازی ده بیت، ده مانچه كه ی له باخه لی ده رده هینیت یه ك گولله ناراسته ی ناو ده می ده كات و بۆی ده رده چیت..

ئاخر نه خشه و پلانه كه ناوه ها بوو، ده بیت نهو سه وود له چۆلی و گهرمی كۆلان و شه قامه كه وه رگریت، به كه مترین كات كاره كه ی خۆی نه بجام بدات و خۆیشی ده رباز بكات، بۆیه به بیهیچ خۆخه ريكردننك، خۆی ده كاته مزگه وته كه دا، جامانه كه ی فیری ده دات و میزه رینکی سپی له سه ر ده به ستیت. پاش پشوودانتيك به شه قامه كه ی نه و دیودا ده چیت نه ناو بازاره وه. له وی گوی بۆ چیرۆکی جۆراوجۆر و شیوه ی كوشتنی كابرار ده گریت، دوا چیرۆکی باوه رپینكراو به مشیوه ده گێر نه وه:

(حەسەب خەسەرە) ئەو كۆرە لاوە نازا و چاوە ترسەي كە لە هەموو ياسا و رەيسايەكي دەولەتي ناوەندي و تەنانەت لە هەي شۆرەيش ياخيە، نەيارەكاني خۆي و گەلي كوردەيش هەردەم سەلي لێدەكەنەو و لێدەترسن، دزە دەكاتە ناو شارەو و هەر چۆنيك بێت دەگاتە مزگەوتەكەي (حاجي رەشيد)، نالەوتو و خۆي دەكاتە ناو جۆگە ناو سەرگراو كەدا، ئەو جۆگە ناوێ كە لە بن شاخي (باو ساسار)و ديت و بە ناو شاردا تێدەپەرت، لەنەوتو بە شينەبي و بە بێترس ديت تا دەگاتە بەردەم (نيسستەلاكەكە)، ئەو كە لاو كە فورسانە عارەبەكان كوردويانەتە بنكە و بارەگاي خۆيان، لە كوني بەردەم (مەقەري فورسانەكانەو) سەريك دەكەشيت، بەلام كەس بەديي ناكات، بۆيە هەر لەنەوتو پشووێك دەدات، لە ئەو پشوو كورتەدا وای بە خيالدا ديت، دان بەخۆدا بگريت هەتا بەشكو ئەمە خودايە يەكيك لە فورسانە عارەبەكان دەريكەوت و دەستكي لیبو شينيت، بەلام بەقرچەي ئەو نيوەرۆيە كي حەوسەلەي نەوێ هەيە خۆي بداتە بەر ئەو خۆرە سووتینەرە، بۆيە ئەو شويئە جيندەهيت و بەناو ئەو تونيلە پر ناو و شتدارەدا ديت تا لە نزيك مالي ئەم (حەرس قەوميە)و سەر دەر دەكات و خۆي بەئەو كۆلانە تەسكەدا دەكات. ئەلەين ئەم كابرأ حيز فرسەتە، كە كوردە بە شەرەفەكاني ئەم شارەي هەراسان كوردو بە گوللە نەكوژاوە، سەيرە! ئەي چۆن مردووە؟ چۆن؟ دە گوييگرە: ئەم حەرس قەوميە، كە چاوي بە حەسەب خەسەرە دەكەوت و دەيناسيت زريكەيەك دەكات و هەر بە پتو گياني دەردەچيت..!!

ناخر ئەو كە حەسەب دەبينت قەساجانەكەي شاري ديتە پيش چا، ئەو قەساجانەيە كە دەيانگوت گوايە ئەم كۆرە كوردە ئەو چەند كەسە دژە كوردەي تيادا سەر برپو. نەگەرچي خەلكە سياسي و هۆشيارەكەي شار ئەو كارەيان رەت دەكردو و بە پيلانتيكي دەزگاي (نەمن و نيسستخباراتي) رۆييمان لە قەلەم دەدا، هەتا ناكۆكي بچەنە نيوان كورد و توركماني شارەكەو، بەلام ناوي حەسەب خەسەرە هەريكي تال و توورەي پيش با و بۆراني تەفر و تووناكەر بوو، كە خەلكە بێر تەسكەكاني شاري تۆقاندبوو.

بەلێ راستە حەسەب هاتوو تە ناو شارەو و خويشي نيشاني ئەم كابرأ مردووە داو، نيسستەش لە شاردا خۆي شاردوو تەو، ئەم خۆنیشانانەي تەنها بۆ چاوشكاندن نەياراني شۆر و مەلا مستەفايە، بەلام كابرأ حەرس قەومي هەر خۆي ترسنۆك و بوودەلە بوو، بۆيە بەرلەوێ تەقەي لیبكريت يەكسەر زراوي دەتەقيت و دەمریت!!

من ههروهك نهوهی یاوهری مهلا مهحمود بیتم و ههنگاو به ههنگاو لهگه‌ئیدا چووبیتمه ناو شارهوه تا ناستی چاوساگیکردنیش، ناوا ههنگاو دواي ههنگاو بینیم گوللهیهکی ناراسته‌ی ناوده‌می کابرا کرد. خوین بازپه‌قه‌ی به‌ست و زۆر به بیتده‌نگیی لار بسووهوه، له‌نهو کاته‌دا ههستم به تنه‌گه‌نه‌فه‌سییه‌ک کرد بۆیه هه‌ناسه‌یه‌کم به قوولیی هه‌لکیشا، وامزانی پڕیشکی خوینی کابرای کوژراو جه‌سته‌ی منیشی گرتووه‌ته‌وه. نازای نه‌نامم له ناره‌قه‌دا شله‌ی ده‌هات بۆیه ده‌ستم به‌رز کرده‌وه، له‌پم برد بۆ ته‌وێلم و ناره‌قه‌ی ناوچاوانم س‌پیه‌وه، که روانیم مامم وه‌کو نه‌فسه‌ریکی سه‌ربازی راوه‌ستاوه و مه‌لاش وه‌کو سه‌ربازیکی گیل به داوای لی‌بوورده‌نه‌وه سه‌ری شوپ کرده‌وه‌ته‌وه بۆ به‌ریتی خۆی، مامم وتی:

+ مه‌لا ده‌ی نه‌مجاره‌ش..

مه‌لا وتی: نه‌مجاره‌ش چی لاله؟
 نه‌مجاره‌ش مه‌شقه‌که‌ت بکه‌ بزائم سه‌رده‌که‌وێت؟
 مه‌لا ده‌ستی درێژ ده‌کات به‌رده‌ درێژ‌کوله‌که‌ی له‌بهر پشت‌وینه‌که‌ی ده‌رده‌هیتیت و به‌ پسکه‌پسک له‌ که‌له‌که‌ به‌رده‌که‌ نزیک ده‌بیته‌وه، خۆی چهند قووج و درێژه نه‌ه‌نده‌ی تر درێژ ده‌بیته‌وه، ده‌ستی راده‌کیشیت و به‌ره‌و رووی که‌له‌که‌ به‌رده‌که‌ به‌ تاو راده‌کات و به‌ ده‌میش تااق تااق، ته‌قه‌ ده‌کات.. مامم ده‌لێت:

- ده‌ک ده‌ست بشکی هه‌ی قووجی بیته‌قلی نه‌زان!! له‌نه‌و دووره‌وه چۆن پیاو به‌ ده‌مانچه، نیشان ده‌پێکی؟

+ نه‌ی چۆن بکه‌م لاله‌ گیان؟
 - ده‌بیت به‌روکت بنییت به‌ به‌روکییه‌وه و ته‌قه‌ی لی‌بکه‌یت..
 + نه‌ی به‌شکو نه‌ویش ده‌مانچه‌ی پێبوو، به‌رله‌وه‌ی من ته‌قه‌ی لی‌بکه‌م بیته‌ ده‌ست و بکوژیت؟

مامم نیگایه‌کی ته‌وساوی تیده‌گریت..
 مه‌لا یه‌ک به‌ست ده‌م داده‌چه‌قینیت و هاهاها پیده‌که‌نیت.

مژگه‌وته‌کەى حاجى ره‌شيد که‌وتۆته‌ رۆژ‌ه‌ه‌لاتى‌ شار‌ه‌وه‌ و له‌سه‌ر رۆخى‌ چه‌مى‌ قوشه‌چايان بنیات‌ نراوه‌. پاش‌ مردنى‌ مه‌لا نه‌ولتقادر، مه‌لا عه‌لى‌ مه‌لا سالت‌ح بوو به‌ نيمام و مه‌لاى‌ نه‌و مژگه‌وته‌ که‌ چه‌ند سوخته‌ و فه‌قه‌تيه‌کى‌ گرتبووه‌ خۆ. يه‌ک‌تک‌ له‌نه‌و که‌سانه‌ى‌ که‌ له‌ حوجره‌دا له‌وى‌ زانسته‌ نايينييه‌کانيانى‌ ده‌خويند، مه‌لا مه‌حمودى‌ لاو و گوندنشيني عاشقه‌ تهنه‌نگ بوو. له‌نه‌و سالانه‌دا که‌ درنده‌يى‌ داروده‌سته‌ى‌ رۆژيمى‌ ناوه‌ندى‌ (عارف) گه‌شتبووه‌ چله‌ پۆيه‌، چالاکيى‌ سه‌ربازى‌ و سياسى‌ شۆرشى‌ نه‌يلووليش‌ له‌ پيشکه‌وتنيکى‌ به‌رچاودا بوو بۆيه‌ هه‌ستى‌ نه‌ته‌وايه‌تى‌ له‌لاى‌ خه‌لکى‌ کوردستان و به‌ تاييه‌تى‌ لاوان به‌رز بيووه‌وه‌ و گه‌شه‌ى‌ به‌رچاوى‌ کردبوو. هه‌ر نه‌و باره‌ فيکرى‌ و سياسى‌ و کۆمه‌لايه‌تييه‌ بوو، مه‌لاى‌ هان ده‌دا له‌نه‌م شار‌ه‌دا چالاکيه‌ک‌ نه‌نجام بدات، نيتر نه‌و چالاکيه‌ کوشتنى‌ هه‌ره‌س‌ قه‌ومييه‌ک‌ بي‌ت يان فه‌لاقه‌کردنى‌ پياوخراپي‌ک‌ يان هه‌ر چالاکيه‌کى‌ تر، که‌ به‌ شانازى‌ بۆى‌ بدري‌ت له‌ قه‌له‌م. هاتنه‌ شار‌ه‌وه‌ى‌ به‌ مه‌به‌ستى‌ خويندن له‌ حوجره‌ى‌ فه‌تي‌کاندا، بۆ نه‌و ده‌رفه‌تيکى‌ باش‌ بوو تا کۆلان به‌ کۆلان و کون و قوژبنى‌ شار شار‌ه‌زابي‌ت. ناشنابي‌ت به‌ هه‌لسوکه‌وت و شوي‌نى‌ ناحه‌زان و نه‌يارانى‌ کورد، که‌ بۆ نه‌و، هه‌ر که‌سي‌ک‌ و هه‌ر ره‌گه‌زي‌ک‌ بي‌ت هه‌مان بايه‌خى‌ هه‌يه‌. خۆ نه‌گه‌ر له‌گه‌ل نه‌و چالاکيه‌دا که‌ به‌ نياز هه‌ نه‌نجامى‌ بدات، ده‌مانچه‌يه‌ک‌ يان تفه‌نگي‌کى‌ هۆله‌ندى‌ گولله‌نه‌خۆرى‌ چنگ بکه‌وي‌ت نه‌وا دوا هيو و ناواتى‌ نه‌وه‌ و نيتر ده‌بي‌ته‌ (مامۆستا مه‌لا مه‌حمودى‌ قاره‌مان).

شه‌وي‌ک‌ له‌ شه‌وه‌کانى‌ پاي‌يزى‌ سالى‌ ١٩٦٤ نه‌م مه‌لايه‌ بوو به‌ ميوانى‌ مالى‌ مامم. ني‌مه‌ خي‌زاني‌، دوور و نزى‌ک به‌ ده‌وريدا ته‌لقه‌مان به‌ستبوو نه‌ويش‌ به‌ بي‌تچان ده‌مى‌ نه‌ده‌نا به‌يه‌ک‌دا، په‌يتا‌په‌يتا نوکته‌ و سه‌ر‌بوورده‌ و قسه‌ى‌ خۆشى‌ بۆ ده‌کردين. جاراناجاري‌کيش‌ چه‌ند ديره‌ شيعري‌کى‌ خۆى‌ بۆ ده‌خويندينه‌وه‌، که‌ هه‌ولتى‌ دابوو لاسايى‌ شاعيرى‌ گه‌وره‌ى‌ کورد (قانع) بکاته‌وه‌. تاواناتاوي‌ک‌ نوقمى‌ خه‌يا‌ل و بير‌کردنه‌وه‌يه‌کى‌ قه‌ول‌ ده‌بوو، له‌ناکاوي‌ک‌دا سه‌رى‌ به‌رز ده‌کرده‌وه‌، يه‌که‌ يه‌که‌ ته‌ماشاي‌ ناوچاوانى‌ ده‌کردين هه‌روه‌ک‌ نه‌وه‌ى‌ لي‌مان‌پرس‌ي‌ت و بل‌ي‌ت: نه‌وه‌ى‌ من بي‌رى‌ لي‌ده‌که‌مه‌وه‌ و نه‌خشه‌م بۆ

دارشتوه، سبهی به نه نجامی بگه یه نم ښو هېچی لیده زانن؟ که حالی دېو کپیبه کی نیمه له چاوه پوانی قسه و نوکته ی خوش زیاتر هېچی تر ناگه یه نی، هر دوو له پی ددها به یه کدا و قاقا پینده کهنی.

له دانیشتنی نهو شه ودها جار ټک رووی دهمی له من کرد و پرسبی:

+ نهو یه ژم له نم شاره دا (به رید) هیه؟

پنموت: به لئ هیه. به ریدت بۆ چییه؟

+ خزمیکم مالیان له که رکوکه و تازه کوریه یه کی چاوه شیان بووه، به نیازم بیشکه یه کی جوانی له بازار بۆ بده مه کرد و به پؤستدا بۆ ره وانه بکم!!
من وتم: مامؤستا به رید ته نه نا مه ده گوازیته وه.. بیشکه چؤن به به ریددا ره وانه ده کریت؟

نهو وتی: بۆ ره وانه نا کریت ها؟ به رید نه گهر به رید بیت شه بیت (به رد) یش بگوازیته وه!! نهی نالین: پاره بده و مه لا له مزگهوت دهریکه، منیش پاره ددهم و بیشکه ده نیرم!! نیر بۆ نایبات؟

نهو شه ومان به گوینگرتن له حیکایهت و قسه خوشه کانی نهو پیاره می شک نالوز و خوتیکنه دهره برده سر و نوستین. به یانی که له خه وه لسم روانیم مه لا له جیگا که پیدا نه ماوه. بۆیه برپارمدا که نیوهرؤ له قوتا بجان هه پامه وه، بچم بۆ مزگهوت و له وئ هؤی قاوه لئی نه کردن و زوو دهرچوونی نه م به یانییه ی بزاف، به لام که له قوتا بجان هه پامه وه مال و گویم هه لخت، باس هر باسی مه لا بوو، که نه م چیتشه نگاوه چ که تنیکی کردوه.
نه مهش به سهراته که یه بۆتانی ده گیرمه وه..

مه لا به یانی له مال دهرده چیت و رووده کاته مزگهوت. له وئ هاوه له کانی ناگدار ده کاته وه، که به مامؤستا بلین نهو نه مرؤ ناتوانیت وانه کانی بخونیت، چونکه نه گهر خودا بۆ ریکبخت نهوا به نیازه سه فهریکی دوور بکات، نه گهر نه هاته وه له جیاتی نهو دهستی ماچ بکن و داوی لیبور دنی بۆ لیکن. مه لا له مزگهوت دهرده چیت و روو ده کاته بازاری شار. له مسره وه خوی پیا ده کات و ده گاته نه وپه ری قه یسه ریبه که، وه ک کپاریلک به دوا ی کوتالئیکی ده گمه ندا چاوه بگنیرئ ناوه ها به نه مبر و نه وپه ری دوو کانه کانداه وپوانیت تا ده گاته نه وسر و له وئوه دووباره به رینگاه کی خویدا ده گهریته

دواوه. بېدهم رینگاهو بیری لیده کاته وه تا ده گاته قه بر ستانه کې دامینی چیا ی باوه شاسوار، دیسان به هه مان شتو به چاوی کریار ده گهریته دواوه بۆ ناو بازار. رۆژانه له چیشه نگو به دواوه بازار جوو لئی تیده که ویت. خه لکی شار بۆ کرینی پتداویستییه کانیا روده که نه نم قه یسه ریبه و که سی ده سه تال و بیکاریش بۆ خؤا فلاندن و کاتکوشتن ده چیت به سر یه کیک له کورسییه دارینه کانه وه و له پیش لووتی دوو کانداریکی دؤستیدا داده نیشت و چایه کی ره شیش نوش ده کات.

هر نهو کاتانه، فورسانه عاره به کانیش به مه بهستی جؤراو جؤر به تاك و جووت دینه ناو بازار وه. مه لا مه حمود ده روانیت پیره فورسانیک تفهنگه هؤله ندییه کې ناو ته سر نه ری شانیه وه و یاپشه یاپشه سر به ره و ژور ده روات و ناگای له مه حمودی بیزه وال نییه، ناله ویدا هر وه کو نه وه ی ههنگوینی له کلتوری دار به پرویه کی پیردا دؤزیبیتته وه، مه لا ناو ها قۆلئی لیته لده کات، هه ردو و چمکی که واکه ی لیده کات به دارا و شو هه له زیرینه ی که له نهو سبای سالخانه دا دو سه فهری رۆح سووتینه ری ناو بازار ی بؤ کردو وه له ده ستادات، که فورسانه که ده گاته بهر ده رگای چایخانه کې (که مال چایچی) مه لا وه پلنگیکی برسی په لاماری کابرای عاره ب ده دات و قؤنداغی تفهنگه که زؤر به سووک و ناسانی به ده ستیه وه دیت. پیره فورسانی عاره ب وه داریک مۆرانه لییداییت و ره شه بایه ک بیخات به لادا، ناو لار ده بیتته وه. نیت مه لا سر به ره و ژور ده قوچینیت و پرتا و به ره و ده ره وه ی شار راده کات، که تفهنگه که ناو ها به سووک و ناسانی ده که ویتته دهستی نه وه نده ی تر وزه و توانا و وره ده زایه ته دل و ده ست و بازووی و به قه لمه مبار تهنگ له چه می قوشه چاپان هه لده چنیت. ناخر مه لا چاکی ده زانی، که له چه په رییه وه نیت هر دیو به دیوی خؤی زات ناکا بکه ویتته دووی، به لام بۆ به ده بختی نم کوره کورده چهند فورسانیک به ریکهوت به ره ورووی دین، که ده بیسن نم لادییه تفهنگیکی به دهسته وه یه و راده کات، تییده خۆرن، نهویش چاپووکانه ده ست ده بات و میلی تفهنگه کې راده کیتشیت، به لام قۆرتی چاره ره شیی و نه گبه تییه کې ناله ویدا سوو، که ته نانهت یه ک فیه کیشی تیادا نابیت، نیت قه لمه می نه ژنؤی ده شکیت. فورسانه کان ده وری ده دن، تفهنگه کې له ده ست هه لده پروکیتن و هر له نهو شوینه دا سه روگیلاکی به قؤنداغه تفهنگ ده شکیتن و جهسته ی مار نه غن ده کهن. پاشان ده یدنه بهر بۆ (مه قهر) له وئ

سەرەك فورسانەكان لىكۆلىنەو، يەككى سەرىنى لىكۆلىنەو، دەكات نىنجا رەوانەى (سەرا)ى دەكات و لىكۆلىنەو (قشلى) بەندى دەكەن.

پاش لىكۆلىنەو، كە بۆيان دەردەكەوت فەقىيە و لىكۆلىنەو دەرس دەخوئىت، بەرپەسى بىنكەى پۆلىسى شار دەنترىتە دواى (مەلا مەمەد توركە)دا، كە بە يەككى لىكۆلىنەو دۆستە نىزىكەكانى رۆتەم و نىيەركەى سەرسەختى كورد لىكۆلىنەو دەردا، مامور مەركەز لىكۆلىنەو تاوانبارەو دواى زانىارى لىكۆلىنەو، بەلام نەو مەلا توركەكانە نەگەر چى مەلا مەمەد دىشى نەدەناسى مەردانە دىتە جواب و دىتە: (نەم كۆرە فەقىيە لىكۆلىنەو حوجەرى مەن دەخوئىت و زىاتەر لىكۆلىنەو هەفتەى نەقلى لىكۆلىنەو دەست داو و شىت بوو، بۆيە بە نەم كەارە هەلساوه.. پاشان تاوانبار لىكۆلىنەو نىفادەى مەلاى توركەكان ناگادار دەكەنەو و رىئى بۆ دادەنىن چى بىكەت و چ بىت.. دەبىت نەویش وەكو شىت هەلسوكەوت بىكەت تا لىكۆلىنەو سزای قورس رىزگارى بىت. نىتەر مەلا وەكو نەكتەرىكى لىكۆلىنەو چ لىكۆلىنەو بىت و چ لىكۆلىنەو كاتى لىكۆلىنەو دواى رۆلى شىتەكى پەتەرى دەگىرتەت و قەسى مەلاى توركەكان پىشت راست دەكەتەو، هەر بۆيە راپىتچى شىتەكانەى بەغدايان كورد و مەوەى سالىكى رەبەقى لىكۆلىنەو بەسەر برد نىنجا نازاد كرا.

مەلا مەمەد دى وەلى ژيانى لىكۆلىنەو قەسەبەكانەكى مەسلى لىكۆلىنەو سەلەكانى هەشتادا بە خەكاندن كۆتايى هات.

کانیماران گهوره دټیه کی دهشتی گهرمیان و له رووی کارگیریهوه سر به ناحیهی سمرقه لایه، به دوروی ٤٠- ٥٠ کم ده کویته باکووری شاری کفریهوه. به سر نهم گردهی پشت مالی باو کمهوه نه گهر به دانیشتنیشهوه پروانیت مال به مالی ناوایت لټوه دیاره. ته نانت ناو هموشه و بهرهمیوانی مزگهوت که ده بینیت و هر لهوټوه ده توانیت نهو نافرهت و کیژولانهش بزمیریت، که یک یک و دوو ده چونه سرکانی ژنان و به کونه ناو و مهغه لوه ده گهرانهوه مال، به لای دهستی راستدا رووهو باشووریش بژ نهو دهشته پان و بهرینه پروانه، نه گهر چاوه کانت وه کو چاری گوندنشینه کان تیژ بیت، نهوا دیسی (فه تاح هومر) و (سهید چهژنی) ده بینیت، نه گهر چاوت زیاتر به هیزیت، لهوانیه دیسی (به کره شل) یش به دیسی بکهیت، خژ نه گهر به دورویرینیش پروانیت لوتکهی چپای (باوه شاسوار) به دی ده کیت، که ده پروانیتسه سر شاری (کفری) دا، ههروه ها شاروچکهی (سمرقه لات) له بهر ده سدايه، به لام به لای روژه لات و روژناو و باکووردا نه گهرچی گونده کان له نهوانی باشوور نزیکترن، به لام به دی ناکرین، چونکه نهو ده قهره ههرده و هه لات و گردولکهی بهرز و نزمین و دیتهاته کان خویان لهوټی هشار داوه... دورویی لهم سر گردهوه بژ مالی باو کم مهوادی بهرد هاوټیوټیکه، هموشه یه کی گهوره و سی گه له خانووی دور و درټ و کاگه نیک دهوړی داوه، دیوه خانه بهرز و به قوړه سور سوا خراوه کesh به سر هموشه کهوه رووهو خوره لات ده پروانیت.

من له نهو مال و دیوه خانه دا چاوم کردهوه. هر که فامم کرد زانیم ده بیت مندالتیکی پساو بم!! چونکه باو کم ههردهم ههزی ده کرد کژییه کی رټیک و بیتوقسانی نهوم. خژ نه گهر له خوودی خوی پیواتریش بم نهوا بژ نهو شانازییه، چونکه وه جاخه کی به روشنی ده میتنیشهوه. باو کم له هه موو نانوساتیکدا به روژ و شهو، که دهره تی هه بویه ناموژگاری ده کردم و پییده گوتم: کوړم نه بی تژ بزانیت کوړی کیت، پټت یه ژن برازی کیت... ده بیت له دیوه خندا له نرټیک ده رگا کهوه دابنیشیت و وریابیت مه سینه و ده ستشوره که بیتاو و سابوون نه بیت، به ناقلی گوټی له حیکایهت و ده مه ته قتی میوانه کان بگره، فټری قسهی خژش و جوان و پیوانه به. تژ ده بیت هر ته نیا گوټگر بیت، به تابه تی له نایهت و هه دیسه کان و نهو فهرمایشته نی ههر که له ده می مه لا کهوتنه خواره ده ده بیت تژ بیانقوزیته وه و له بهریان

بکهیت، نه گهر به قسمی باوکی خۆت کرد نهوا پیاوینکی تنم و ژیر و قسه زانت لیده ده چیت و خه لکی ده لاین: ده که ره حمت له نهو دایکه ی شیر ده که ی ناو ته ده مت و ههزار نافه رین بۆ نهو باوکه ی کهوا پهروه ده ی کردووی..

باس و خواسه کانی مه جلیس له سینه ی دیواری مزگهوت و دیوه خان و سه رگرده که ی پشت مائی باوکه و نهو یه که دوو شوینه ی تر، که له کاتی بیتکاریدا گوندن شینه کان لیتی کۆده بو نهو به ده م که مه ی دامه دامه و نۆرسکان و کلاوکلایینی شهوانه ی زستانه وه ده یان کرد، باسکه لیک بوون له سه ر بارانی په له، کاتی تۆوکردن، ته په کال، وه رد برین و وشکه سال، ژن به ژن و خیری زۆری نوژی جه ماعت و سووتانی خه رمانه خه له، پرینی کلکی که ی فلانه کهس و چوون بۆ شار و بابته ی تر، که راسته وخۆ په یوهندی به ژیا نی روژانه ی خۆیا نه وه هه بوو، جا نهو بابته ی پیوستی به چاره سه ر هه بویه رینگا چاره یان بۆ پیتش نیار ده کرد، نهو بابته تانهش که له توانا و بیر کرد نه وه ی نهواندا نه بویه ده بوو به غه له غه له ب و ژاوه ژار. پاشان پیاو ماقوولیک یان ریش سپیه که دهاته دهنگ و ده یگوت: لا حه وله وه لا قوه ته نیلابیلا.. به خوا برا مه گهر خوا فریا بکه ویت و چاره سه ری بکات، خوا به ره حه گه وه که ی خۆی ره حه به گرو ی موسلمان بکات، نیمه به نده ی نهوین و هیه ده سه لاتیکمان نییه.. ده ی خوا گه وه یه بیده نه دهستی نهو، نه م دنیا مولکی خۆیه تی خۆ کاو لی ناکات..

منی ساوا چه ندی چۆم له ده مه ته قی و جۆره سوجه تیکی نه م جۆره مه جلیسه وه رده گرت نه وه ندهش نا ئومیدی و ده سه پاچه یی نه م باوکه به هیز و به توانایانه م دهیتۆقاندیم. ده چومه یه که و نه وه نده ی تریش خۆم له لا بچووک و بیده سه لات ده بو وه وه، ناخر نهوان، که نا ئومید ده بوون په نایان بۆ خوا ده برد، نهو خودایه ی که به عه رش ی عه زیمه وه له سه ر کورسییه که ی دانیش تو وه، نه وه نده به هیز و توانایه گوئی له گیزه ی میشووله و ته په ی پتی میرو له یه، نه گهر هه وه سی لیبیت (به کول ده لیت کول و به تیویش ده لیت تیو) و به (کفره لکوونیک) نه م دنیا یه ژیراو ژوو ده کات. نهو خودایه کی بیتخه مه و کهس له رهنگی نییه.. باوکه ده یگوت:

خوا، چه ند مه لانیکه تیکی خۆشه یستی هیه و مه نموو ری بۆ ده کهن، نه وه تا حه زره تی میکانیلی کردو وه ته به ریرسی باران بارین و به فه رمانی نهو نه بیت باران نابارینی، که فه رمانیشی پیدا نیتر مه لانیکه تی ره عد به قامچی برووسکه دیته ویزه ی هه وه گاندا و نهوانیش له حه یبه تدا ده گرمینن و بارانی ره حمت به سه ر زه ویدا ده بارینن، تا په له ده دات و ساله که ی ده بیته سالتیکی هات، نیتر خیر و به رکهت به سه ر زه ویدا ده پرئیت، به لام با ساله که ی

هاتیش بیت نه گهر جووتیاره کان و بهنده کانی خودا ناشوکر بن و خودا به حق نه ناسن، نهوا به تاینکردنی یه که رهوه کولله، گشت خهله و ده غله کان مه حوو ده کاتهوه، یان سون و کیسه له یان تیبه رده دات.

مه لانیکه تیکی تری همیه ناوی نيزرائيله. نهم نيزرائيله هه ردهم له ناماده باشیده و بۆ رۆحکیشان چاوه پروانی فهرمانی ده کات، پاش نهوهی که نيزرائیل گیانی هم موو (زیرپوچ) هکانی سر نهم زهویه ده کیشیت نینجا نۆرهی رۆحکیشانی دۆ و درنج دیت، پاشان یه که له دوی یه که رۆحی مه لانیکه ته کان ده کیشیت و سره دیتته سر شهیتانی نیلیس، ناخر نهویش مه لانیکه یه، به لام له خودا یاخی بوو و بووه دوزمنی سه رسه ختی بنیادهم، بۆیه خودا نه عله تی لیکرد و له ریزی فریشته کان وه ده رینا، نيزرائیل به شهیتان ده لیت: ته نیا تو ماویت مه لعون، وهره با رۆح بکیشم.. به لام نهو مه لعونه خۆی نادات به ده ستهوه، بۆیه نيزرائیل په لاماری ده دات و نهویش هه لدی، له نه مه پهری دونیاوه بۆ نهو په ری دنیا راوی ده نیت، هه تا تهنگاری ده کات و ده پیچته ناو قه برستانیک، ناله ویدا تهنگی پته هه لده چنیت، شهیتان له شپزه یی خۆیدا پیتی له کیلی قه بریک هه لده که ویت و نيزرائیل سوار سه ری ده بیت و گیانی ده کیشیت.

پاشان له ویدا نيزرائیل به خودای گه وره ده لیت: خودایه خۆ تو ناگات له هه موو شته و ده زانیت نه رکی من لیژدها کوتایی پتهات، فهرمانت به چیه و چ بکه م؟ خودای گه وره ده فهرموویت: ته نیا له عه بده کانی خۆم یه که س ماوه رۆحی بکیشیت، نهویش خۆتیت.. نینجا نيزرائیل چنگ ده نیتته بین و گه ردنی خۆی، له گه ل رۆحکیشانی خۆیدا یه که زیریکه ی بۆ ده کات نه رز و ناسمان دهنگ نه داته وه.. جویرانیلیش پاش کوچی دوا یی پته مه بهر به ناسمانه وه ماوه ته وه و به هیچ شیوه یه که تو خنی زهوی نه که وتوه..

(نیسرافیل) نهو مه لانیکه ته یه، که چاوه پروانی فهرمانی خودای خۆیه تی هه رکه مه نسور دای له که وان نهویش فووی پیدا ده کات و زهوی تهخت ده بیت، نهم شاخ و داخ و هه رده و هه لته، ته نانهت نهم ناواییه ی نهمه ش وا تهخت ده بیت له نهو په ری دونیاوه هیلکه یه که دابنی، له مه پهری دونیاوه ته ماشایکه به دی ده که یت!! پاشان خودای گه وره به چۆل و هۆلی له ناسمانه وه ده پروانیتته نهم مولکه ی خۆی، هه ر خۆشی ده زانیت نهم زهویه چه ندیک به چۆلی ده می نیتته وه، هه تا بارانیکی چل شه و رۆژی خهست ده بارینی، ناوی نهو بارانه نه وه نده خهسته هه ر ده لیت تووی شه وه تی بنیاده مه، دوی نهم بارانه هه رچی مردوو هه یه وه ک گیای به هاران

سەر له زهوی ده‌رده‌که‌ن، ده‌روین و به‌رووت و قووتی راده‌وستن، نینجا به‌فرمانی خودا
 رۆحه‌کانیان به‌ره‌لا ده‌کرین و هەر یه‌که ده‌چیتسه‌وه جه‌سته‌ی خاوه‌نه‌که‌یه‌وه. نهم بنیاده‌مانه
 نیسته چاویان ها به‌تهوقی سهریانه‌وه، بۆیه خودا چاوی عه‌به‌ده‌کانی خۆی ده‌نوسیتیت به
 تهوقی سهریانه‌وه تا نه‌زه‌ر له‌یه‌که نه‌که‌ن و نیر و می عموره‌تی یه‌که نه‌بینن، دوا‌یش...!! وهی
 له دوا‌یی.. دوا‌یش به‌ره‌وه مه‌حشهر ده‌که‌ونه‌پێ بۆ حه‌شر و نه‌شر.. به‌ره‌وه پردی سیرات، نه‌وه
 پرده بۆ کافر و خودانه‌ناس و نوێژ نه‌که‌ره‌کان نه‌وه‌نده‌ی تاله موویه‌که باریک ده‌بیتسه‌وه نیت یه‌که
 له دوا‌ی یه‌که له‌نه‌وه به‌رزاییه‌وه ده‌که‌ونه خواره‌وه بۆ ناو ناگری دۆزه‌خ.. نیحانداره‌کانیش به‌ره‌وه
 ناز و نیعمه‌تی به‌هه‌شت به‌سهر پردی سیراتدا به‌بیترس ده‌په‌رنه‌وه..

که‌سێک نییه له‌نهم دتیه‌ی ئیمه‌دا خودا و پتغه‌مبه‌ر و مه‌لائیکه‌ته‌کانی نه‌ناسیت و شتیه‌ی
 ناخه‌زه‌مان و رۆژی زیندوو‌بوونه‌وه و حه‌شر و نه‌شری له‌یاد و به‌رچاو نه‌بیت. من نه‌وه وینه
 ترسانا‌که‌نه ده‌یان‌تۆقاندم و شه‌وانه له‌جیگادا کینگلم ده‌خوارد. هه‌موو کات نه‌وه‌م ده‌زانی، که
 مزگه‌وت پیرۆزترین جیگایه، چونکه مالی خودایه و پیرۆزترین رۆژی‌ش له‌هه‌فته‌دا هه‌ینییه و
 گه‌وره‌ترین و پیرۆزترین مانگی‌ش ره‌مه‌زانه، له‌ناو نه‌وه سی رۆژی ره‌مه‌زانه‌شدا شه‌وی
 له‌یله‌تولقه‌در پیرۆزه، بۆیه پیاوانی ناوایی به‌تاسه‌وه چاوه‌روانی نه‌وه شه‌وه‌یان ده‌کرد تا به
 به‌رچاری خودا و مه‌لائیکه‌ته‌کانییه‌وه، که داده‌به‌زنه سهر زه‌وی زی‌کر و ته‌لیله و نوێژ بکه‌ن و
 خیری هه‌زار مانگیان بۆ بنوسریت.

پاش نوێژی عی‌شا باوکم چرا نه‌وتینه‌که‌ی هه‌لگرت و رووی له‌مزگه‌وت کرد، تا نه‌وه شه‌وه
 نوێژ و زی‌کر و ته‌لیله‌کان تیکه‌ل به‌زی‌کر و ته‌لیله‌ی مه‌لائیکه‌ته‌کان بیت و به‌رزیتسه‌وه به‌ره‌وه
 ناسمان، تا خودا خیری هه‌زار مانگه‌که‌ی بۆ بنوسیت، نه‌وه رۆبشت و من چوومه سهر
 جیگا‌که‌م، به‌لام شه‌وه کردی و من کردم و خه‌وه‌چووه چاوم. نه‌وه شه‌وه ترس و خۆفیک‌کی سه‌یر
 دایگرتبوم، ترس له‌ناخه‌زه‌مان و رۆژی حه‌شر و نه‌شر، ترس له‌ره‌نگ و رووخساری
 مه‌لائیکه‌ته‌کانی، که پاش تاوینکی تر پۆل پۆل له‌ناسانه‌وه دینه خواره‌وه و ده‌رژینه سهر
 زه‌وی. نه‌وه شه‌وه ناو ناوایی کپ و بیده‌نگ بوو، ناسمانیش کشومات، هه‌سیره‌کان گه‌شتر له
 شه‌وانی پتیشوو وا ده‌دره‌وشانه‌وه واتده‌زانی نیسته نا تاوینکی تر ده‌رژینه سهر زه‌وی. نه‌وه شه‌وه
 ته‌نیا سه‌گینکی‌ش چیه‌هه‌پی له‌ده‌مه‌ده‌چوو، نهم دیاردانه‌ش بۆ خۆی دیاردای شه‌وی
 له‌یله‌تولقه‌درن، به‌سهر جیگا‌که‌وه هه‌لا‌ژابوم و له‌ده‌نگی هه‌ناسه و مه‌مش‌ی منداله‌کان
 به‌نه‌ولاره‌هیچی ترم نه‌ده‌بیست، نه‌وه چهند جاره‌ی که هه‌لده‌سام درزیکم ده‌خسته‌نیوان

دەرگای ژووره که و دیواره کهوه و به نه سپایی سهرم دهرده هینا و چاوینکم به ناو هوشه و سهربانه کانداه گیترا، به لām هیچم نه ده بیینی، بۆیه له سهرخۆ ده گهرامهوه ناو جینگاکهم، خۆ من ده مزانی ههر سی رۆژ و شهوی ره مهزان خودای گهوره ده ست و ده می دتو و درنج و جنۆکه له بنیادهم ده به ستیت، نهویش له بهر خاتری پیروزیی نهو مانگه به بۆیه له نهو بارهوه ترسینکی وام له دلدا نه مابوو بهرانبهر به جنۆکه کانی (مهجه گلائی) و نهو دتیوانه کی که (دهرویش عهول) و (مامه خهلیفه) باسیان کردبوون، ده مزانی ئیستا به نه می خودای عهزه وه جهل له غار کراون، به لām نهو سامه کی چوو بووه دلّمهوه ههر بهری نه ده دام. نازانم شهو چهندی رۆیشتبوو چهندی مابوو، گوپنکم دابه بهر خۆم و هه لّسامه سهر پی، نه عجاره یان دهرگا کهم خسته سهریشت و روانیمه ناسمان، مانگ دوو بهشی زیاتر تواوه تهوه شهو به شه کهش که ماوه رووناکیه کهی دابه شکر دووه ته سهربانی مزگهوت و کۆلان و سهربانی ماله کانداه، له شوینه کی خۆمدا راهه ستام و بهووردی دیکه تم له ناسمان دا، نه وهنده روانیم چاوه کاتم فرمیسکیان تیزا و کهوته ریشکه و پیتشکه کردن، بۆیه سهرم داگرت، به سهر دهستی کراسه کهم چاوم سهری، پاشان که میتک ولیم و دووباره سهرم بهرز کردهوه، روانیم چهند تارماییه که له ناسمانهوه بهره ناوناوایی شوپ ده بنهوه، تارماییه کان ورده ورده ده بوونهوه، ههر ده تگوت رهوه په ره سیلکه کی گهوره و سپین ده هاتنه خوارهوه بۆ ناو کۆلان و سهربان و ناو هوشه کی مزگهوت که، له ویتوه تاقم تاقم روویان ده کرده قیبله و ده یانجریواند، موچرکینک له تهوقی سهرمهوه هات و له که له موسی په نجبه پیمهوه دهرچوو، ههر له ویتدا دانیشتم و پالم دا به دیواری ژووره کهوه و ههر دوو له پم خسته سهرچاوه کاتم، پاش تاوینک دانیشتن ههر چۆنی بیت خۆم کرد به ژووره کهدا و خزانه ناو جینگاکه مهوه، به نهو سهرسامییهوه ماوه یه که مامهوه دواپی به دم بیر کردنه وهوه له خۆم پرس: نایه به راستی نهوه پۆله مه لاتی کهت بوو بینیم؟ بۆیه نۆقره م لیترا و دیسان هه لّسامه سهر پی نه عجاره رۆژ له سهرخۆ و به نه سپایی دهرگا کهم لادا و روانیمه ناو هوشه و سهربانی نهو گه وره کی که ده یروانییه سهر کۆلانه کی نه ولادا، به نهو سهربانهوه شتیکی سپیم هاته پیتش چاو له بهر تیشکی مانگه شهوه کهدا دهرسکایه وه، ته زوویه کی گهرم زاییه ناو گلینه کی چاوم و که لله می قورس کرد، بۆیه به ناچاری کشامه وه ناو جینگاکهم و بۆ دواجار نهو جهسته بیتیهزه بچکۆلانه یه م گرمۆله کرد و خهوم لیکهوت.

نهقل و میتشکی مندالیتیکی ۴- ۵ سالیی له دونیایه کی بچکۆله دا که سنووره که کی له هیزی بیینی چاو تیتپهر نه کات، نیشتمانه کی دیکه کی بیت و پایته ختی نه م ولاتهشی مالتیکی

بچکۆلانهی له خشت و قوڕ درووستکراوی رووت باوکیشی دواى خواى گهوره، بههێزترین کهس و راستگوترین مهخلوق بێت، نازانم چۆن جینگای نهم ههموو هیز و توانا نههبنراوه و ترس و خۆفی مهلائیکه و فریشتهکانی مهلا و مزگهوت، دێوه زه بهلاح و ترسناکهکانی شیخ و جنۆکه ناشرین و به توانا و کافرهکانی نهمو چه و دۆل و کهلتۆزانهی تیا دا دهبیتهوه. دهرویش دهلیت: شیخ دێوه شهلهی له شهڕیکدا به دیل گرت و شایهقانی پیهتنا، ئیسته نهمو دێوه موسلمانانه و وهکو ههر دهرویشیکی دلتۆز دار و چیلکه بۆ تهکیهیی بابیه شیخ له دهشت و کهژ کۆ دهکاتهوه، ههر باریکی بهقهه باری چوار هیستهره، که دهیدات به کۆلیدا و دهیهنیتتهوه مائی باوه شیخ. نهم دێوه تهنها نانی دهستی دایکه شیخ دهخوات، له تهکیهیدا که برسیی دهبیست شهوانه دهیکاته بۆلهبۆل و زرم و هوور، ههتا یهک مهجهد دۆینه نهخاته بهر دهستی کپ نابیتتهوه.

رۆژێکیان باوه شیخ بهرمالهکهی کیشایه سهڕ خۆیدا و خهوی لیکهوت.. دهرویش دهیگێراییهوه و دهیگوت: من به دیارییهوه دانیشتبوم، که بهرمالهکه نهشتهوه و به زهوییهکهوه لکا، زۆری پینهچوو وهکو قارچک جهستهی موبارهکی له ژیر بهرمالهکهوه ههلتۆقی و له خهوه ههلسا.

پاشان داواى مهسینهیهک ناو و نهختی خۆلی پاکى لیکردم، که بۆم هینا دهست و پلی بسمیل کرد و نهیهشت لیپهرسم، جهنابی فهرمووی: که خهوم لیکهوت له غهییبهوه پیتانراگهیاندم، که شهڕ له نیتوان دێوه کافر و نیسلامهکاندا قهوماوه و دێوه شهلهش نابلتۆقه دراوه، نهگهر فریانهکهوم لهوانهیه شههیدی بکهن، بۆیه منیش به هیمهت و بهرهکهتی باوهگهورهه غهیب بووم و خۆم گهیانده ناو شهڕهکه، شهڕ قورس بوو منیش دهستم نهپاراست، نازانم چهند دێوی کافر تۆپاند، یهک دوو دێوی کافری بریندارم بینى لهناو خۆیندا دهگهوزان، له کۆتاییدا دێوهشهلم رزگارکرد و گهراومهوه، نهوه دهستم به خۆینی نهمو دێوه کافراوه گلاو بوو بۆیه بسمیل کرد. دهرویش که قسه و باسی پینهدهما، له دیوهخانداییکات، حالى لیدههات و بهکۆل دهگریا.

منی منداڵ نهوهنده به کهسایهتی نهم دهرویشهوه وابهسته و سهرسام بووم، جارێکیان وهکو نهمو جۆره حالیک گرتی و دهستم کرد بهگریان!!

عهسرانیکی درهنگ (مامه خهلیفه) بۆ ناوایی دیتتهوه، که دهگاته نهمو چهمهیی نهودیبو، سهیر دهکات ههروا جنۆکهیه دهستی گرتوهوه، سهرحۆپیکیش دهقرویتیت و دهلیت: "لریت و

ماسه تریت و ماسه.. بالای لاولاو عمره رناسه". جنۆکه ی سهرچۆپیکیش که نهم بنیاده مه ده بینیت له دووره بهر هولا یان ده چیت، نه ترسیت زه ماوه نده که یان لیتیکبدات بۆیه بانگی ده کات و ده لیت: "مامه خه لیفه نه وه ی به سهر زارته وه یه مه یه ژ ی و وه ره ده ست بگره.." نیت مامه خه لیفه ش ده چیت نه ناویانه وه، به بی سی و دوو ده سه سه که له سهر چۆپیکیش وه رده گریست و ده س ده کاته هه لپه رک ی، پاش یه ک دوو سوو هه لوه سته یه ک ده کات و به دم بیر کرد نه وه وه له خۆی ده پرسیت: نایه نهو شته چیه وابه سهر زاریه وه یه و نه یه ژیت ی؟ پاش سوو پکی تری هه لپه رک ی نه وسا دیت هه ژ خویدا و ده زانیت نهم کورته بالا یانه جنۆکه ن، بۆیه (بیس میلا) یه ک ده کات و ههر که وشه ی (بیس میلا) ی له دم دیت هه ره یه کسه ر زه ماوه نده و هه لپه رک ی کۆتایی پیت ی و جنۆکه کان غه یب ده بن، نه وسا که مامه خه لیفه شایه تمانیک ده هینیت و ملی رینگا به ره و مال ده گریته وه بهر.

دایکم ده یگوت: کور ه کاتم نهم به سه رهاته، مام خه لیفه خۆی گتیاویه تیه وه به خه لکی ناوایی و نهو پیاوه ش پیاویتی راستگۆ و له خواترس بوو..

نیمه مندالی ناوایی هیکایهت و چیرۆکی سه یروسه مه ره مان سه بهارهت به جنۆکه ده بیست. جنۆکه ش وه کو بنیاده م خودا خه لقی کردوون. نه وان شیوه یان کوتومت له خومان ده چیت، به لام کورته بالان. بالا یان ههر نه وه نده ی بالای مندالیکی ۵ - ۶ ساله به رزه. کافره کانیا ن ناشیرین و چلمن و چلکن، قۆ ئالۆز کاون و رهنگ و روو خساریان وه ک بنیاده مه کافر و بیتدنه کان سوو و سپی و چاوشیان وه ک کووژه که شینه. نه وان قسه ی نیمه ده بیست و تیتده گن، به لام به ده گمه ن بنیاده م گوتی له قسه ی نه وان ده بیت، ههر که دنیا تاریکی کرد نه وان گه له ده ر ژینه ناو ناوایی به کۆ کرد نه وه ی ژیر ده سته و پاشماوه ی خواردن، زۆر حه زیان له خواردن و کرۆشتنی سوقان و لوولاقی پیتی مامره. نیتاره داها ت له بنمیچی خانوو و درزی دیوار و ژیر خشته کانه وه به خۆیان و منداله کانیا نه وه ده ر ژینه ناو حه وشه و سه سه کو و بهر ده رگای ماله کان، ههر بۆیه نه بیت وریابیت و ناوی خودا و بیسمیلات له سه ر زمان بیت. شه وان نه گهر یستت چامۆکه یه ک ناوی گهر م بر ژیتیت نه بیت بیسمیلا بکه یته هه تا جنۆکه کان فریای خۆیان بکه ون و به چکه کانیا ن دوو چاری سووتان نه بیت، ناخر نه گهر ناوی گهر مت کرده سه ر به چکه جنۆکه یه کی موسلماندا و سووتاندت نه وه تۆش له نهم دنیا دا مندالیکت به سووتان ده چیت!! خو نه گهر به چکه کافر یکت سووتاند نهوا نیت دایک و باوکه که ی له پارێزدا ده بن هه تا ده ست له خۆت یا له خۆشه ویستیکت ده وه شینن و تۆله ی

خۇيان دەكەنەۋە. مەلا دەلەت: جۈكە دەچىتە پىستى پىشلىۋە، جن خۇى دەكاتە پىشلىۋە
رەش!!

من خۆم جارتىك دەمەو مەغرىب جۈكە پىشلىۋەك ترساندىمى، پىشلىۋەكە رەشى گوى
قوتت لە دەلاقەى نىستمانەكەۋە سەرى كىتاشايە نەمدىودا و بە يەك مىاۋە رايچەلەكاندم و
قىژاندم، پاش ئەو قىژەيە نەخۆش كەۋتم. بىرژانگەكانى چاوم تاك و جىوت رەپ لىپراۋەستان و
دەمم بۆنى ترسى لىدەهات. دايكم سى رۆژ لەسەر يەك پىش خۆرناۋابون ناگرىكى دەكردەۋە
و خوتى دەپىرژانده سەر ناگرەكەدا و لەنەمدىۋەۋە بۆ نەۋدىۋە بەسەر ناگرەكەدا ھەنگاۋى دەنا،
خوشكەكانم دەيانگرت:

- دايە ئەۋە چى دەكەيت ؟

ئەۋىش دەيگوت:

- ترسى كۆرەكەم لە پىشلىۋە رەش دەردەكەم.

سى رۆژ لەسەر يەك نەم ناگرەكردەۋە و بازدان و پىسىار و ۋەلامە بەردەۋامى بوو، لە
جۋارەمىن رۆژدا لەنەۋ نەخۆشەيە رزگارم بوو.

***

لىزەمە و شەستە بارانى نامۆژگارەيەكانى باۋكم و رووداۋە سەير و ترسانكەكانى ناو
ھىكايەت و چىرۆكەكان دەربارەى دىۋ و جۈكە، چاۋ بازوۋىۋونەۋە و ۋەپىنى ۋەك سەگى
رەشى ئەۋ كابرا نوتىنەكەرى كە لە سەرمەرگىدا بوو بە مەخسەرە و پەند بۆ خەلكى لە
خودانەترس، غەزەبى خودا و ناخزەمان و رۆژى زىندوۋىۋونەۋە و ھەشر و نەشر، ئەۋ رۆژانەى
كە ئەۋەندە ترسناك و تۆقىنەرە باۋك و دايك نايانپەرۋىتتە سەر مندال و جگەرگۆشەكانيان، ئەۋ
ناگرە سووتىنەرەى جەھەننەم، كە لە چاۋ ناگرى نەم دونىادا بە ھەفتا ئاۋ شۆراۋەتەۋە،
گوناهى قاقاي پىكەنن و نەزەر و تەماشاكردنى نامەھرەم و خواردنى تەنيا يەك تەماتە يا
يەك تروژى ھەرام و نەپاراستنى نادابى دىۋەخان و ھتد.. منى مندالتى كىرەبۋە يەك تۆپەل
ترس و شەرم و بوۋنەۋەرىكى بىدەسەلات، ھەردەم ۋەك بەچكە مەپونىكى تۆقسىۋ زارەتەرەك
بە كۆل دايك و خوشكە گەۋرەكەمەۋە توند چىگم لە مىلىۋانى كراس و كەۋاكانيان گىر دەكرد.
رۆژىك دايكم چىچكى كىر و پىيوتم: رۆلە ۋەرە كۆلم دەچىن بۆ لاي (ئەۋلا بازوۋ) بزانم
چەتۆيەكى گاسەرىپىم بۆ دروست ناكات..

له دهرگای هموشه‌کە‌ی مالتی باوکم دهریچۆ و سه‌ربه‌ره‌و خوار نزیکه‌ی سه‌د شه‌قاونیک برۆ و به‌ ده‌ستی چه‌پتدا پال بڼه به‌ دهرگایه‌کی ته‌نه‌که‌وه و به‌چۆره ژوره‌وه... نه‌وی مالتی نه‌ولا بازووه. روویه‌ری هموشه‌کە‌ی نهم وه‌ستای چه‌قۆسازه نزیکه‌ی دووسه‌د مه‌تر دووجا ده‌بیت، نهم هموشه جگه له پشقلدانیکه‌ی به‌جکۆله ژورویکی دوو به‌ چوار له سووچی لای ده‌ستی راستدا قووت کراوه‌ته‌وه، که ده‌چیته ژوروره‌وه خاوه‌ن مالت له‌ ژۆیر لیه‌وه فهرموویه‌کت لیده‌کات. نه‌و پیاوینکی سوکه‌له‌ی سه‌رووپیش ماشوبرنجه، به‌سه‌ر که‌ولینکی خۆشه‌کراوی تووک سپیه‌وه دانیشتووه و لاقی چه‌یی بۆ پیش خۆی راکیشاوه و لاقی راستیشی بۆ ژۆیر خۆی چه‌ماندۆته‌وه. کلاوینکی بۆری چلکنی له‌سه‌ر ناوه، که سه‌ر هه‌له‌ده‌بریت دوو چاری سپی که‌لای شووشه ناسا له‌ناو دوو کالانه‌ی قولدا ده‌برسکینه‌وه. نهم پیاوه بیکه‌س و ره‌به‌نه، که‌رویشک ده‌مینکی چه‌ناکه کولێ موو زبر و برۆ و برژانگ نه‌ستووری که‌مدووی قسه‌خۆش و نوێژنه‌که‌ره، له ته‌وقی سه‌ریه‌وه تا نووکی په‌نجه‌ی پیتی سووتاوه و به‌له‌ک بووه، هه‌ر بۆیه به‌ (نه‌ولا بازوو) ناسراوه. نه‌و له‌به‌ر نه‌وی قاچی سه‌قه‌ته هه‌یج کاروکاسبیه‌کی قورسی پیناکریت، بۆیه خوی داوه‌ته دروستکردنی سیکارت و چه‌قۆ. نیسته له‌ پیشه‌کە‌ی خۆیدا وه‌ستایه‌کی کارامه و ده‌سه‌ر‌ه‌نگینه. له‌نه‌و رۆژه‌وه، که رووی کردووه‌ته نهم ناواییه و لی‌ره‌ نیشته‌جێ بووه، که‌سی رووی تینه‌کرد بلیت: من باوکی، برای، خوشکی، یان که‌سیکی نزیکه‌ی نهم پیاوه... نه‌و خۆی ده‌لێت: که‌سیک نییه له‌سه‌ر رووی نهم زه‌ویه‌دا به‌ خونی چیشتی‌ک پیمبگات..

مامه نه‌ولا پشتی داوه‌ته دیواره‌که‌وه و به‌ره‌و رووی کووره ناگره‌که‌ی دانیشتووه. یه‌ک دوو پلایس و گاز و چه‌ند پارچه ناسن و شاخه بزنی نزیک خۆی داناوه و چه‌کوشینکی به‌جکۆله و یه‌کینکی تری گه‌وره له‌گه‌ل سندانینکی ناسن و مه‌قاشینکی له‌ پیندا ده‌بینرێ، هه‌نگاوینک نه‌ولاتر سنوقینکی دارینه‌ی ره‌نگ ته‌لخ ده‌بینیت و له‌ خودا و خاوه‌نه‌کە‌ی به‌نه‌ولاوه که‌س نازانیت چی تیادا شاردراوه‌ته‌وه. ژوروه‌کە‌ی به‌ دووکه‌ل قانگی خواردووه و گه‌لا و قه‌فی قامیش و ته‌رکه و قه‌ره‌می ته‌پان و ته‌نه‌کە‌ی ژوور سه‌ری تووژتوویژ دۆرنجی گرتووه و ره‌شه‌ه‌لگه‌راوه. جلویه‌رگ و پیخه‌فی نووستنی نهم پیاوه نه‌وه‌نده دووکه‌لی هه‌له‌ژیوه وه‌کو نه‌و چۆله‌کانه‌ی که پاسار و بنمیچی خانووه‌که‌یان کردووه‌ته هیلانه، بۆرودیز هه‌لگه‌راوه.

من زۆر به‌زه‌ییم به‌نه‌و پیاوه سووتاو و شهل و بیکه‌سه‌دا ده‌هاته‌وه. چه‌ند جارنیک که‌ره و نان و دۆم بۆ ده‌برده مالت و به‌ دیاریه‌وه داده‌نیستم تا ده‌یخوارد، که چوومه حوجره و پاشان بۆ خویندن چوومه شار و فامم کرد، نیت نه‌و به‌زه‌ییم بۆ مامه نه‌ولا گۆرا بۆ خۆشه‌ویستی،

نهویش وه کو هاوړنیه کی خوی سۆز و خۆشه ویستی بۆ دهرده بریم. جارنیک پتموت: مامه نهولا ده زانیت چه قۆ هه لگرتن سونه ته؟

نهو سهری هه لپری و وتی چۆن؟

وتم: نه گهر که سیک به سهر زهویه کی سهخته وه دانیشته بۆ دهس به ناو که یاندن، ده توانیت به نووکی چه قۆ که چالیک له بهردهم خۆیدا هه لیکه نیت و خۆله که ی تیا دا شیی بکاته وه، نهو ساکه میزی تیبکات تا میزه که ی پرش نه داته وه و گیانی بینوێ نه بیت. نهو سهریکی بهرز کرده وه، زهرده خه نهیه کی شیرین زاییه سهر روومه تی و وتی: ئافهرین کوپه شاریی.. ئافهرین، نهو سوونه ته له لای خه لکی ناوایی زوو زوو باس بکه به شکو چه قۆی زۆرتریان پیبفرۆشم، دهی خودا عه مرته درێژ بکات و ببیت به نهفه نییه کی ناقل و قسه زان..

من پرسایرکی ترم لیکرد و وتم: مامه نهولا خۆ تۆ خوا ده ناسیت و لیتیده ترسیت، که وایه بۆ نوێژ ناکهیت؟

هه ناسیه کی قوولی هه لکیتشا و که می بیده نگ بوو، پاشان وتی: باوکی تۆ و گشت خه لکی نهو ناواییه له ترسی ناگری جهه نه نهو و ته ماحی به هه شته نوێژ ده کهن. من له نهو دونیای رۆشنه دا مندا لیککی به سه زمان و بیگوناه بووم، خودا به ناگر سووتاندمی، بۆ ناز و نیعمه ته که ی به هه شتیش خۆی که ریعه. تۆ له وه گهری، باسی زهوی سورانه وه که م بۆ بکه و چاک حالیم بکه، نهو قسه تۆ لیتیده کهیت خۆر له نهو ناسمانه چهقی به ستووه و زهوی به دهواری خۆی و خۆریشدا ده سووریتیه وه؟

من له قوتابخانه چۆن له مامۆستا حالی ببووم ناوه ها باسه که م بۆ دووباره کرده وه، نهویش زۆر به وردیی و سه رسامیه وه گوئی بۆ شل کرد بووم، که لیبوومه وه له گه ل سهر له قاندين کدا یه ک دوو نم نمی کرد و وتی: دهی ماداموایه هه لسه نهفه نی شهو کووره یه م بۆ ده میده با چه قۆیه کی جوانی قه له مبرت بۆ ساز بکه م.

مامه نهولا زۆر که م له مال دهرده چوو، نه گهر ده ریش به چوایه دوور نه ده که وته وه، چونکه توانای برینی ریی دووری نه بوو. نازانم شهو رۆژه چۆن ریی که وته بووه مزگه وت و لهوێ رۆیشته بووه سهر حهوزه ناوه که و دهس و ده می لیشۆرد بوو، که مه لای مزگه وت ناگادار ده که نه وه و پییده لێن گوايه ناوی حهوزه که گلابووه و ده بیت ههر ئیسته ده ری به دن، چونکه نهولا بازووی نوێژ نه که ری کافر ده سوده می لیشۆردووه!! مه لا له حهوشه ی مزگه وت دهرده چیت و له پیش ده رگای دهره وه دا راده وه ستیت، فەرمان ده دات مامه نهولا ی بۆ بانگ بکه ن..

مامه ئەولاً بە شەلەشەل نەزىك دەپیتەو. مەلا رووی دەمى تىدەكات و پىیدەلەيت: وەرە
وەرە ھەى سەگە بازووی كافرى بىدین، وەرە تىمبەگەيەنە بزانم چۆن زەوى سووپ دەخوات؟

+ قسەى وام نەکردوو؟

- بەتلى بەتلى تۆ وتوتە گوايە خۆر راوەستاو و زەوى بەدەور خۆى و خۆردا
دەسووپیتەو.. نەمەشت وتوو؟ كفى واشت کردوو، ھەى مەلەونى خوانەناس؟ دەى بۆمان
باس بکە؟

+ دەى باشە وتوومە و راستیشە! دەبزانم تۆ چى يەژیت؟

- باشە ئەگەر زەوى سووپ دەخوات، بۆ رۆژتەك لە رۆژان دەرگای ئەم مزگەوتە بەرەو قىبلە
وەرناچەرخیت؟

مامه ئەولاً زۆر ھەلەدەدات مەلا ھالىى بکات و خۆشى لەو بەلایە رزگار بکات، بەلام
ئەو ھالى نابیت، یان نایەوئ قسەى ئەم كافرى نوێژنەکەرە بسەلمینیت. ناچار مامە ئەولاً
نەوونەيەكى جوان و جەرگەری بۆ دەھیتەو و دەلەيت: مامۆستا کەردمان تۆ سواری کەرىك
بوویتە و ئەویش سینی کردوو لە شۆتەكەى خۆیدا چەقیو و تۆش ناچارى بە دارەكەى
دەست دىتە وێژەو سەر و گۆتلاکى کەرەكەدا، ئەویش بە دەورى خۆیدا وەكو میزراح خول
دەخوات، نایا جارێ لە جارەکان لووتى تۆ ھەلەدەچەرخیتەو بۆ لای کەلکى کەرەكە؟ مەلای
مزگەوت کە ئەم قسە دەبیسیت چاوى دەپەیتە تەوقى سەرى و ھانى فەقى وردەکانى دەدات،
کە ئەو کافرە بەدەنە بەر بەرد و وەكو شەیتان رەجى بکەن. منداڵەکان وەك شارە
زەردەوالەيەكى ئالۆزکا و وەرەبنە ئەو پیاو ھەژارە و بەردبارانى دەکەن. ئەویش بە پەلە
پرووزە و بەھەزار فەلاکەت خۆى دەرناز دەکات.

مامە ئەولای دەسەپاچە و رەبەن ھەردەم چاوى لە دەست ئەو نافرەتە مېھرەبانانە بوو تا
سەتلىك یان مەنچەلىك ناوى خواردنەوى بۆ ببەنە مال. جارجارىکیش بە پارە کەلوپەل و قاپ
و قاچاخیان بۆ دەشت، بەلام نەویشى دەزانى رۆژتەك دیت تەوار پەكى دەکەوێت و خەلکیش
نامادەنيیە تاهەتايە خزمەتى پیاوێكى پەكکەوتە بکەن، بۆیە ھەردەم چاوى بۆ ئافرەتێ
دەگێرا، نافرەتێ بشیت ببیتە ھاوسەرى و لە پاشەپۆژدا بەکەلکى بیت. ئەم خەیان و
ختوورەيەى زۆر جار دەدایە بای گوێى خێرەومەنداندا تا رۆژتەك قەیرە کچىکى ھەژارى
شیتۆکەى بیکەسیان بۆ دۆزیسەو و ھینایان بۆى. ئیتر وەكو ئەو ھەى تەمەنى لەنوى بۆ
بنووسیتەو ناوھا لە سايەى (نامینە) دا گەشایەو، کە بە دەنگى بەرز و بەئەوپەرى

خۆشحالییموه بانگی ده کرد: هۆهۆ خاتو نامینه.. هزار خاتو نامینهی له دهم بمردهبووه. نامینهش نانی کهوته رۆنهوه، رهنگ و بۆی نافرەتانهی بۆ گهراپهوه، به دهنگتکی ژنانه وهلامی ده دایموه و دهیگوت: بهتێ ناغام نهوا هاتم..

نهم پیاوه دهسهپاچهیه، که له ههموو تهمهنیدا نهوهندهی نهو چهند مانگی که نامینه بووه هاوسهری خۆشی نه دیبوو و نهحهسابووهوه. رۆژی لهرزوتا دهیگریت و نهخۆش دهکهویت. نامینهش وهکو ژنیکی دلسۆز و بهوهفا بهدیارییموه دادهنیشیت و خزمهتی دهکات، مهگهر بۆ ناوهێنان جیهیشتبایه و برۆیشتایه بۆ سهرکانی ژنان. رۆژیک له رۆژهکانی سهرهتای زستان ناغا لهرز دهیگریت و نامینهش ناگریکی بۆ دهکاتهوه و دایدهپۆشیت، ئینجا مهغهلهکهی ههلهدهگریت و روودهکاته کانی ژنان. لیرهش نهخۆشی تین بۆ مامه نهولا دههینیت، که وا ریک دهکهویت مامه نهولا لهناو نیش و شازاری جهستهیدا پل دهخوات و لایهک له لایهکهی دهکهویت سهر ناگری کوانوهکه.. ورده ورده ناگر گهش دهبیتهوه، تا به تهواوهتی پیخهفهکهی گر دهگریت، چره دووکهل له کون و گوێسهبانهی ژوورهکهوه دهردهچیت، هاوسیتکانی مامه نهولا بۆنی بۆکرووز و سووتان دهکهن و دهبینن دووکهل له مالی نهو پیاوه کۆنه بهدبهختهوه له دهرگا و کون و دهلاقهی ژوورهکهوه دیتته دهروه، دراوسیتکان بهههلهداوان رادهکهن و ناگرهکه دهکوژننهوه بهلام دواي چی؟ دواي نهوهی مامه نهولا جهستهی به تهواوی دهسووتیت و رۆحیشی وهکو پهپوله بال دهگریتهوه و بهرهو ناسمان ههلهدهفریت.

خاتو نامینه به مهغهله ناوی سهرشانهوه، ناغرناغر دیتتهوه، که له مال نزیک دهبیتهوه ژنیکی تووش دهبیته و پییدهلته: کچه ههی باوانتشووی، پیههنگره مالهکته ناگری تپچوو و سووتا..

نهویش له حمیهتدا مهغهله ناوهکهی سهرشانی دهپۆشیت و بهپهله خۆی دهکاته مالمدا، که تهماشای دهکات خهلتیکی زۆر رژاونهته حموشهکیان، دهپرسیت نهوه چی رووی داوه؟ که حالی دهبیته سهروماالی تیاچووه، دهس دهکاته شیوهن و قژ رینهوه، سنگ کوتان و ناغارۆ، پاشان که هتوری دهکهنهوه، رووی دهمی دهکاته یهکیک له پیاوهکان و دهلته: ئیسته دهزانم ههموو شتیکم له دهستدا و ناغام مردووه، ده توخوا بزانه (بوغ بوغهکهی) نهسووتاوه؟!

له دواى سى كچ خودا كورنكى به دايكم به خشى، نيت فرشتهى ناسودمى باالى بسمه مالى باوكمدا كيتشا. نه گهرچى دايكم گرفتى بيشيرى بوو، من همدرد له برسياندا ده مزيكاند، بزيه نمركى به خيوكردم زورگران و سخت بوو، ده بوايه دايكم ماله و مالى پيتكردايم بۆ قومى شيرى مهمكى نهم ژن و نمو ژن. رۆژانهش سمره پاي سمرقالي به كاروبارى ماله جووتيارىكى فرهميوان و نمرك قورس، ده بوايه كاتيكى زياترى خوى ترخان بكردايه بۆ کوتانى شكر و رازيانه تا شوانه له باتى شير ده مى منى پيتنيتته يك و به قيژه و گريان خيژانه كى خومان و هاوسيكانيش همراسان نه كم. سمره پاي نمو هم موو ماندوويون و شوغوونييه، كه له نمو ماله دا ده يكيتشا خوى به نافرته تيكى به ختموهر ده زانى. سۆزه يى تيكى نمو به ختموهر يهش لغاو لانكه كى منى نيزوه هلى ده كرد، به لام همر نمو نده خوش بوو پيتمگرت و زمانم پړا، نيت بسوم به پياو، بزيه باومشى دايكم به جيهيتشت و چوموه باخه لى باوكمموه.. ناخر كور كورى باوكه و واخلې نمو روشن ده كاتموه.

باوكم پياو تيكى نيماندارى ده ست و دم و داويناك بوو. شوانه به ده ستى ده ستونيزوه ده چوه سمر جيتگى خومت و منيشى له باومشى خويدا ده خواند و هتا شل ده بوم و خمو ده بيردموه نمو ناموزگارى ده كردم.. "كورم ناقل به، نازارى هاوسى و كس و هاوپت مه ده، ريت له پياو و نافرته پيره كان بگره تا نه وانيش دوعاى خيتر بۆ بكم و نمو ميوانانهش كه له دوروه دىن يه كيه كه به خيتره اتنيان بكه و ده ستيان ماچ بكه نهوساكه بچۆ له لاي ده رگاكموه دابنيشه و گوى بۆ قسه كانيان ههلبخه، هيچ مه لى و هيچ مه پرسه..). نينجا باسى مردن و گيانكيتشان، سه لى سمره مهرگ و سزاي قمبر، زيندوويونموه و حشر و نشر و به هشت و جهه ننه مى بۆ ده كردم. پاشان ده يگوت ده رۆله گيان له دواى ده مى منموه بيژه: نهسته خفيه الهلاهى و له مديلاى و له انيلايه نيله الهلاى.. دواتر به دواى ده مى نهودا نايه تلكورسيم ده خوتند و سى جار به ده وري ماله فوم ده كرد، چونكه به قسه نمو بهرهمتى نمو نايه ده بيتته پهرين به ده وري ماله و دزه كان كوتره ده كات. گورگيش بۆ مالى نيمه رى دهر ناكات و شواره ده كات، به لام ده بيت وريام هيچ هه لهنه كم له خوتندنموه نمو نايه ته پيروژاندها، چونكه گوركردنى يك وشه به هه له، ده بيتته هوى كردنهوى ده رگايه كه له نمو پهرينه پۆلاينه، كه خيتر و بهرهمتى نمو نايه ته به ده وري ماله ده يكيتشيت، نا له وته دز و گورگ دینه ژوروى.

گهواره‌ترین هیوا و ناواتی باوکم نه‌وه بوو، که رژۆی له رژۆان بمبینیت، مه‌لایه‌کی دوانزه عیلم و نیمام و وتاریژی مزگه‌وتی ناواییه‌که‌ی خۆمان بوومایه. له کاتی سه‌ره‌مه‌رگیشیاندا سووره‌تی (یاسین) بۆ خۆی و دایکم بخوینم، هه‌ر نه‌و ناواته‌ بوو پالێ پتوه‌نا تا له ته‌مه‌نی پینج سالی‌دا بمخاته به‌ر خویندن له‌ حوچه‌دا.

له‌ حوچه‌دا ده‌ستم کرد به‌ خویندنێ جزمه‌کانی قورعان و ورده‌ کتێبه‌کانم ته‌واوکرد، که‌ قورشانم خه‌تم کرد و ده‌ستم دایه‌ خویندنێ کتێبی (نیزه‌ار و کافی) نێتر به‌شێک له‌نه‌و ناواته‌ی باوکم هاته‌ دی، به‌لام پێچه‌وانه‌ی هه‌زێکی تری نه‌و، که‌ ده‌یووست که‌سێکی هه‌ینم و سه‌لار و خاکیی بم، من منداڵێکی لاساری چه‌توون و بزێوم لێده‌رچوو، زۆریه‌ی نه‌و سه‌رچلی و که‌تنانه‌ی که‌ ده‌مکرد به‌نه‌و نه‌ده‌گه‌شت، نه‌گینا سزای قورسی ده‌دام، له‌ مالتشه‌وه‌ که‌ تووره‌ ده‌بوو ده‌ستی به‌رز ده‌کرده‌وه‌، که‌س پرکێشیی نه‌ده‌کرد ده‌ستی به‌گرت.

جاریک له‌ جاره‌کان جوینیکی ناشیرینم ناراسته‌ی خوشکه‌ به‌چوکه‌که‌م کرد و نه‌ویش گوئی لیبوو، بۆیه‌ په‌لکێشی کردم بۆ ناو دیوه‌خانه‌که‌ تا توانی به‌ چه‌پۆک و شه‌پازله‌ لێیدام، به‌لام ته‌سکینی نه‌هات، نینجا به‌هه‌ر دوو ده‌ستی لێینه‌ویم و به‌رزمی کرده‌وه‌ بۆ سه‌ر سه‌ری و کێشامی به‌ زه‌ویه‌که‌دا، من یه‌که‌مین کوتانه‌ زه‌ویم ناگا لیبوو، نێتر بوورامه‌وه‌، نازانم ساوه‌ی چه‌ندی له‌ هۆش خۆم چووم، که‌ به‌ ناگاهاتم روانیم یه‌ک ته‌شت خویناو له‌به‌ر لووتمدا دانراوه‌ و (کاک فه‌تاح میمه‌که‌ وه‌نه‌وش) که‌ دایکم هانای بۆ بردبوو تا بێت ده‌ستی باوکم به‌گرت، به‌سه‌رمه‌وه‌ راوه‌ستاه‌ و باوکیشم پالێ داوه‌ته‌ دیواره‌که‌وه‌ و خه‌ریکی جگه‌ره‌ کێشانه‌..

بەھەمان كۆلەندا مالى مامە نەولۇ بازوو بە جىبەيتلە و بچۆرە خوارەو، ھەر بە دەستى
چەپدا نەو مالى (وہستا رحيم)ە. وہستا رحيم يەكيتك بوو لەو چەند بىنەمالەيەى
ناوايىبەكەمان كە خەرىكى چىنىنى كلاتشى ھەورامى و دروستکردنى جاشكەوش بوون.
(مامە مەلا)م رىزى زۆرى لىدەگرتن و پىيدەگوتن: مندالەكانى خۇمانيان بە (ھۆستاگەل)
ناوى دەبردن. كۆرە گەورەى ھۆستا رحيم سالتىك وەرزىرى مالى نىمە بوو باوكم لە
خۆشەويستىدا پىيدەگوت (ھەمە گىتل). منىش بە دواى دەمى نەودا پىمدەگوت: ھەمە
گوى لول، بەلام من گىتل و نەفام بووم نەك ھەمەى ھۆستا رحيم، بۆيە چووم نەو
بىنەقلىيەم دەربارەى مالى ھۆستا رحيم كرد و ئۆيىنىك نايەو، كەتن بوو كردم كەتن. نەو
رۆژە لە مان دەرچووم و نزيك مالى وہستا رحيم بوومەو، بەردەلاستىكەكەم گرت بە
دەستمەو و شۆرپوومەو لەنەو دەلاقانەو، كە ديانروانييە سەركۆلانەكەدا، نەو كوونە
باچانەى كە بە زستان سواخ دەدران و بە ھاوينان بۆ نەوەى ژوورەكە باى شەمال بىگىرئەو
دەكرانەو، ئالەويە سەرم نا بە كونىكەو و تەماشام كرد مالى وہستا خەرىكى چا
خواردنەو. ھەزىكى نەفامانە دەستى راكىشام بۆ ناو باخەلى كراسەكەم، خەي بەردىكەم
دەرھىنا و خستەم ناو كەفى بەردەلاستىكەكەو، نىشام لە پىالەيك گرت و دەستم بۆى
راكىشا، كاتىكەم زانى پىالا ھەپروون ھەپروون بوو، پاشان تىمقووچاند بۆ مزگەوتەكە و خۆم
كرە بەرھەيوانەكەدا و بەبىراوہستان دەستم برد (جوزنى ەمە)م ھىنا و ەكو فەقييەكى
ژىر و سەلار روو قىبلە دانىشتەم و دەستم كرد بە دەوركردنەو. زۆرى پىنەچو كاتىكەم
زانى زرمەيەكى بەھىز لە تەوقى سەرمەوہات و بەرچاوم لىل بوو، پىاكىشانەكە نەوئەندە
كارىگەر بوو بە ناستەم تەوانىم بەلاى راستدا لاڭكەمەو لەگەل نەو نەختە لاكرەنەو دا لەنەو
سەرى ھەيوانە درىژەكەو كە لىيدانشتبووم ھاللايىكى گەرم بەرەو رووم ھات، پاشان بوو بە
شالارى ئاگرىكى سوورى تۆقىنەر و لەنەم سەرى ھەيوانەكەو پەنكى خوارەو و
بوورامەو، كە ھاقە ھۆش خۇمدا روانىم سەر و سىنە و بەرۆكەم خەلتانى خوين بوو، نازام
چۆن بوو (رابە) نەو كچە چاونەترسەى (وہستا رحيم) زانىبووى من نەو كەتنەم كىردو،

بۆيە بۆ تۆلەسەندەنەۋى ئەو دەسدرىژىيە بە دوامدا ھاتوۋە، خىرە بەردىكى بە قەد ھىلەكەيەكى مېرىشك گەرەۋى كېشاۋەتە سەرمدا و خۆم ناسا ئەۋىش بە جوانى نىشانى خۆى پىنكاۋە و بە شىنەيى گەرەۋەتەۋە مال.

دايىم بۆ سەرزەشتكىردنى (رابە) چوۋە مالى ۋەستا رەھىم، كەچى ئەو پىساۋە خانەدانە داۋاي لىپورردنى لە دايىم كىردىۋو، وتىۋو: رابە دەكەمە قوربان سەمەيد، بۆ رابە نازانى ئىمە و ئىۋە خۆشەۋىستى يەكترىن، ئىمە خۆمان بەبرا بېچوۋ و خزمەتكارى مامە مەلا ئەۋلقدار و لالە ھەمە غەزىز دەزانىن.. ئىنجا دايىم بە لىپوردنەۋە گەرەپاۋە بۆ مال.

لە مالى ۋەستا رەھىمەۋە چەند شەقاۋىك بەلاى راستدا بەرەۋ خوار بېرۆ ئەۋە مالى (مەجە گىلايى)يە.. مېمكە مەجە ئافرەتتىكى سوۋكەلەى سوۋر و سېى چاۋ شىن بوۋ. ئەم ئافرەتە ھەردەم كىراستىكى شىنى لەبەر دەكرد، ۋەكو پىساۋەكانى ئاۋايى سەرى پاك بە موۋس دەتاشى. ھەركاتىك نۆبەى سەرتاشىنەكەى بەھاتايە يان لە رىنگاي كانى چاۋەردانى دايىكى دەكرد يان دەھاتە نىزىك مال و بانگى دەكرد، دەيگوت: ھۆۋ رەعنا.. خوشكە رەعنا ئەۋە مەن بەرتاش (موۋس)دەكەم ھارودوۋە، دەتۆش مېكوتەكە (مەكىنە)ى ھەمە فەرەج بېرە، سەرى ئەم خۆشكەى خۆت بتاشە.. دايكىشم دەچوۋ سەرى بە ئاۋ و سابوۋن دەخوۋساند و بۆى دەتاشى..

ئەم ئنە شوۋ و رۆژ لەبەر خۆيەۋە قسەى دەكرد و دەيپۆلاند. خەلكى ئاۋايى دەيانگوت مالىكەى پىرە لە جىۋكە و ھال و شەۋە، بۆيە بەردەۋام بېگىرە و بەردە و شەپىرەتى لەگەلىاندا. (دەروىش غەلى) كۆپى مېمكەمەجە، پىساۋىتىكى سوۋر و سېى بالاۋەرزى چاۋشىن و شىتۆكە بوۋ، كە ھالى لىدەھات دەيدايە گىيان و گوزالەكە تالەى ۋەك بەرۋولە خەيار دادەكرماند. رۆژى ئنە جوان و مېھرىبانەكەى مرد و دوو كچى بە ناۋى ئامىنە و مەلىعەى لە پاش بەجىما. ئەم باۋكە ھەردوۋ كەنىشكەكەى ئەۋەندەى يەك دۇنيا خۆش دەۋىست. ئەو ھەردەم كچە بېچكۆلە ۵-۶ سالانەكەى بە دەنگى بەرز بانگ دەكرد و دەيگوت: مەلە.. مەلە.. ھۆۋ قىقى داۋداۋەكەم مەلەگىيان بى بۆ لاي باۋكت.. مەلەش بە راكردن بەرەۋ روۋى دەچوۋ، ئەۋىش لە دورۋەۋە باۋەشى بۆ دەكردەۋە و دەينوساند بە سىنگىيەۋە، ئىنجا ۋەك شەمامە بۆنى پىۋە دەكرد و دەيگوت: ئۆخەى مەلەگىيان باۋكەكەم ئۆخەى قىقى داۋداۋەكەم..

(عهله مهجه) يەك دوو سالتىك بەنەم شىتوھىيە ژيانى برده سەر، بەلام كە نامىنەى كىچى
توولەك بوو، تەمەنى گەشتە ۱۲- ۱۳ سال نىتر نالتوشى تىچوو و بەراست و چەپدا چاوى
بۆ يەكتەك دەگىتپا ژن بە ژنى لەگەلدا بىكات تا بۆى رىككەوت، (خەلىل بىرايم زارك)ى
دۆزىيەو و گەورە و بچووكى لەگەلدا كرد.

دەرويش ژنى خۆى گواستەو و خەلىلىش دەبوايە سى سەد و شەست رۆژ بىژمىرەت تا
نامىنەى شۆخوشەنگ بىكاتە هاوسەرى خۆى.

خەلىل لاوئىكى كورتهبالاى گەپرەنگى چاوپرەشى سىتل قوتى وريا و زىتەلە بوو، چونكە
ناوايىەكەيان هاوسنورى دى عارەبەكانى نزيك چىاى حەمرين بوو، زمانى عارەبى بە
چاكىي دەزانى و زۆرەى كاتى لە بەغدا بە كرىكارى بەسەر دەبرد. باوكىشى پىاوئىكى
دەمراست و ناسراو و دىوہخاندەر بوو، ئەم ژىنگەيە خەلىلى كوردبوو بە پىاوئىكى قسەزان و
بويز و چاوكرارە، بۆيە بە هەلسوكەوتى ژىرانەى خۆى پاش يەك دوو مانگىتەك دواى
گواستەوہى خوشكەكەى، نامىنەى مارەپرى لە خشتە برد و تەنگى بە دەرويش هەلچنى تا
بووكى بداتە دەست و بىگوازىتەوہ، بۆ ئەم بابەتەش خوشكەكەى پالېشت و يارىدەدەرىكى
سەرسەختى بوو، بەلام دەرويش كە حالى بوو لە ئەم كەين و بەينە و بۆى دەرەكەوت ئەم
داوہى كە بۆى نراوہتەوہ سەرىكى ها بە دەستى زاواكەيەوہ و ئەو سەركەيشى ها بە دەست
ژنەكەيەوہ و كچە توولەكەكەيشى حەز دەكات مىلى پىتوہ ببى، ئەوہندەى تر شىت و دەهرى
دەبوو، هەر بۆيە دەستى دەكردە گريان و پەلامارى ژنەكەى دەدا. ئەو قەت نەيدەزانى وەك
پىاوہ كوتەك وەشىنەكانى ناوايى بىكات بە دارىكدا و ژنەكەى داركارى بىكات، هەركاتىتەك
تووپرە ببوايە پەلامارى دەدا و بە قەپ شانومل و مەچەكى شىن و مۆر دەكردەوہ، دەيگوت:
ناخر پىزە خوا بەردارى نىيە، ئەو كەنىشكە منداڵە، هيشتا خىر و شەپى خۆى نازانىت و
لىكيان جىناناكاتەوہ.

ئەم شەپ و ناژاوہ و بىگرە و بەردەيە چەند مانگىتەك درىزەى كىشا، بەلام خەلىل كوئى
نەدا تا حال گەيشتە شكاتكردن لەلاى (مەلا سابىرى سەلتەزەرد)، كە ئەوكاتە كادىرى
پارتى بوو لە ناوچەكەدا، شكات و شكاتكارى و ناويزويانىش چەند مانگىتەكى خاياند تا
دەرويش عەلى بە ناچارى چۆكى دادا و كچەكەيان لە ژىر دەستى دەرھىنا.

كە خزم و كەسى زاوا هاتن بۆ گواستەوہى بووك، ئەم پىاوہ چاوى بەرايى نەدا لە
هەوشەشدا بىننيتەوہ، ئەو رۆژە كراسىكى عارەبى چلكن و شۆپى بەرۆك دادراوى لەبەر

کړدېوو، پشټو ټینګی په ړوی له پشټ به سټېوو، به باوکه رڼ و (خله) رڼ، که زاواکه یې بوو،
 دهرچووه دهرهوه و به سهر سرکه وانه که یې پیش مالی خویانه وه دهستی چه یې کړدېوو ژیر
 پشټو ټینه که یدا و به دهستی راستی دهیکتیا به سهریدا. نهم کابرایه نه وه حالتی بوو تا
 بووکیان له مال دهرکرد. که لای کړدوه و چاوی به کهه که یې کهوت، نه و که نیشکه یې که
 ده تګوت خونچه گوله و تازه پشکو توه، دهر ویش بانگی لیبه رز بووه وه به دم گریان وه وتی:
 برڼ نامه گیان برڼ.. باخله بتبات بزانم چیت لیده کات؟ نه و مه بهستی نه وه بوو بلیت: تڼی
 مندان و بی دایک و باوک له نه و غه ریبییه دا هه لټا که یت و مالداریت پیناکریت..
 باوکم رووی ده می له دهر ویش کرد و وتی: عه له.. عه له چی لیده کات؟ تڼ چیت کرد له
 (پیزه) ی خوشکی نه و، نه ویش وا له (نامه) ی کچت ده کات، لییمه ترسه عه له، نه و
 که نیشکه له تڼ زور ژیر و ناقلتره..

چەم و كەندریڤی باریك ناوایی كانیماران بە درێژی دەكات بە دوو بەشەوه. مزگەوت و كانی ژنان و شەش حەوت مائێك دەكەونە دەستی نەوبەرەوه. لە یادی شۆرشى ١٤ گەلاوێژدا، كە زۆربەى گوندنشینەكان بە (سالى چەپلەكە) ناوزەدیان كردبوو، بەئەو بۆنەیهوه خەلكى ناوایی لە حەوشەى مزگەوتەكەدا كۆبوونەوه و ناهەنگیان گێرا.

(نەولقادر بارام)ى كوتالفرۆش یەكێك بوو لە شیوعیە سەرەختەكانى ئەو دەمەى كانیماران و ئەو رۆژهەلسۆپنەرى سەرەكى ناهەنگەكە بوو. بۆیە هەرچى پارچە قوماشى ژنانە لە دووكانەكەیدا هەبوو هەر هەمووى هینا و دار و دیواری حەوشەى مزگەوتى پێرازاندهوه، شینجا وەكو دیکۆریستیكى كارامە پارچەكانى جینگۆركى پێكرد و وێنەیهكى بچكۆلانەى سەرەك وەزیرانى یەكێتى سۆڤیەت (خروڤشوف)ى لەبەر باخەل دەرھێنا، بە دەرزیهكى سنگپۆش بە پارچە قوماشیكى سوورەوه هەلیواسى، لە ناو حەوشەى مزگەوتەكەدا كوروكال دەستیان گرت و هەلپەركى گەرم بوو. نەولقادر سەرچۆپى گرت، گەزێك پارچەى سوورى گرتە دەستەوه و وەكو دەسەسپى بایدا. ئەم كۆپە هەرزەكارىكى بالابەرز و قووچى ددان گێبوو، بە بەلێنە چەور و حازر بە دەستەكانى حیزبى شیوعى عێراق گەزگەز بالای دەکرد و بەدەم هەلپەركێتو پێدەكەنى، بەلام پێكەنینىكى بێدەنگ، كە تەماشات دەکرد واتەزانى تەماشای وێنەیهكى فۆتۆگراف دەكەیت، منداڵەكانیش بە دواى یەكدا بە دەور مزگەوتەكەدا دەسوورانەوه. (عەمى كەرىم دوو فەلس) كە (حەمە)ى برا گەورەى شیوعى بوو لە پێشیانەوه دەڕۆشت و دژ بە ناغا و دەربەگ دروشمى دەوتەوه و منداڵەكانیش لە دووى دەمى ئەوێ دەواریەیان دەكردەوه. ئەو دەمەى یەكێك لە (مەلا) شیوعیەكانى ئەو گەرمیانە لە كۆریكى جەماوەریدا وتەبوى: هاوڕێیان خوشكان برايان، ئێر بەسە ئەو رۆژه رۆشت ناغا و دەربەگ و زۆردار رەنجى هێز و بازوومان بۆن و ئێمەش لە برسانا بمرین، بۆ رەوا نەبێت بۆ من، كە دوانزە سیانزە سال دارێك خزمەت دەكەم، ناوى ئەدەم و پاچە كۆلەى دەكەم، ناخر بۆ بەرەكەى بۆ من حەرام بێت، كە خاوەنى شەرعیم، بەلام زالمىكى زۆردار بێت و بەروبوومەكەم لێزەوت بكات و بیخوات، كەچى بەپێى شەرع و ئیسلام بۆ ئەو حەلال بێت و كەسێك زات نەكات پێبایەت تۆ

نەیارەکانی حیزبی شیوعی ناخاوتنی مەلایان بۆ قازانجی خۆیان ئاوەزوو کردووە و دەیانگوت: ناخر ئێمە نەمانگوت شیوعییەکان کافرن و خودا ناناسن، ئەمانە لامەزۆ و رووسن رووس.. ئەوەتا ئەو مەلا شیوعییە و تۆویەتی: من دوانزە سیانزە ساڵە ئەو کەنیشکەیی خۆم بەخێوە دەکەم ناخر بۆچی لەمن حەرام بێت و نەتوانم لە خۆمی مەرە بەکەم، بەلام بۆ کابرایەکی بێگەنە حەلال بێت.. ئەم شیوعییانە جیاوازی لە نێوان ژن و خوشک و دایکی خۆیاندا ناکەن..

- ئافرىقە دەيىنى ۋەملى ئىۋ كەسە، كە بۆي گىرامەۋە..

- جا ئافرەت خۆ نەقلی کفر کفر نییە، گوناخی وە مل نەو کە سە ی کە بۆی گێرامە وە ..

(مه‌لیحه) کچه شوخ و نازداره‌که‌ی دایکی، که به (مه‌له) بانگ ده‌کرا، به‌نمو به‌رزایمه‌وه ده‌پروانی. (مه‌له) ناو‌یکه له‌نمو ناوه کورت‌کراوانه‌ی که به‌لای منه‌وه له ناوه راسته‌قینه‌که‌ی خو‌ی گه‌لی جوانتر و شیرن‌تره. وادیار‌بوو دایکی بانگی‌کی سه‌رزه‌نشتاوی کرد، بۆیه نه‌ویش به ده‌نگی‌کی فیتنک، وه‌ک سۆزه‌ی نه‌و شنه‌ بایه‌ی که ده‌مه‌ومه‌غریبی به‌ه‌اران هه‌لیده‌کرد به‌ناو قه‌فی گه‌م و جز و به‌سمر گیاو‌گول و به‌ناو پرچی بنچکه بۆنداره‌کاندا ده‌هات و پسر ده‌شتیک عه‌تری گوله شو‌بو‌گانی نه‌ود‌یوی ده‌هیتا له‌به‌رده‌م ریزه‌ ماله‌که‌ی نه‌و قه‌دپاله‌دا هه‌لیده‌پرشت، ناوه‌ها به‌ده‌م زه‌رده‌خه‌نیه‌کی پر خۆشه‌ویستی و به‌که‌میتک نازه‌وه و‌رده‌چم‌رخا، به‌سه‌ربه‌نه‌که‌دا ره‌وته‌ یۆریکی ده‌کرد و ده‌گوت:

+ دایه گیان.. نوو براته چهنی خوشهویسته له دلتا، هاها توو گیانی نوو براته لیمگه پری
با نهختی تر سهر بکهه.. ده عهیی چییه؟ وهی، یهژی تهنیا نهه دایکی منه کهنیشکی
عازوهی ههیه..

نینجا بۆ ناو ههوشه که سهریکی دادهنواند، یهه دوو چهپی دهکرد و قاقا پیدهکهنی،
پاشان دههاتهوه شوینه کهی خۆی و دهپروانی..

من نیسته له نوو (مهله) دهپروانم که سینه و بهرۆکی بهرهولای من هه لکیشاوه و کهوتوته
نهوپه پری دونیاوه، سینه و بهرۆکی شوین خهرمانی گوته و کوترهکانی مالی خودا چینهی تیادا
دهکهن. من له نوو (مهله) دهپروانم، له بالندهیه کی سهر و بزۆ و نیسک سووک، لاشه توندوتۆل
و گوشتنه کهی که به پهری رهنگاوپهنگی ناوینگ لیشتوو داپۆشراوه و له بهر تیشکی روژدا
ورینهجی دی.

(مهله) یهه باوهش رهنگی سروشت جیوهیه و ههر دهلئیت غایشکاریکی کارامه
جلوبه رگه و به سهربانه کهدا دیت و دهچیت و نیگای تیر نامیز دههویت.

من به سهر ستاندی قاچه کانهوه کامیرای چام دابهستوه و وینهی جووله و له ره
جستهی تۆمار دهکهه. نوو کچیکی تهه من ۱۵ - ۱۶ سالهی کهمیک گوشتنه. بهژن و بالایی
ههر دهلئیت برهویکی وهستی دار شوشیه، که به دیققه تهوه لئیده پروانیت تهنیا چهند بهرز و
نزمیه کی نه ندازهییت بهرچاو دهکهوی. سینگی بهرز و دوو مه مکی وینهی دوو قۆری
فهخفوری چای، برۆ ره شه نیوبازنه ییهکانی، که دهلئیت قهله می دهستی نارایشکاریکی
کارامه کیشاویهتی، برژانگهکانی.. یهه دوو پینچ ده.. بهبی خۆماندووکردن بیانزمیره، نهگه
تۆ خورمایه کی عهشهره سی پشکهش بکهیت و بهخت یاریی و لیتوه ربهگریت، نهوا ده بییت
بیگات به دوو له تهوه، نهوساکه له ده می بنیت.

نه مۆز که له باده میکی تهرم هینا و له سهر درۆی به چه قۆیه کی تیژ کردم به دوو له تهوه و
نزیك به یهه ههر دوو له ته کهم له پیش ده می خۆمدا دانا، ههر کهرتیکی یهه ده نک تری
ره شیریم هۆستایانه خسته سهری، کهمیک دوور کهوتوه و تیسپروانین، نهو دووله ته
که له باده مه، که به دوو دهنگه تری رهش متووریه کردن، ریک دوو چاوی نهو کهنیشکه
کوورده لادیه بوون و منی ته ماشاکه ری بۆ لای خۆی په لکیش دهکرد و له نهو بهزم و
ناههنگی دهپروانی.

(عەمى كەرىم دووفلس) منداڵەكانى ناوايى رىكخستوو و ئىستە ئەوان دەزانن (مەلىك) كوژراوه. (نورى سەعید) پىش كە دەسگىريان كرد، عابايەكى رەشى ژنانەى داوه بە سەرىدا و پاشان كوشتيان. (عەبدولكەرىم قاسم) پىش چوو تە جىگاگەى مەلىك و لە بەغدا لەسەر تەخت دانىشتوو. هەر ئەو پىش قەول و بەلتىنى بە جووتيارەكان داوه، كە لەمەوپاش بىن بە خاوەن زەوى و زارى خۇيان و ئىتر تاپۆ بە ناغا و شىخ و بە گزادەكانى جاف نەدەن، بۆيە بە ئەوپەرى دلتخوشىيەوه بە دواى (عە) دا دەپۆشتن و هوتاف و دروشمەكانيان بە دواى دەمى ئەودا دووبارە دەكردهوه:

با بۆى عەفدولكەرىم قاسم... با بۆى... با بۆى...
 ناوايى هى خۆمانە، با لىنەدەرچى بىگانه..

من لە ئەو كاتەدا خۆپىشاندان و رىپىوانە جەماوەرىيەكەى شارى كفرىم دەهاتەوه پىش چاو، كە (عەلەعە) ى دەستوپل نەستوورى حەمال، پەتە نەستوورەكەى سەرشانى، كە بارى كۆلى خۆى پىشەتەك دەدا، كەردبوو مل و بە پىش شەپۆلى خەلكەكەدا دەهات و دەچوو، پىر بە گەرووى هاواری دەكرد و دەيگوت:

(ئەوانەى كە خائىن و ملكەچن لە دەس پەتەكەى عەلەعە بۆ كۆى دەرئەچن؟). ئەو مەبەستى بوو بلىت: خائىن و ملكەچەكان بەنەم پەتەى دەستم لەسەدارە دەدەم و هەلىيان دەواسم..

عەمى كەرىم دوو فەلس ئەوانە هوتافى كىشا و قىراندى خەرىك بوو دەنگى دادەنوسا. ناھەنگىگىرانيش لە حەوشەى مزگەوتدا ماندوو و شەكەت بوون بۆيە يەك يەك و دوو دوو دەكشەنەوه و لە حەوزە ناوەكەى مزگەوتدا دەس و دەمیان دەشت و بەرەومال دەبونەوه. (مەلە) خۆى لەسەربانەكەوه شۆر كردهوه بۆ سەر تەنوربانەكە و لەچاو ون بوو.

دوايىن كەس كە حەوشەى مزگەوتەكەى بەجىهتشت (ئەولقادر بازار) بوو، بە كۆلتىك كوتالى لۆچ لۆچى تۆزاويەوه بەسەر قىرتاوى خەيالى شىوعىيانەدا ئۆتۆمبىلەكەى بەرەو مال لىندەخوړى.

"نەر هەر خودایه. حەزرەتی نوح هەشت سەد ساڵ تەمەنی کرد، ناخەری خودا عومری ئامانەتی لێوەرگرتەوه. مردن براگەورەیه و سەر بە مائێ هەمووماندا دەکات. مندائێ نابالۆ بە دایک هەتیو دەکەوێت."

ئەم قسە راست و رەوايانە بۆ ئەوه دەکرا هەتا (مردن) بکریت بە دیاردەیهکی ناسایی و قەبوولکردنی ئاسان بیّت، بەلام منی منداڵ کە دایکم نەخۆش دەکەوت ئیتر سەری دونیام لێدەهاتەوه یەک، وامدەزانی ئەم دێیهی ئیمە تەنیا یەک ئافەرەتی تیادایه، ئەویش دایکی منە و ئیستە نەخۆشه، خوانەکردان نەگەر بمریت من چ بکەم؟

ئەو ئەوه نییه دەلێن: مندائێ نابالۆ بە مردنی دایکی هەتیو دەکەوێت! واتا نەگەر دایکم بمریت منیش هەتیو دەکەوم.

پاش کۆتایی دەوام لە فەرمانگە گەرامەوه ماڵ و مندالەکان پێیانوتم: مامە نیدریس هاتە ماڵ و وتی (نەنە) نەخۆشه با کاکم زوو بیّت بۆ لای.. من دەمزانی مەرگی دایکم نزیکە و لە ئانوساتدایه، چونکە تەمەنی خۆی لە قەرەی هەشتا ساڵ دەدات و نەخۆشییه کوشندەکەشی وایلێدەکات مردنی کوتوپر بیّت، بۆیه هەموو رۆژێک یان رۆژ نا رۆژێک سەردانیم دەکرد، بەلام وادیاره ئیستە تەندروستی خراپە بۆیه نیدریس بەهەڵەداوان هاتۆتە ماڵ. بەپەله پرووزە تیکەیهک نامم خوارد و لە ماڵ دەرچووم. لەگەڵ هاوێشتنی یەکەم هەنگاودا گەشتە ژوورسەری و دانیشتم. دەستم برد سەریم بەرزکردەوه و خستە

سەر راڻم. ئەو زمانى شىكايىتى، لە قىسە كۆرەن كەوتىبوو، يەك دوو جار بە دەنگىكى نزم بانگم كۆر: دايە.. دايە گيان، بەلام بۆ دواجار چاوى ھەلھەيتنا و نيتى لىكى نەنا و رۆحى سپارد.. من ۋەكو پىاويكى جەرگ قايم و بە غىرەت ھىچ خۆم تىك نەدا. گورج دەست و دەم و چاويم نايە يەك. ھەتا (نامىنە)ى خوشكم كفنەكەى بۆ پىرى (ئەو كفنەكەى كە بىست و دوو سائە باوكم بە پارەى ھەللى خۆى بۆى كپىو و نەمىش لەناو بوخچە كەيدا پاراستوويەتى!) لە مزگەوتى گەرەكەمان تەتەشۆرىكم ھىنايە مالى. جەنازەكەيان پاش شۆردن، كفن و دفن كۆرد..

من پىچەوانەى ناوارەكانى شەرى ناوخۆ، كە لە شارى ھەولير دانىشتون، لە چوار پىنج كەسىكى نزيك بە خۆم بەولاو ھەللى ترم لە مەرگى دايكم ناگادار نەكۆدەو. ھەر زوو ئەو ئۆتۆمبىلەى كە دەستىشانمان كۆدبوو ھىنامان، تەرمەكەمان بەسەر چەنچەكەو بە ھەللىكى ئەستور شەتەكدا و ھەتا سنوورى دوو دەولەتە كوردىيەكەمان (دېگەلە) بەرىمان خست. پاشان خۆم بە پەلە گەرەمەو مالى و بە تەلەفۆن خزمانى كفىرى و كەلارم ناگادار كۆدەو ھەتا قەبرى بۆ نامادە بكەن. بەيانىش بۆ ماوەى تەنيا دوو رۆژ پىرسەم بۆ ئەودايكە خىرلەخۆ نەديو دانا و ھەموو شتىك كۆتايى پىتھات..

چونكە نەوئەندە پىرم لە مردنى دايكم كۆدبوو، لە رووى دەررونيىو ھە خۆم دابوو بەدەست ئەو واقعەو، كە تىيەدەكەوم، بۆيە نەخشەم دانابوو ئەو رۆژ، كە دايكم دەمرىت چى و چۆن بكەم و لاسايى ھەللكە ناوارەكە نەكەمەو، كە كەسىكيان دەمرد نيتى بە تەلەفۆن و ناردن بەدواى ئەم و ئەودا ھەللىكى زۆر و بەرپرسەكانيان تىيەگەيان. كاتىكت دەزانى دەيان ئۆتۆمبىل و سەدان كەس لە بەرمالى كابرەى ناوارەى كۆسكەوتودا گلىر دەبوونەو، زۆريان رووگىر و پىكيان ماستاوچى و ئەوانى تريان نيتى خۆت پىرى لىبەكەرەو و بزانه بۆ چى دەھاتن.. ئۆتۆمبىل بەدووى جەنازەو لووتى دەخستە سەر قوونى ئەوى تر و تا سنوورى دېگەلە دەھاتن، لەوى ھەللكەكە گۆرد دەبوونەو و بەرپرسىك دەيكۆدە سەر بەرزايەكدا و دەھات بەشان و بالى مردووەكە و خاوەنەكەدا.. "ئەم خوالىخۆشبوو بەرەى، باوكى، خوشكى، دايكى.. قارەمان و پىشمەرگەى بەوھەى رىبازى كۆردايەتییە و پىرسەكەى لە مزگەوتى سپىيە" ..

من ده مزانی، نهو که سانه ی بیرو بۆ چوونم نازانن چاوه پروانن منیش ریتک وه ک
نهوانه ی پیتشوو ی خۆم بکه م، نه گهرچی له سهرم کهوت، به لآم بریارم دابوو وانه که م!!
نیتر نهو رۆژه نه مپۆ بیت یان سبه ی..

که گه یشتمه سهر کۆلانه که و روانیم پیتش ده رگای مالتی نیدریس خه لکی
لیکۆنه بووه ته وه، بۆیه که مپک هپور بوومه وه. گه یشتمه بهر ده رگای ژووره که و روانیم
دایکم له سهر لا راکشاه و قاچه کانی گورج کردووه ته وه. ههردوو نه ژنۆی له سینگی
توند کردووه و له گه لآ میکۆرۆ به نه گریسه کانی ناو گه ده و ریخۆله کانیدا ململانییه تی. به
ته نیشتییه وه دانیشتم و له پپی راستیم خسته نیو له پمه وه. ده مم نایه سهر دهسته رهق و
وشکه که ی و ماچیکی قوولم کرد. ده ستویل و جهسته ی، خۆی واته نی: ته نیا پیتشه که ی
ماوه و ته توا له پپی که وتوو.. بۆیه نیدریس هه ر وه کو مندا لآ ده گریته باوه شه وه و
دهشت و ده ری پیده کات.. ده مم خسته سهر روومه ته چرچ و لۆچه که ی، نه ختی بۆنم
پتیه کرد و پیتوت:

+ دایه گیان.. دایه چۆنیت؟

چاوی به عاسته م هه لپری و وتی:

- کۆره که م وابزائم نه مجاره ده مرم..

وتم:

+ نه دایه گیان.. نیشه لآ نامریت.

- دۆعای خیرم بۆ بکه کۆره شیرینه که م قه زاوه گیریتیم.. دۆعام بۆ بکه تا له مه

زیاتر زه لیلی سهر جیگا نه بم و خودا عومری نامانه تم لیوه ربگریته وه.. ههشتا زۆره
کۆره که م..

من لیمپرسی:

- کۆیت دیشی؟

وتی:

+ (عازای عه نامم) ریخۆله کام خه ریکه ده بچریت، ده پشیمه وه..

نهو له هه موو ته مه نیدا دوو جار سهردانی پزیشکی کردووه، نیسته هه رگیز رازی

نابیت به نهم حاله وه ببیه م بۆ نه خۆشخانه و له وی بۆ چاره سهرکردن ببیخه وینم، چونکه
خۆی ده لیت: نه مجاره نه خۆشی مه رگمه و رۆح ده رناکه م.. بۆیه به ناچار ی په نامان بر د

بۆ ئەو برىنپىچەى كە لە گەرەكە كەدا دووكانىكى دەرمانفرۆشى دانابوو. هات و نەخۆشپىيەكەى دەستىشان كرد، كانوولەيهكى لە مەچەكى بەست و ناو و دەرمانان لە مالىەو بۆ ھەلۋاسىي، پاش چەند كاتژمىرىك ھۆشى ھاتەو و نازارەكەى رووى لە كەمى كرد. قاچەكانى ھەلگىشا و روو و دەرگای ژوورەكە پالتى دا بە دیوارەكەو. شروشە ناوہكە وەكو گلۆلە بەنەكە بە ژوور سەريەو ھەلۋاسرابوو، ناوبەرە لاستىكەكەش وەكو بەنى سەر گلۆلەكە شۆر بېووەو بۆ ناو دەستى.. من لە دەم دەرگاكەدا راوەستا بووم و زۆر بە وردىي تىمەدەروانى.

دايكم نىستە قاچى چەپى ھەلگىشاو. قاچى راستىشى بۆ پىش خۆى راکىشاو و خەريكى تەشى رستە، كە روانىم زانىم ورك گرتەنەكەم ھەراسانى كردووە و خەريكە رەگە شىتپىيەكە دەزىتە ناوچاوانى. نىتر خۆم بۆ پەرچەكردارى ئەو نامادە كرد. ھەر كە دەستى بۆ تاكە پىلاوہكەى تەنىشت خۆى راکىشا نىتر من يەكسەر فرتە بكەمە دەرەو، دايكم بە دەنگىكى ھىمن و لەسەر خۆ پىيوتم:

+ دانىشە كورم دانىشە.. بەر دەرگاكەم لىبەرەدە..

- دانانىشم ھەتا بەشم نەدەيت..

+ چىيە كورم، نىيازت نىيە لە كەلى شەيتان بىيتە خوارەو وەبازانم خۆت بە فەلاقەكردن دەدەيت، بەر دەرگاكە بەردە لىم..

- ھەر پىر ئەو جامەى بەردەستت، جامى ناو خواردنەوہكە..

+ باوكت پىمان بزانيٹ نەوسا من سەركۆنە دەكات و تۆش فەلاقە و مىرازيكى چاكت بەردەكەوئىت..

- عەمبارە گەرەكە تەنيا يەك جامى لىكەم بكات پىئوہ ديار نىيە.. مەگەر تۆ خۆت بە باوكم بلىيٹ نەگىنا ئەو چووزانى..

+ ئەوہ باوكت بۆ نان دايئاوہ، گەفى باراسيارە و سەرەن و كەو و بىژنگ كراوہ و پاكە، بچۆ لە گەفى شوين خەرمانەكە ھەر چەنىك دەبەيت بىيە.

- ناخر دايە گيان ئەو ھای ھايە (مامە عەلە عەودە)يە، ئەويش تەماتە بە گەفى بن خەرمان ناگۆرپتەوہ، دە توو گيانى ئەو برا تاقانەتە، توو قورعانەكەى مامە نەولتقادر يەك جامۆلكە گەفى پاكە بەدەرى با بايى سى چوار تەماتەش بىيت، دە دەى دايە گيان..

که زهرده خه نه یه کی کرد زانیم دلّی نهرم بووه. بۆیه زیاتر لیپپارامه وه و پیتمداگرت و تم: هه تا نه مده ییتی بهردهم نهم ده رگایهت لی بهرنادهم، نهو هه ناسه یه کی هه لکیشا و وتی:

+ نهی خوا مهرگم بۆ بیّره خوا.. چۆن نهم هه تیوه، وه کو قیر پیتمه وه لکاوه و له کۆلّم نابیتته وه، ده برۆ هه ی به چه وازی لیّت بدات).. بچۆ بیبه و له کۆلّم به ره وه. به به قاله که بیّزه ته ماته ی جوانت بداتی، بیّزه به کالّی ده یخۆم. ده برۆ بیسیّنه و بیکه به قوزه لقوردت..

- نه وه لا ده یکه م به زه لاته.

یه که بچار گویم لیپبوو کابرای ته ماته فروش های ته ماته ی (یه که به دوو ده کرد) نیسته ده لیّت: های ته ماته سه ره به سه ره به گه نم.. نه مهش نه وه ده گه یه نیّت، که ته نیا ته ماته کال و رزیوه کانی ماوه، به نهو ده ردی سه ریبه تا جامیّک گه نمی پاکم ده ست کهوت خه ریک بوو قیر سپی بیّت، جا خۆش نه وه یه تا پیاده گم ته نیا ته ماته ی نیوه گه نیو مابی..

جامۆلکه پر گه نه کهم گرت به دهسته وه و نه وه نده به په له له مال ده رچووم، سه ره سیّکم دا خه ریک بوو گه نه که برژیته سه ره زهوی و له ناو نهو خۆل و پشقله دا بییته نسیبی قه ل و مریشکه کان. هه رچۆنیّک بیّت خۆم گرتته وه و سه ره به ره و خوار گلۆر بوومه وه به ره و مالی خانه خۆیی ته ماته فروش، که گه یشته به ره ده رگای هه وشه روانیم ته ماته فروش سه به ته توو لینه کانی به دیواره که دا هه لسه پار دووه و خه ریکه ده می هه گبه پر له گه نه که ی ده دوو ریّت، به بی نه وه ی من هینچ بلّیم، نهو سه ری بلّند کرد و وتی: ته واو.. نه ما.. نیتر منیش به ناو میندی وه کو جه نگاوه ریکی دۆراوی به ره ی شه ر، ملم شۆر کرده وه و پاشه و پاش به ره و مال بۆی کشامه وه..

***

دایکم چاوه ماندووه کانی کرده وه. ته ماشایه کی کردم و وتی: هه ره به پیّوه راوه ستاویت کو ریم.. ده دانیشه، من باشم.

نهو له خه ونیشدا شاری هه ولیّری نه دیبوو. رۆژیّک له رۆژان به خه یالیدا نه هاتبوو چه ند سالیّک له نه وه ی به سه ره ببات!! به لام نیسته ناواره یه و خۆی واتنه ی (دوو ره ولاته و دوو ره له قه وم و خویّش و هاوده مانی ژیان به سه ره ده بات)، بۆیه که بیّتا قهت ده بیّت

ھەز دە کات ھەردوو کۆر و کچە کە ی و نەو ە کانی لە دەوری گلیتریبینەو ە . نیت یان ئەوان
 قسە ی بۆ بکەن یان خۆ ی نە گەر تاقەتی ھەبێت بیرەو ەرییە کانی کانیمارانیا ن بۆ
 بگێرێتەو ە . بۆیە پێموت : ئەری دا یە ، ئەو شەو ەت لە بیرە کە مەن مەندال بووم و مامم
 ھات بۆ ناوایی و لە باخەل باوکم دەریکردم و بردمی بۆ کفری ؟
 ئەو ھەناسە یە کی قوولێ ھەلکیشا وتی : تا ھەفتە یە کیش شەوانە بە دەم گریانەو ە
 لە خەو رادە پەڕیم و تا بە یانی خەو نە دە چوو ە چاو م . .

دهمهو ئیواره‌ی شهوئیکی پاییزبوو، نۆتۆمبیلێک له دامپنهوه خۆی کرد به ناو ناواییدا و تیشکی لایته‌کی سه‌ربه‌نه‌کانی رووناک کردهوه. گوڤه‌گوڤه‌که‌ی تا ده‌هات له مائی باوکم نزیک ده‌بووه و کاتی‌که‌مان زانی له پیش ده‌رگادا راوه‌ستا. باوکم وتی: هه‌بی و نه‌بی نه‌وه (فه‌قی عه‌لی) برامه‌.. یاخوا خێری.

هه‌تا ئهم کلاشه‌کانی کرده‌ سه‌ر پتیه‌ نه‌وه‌رگا‌که‌ی خسته‌ سه‌رپشت و خۆی کرد به‌ مالدان. پاش ناخواردن و ده‌مه‌ته‌قی مامم وتی: هاتووم نه‌وه‌ کوڤه‌ به‌م بۆ شار. له‌وێ وه‌کو کوڤه‌کانی خۆم له‌ قوتابخانه‌ ده‌یخه‌مه‌ به‌ر خویندن. برا چه‌ند جارێکی تر ئهم ئاره‌زووه‌ی خۆم له‌لای تۆ درکاندوه، جا عه‌زیه‌تم مه‌ده‌ و چه‌ند روژێکی تر قوتابخانه‌ ده‌کریته‌وه، با ئه‌مسالی نه‌فه‌وتی. پاش که‌مێک بێده‌نگی باوکم وتی: ئامه‌نتویلاه ده‌سه‌لاتی تۆم نیبه‌ فه‌قی عه‌لی، بیبه، نه‌گه‌ر نیداره‌ بکات باشه‌..

هه‌ر نه‌وه‌ شه‌وه‌ سواری جێبه‌ نه‌مه‌ریکیه‌که‌ی کردم و به‌ره‌و کفری که‌وتینه‌پێ. من نه‌مه‌زانی چه‌ندی خایاند و به‌کام رینگادا رویشتم، تا گه‌یشتی‌نه‌ نه‌وه‌ شوئینه‌ی که‌ به‌سه‌ر شاردا ده‌یروانی، شار به‌شیه‌یه‌که‌ ده‌برسکایه‌وه، هه‌ر ده‌تگوت کێلگه‌یه‌کی گه‌فی گه‌وره‌یه‌ و به‌نهم شه‌وه‌ ناگری تیچووه‌ و واخه‌ریکه‌ داده‌مرکیته‌وه. که‌ گه‌یشتی‌نه‌ مائی مامم نه‌وه‌نده‌ شه‌که‌ت و ماندوو بووم، نه‌مه‌زانی چۆن و له‌کویدا و کێ جێی بۆ راخستووم و که‌ی خه‌وم لێکه‌وتوه‌وه. سه‌به‌ی زۆر زوو به‌خه‌به‌ر هاتم، به‌لام له‌ ناو جینگا که‌مه‌دا خۆم وستهدا و روانیم، هه‌تا مامم بانگی کردم و وتی: هه‌لسه‌ به‌چۆ ده‌م و چاو‌ت بشۆره‌ و وه‌ره‌ قاوه‌لتی بکه‌..

که‌ مامم له‌ ماله‌ به‌ره‌و بازار ده‌رچوو ئیتر من که‌وته‌ خۆ..

نه‌وه‌ روژه‌ وه‌کو که‌روێشکی‌کی نامۆ و دا‌پراو له‌ ره‌وه‌که‌ی، به‌ وریایه‌وه‌ چاو‌م ده‌گێرا، هه‌نگاوێ ده‌رویشتم و هه‌له‌وه‌سته‌یه‌کم ده‌کرد، هه‌رچی کونوقوژین و ژوور و سه‌ربانی نه‌وه‌ حه‌وشه‌ گه‌وره‌یه‌ هه‌بوو هه‌موویم به‌چار پشکنی. ده‌رگای حه‌وشه‌که‌ ده‌رگایه‌کی دارینی گه‌وره‌ی بزمه‌ر رێژ بوو. نه‌وه‌ ده‌رگایه‌ به‌ بزمه‌ری ناسینی سه‌ر زل داکو‌ترابوو. به‌لای ده‌ستی راستدا جگه‌ له‌ سه‌رشۆرکه‌که‌، گومه‌زیه‌کی نزم سی‌به‌ری بۆ سی‌ کوپه‌ ناوی قه‌وزه‌ گرتووی

گه وړه كړدېوو، به تهنښتېبېه وه پېپليكانه يه كې ركي پشته وشكېن بڼ سمرېانه كه ده پښت، نېنجا به ژوورېكي پچووكي دار به سمر، خانووه كه ده ستې پنده كړد، ژووري دانېشتن و مېوان روو له يه ك، بهر هه يوانېك جياي كړدېوونه وه، ژووري سېهه و چاره هم و پېنجهه به هه مان نه ندازه ي ۳×۶م پېپليكانه يه ك ليكي جيا كړدېوونه وه، نه م پېپليكانه سهرې به گومه زې هاتېووه يه ك و به تهنووربانېك كوتايي پېده هات، له سمرېانه وه كه ده ترواني بهر و باكوور و روژناوا له بن تهمه لې نه م خانووه تا چاو پر بكتات قه برستانېكي گه وړه ي كؤنت بهر چاو ده كه وت، كه برېكي زؤر له گل كؤكاني به گومه ز سهرېان گېرايو روژي له دايكېوون و مردني له سمر كېلېكي مېر مېرې پشت سهرې تومار كرابوو، نېسته ش چياي باوه شاسوار وه كو (هه رمې خوځو) فېرعه ونه كاني ميسر قوت بووه ته وه و دهروانېته سمر شاردا، چه مې قوشه چاپانېش به دامېنېدا به لاي روژه لاتدا شوې ده بېته وه، نه م گه رېه كې نېمه به گه رېه كې (نېسما عېل به گ) ناسراوه و به يه كېك له گه رېه كه كؤن و گه وړه كاني شار دژمېر درېت.

من تا چه ند روژي ك له نه م شاره جه نجال و گه وړه و چراخانه دا جوړه سمر ساميېه ك دايگرتېووم. له هه موو شتم به وردېي دهرواني، قرخه قرخي ده مې به لوعه كه و پښمې به هېرې پېش هاتنې ناوه كه، پاك و خاوېنې و فېنكي ژووره بهر فراوانه كان، كيؤوله بېشهرم و ژنه قول رووته كاني گه رېه ك و كؤلانه باريكه كې ريگاي بازار، بؤني كوتال و چاي سيلان و ههوا فېنك و شېداره كې نه م قهيسهرې و بازارې قه ره بالغه، كه تېكه ل به هاتوهاوار و بېتوبړي دووكانسدار و كړپاره كان ده بوو، نه مانه همر هه موو وه كو خهون ده هاتنه پېش چاوم.

(نه م شهربه ت) پياوېكي كورته بالاي گوشتنې لادېني (تازه شاري) رووخوش بوو، به باسووقه سه وزه كې بنه ننگليېه وه به ناو قهيسهرېه كه دا دهروېشت و شهربه تي ميؤزي ده فروشت. چه ند جامؤلكه يه كي فافؤني ده كي شا به يه كدا و به ده نكي بهر ز هوارې ده كړد: شهربه ت بارېد..

من كه هانم شاره وه بڼ يه كه مجار بابي عانه يه ك شهربه تي سارد و به تامي ده ستې نه م پياوم خواره وه. له گه رېه كه كه شاندا هه رزانترين و خوشترين خواردن، شرووبه كې (نامه زه رده) بوو. نه م ژنه رهنك زه رده ي كه هاوسيكاني ده يانوت: تووشې نه خووشې سيل بووه!! يه ك سيني شرووبې سووري نارداوې له بهر ده رگاي مالي خوينا دا داده نا و ده ي فروشت.. منېش دهروېشتم پاره كم ده دايه ده ستې و به تهنېشت سينيېه كه وه دانه نېشتم، شرووبه كم به په نجه ي

شایه تمان دهشکانه ناو ناردده که و تیکه لَم ده کرد و هه لَمده شتِلا، نینجا له په نجه م ده نالاند و له ده مم دهنه.. نای که شه ربته که ی نامه زهرده چهند به تام و به له زهت بوو!!

نهو روژانه کاتی ناو نووسکردنی مندا لَن له قوتا بځانه دهستی پینکړد بوو. پاش نویژی عه سر مامم له مزگهوت گه پایوه مال و له سیبهری دیواره که دا ته نه که یه کی به تالی سهره و غون کرد و داوای دانیشتنی لیکردم. به مه کینه یه کی دهستی به ربووه قژه سهرم و به نمره سی بژی تاشیم.. که لیږووه شه پایزله یه کی کیشایه بناملدا و وتی: هه لسه..

هه تا له ژیر دهستی نهو سهر تاشه سهر بازییه رزگارم بوو، چهند جار یک به دم هه لکیشانی تاله قژه کانی سهرمه وه، که ده می مه کینه که لیگیرده بوو کرژ بوومه وه و فرمیسک په ربیه چاوه کام، به لَم له ترسی نهو مامه به هه بیعت و ترسنا که دا نه مویرا فززه بکه م..

هه ر که مامم له مال دهرچو (قاسم) ی ناموزام وتی: تو نیام باوه شاسوارت دیوه؟ وتم: نه.. وتی: نهو نیامه زور موباره که بابجینه زیاره تی.. مهرقه دی نیام به ناوقه دی چپای باوه شاسواره دیه و له ناو ژورویکی چوارگوشه ی سهر به گومزه زیدا راکشاده، به نهو توله رپیه دا که به ناو گورستانه گه وره که دا دهروات، سهره و ژور هه لکشاین و خومان کرده ناو ژورره که دا. به رووی دهرگای ژورره که وه و به ته نیش گوره هه لواسراوه سهره که وه پرې خره به ردی سهر به سهر سه کۆکه وه دانراوه، نه م به رده سهر و خر و لووسانه پیروژن و ده توانیت له ریگی تاقیکردنه وه وه، به ختی خوت بخوینیته وه. من بو یه که بچار بوو نه م باسهم له ده می قاسم بیست. پاشان وتی: نه م به رده زور موباره کن، بویه هه ر که سیك بیته ژورره به رله هه رشتی ده بیت ماچیان بکات و بیباخته سهر چاوی.. ده ی توش ماچیان بکه. من له گه ل ماچکردنی به رده کاند سامیک گرتی و ترسیک چوه دلته وه.. بویه سهرم هه لبری و ته ماشای قاسم کرد، نهو پییوتم: له دلی خوتدا نیازیک بگره؟ وتم: نیازی چی؟

- نیازی چی، چوزانم خوت نه زانی.. نیازی نه وه بگره بزانه نه مسال له مه کتبه ناجیح ده بیت یان نا.. که میك سهرم بو لای سه کۆکه نه وی کرد و وتم: باشه، نهوا نیازم گرت. نهو وتی:

- ده ی به رده کان له گه وره وه بو بچووک له سهر یه ک دابنی، نینجا وه کو نه وه ی بنگوست بگریت ناوا په نجه کانی ده ست بکه روه و په نجه تووته ی دهستی چه پت بخره سهر ناخر به رد، په نجه تووته ی دهستی راستت بخره سهر په نجه که له ی دهستی چه پت، په نجه که له ی دهستی

له ژټير چەناکەم و هټيزى پەنجەکاندا ماوه يەکی باش گيرياغوارد، ئينجا کەمى پەنجەکانم بۆ شل کرد، کە روانيم هەسوونە بەردى تاین وه کو ميزراح، تاوئیکى باش سوورپان خوارد و کەوتنە سەر سەکۆکە، من زۆر بە دلخۆشییەوه له قاسم روانى، ئەو وتى: بەختت باشە، باوه شاسوار خۆشى گەرەکی...

واديار بوو له مال دەرچوون و دوورکەوتنەوه مان زۆرى خاياندبوو، بۆيە مامم پيش نيتمە گەرابوووه و له هەوائى نيتمەى پرسى بوو. کە لە دەرگای هەوشە چووينە ژوورەوه بانگى کردین. من زۆر ناسايى بەرەو لای چروم، بەلام قاسم لە پيپليکانەکەى نەمبەرەوه پرتاو رايکردە سەريان و خۆى بە دەستەوه نەدا، کە ليئىزىک بوومەوه بە پەنجە کەلە و دۆشاومژەى دەستى راستى، گوئچکەى چەپى توند گرتم و گوشى، ئينجا توندتر بايدا و وتى:

ئيرە ئاوايى نييه، شالاره شالار، شاريش مندايى زۆل و بيته دەبى تيايه، جارێکى تر له مال دوور نەکەويتەوه هالار...

***

به مهبهستی وینه گرتن بۆ تهواوکردنی مامهلهی وه رگرتنم له قوتابخانه، رۆژی یه کێک له خزمه گانم کهوته پێشمهوه بۆ نهوسهری بازار و لهوێ بردهمییه لای وینه گرتیکی تورکمان و پیتیوت؛ چهند وینهیهکی نهم مندا لهم بۆ بگره. کابرای وینه گر بهسهر سیپاکهوه کامیرا سنوقیه کهی دامه زاندهبوو، بهران بهر چاوی کامیراکه پارچه پهڕۆیهکی رهشی به دیواره کهوه هه لئاسیوو، هیمای بۆ کورسییه دارینه کهی پێش خۆی کرد و داوای دانیشتنی لیکردم، منیش دانیشتم، بهر لهوهی نهو وینهی من بگرت من وینهیم له میشکدا رهنگریژ کرد.

نهو کابرایهکی بالابه رزی که میك سنگ قویاو بوو، قایشی سهر پانتۆله رهشه کهی له ژیر ناوکییهوه بهستبوو، قۆلی کراسه سپیه کهی تا سهر قوهره نیسکی هه لکردبوو، نینۆک و پهنجه کانی دهستی راستی وهکو نهوهی له خه نهی گرتیبت و کال بوویتنهوه، ناوا مۆر دهیاننوند، تهوێلی سی چوار لۆچی تیکهوتبوو، تهرازووی چاوه کانی که میك لارهسنگ دهبینران، سوێله کانی وهکو قهیتانی رهش و باریک به لای گۆناکانیدا شۆڕ بووبونهوه و ههر نهو بهیانیهش ریشی پاک تاشیوو، جگهره کهی به لا لیوی گرتبوو سووتکه کهی خهریک بوو بهرده بووهوه سهر زهوی و جار جاریک لیک به لالغاوهیدا شۆڕ دهبووهوه، که میك رووی وهرده چهرخاند و له گهل لابردنی جگهره کهی ده می، تیفیکی رۆده کرده سهر زهوی.. نهو پیتیوتم: سهیری من بکه ناقل، حهره که مه که..

که چاوم برییه ناوچهوانی، هاری ده رابهی دوو کانه کهی لای راستم رایچه کاند و لام کردهوه، له بهردهم دوو کانه کهی نهم لاترهوه بری ته ماته و کۆمه لیک دۆمه لانی گهوره و لووسم بهرچاو کهوت، کابرای وینه گر دهستی له ناو تووره که رهشه کهی پشت کامیراکه ده رهینا و لیمنزیک بووهوه و به دهستیکی سهری گرتم، نهو دهسته کهی تری خسته ژیر چه ناگم و وتی: ناااا.. ناوا مه جوولتی.. باشه نه فارم..

پاشه وپاش کشایه دواوه، چو له پشت سنوقه کهوه راوهستا و بریک خهریک بوو، نینجا ته ماشایه کی منی کرد، که لهو کاته دا به تیلهی چاو له کۆمه له دۆمه لانه کهم ده روانی. نهو وتی: سهیری من بکه هاها سهیر بان دهستم بکه (دهستی راستی بهسهر

قەباخی چاوی کامیراکەوه بوو)، تەماشایکرد، بەلام ئەو پشت کامیراکەیی بەردا و هاتەوه بۆ لام، دووبارە سەرۆملی رێکخستەوه و وتی: ملت لار مەکە با لە رەسمەکەتدا لار دەرەنەچیت.. دیسان گەراپەوه جێگەیی خۆی، وادیار بوو بێرە دۆمەلان سەرئەنجامیان بۆ لای خۆی راکێشا بوو، بۆیە بە کەمێک توورەییەوه بەرەو لام هات و وتی: بابە من یەژم حەرەکە مەکە بارەسمەکەت نەسووتی.. دیسان سەرۆملی رێکخستەوه و بە توورەییەوه داوای لێکردم هیچ نەجووتیم و تەماشای چاوی کامیراکە بکەم. دەستی راکێشا، بە سێ پەنجەیی زۆر لەسەر خۆ سەرقاپی چاوی کامیراکەیی لادا و پاشان سەرقاپەکەیی دانایەوه شوێنەکەیی خۆی و وتی: تەواو هەتسە..

کە نازادی کردم تێر تەماشای دۆمەلانی کەم کرد و چوو مە نزیک وێنەگرەکەوه راوەستام. ئەو ماوەیکە دەستی هەر لەناو کیسە رەشەکەدا بوو، پاشان چەکەجە بچکۆلانی کەیی راکێشا و پارچەیکە مقەبای لە ناو دەرمانەکەدا ئەمدیو و ئەودیر کرد، کە مقەباکەم بە رەشیی بەر چاوکەوت وامزانی وێنەکەم سووتاو و خەتاکەش هی منە، چونکە بە قەسەیی ئەوم نەکرد و زۆر جوولامەتەوه، داویی زانییم ئەوه پێنجەوانە (عەکس)ەکیەتی، کە لێبوەوه و وێنەکانمان لێوەرگرت، سەبارەت بە دۆمەلانی کە لە هاوێلە کەم پرسی ئەو وتی: ئەوه دۆمەلانی نییه.. پەتاتەیه!!

ئەو سائە کە چوو مە شار لە قوتابخانەیی (ئەوولای سەرەتایی وەرگێرام و پۆلەکانی یەک تا چوارم بێر). لە پۆلی پێنج لە وانەیکە کەوتم، بەلام لەبەر ئالۆزی شار و درێندایەتی حەرەس قەومی و هیژشی سوپای عێراق بۆ لادیکانمان، دەرەفتی ئەوم بۆ نەرەخسا بەشداری تاقیکردنەوه بکەم، بۆیە لە پۆلی پێنج مامەوه. لە پۆلی پێنج چەندێ حەزم لەزمانی نینگلیزی دەکرد، نەوندەش مامۆستای وانەبیژە کەم خۆش دەویست. مامۆستا (نازم)ی هێمن و میهرەبان، پیاویکی بالانەواندی رەقەلەیی رەگەز تورکمان بوو. ئەو چاویلکەیی پزیشکی دەکردە چاوی، لەبەر هەتاویش ناوێنەیی رەش (شەمس) لەسەر دەبەست، بۆ روونکردنەوهی وانەکەیی سینییەکی فافۆنی بچوک، کە چەقۆیەکی قەلەمبەر و لاستیکیکی خەترەشکەرەوه و چەند لەتێ نانەرەق و قەلەمییکی بەسەرەوه بوو، دەگرته دەستەوه و دەهاته پۆلەوه. ئەو لە نووسینی وشە و رستەیی نینگلیزییدا حەرەفەکانی تێکەل (مەزج) نەدەکرد. هەر قوتابییکە بە تێکەل بێنوسیبایە، پێیدەووت: ئەوه زنجیرە و باوکتی پێدەبەستیتەوه، بە مەبەستی ناسینی

پیتەکان و فیروونی نووسین و خویندنهوه ریگهی لیدەگرتین لە تیکەلتکردنی حەرفەکان، هەردەم دەیگوت: کۆرەکانم (it) بۆ هەموو شتیک بەکار دیت، بۆ بەرد، دار، ناژەل، تەنیا بۆ مرۆڤ بەکار نایەت. جارێک دەستی بۆ وێنە (زەکی) ناو کتیبەکە بەرد و لە قوتابییه کی پرسى: (Ho this is?) ئەویش بەبێ بیرکردنەوە و بە پەلە وتى: (it).. و مامۆستا نەیهێشت تەواوی بکات، پێیوت: دانیشه.. باوکت "نیتە"..

هەول و ماندووبوونی مامۆستا نازم لە یەكەم سالی خویندنی ئینگلیزیدا بۆ من بوو بە بناغەیه کی چاک، بۆیه لە پۆلی شەشدا یەكێك بووم لە قوتابییه هەره زیرەکەکانی زمانی ئینگلیزی، کۆرە گەورەکی حاکی شاریش یەكێك بوو لە قوتابییه تەمەلەکانی پۆلی پێنج..

روژێک بەرپۆهەری قوتابخانە کەمان هاتە پۆلەوه و داوای لە مامۆستای وانەبیژ کرد، کە زیرەکترین قوتابی لە زمانی ئینگلیزیدا بۆ دەسنیشان بکات، ئەویش پەنجەى بۆ راکێشام و داوای لێکردم هەلسە سەر پى، منیش هەلسام و راوهستام، بەرپۆهەری پێیوتم: حاکم داوای لێکردووم قوتابییه کی زیرەک و ژیری بۆ دەسنیشان بکەم، تا لە مالى خۆیاندا روژی یەك دوو کاتژمێر وانە بە کۆرەکی بلیتەوه، تۆ قوتابییه کی زیرەک و جیتی باوەری نیتەیت، بۆیه داوات لیدەکەم بەئەو نەرکە هەلسیت، من دلنیام حاکم مانگانە شتیکتیش بۆ دەبریتەوه، تۆش منداڵە هەزاریت و سوود لەئەو یارمەتییه وەرەگرت..

ئینجا وتى: دانیشه کۆرم..

من سەرەتا کەمێک شپزە بووم. چپە و ورتەى قوتابییه کان سەرنجی مامۆستای راکێشا، بۆیه دووسێ جار نووکی دارەکی دەستی کێشا بە تەختە رەشەکەدا و وتى: بۆی.. دۆنت فۆیز..

ئەو روژه، کە لە قوتابخانە بەربوون بەدەم ریگاوه خەیاڵ بردمییهوه: حاکم و مالى حاکم و وانەوتنەوه.. نیتەر حاکم بەسەری دەمناسیت، مانگانەکەش شتی چاکە و بۆ خۆم کەلوپەلی پێدەکرم، نەگەر کۆری حاکم نەمسال بە نمرەیه کی باشەوه لە وانەکی سەرکەویت، کى دەلێت بە خاوخیزانەوه سەردانی مالى باوکم ناکات، خۆ نەگەر سەردانی شمان بکات ئەوا دلنیام باوکم کاوړیکى قەلەویان بۆ سەر نەبریت، دەمەتەقتی خوشیشی بۆ دەکات، باسی ئەو سالی بۆ دەکات کە "قورە"ی عەسکەری هات و

"جەلب"یان کردەسەری، دەمەقالەکی خۆی و (عاسم باشچاوش)یشی بە دوور و درێژی بۆ دەگێڕێتەوە، باسی شەری (قاتەکانی کفری) بۆ دەکات، ئەو شەرییەکە خۆی وەک پێشمەرگەییەکی میللی بەشداری تیا دا کردبوو. دایکیشم بە وردیی لە ژنی حاکم دەروانیت و دەلێت: ەوی خواپە ژنی حاکم چەندی جوانە، تەماشای ئەو پاپۆزە سفت و سۆلەیی بکە، ئەو قەد و بالایی، ھەر یەزێت داری عەرعرە و بەرەو ناسمان ھەلچوو، ئەو ئەو کۆرەیی چەندی نەرمونۆل و خڕینە ھەر دەلێت بەرخە کۆرپەیی تێر شیرێ بەھارە..

من لەنەم خەیاڵپلایبەدا بووم، یەکتێک لە ھاوێلەکانم تەماشای منی کرد و بە ھاوێلەکی وت: لێی دا!!

من وتم: چی؟ کێی لە کێی دا؟

ئەو وتی: تۆ لە کۆرپی حاکم..

وتم: بۆ.. یانی مەبەستت چییە؟

+ مەبەستم چییە؟ بۆ خۆت نازانیت ھەم نان و ھەم "...."نت دەرجوو!!

ھەر کە ئەو قسە ناشرینانەم بیست بەر چاوم تاریک بوو نەمزانی کتێبەکانم دا بەدەستی چ قوتابییەکەو و بە بێراوەستان پەلامارمدا و دوو سێ مەشت ناراستەیی دەم و چاو و سینگی کرد، ئەو دەستی کردە بۆرەبۆر و جوتەندان، بەلام من باوکانە و بەنەوپەری ئەدەبەو پێموت: ھەرامزادی توخی نابیسەمیل جوتەن مەدە..

ئەو دوور راوەستابوو ھەرچی جوتەنی پیس بەدەمیدا ھات، پێیدام و نەگێتێرایەو، بۆیە دووبارە من پەلامارمدا و دوو سێ مەشت و پاشان شەقیکی مەزرم لە دواوە تێھەلدا..

ئەو رۆژە بۆ عەسرەکی (یاسین) کۆرە گەرەکی مام، کە ھەموومان بە (کاکە) بانگمان دەکرد، لە مزگەوت گەراپووەو بۆ ماڵ، بەدەم رینگاو ھەتیوێکی ھاوێل ریتی لێگرەتوو و شکاتی منی لەلاکرد بوو. ئەو کاتە کە کاکم لە نوێژی عەسر دەگەراپووەو بۆ ماڵ، من لەبەر دەرگادا راوەستابوو، کاتێک زانی کاکم لە دوورەو بانگی لێکردم و منیش بەرەو رووی چووم، بە بێھێچ پێشینەیک پێیوتم:

- وەرە وەرە ھەو خۆپێ..

وتم: چییە کاکە؟

- چیه هه بهره لا؟ نهوه بۆ لهو کورپهت داوه؟

+ کاکه قسهی بینه ده بی پتکردم..

- هه بیینه ده ب نه گهر تۆ مانای نه ده بت بزانیایه له نهو کورپهت نه نه دا..

+ ناخر کاکه قسهی نه ده بسزی کرد..

کاکم به پیش چاوی مندا له کانی گهر که وه دوو سی شه پازلهی کیشایه بنا گویمدا،
نینجا په لی گرم و به لیدان به ره و مال په لکیشی کردم. هر لهو کاته دا مامم به دواي
کاکمدا ده هاته وه مال، نهو به بیینه وهی له گونا و تاوانه کهم بکۆلینه وه و بزانیته
مه سه له چیه به ده نگیکی بهرز وتی: تییه له ده یاسین تییه له ده، چاک چاک تییه له ده..
دواي وتی: نانا به دلم نییه، به دلم نییه. که نزیک بووه وه وتی: بیده ره خۆم..

مامم لیمنزیک بووه وه، گوێچکه ی توند گرم و بایدا و به ره و مال رایکیشام، نه وه نه ده
توند گوئی باه له دام قرتیه کی وای لیته لسا و امزانی گویم لیبووه وه، بۆیه له حه بیته دا
ملم خوار کرده وه و لابه لا به دواي ده ستیدا رویشم هه تا کرد مییه حه وشه که وه، نینجا
وتی: ناده ی یاسین نه عجا تییه له ده..

کاکم قوتابی قۆناغی ناوه ندی بوو. نهو کورپیکی چوارشانه ی وهرز شه وان و
مشته شین بوو، چاوی زۆربه ی کورپه شه رانییه کانی شاری شکاند بوو. بۆیه له حه وشه دا
وه کو تۆپی پی تییه له دام و باوکی بۆی ده سه نه ده وه، جارنا جاریک کاکم گۆلی ده کرد و
ده دام به دیواره که دا، بهر له نه م فه لاقه کردن و سه گ به حه وشه یه، که به ناهق
پییانکردم، مامم زۆر جاری تر به تاوان و به بیتاوان به دار و قایشی پشتوینه که ی
خۆم لییدا بووم و فه لاقه ی کرد بووم. ته ناته جاریکیان به نیوگه زه ناسینه که ی که
قوماشی پیده پتوا نه وه نه ده ی پیاکیشام نیوگه زه که به ده ستیه وه چه مییه وه، له هه موو
حاله ته کاندای پیچه وانیه مندا له کانی خۆی، که میرازی ده کردین و نه وان به ده م
ده ستیه وه ده یان زیراند و هه له ده هاتن، من نه ده گریام و نه له بنده ستی هه له ده هاتم،
به لکو هه رده م پشتم تییه کرد و به ده ست ته نها سه رو چاوی خۆم ده پاراست، به لام نه عجاره
نه وه نه ده نازاریاندام و ئیشیان به جه ستم گه یاند، ریک وه کو گویره که یه ک بۆ قۆچی
قوربان بدریته زه ویدا و ببۆرینی، ناوا بۆراند و به سه ر زه ویی ناو حه وشه که وه ته خت
بووم..

دادەم کە خوشکی دایک و باوکی کاکم و لە ژنە گەورە کە ی مامم، کە مردبوو بە جێمابوون، ئەو نافەرەتە بەرێز و زۆرمیهرەبانە، کە هەموو ئەندامەکانی بێ مائە بە چاوی حورمەتەو تێیان دەپوانی، فریام کەوت و لە ژوورە کە ی خۆی دەرچوو وتی: بەسە بەسە یاسین، باوە باوە بەسە.. گوناحە ئەو بەسەزوانە چی کردوو و خەریکن دەیکوژن!! نێتر ئەوان کە گوێیان لە دەنگی دادەم بوو، وەکو دوو یاریزانی گوێزاییەتی نێو گۆرەپانە کە، کە ناوێژیوان کارتی سووری بۆ بەرزکردنەو، ناوێهە کێشانە دواوە گەمە کە، کە منی تیا ببوو بە فووتبۆل کۆتایی پێهات. هەر ئەوێش بوو هۆی ئەوێ کە منیش پڕۆژە ی وانهوتنەو کەم سەر نەگرت.

ئێمە شەش حەوت برا و نامۆزا بووین لە ئەو مائە گەورە یەدا، پێکەوێ سەبەینان دەچووین بۆ قوتابخانە و دەگەڕاینەو. لە مائیش پاش ناخواردن و کەمێک پشوو دان بە فەرمانی مامم دەبایە بەردەوام سەعیان بکرایە و کتێب بە دەستمانەو بواوە. چوونە کۆلێ و تێکەڵاوبوون لە گەڵ منداڵانی گەڕەک بۆ ئێمە حەرام بوو، جا تاجەندی خۆمان لە ئەو حەرامە دەپاراست ئەو شتیکی تر بوو. بۆ دانیایی خۆی و چاودیری کردمان زۆر جار مامم لە ناوێختدا دەستی لە کار هەڵدەگرت و دەهاتەو بۆ مائ و لە ئەو سەری کۆلێ تەنگ و دوورە کەوێ دەستی دەخستە سەرچاوی و بۆ ئەم سەر دەپروانی، ئەگەر یەکی کمانی بەرچاوی بکەوێتایە لە دەروێ مائ و کتێبان بە دەستەو نییە، جا ئەگەر کتێبێشان بە دەستەو بواوە، ئەو دەیکووت: کۆلێ و کتێب!! نێتر زەلالەتێمان بۆ دەهات و خودا خراپی بۆ دەکردین. دەهاتە ژوورەو بە شەپازلە، یان بە پشتوێنە قایشە کە ی تاوانبار خۆی، فەلاقیەکی مەزنی دەکرد و بۆ سەعیکردن دووبارە دابەشی دەکردنەو سەر شوێن و جێگاکانی خۆماندا و بە دەنگی بەرز دەیکووت: تۆ بچۆرە ئەوێ، تۆش هائااا نا لەوێدا سەعی دەکەیت، تۆ.. تۆ سەگ و حەرامزادەیت، دووریان دانیشە، بۆ هەهه.. بۆ ئەوێ، نا لەوێدا سەعی بکە و لە مائ دەرنەچن، سەعی بکەن کوێ سەعی بکەن بابین بەشت، بە ئەو قورئانی کە بیسمیلام لێکردووێ نەخوێنن دەتانکوژم!!

ئىنجىلا پىشتى ھەلەدە کرد و بەرلەوھى لە دەرگای ھەوشە بچیتە دەرەوھ
ھەلەدە گەراپەوھ، تەماشایەکی ھەرەشەنامىزى دابەش دەکردە سەرماندا و ئىنجىلا
دەچووھوھ بۆ سەر دووکان.

من جگە لە سەعیکردن و خۆماندووکردن ھىچ رىگایەکی ترم لە پىشدا نەبوو،
شەوانەش ھەتا خەوم لێدەکەوت بەسەر جىگای نووستنەوھ خەریکی خۆتندنەوھى
وانەکان دەبووم، زۆر جار کە بىرى مالى باوکم دەکرد، وەپس و بىزار دەبووم و کتیبەکەم
نەنایە ژوور سەرم، خۆم دەخزانده ژیر لىفەکەم و دەستم دەکردە گریان، گریانىکى بە
کول و بیدەنگ، دلۆپ دلۆپ فرمىسكى گەرمم دەپرشتە سەر سەرىنەکەم، تا خەوم
لێدەکەوت.

شاخ مەندالنىكى وەکو مەنى بەنازپەرەردەى نوێژکەر و قورعائىوین و پىارا!!
لەناکاوئیکدا لە باوھى پەر مەحەبەتى باوک و دایكىکى مېھرەبان دەربکرىت و لە
زىندانىکى گەورەدا یەخسەر بىت، بەردەوامىش وەکو تاوانبار و لەخوت و خۆپایى
جەستە و رۆحى سزا بەدرىت، لە خۆخواردنەوھ و بچووکیوونەوھ زیاتر نەبى چاوەپروانى
چى تر بکات.

کە پۆلى شەشى سەرەتاییم بە سەرکەوتووی بى و چوومە ناوھەندى، لە زۆر رووھ
بۆ من قوناغىکى نوێ بوو. مامم بە بۆچوونى خۆى نەو جۆرە چاودىزى و سزادان و
تەمىیە توندوتیژانەى لە بەرژەوھەندى نىمەدا بوو، بەلام تا چەندى کارى نىگەتییانەى
کردە سەر بارى دەروونى و کەسایەتى نىمەى مەندال، نەو شتىکى ترە و پىویستى بە
لێکۆلینەوھى زانستى قوول ھەيە..

لە پۆلى یەکەمى قوناغى ناوھەندى جۆرە نازادىیەکم پىدرا. (عوسمان) ی پورزەم نەو
کۆرە ژیر و وردبەن و قەسزەنە، لە کاتى شیاودا جۆرە پالەشتىیەکی لێدەکردم. نەو بە
مامى دەگوت: خالۆ، سەعید گەورە بوو و وریا و ژیرە، لەقوتابخانەش زیرەکی خۆى
سەلماندووھ بۆیە ھەقە لەمەولا رىگای بەدەیت بە ئارەزووى خۆى دەشت و دەر بکا، من
ورىایى دەکەم..

عوسمانى پورزا و زاوام، شەوانە تا نپوھشەو لە دووکانەکەیدا خەياتى دەکرد،
منیشى لەگەڵ خۆیدا دەبرد بۆ سەر دووکان. شەویک لە شەوھەکان عوسمان پىیوتم :

(که مال چایچی) تهله فزیۆنی له چایخانه داناوه، نه مشه و به دزیی خالتۆمه وه ده چین بۆ سهیرکردنی تهله فزیۆن..

که مال چایچی بۆ یه کهمین جار تهله فزیۆنی هینایه شاری کفریه وه و بهرام بهر به چوونه ژووه وهی چایخانهی تهله فزیۆندار ده بوايه هه ره یه که و پێنج فلس بدات. نه و شه وه له گه له عوساندا چوینه چایخانه و بۆ یه کهمین جار تهله فزیۆغان بینی، هه ره یه که و له نه و چایخانه گه وه به دا بهرام بهر به نامیری تهله فزیۆنه که داده نیشتن، شاشه که باران (نه مهش) ی زۆری ده کرد، به لām بۆ ئیمه شتیکی نوێ و تازه بوو چاومان له سه ره شاشه ی تهله فزیۆنه که به چرکه ش لانه ده دا.. کاتی کهمان زانی پێشکه شکاری بهرنامه که قسه یه کی کرد و وتی: "نێسته ش له گه له گۆرانی بیژێ ناوداری عاره ب عه وه ز الدۆخی - دا ده بن".. هه ره که پێشکه شکار نه م قسه نه فسووناوییه ی له ده م ده ره چو وه هه مو عاره بیزان و مامۆستا کان به یه که ده نگ وتیان: نه لا لا لا لا لا.. ئیمه ش خۆمان ناماده کرد بۆ بینی نه و گۆرانی بیژ، کاتی کهمان زانی عاره بیژکی ره شی عه گا له به سه ره هاته سه ره شاشه و ده ستی به گۆرانی وتن کرد. گۆرانی به که ش به ناویشانی (سۆتل سه هاره) بوو، نه و کاته ئیمه هه چ چیتۆ کهمان لی وه نه گرت، به لām پاشان و هه تا هه نو که ش بۆ منی زمانزانی عاره بی و هه نه ردۆست به چیژ و به تامترین گۆرانی عاره بی ده زام و به گوێلی گرتنی تامو چیتۆکی نوێ و شیرینم پێده به خشی.

پشتگیریکردنی عوسان بۆ من، جۆره سه ره به خۆیه کی پێبه خشییم. سه ره به ستی له چه نه د و چۆنی سه عیکردن و شوێن هه لێاردن، به لām کام شوێن؟ ته نیا شوێنی خوێندن. نه و شوێنه ش سه ربانی ماله گه وه ره بوو، نه گه رچی له ویش تا دلنیا بوونی، مامم هه ره چاودیری ده کردم، که ده چوومه سه ربان له سی به ری ستاره به رزه که دا به ده م هاتو چۆ وه ده بخویند. جار جاریش له ده لاقه کانه وه که ده یانروانی به سه ره شه قام و ناو کۆلان و سه ربانی ماله کاندا ته ماشام ده کرد، به لām له نه وه دا به ختم یار بوو، که نه و چه نه د جاره ی مامم به پاپلیکانه درێژ و دووره که دا سه ره ده که وت بۆ تا قی به کردم، ده بیینی خه ریکی سه عیکردم، ئیتر دلنیا بوو له وه ی که چه واشه ی نا که م و نا یخه له تینم، بۆیه له نه و گوشاره ش رزگارم بوو.

هه ره له و سه ربانه وه به جفه ی جووله ی ده ست به قۆدا هینان په یه وه ندی سۆزداریم له گه له که چه قوتابی به که دا به ست و ده ستان کرد به نامه گۆرینه وه. نامه کانیشمان به

زمانی عاره‌بی دهنووسی و به ریگای تایبه‌تدا ده‌مانگه‌یانده یه‌کتری. من پاش
خویندنه‌وه‌ی نامه‌کان له ترسی ناشکرا‌بو‌ندا زوو ده‌مد‌رین و ورد‌ورد‌م ده‌کردن، ئینجا
له‌سه‌ربانه‌که‌وه بۆ ناو گۆرستانه‌که ده‌مدا به ده‌م باوه. نيمه هه‌ردوو‌کمان پیتی (س)مان
له بری ناوه‌کاغان بۆ یه‌ک دانا‌بوو.

(س) نه‌و که‌چه بالا قه‌له‌میه شيرين و رۆ‌ح‌سووک و نازداره، که له نزیکه‌وه
لیم‌ده‌روانی رێک ده‌چوه پیستی نه‌و (وه‌له‌گ)‌وه که خالۆم له ناو تو‌ق‌یک‌ی گه‌فی
ده‌شتی کانیماراندا بۆی گرت‌بووم. کوتومت ده‌تگوت نه‌و به‌چه‌ک ناسکه ناسک و
نه‌رمۆ‌له‌یه و هو‌گری یه‌کتر بو‌ینه. له‌به‌ر خاتری نه‌و، رێگای چوونه قوتا‌بخانه‌م گۆ‌پ‌ری،
تا رۆ‌ژی یه‌ک‌جار له نزیکه‌وه و رو‌وبه‌روو چاو‌مان به‌یه‌ک بکه‌ویت، هه‌ر به‌ده‌م ریت‌وه یه‌ک
دوو چه‌پی ته‌ر و مندالانه‌مان ده‌کرد، به‌لام زۆری نه‌خایاند نه‌و دیداره را‌گوزارییه‌مان
لی‌حه‌رام بوو، چۆن؟

ناسیا‌وی‌کی خۆمان له‌نه‌و که‌ین و به‌ین و رێگا گۆ‌رینه‌ی من گومان‌ی کرد‌بوو، به
مامی وت‌بوو گوا‌یه من زۆر به‌نه‌و کۆ‌لانه‌دا دیم و ده‌چم، بۆیه ده‌بی‌ت وریا بی‌ت و هه‌ول
بدات نه‌و رێگایه‌م لی‌قه‌ده‌غه بکات، نه‌وه‌کو گرفت و سه‌ر‌ئیشه‌ی بۆ په‌یا به‌ی.
نیوه‌روانی‌ک ده‌ستم له‌ناو له‌نگه‌نی‌ک نانه‌گوشه‌ی ته‌ماته و بامی‌دا بوو، مام هات،
ده‌ستی‌کی به‌نه‌مبه‌ر و نه‌وی‌تریشی به‌نه‌وبه‌ری ده‌رگای ژووره‌که‌وه نا و به‌سه‌ر سه‌رمه‌وه
سی‌به‌ری کرد، که سه‌رم هه‌ل‌پ‌ری و ته‌ماشای ناو‌چاو‌انیم کرد، نا‌ره‌زایی و جو‌ری‌ک له
توو‌ره‌بو‌وم تیا‌دا خویندنه‌وه، نه‌و به‌ بی‌هه‌چ پت‌شه‌کیه‌ک وتی: کوره‌ هیتی نه‌و کۆ‌لانه‌ی که
پیا‌دا ده‌رۆیت بۆ قوتا‌بخانه‌ قو‌ر و لی‌ته‌یه و چل‌پاوه و گیانت پیس ده‌کات، ته‌رکی‌که
نه‌گینا خراپت پینده‌کم هه‌اااا.. نه‌و نه‌وه‌نده‌ی وت و رۆ‌یشت. من له ترسی هه‌ره‌شه‌که‌ی
مامدا کۆ‌لانه‌کم ته‌رک کرد، به‌لام.. چیتان پی‌بی‌ژم؟ ناخه‌ر ئیسته‌ش هه‌ر ده‌ترسم!!

هه‌یوانه‌که که‌وتۆته‌ نۆوان ژووری نیشتمان و ژووری میوانه‌وه. هه‌تا که‌شوه‌هوا ساردی نه‌کردایه من له‌ئهو هه‌یوانه‌دا ده‌نووستم، که‌ ساردیشی ده‌کرد له‌ ژووری میواندا و نزیک ده‌رگا‌که به‌سەر چوار پایه‌یه‌کی ناسنینه‌وه ده‌خه‌وتم. شەوی واهه‌بوو دیوه‌خان جەمی ده‌هات له‌ میوانه‌ ده‌شته‌کییه‌کانی دووره‌شار. دێهاتییه‌کانی دۆلی قه‌ره‌داخ کاروان کاروان باره‌ خه‌لووز و تووتن و تری‌ری ره‌شیان ده‌هینایه‌ شار. دێهاتییه‌کانی به‌نی جافیش باره‌ گه‌م و جۆ و مه‌رومالاتیان ده‌هینا و له‌ خانه‌کانی بازار و مه‌یدانه‌که‌دا ده‌یانفرۆشت. دۆست و ناسیار و خزمه‌کان له‌ نه‌و دیوه‌خانه‌دا به‌ قسه‌وباس و گالته‌وگه‌پ شه‌ویان ده‌برد‌ه‌سەر. جگه‌ره‌کی‌شه‌کان، نه‌وه هه‌ر مه‌پرسه، له‌ په‌سا سی‌گاریان ده‌پێ‌چایه‌وه و ده‌یان‌کیشا، که‌ لێ‌ده‌بوونه‌وه ناگره‌که‌یان دوور فرێ‌ده‌دا، یان دار سی‌گاره‌کانیان به‌ده‌مه‌وه ده‌گرت و (فتت) فتیکی به‌هیزیان بۆ ده‌م ده‌رگا‌که ده‌کرد، نه‌و به‌رده‌رگایه‌ی که‌ کلاش و پێ‌لاوه‌کانیان له‌وتیدا که‌له‌که‌ کرابوو، من به‌ نیازی نووستن ده‌چومه‌ سەر جی‌گا‌که‌م و به‌ ده‌م بی‌گره‌وبه‌رده و قاله‌قال و دووکه‌لی سی‌گاره‌وه گێ‌ژوکاس ده‌بووم و خه‌وم لێ‌ده‌که‌وت.

شه‌وتیک له‌ ده‌نگی (ها.. کو‌ره سووتا.. ئاوبه‌یتن، نه‌ی هاوار وه‌ مالم..) به‌خه‌به‌ر هاتم، که‌ روانیم چ‌ره‌ دووکه‌ل له‌ لی‌فه‌که‌م هه‌ل‌ده‌ستی، به‌په‌له‌ له‌ ناو پێ‌خه‌فه‌که‌ ده‌رچووم تا ناگره‌که‌یان کو‌ژانده‌وه، وادیار بوو یه‌که‌ک له‌ جگه‌ره‌کی‌شه‌کان به‌ دارسی‌گاره‌که‌ی نیشانی له‌ ده‌می ده‌رگا‌که‌ گرتبوو، به‌لام باش نامانجی خۆی نه‌پێ‌کابوو، ناگره‌که‌ که‌وتبووه سەر پێ‌خه‌فه‌که‌ی من و له‌ بۆنی بۆ‌سۆدا به‌ناگا هاتبوون.

له‌ پۆلی پێنجی سه‌ره‌تاییدا بووم، دیوه‌خان گوا‌زاریه‌وه بۆ ژووری سی‌ته‌می سەر سه‌ردابه‌که‌ و به‌ فه‌رمانی مامم منیش قه‌ره‌وتیله‌ و کتیب و ده‌فته‌ره‌کانم گواسته‌وه بۆ ژێ‌رزه‌مینه‌که‌، به‌نیازی نه‌وه‌ی که‌ دووریم له‌ قاله‌قال و هه‌راوه‌ژرای میوان و چاک‌تر وانه‌کانم به‌خوینم. نازانم له‌ئهو ژێ‌رزه‌مینه‌دا چ‌هند شه‌و به‌ ناسووده‌یی نووستم، نه‌گه‌رجی زرمه‌ی پێ‌ و قاقای پێ‌که‌نین زۆر شه‌و خه‌وی ده‌زاندم، به‌لام نه‌م مه‌نزله‌م له‌ ژووری یه‌که‌م باشت‌ر بوو، هه‌تا مه‌ردووه‌کان لێ‌م نه‌هاتنه‌ ده‌نگ و نه‌که‌وتبوونه شه‌رکردم، له‌ئهو ژێ‌رزه‌مینه‌دا من سی‌ چوار شه‌و به‌بێ‌یاردن له‌سه‌ریه‌که‌ خه‌وتم ده‌دی، شه‌و دوا‌ی شه‌و خه‌ونه‌کانم ئالۆ‌تر و ترسان‌ک‌تر ده‌بوونه‌وه. له‌ خه‌و‌غدا من نووستووم، چ‌هند که‌سێ‌کی کفن‌پۆش

دههاتن و ههلياندهساندم پهلياندهگرم و دهياڼبردمه سمر گۆږيکي تازه ليدراو و به نيشارهت له گهل يه کدا دههوان، به نيازي زنده چالکردنم رايانده کيشام بۆ ليتواري گۆږه که.. شموي دووههم و سيههم و چواره ميس نه فمره سپيوشه کان پتر ده بوون و ههمان رهفتاريان به توږپه ييموه دووباره ده کردهوه.. دواشووه که بۆ سبه ي خهونه کاتم گيترايموه، بۆ شموي ناينده مردووکان هاتنهوه گياکم، به لام نه مجاره سمرتاپا ره شيان پۆشيبوو، نهوان ته نهها ددانه که لپه ناساکانيان سپيان ده کردهوه، يه که له دواي يه که دههاتنه پتشموه، ههتا هتريان تيا دابوو به قامچيه ره شه گورزه هونه که ي دهستيان سمرگوگيلاکيان کوتام.. دوامردوو که نۆږي هات من به ليتوار گۆږه که وه راوه ستابووم و نهو به ههمو تواناي خۆي شه قتيکي تته لدام و فرتي دامه ناو گۆږه که وه. من له خهونه که مدا وه که ناپينه مهمل ده مزريکاند، که له دهنگي خۆمدا به خه بهر هاتم سمرتاپا گياکم که وتبووه لهرز و هه شوکه. بۆيه تا مه لا بانگدان خهوم ليتنه که وتوه و به سمر قهږه و تله که وه کړوشکم کرد.

دوو سى جار خهونه کاتم بۆ عوسمانى پورزام گيترايموه. دوا جار ليتپرسيم: هه موو شه ويک همر خهوني واده يينيت؟

که به نه ري وه لام دايه وه وتى: به خالۆم ده ليتم جيتي خه وه که ت بگۆږيت.. همر نهو رۆژه عه سره که ي ترو تفاقم گواستوه بۆ ژووري پتتجم، که سيخناخ بوو به فدره گه مې خه تسور و ته نهها له لاي ده رگا که وه جيتي قهږه و تله که م بووه وه، من تا دوو سى شه ويکيش نهو خه وانه م به ناسايي ليتکه دايه وه و نه ده ترسام، بيرم بۆ نه وه ش نه ده چوو، که له کاتي بناغه هه لگه ندني نه م خانووه دا لوو لاقه ده ست و قاچ و که لله سه ري بنيادهم به ده م بيل و خا که نازه وه هاتوه، که هه والي خه وييننه که م بلا و بووه وه و گه يشته ده م نه مو نه مو به تاي به ت ژنه کان، ده يانگوت: همر باشه مردووه کان ده ستيان ليتنه وه شان دووه و نهو منداله به سته زمانه يان شيت نه کردووه.. ناخر کى ده ليت نهو مردوانه نه سحابه و پياو چاک نه بوونه، خۆ نه گمر گونا جباريش بووييت نيسته له گونا ج پاک بوونه توه.. نه ي کى ده ليت نه م کورپه بالق نه بووه و گونا حى نه کردووه، همر وايشه، بۆيه مردووه کان ترساندو ويانه و ويستو ويانه له خزياني دوور بجه نه وه.

له ناو منداله کاني شاردا، من مندالتيکي پياوي نيماندار و له خواترس بووم. سهرم بچوويابه نويزم نه ده چوو. به يانيان که ميک دوور له مامم داده نيستم و وه کو نهو قورعاتم ده ورده کردهوه، وه کو منداله کاني گهړه که حزم له گه مه و لاساري ده کرد، به لام جو تفرۆش و ده مپيس نه بووم، له ترسي خودا و مامدا شيته کاتم نازار نه نه دا. (فليچه) ي گاوان و به رده قاني هاويزم توورپه نه ده کرد. خۆ

نه گمر جار جاريكش حمزي مندالانه هاني بډا بایم و کارتيکی لهو بابه تانم نه نجام بډايه، نهوا زوو په شيمان دهبوومهوه و به خۇدا دهچوومهوه، همرههک ميترد مندالنه کاني شار نه زهرم دهکرد، له بمرۆک و قاچ و قولي رووتی نافرته و کچه شاريه کانم دپرواني، بهلام زوو ههستم به گوناح و تاوان دهکرد و په شيمان دهبوومهوه. من واي بۆ دهچووم، که خوداي گهوره بمرامبر بهشارستانيه کان زۆر بهسبر و تهحه موله، جيدهمستی تۆلهي پيچموانهي ناوايي نه دبينا، لهوي خودا کوتوپر دهستی تۆلهي دهگهيشته گوناحباران.. ناگري بمرده دايه خهله و خمرماني، يان نهخوشي دهکموته ناو ناژه له کان، يان گري بمرده بپوه ماله کميان و زهره و زياني زۆري ليدهدان، جاري واش ههپوو کورتيك کچتيك يان گوناحبار خۆي، تووشي نهخوشييه کي قورس و کوشنده دهبوو، خهلکي ناوايي به گهوره و گچکه ميانوه، بهنيز و مييانوه، نويز و تاغت دروست و له خواترس بوون، نافرته يان به کهواي شوپ و بهسبرپوش و چارۆکه و لهچکه کانيان جهسته يان دادهپوشي و سينگ و بمرۆکيان له نه زهری پياوان دپاراست، نهوساکهش همر مويته لاي دهردوبه لا دهبوون، کهچي لهشار خهلکيکي زۆر نويز ناکهن و رۆزوو ناگرن، جوتي پيس پيس به يهک دهدهن، ناو و ناتۆره ي ناشرين له يهک دهنين و تانهوته شهر دهگرته يهک، نافرته و کچه عازبه کانيان قاچوقول رووت دهکهن، قژه شانه کراوه کانيان بهسبر شان و ملدا پهخش دهکهن، سينگ و بمرۆکيان بۆ نامه حرهه رووت دهکهن، دهرمان و سووراو و سپياو له روومه تيان دهسوون و ماله و مال دهگريتن، نافرته ي و ايان تيادايه دهرگاي هموشه دهخاته سهرپشت و له بمردهم بهلوو عه ناوه کهدا خۆي هه لده کات و پاوپووزي هه تا لهپه پهپۆ رهنگاوړه ننگه کهش بۆ هاتوچۆ کهراني پيش مال بهدهر دهخات و له خوداش ناترسيت، له ناگري جهه نه ميس سل ناکاتهوه، کهچي به نهوه هه موو گوناحه شيانوه تا ديت جوانتر و شيرينتر دهن!!

نازام خوداي گهوره چۆن نهوه شاره ي نغرو نه دهکرد؟ ناخر مه لا ده يگوت: يارپره بي تۆبه نهعووزويلا له نهه شارهدا پاشماوه ي قهومي لووتيش بيترس و خوف وهسبر چاوي هوکمه تهوه ته را تين دهکهن..

دووکاندار و کوتالغروش و چهرچيه کاني شار، کهميان ههپوو قهرزي سهر جووتياره کانيان به دووقات و سي قات نه نووسيابه و لهوسه ريش دانهوتله و مهرومالايان به نرختيکي همرزان له دهست دهرنه کردنايه.

گوندنشينه دلساف و ساده کان، له فروفتلي شوفيري پاسه دارينه کان بېشه نه بوون. (قاله مويارهک) ي شوفير پاسه کهي له نه فمري نهوه دهشته ناخنيوو له شاره وه کهوتبووه ري، بۆ ديهاته کاني بنه ي جافايه تي، پاش عه سر گه يشتبوه نزيك دتي کانيمازان به دهستی نه نقهس و به

راوته کبیر له گمَل شاگرد ده کیدا پاسه که پهک ده خمن و به سمرنشیننه کان ده لَین: هیچ چاره مان نییسه، نه مشمو نۆتۆمبیله که مان له نهم ده شته به جیده هیلین و خۆمان به پا ده گمَرینمهوه بۆ شار. خه لکه همژاره کەش پروایان پێده کەن، له پاس داده بزن و به پێ دهشت ده دهنه بهر به پێ نهوهی له پروایان بێ داوای باقی کرێکانیان بکەن.. شۆفیر و سهکنی پاسه شپ، همر نهوهنده چاوه پێ ده کەن تا سمرنشیننه گوندییه کان له چاو گوم ده بن، نیت به یهک سلف پاس ده خه نه گپ و به رهو دوا پایدۆزی لیده کەن. عه سرتیکی درهنگ ده چنه (بن بوغاز)، بۆ عاره قخواردنه وه. شهویش به سهرخۆشی ده خزیننه باوهش ژنه مه کر بازه کانیا نه وه.

پشروی سمرسال بوو، چاوه پروانی باوکم ده کرد، به لām نه هات بۆ شار. (بله شۆفرلیت) پاسه که ی له نزیک بازار و قهیسهریه که دا راگرت. (عه باسه که چه لای) ده لال، که پیاویکی کورته بالای گرزومۆن و تووره بوو، پاش نیوه پۆ کهوته ناو بازار و به دهم هاتوچۆوه به دهنگی بهرز دهیگوت: پاسه که ی بنه ی جاف نه مپۆ له شار ده رنه چیت، سه عاتیکی تر له شار ده رنه چیت، نهوهی ده رواته وه بۆ ناوایی با په له بکات و خۆی بگه یینته لای دوو کانه که ی (مه جمود عه له باوهش ناسنگر).. بهر له چه نه رۆژیک ده رگای قوتابخانه داخرابوو، منیش شه وانه خه ونم به مالتی باوکم و راوه کوپ کوپی دهشت و ده ر و چاوه شارکی و قه ره قه ره ی کۆلانه کانی بهر مانگه شه وه و ناشه ته نووه ی کانیا رانه وه ده دی. باوکیشم همر نه هات، بزیه نیزم له مامم خواست و به په له خۆم گه یانده لای پاسه که. ورده ورده گوندنشیننه کان له دهوری پاسه که گرد بوونه وه و که لوپه ل و تفاهه کانیا ن بار کرد و سوار بوون. نه و رۆژه من چه ندی په له م بوو، بله شۆفرلیتی خاوه ن پاس و شۆفیر پێچه وانه ی چه ز و ئاره زووم خا و ده جوو لایه وه. نه وه نه ده خاوه خاوی کرد، نه فمه ره کان که و تنه گلله یی و گازانده، به هه ره حال عه باسه که چه ل کرێکه ی له نه فمه ره کان وه رگرت و به شی خۆی گلدایه وه، پاشان سوار بووین و پاسه که به نه په نه ر که و ته ری و له شار ده رچوو.

نیوان قاته کانی کفری ته نیا ریگیایه ک بوو، که پاسه نه فمه ره هه لگره کان و جیه نه مریکی و لۆزییه باره لگر و ماتۆر (ته پته په) کانی پیا دا ده رۆیشته. نه و رۆژه چه نه د سمرنشیننکی پاسه که دۆست و ناسیا و میوانی نیت به بوون. (بارام) ی که مدوو و شاره زای شاری که رکوک، یه کتیک بسو له وان. یه کتیک له نه فمه ره کان رووی ده می لیکرد وتی: ئی.. بارام ده نگوباسی که رکوک؟ نه م ته نه ا به (باشه) وه لāmی دایه وه. نه و وتی: ناخر چۆن باشه؟ که میتمان بۆ باس بکه.. نه و وتی: باشیه که ی نه وه یه بۆ نیت به کورد کرێکارییه که مان ده ست ده که ویت، نه و چه نه رۆژه به نۆرسکان و دامه دامه له سیبه ری دیواری مزگه و ته که دا نا کوژین..

+ نەى دوايى؟

- دوايى.. نەگەر خۇدا بۆم بىكات، نەم زىستانە لە كانىماران بەسىر نابەم، بار دەكەم بۆ كەركوك، خۆ نەگەر هېچم لە دەست نەيەت ژن و مىندالەكەم لە قورقارى و دووسواخەى سەربان و مەلۇنانەو رزگار دەكەم..

ئەو بە پىكەنىنىكى تەوساويەو وتى:

+ ھەلەكەوت بارام بەگ ھەلەكەوت.. نەگەر رۆژنىك رىمان كەوتە كەركوك خۆ سەگمان پىئو نانىيت؟

- بىراناكەم پىاوى ەك تۆ رىي بىكەوتتە كەركوك.. تۆ و نەمسالى تۆ لە نىوان مزگەوت و مالى موختاردا نەمرن، عومرتان بە زاىح دەچىت..

سەرنىشىنى پاسەكە قىرۇقپىان لىكردبوو، گوپيان لەئەو دوو دژە گرتبوو.

لەناكاويىكدا (ھەمە ھەسەن پەلخە) ھاتە دەنگ و وتى:

دە..دە..دە.. سەلاواتى لى ئى بىدەن!!

(ھەمە ھەسەن) كۆرەلاويىكى تىكسەراوى نەسىمەرى موورەش بوو. ھەرەكو خەلكانى ئاوايى كە دەھاتە شارەو جلۇبەرگى پاك و پوختە و نوپى لەبەر دەكرد. رىشى پاك دەتاشى و بەرسىلى دەگرت. ھەردەم ئاوتىنەيەكى بىچكۆلانەى لەبەر باخەلدابوو بۆ ھەل دەگەرا تا لەناو ئەو ئاوتىنە بىچكۆلەدا لە خۆى بىروانىيت. بۆ دواجار كە ھاتە شارەو ەكو جاران رووى لە مالى مامم كرد، ئەو ى چاوپروان نەكراوبو ئەجارەى سەرنجى ھەمووى راكىشا جەقەنە رىشەكەى بوو، (مامە ھەمەعەزىز) ى قسە نەستەق و خۆشمەعشەر، كە چاوى پىكەوت لىپىرسى:

- ھەمە ھەسەن، ئەو بۆ رىشەكەت نەتاشىو، خىرە؟ خوانەكەردان كەسىكتان لىمردووە و ئىئە نەمانزانیو؟

ئەو كە دەمى لە قسەكردندا تەتەلەى دەكرد، وتى:

+ نە ئەو..لا..لا..لا.. لالەگيان ئەو شىخ ھىمەت و بەرەكەتى حازرىي دەستى موپارەكى بەرىشمدا ھى ھى ھىئا..!!

مامە ھەمە عەزىزى بەدەم زەردەخەنەيەكەو وتى: كۆرە رۆلە ھەى عەمرت درىژ بىت شىخ رۆژى چەندجارتىك دەس بە پاش و پىشى خۆيدا دەھىتت، ئى خۆ كفىرى خواى نەكرد جارتىك دەستى بەرىشى تۆيشدا ھىئا!!

1. A

ئەو ساتانەي كە تەنبايى دېتە ژورەكەمەو دەمدوتېت، كانى دەبېتە مەراقىكى گەورەم. بوۋىرى و ژىرى و سەلارى ئەو ھەست و ھۆشم داگىر دەكات، دوايىش وزە و توانايەكى رۆھىم پىدەبەخشىت تا بىر لە دۆزىنەوې مالىيان بگەمەو. ناخر بېتەلامەت و بېتەبەست نەبوو، ئەو رۆژەي وا بەپەلە و بەچەند رستەيەكى كورت و رەوان خۆي پېناساند، ئەو پېيخۆش نەبوو لە چەقى ئەو رېنگايەدا رابوھستېت و دەرگاي پرسیارم بۆ بگاتەو، ئەگەر ئەو رۆژە بواری پېمبدايە ئەوا لېمەدەپرسى: چۆن دەمناسېت؟ لە كوئى مەنت دېو؟ ئەي شەم ئېستە لە كوئى؟ ئەي باوكت لە ژياندا ماوە يا نە؟ بەلام لەوانەيە دواپرسیارم ناپاستەي نەكردايە، چونكە ئەگەر باوكى كۆچى دوايى نەكردى نەيدەگوت: (دايكم دەلېت نېمەش گەرميان). ھەرۋەھا لە ھۆ و سال و نېشتەجېبونيانم لەنەم شارە دەپرسى، بەلام ئەم پرسیارەش ھەلەمى ھەيە و روونە، ناخر لە سى و پېتچ سالى رابوردودا كى لە شوئىنى خۆيدا مايەو؟ كى بەدبەختى و مالتورىانى و كارەساتى بەسەردا نەھات؟

بەلئى بۆ ئەوې ئەم مەراقە لە دلئى خوم دەرەكەم دەبېت سۆراخىكى كانى بگەم، بەلام چۆن؟ خۆ بۆ مەن ناشېت بەسەر ئەو شەقامەو رېنگاي لېبگرم و بېدەمە بەر رېژنەي پرسیار.. نا ئەو ئەجمەقىيە ناكەم.

ئەو رۆژە ژىرانە ناوئىشانى خۆي دامى. ئەو بە مەبەستەو پېتوتم: لە بەرپۆبەرايەتى.. فەرمانبەرم. جا كەوايە بۆ تەلەفۇنى بۆ نەكەم و ناوئىشانى مالىيانى لېوئەرنەگرم. تۆ بلىت (۱۰۲) ژمارەي تەلەفۇنى ئەو بەرپۆبەرايەتییەي لەلا پەيدا نەبېت؟ ھەرۋا چاك و ناسانترە بە تەلەفۇن سۆراخى بگەم. دەچە ژورەو دەرگاگە لە خۆم دادەخەم و دەست بۆ تەلەفۇنەكە دەبەم.

كانى و شەمى خوشكى ھەر دەلېت سېوتېكن و كراون بە دوو لەتەو. بەرلەوې كانى خۆي بىناسىنى پېم، مەن دووراودوور زۆر ھەرزەكارانە لېمەدەپوانى و نەمدەزانى جگە لە جوانى و سەلارەكەي چ سېحرىكى ترە وا بەنەو ھېزە بۆ لای خۆي سەرنجەم رادەكېشى، بەلام ئېستە دەزانم بەرائەت و ئولفەتى شەمە، لە ئەقلى شاراوەمدا دەمبزوئىنى، لەناو ئەم تارىكىستانى رۆجەدا پەيدا دەبېت و ھەكو چا دیواركۆكەي نېشتەمانەكەي دايكم دادەگىرسېت و مەندالەم

ده کاتمه و ده مباتمه بۆ نهو رۆژانهی که به هه موو پاکى و بهرانه تمه دهاته مالم، به دهم ده رگا کهوه راده وهستا و ده ترقيايه وه، به چاو نيشاره تى بۆ ده کردم و ده يگوت وهره ده ره وه، وهره با برۆينه سهر سه کۆکه .. له وى لى موان به مهحه بيهت که ميک ته ر بکهين، دايکم به دهم زه ره خه نه يه کى پر له سۆزه وه پييده گوت: کهچه هه ي (عه رسو) تۆ خه ريکيت گه وه ره ده بيت، و ايزانم نه م مندا له ده ده يته فه لاقه کردنى با وکيدا .. که چى شهم وه لامى ده دايه وه و ده يگوت: مي مکه، وه لا نه وه نه ي برايه کى خۆم خۆشگه ره که .. ده باشه نيسته ده رۆمه وه، به لام به خوا شه و ديمه وه .. نه گه ر نيسته به نه م گه وه ريه م شهمى مندا له، مندا له که ي نه وسا بيه نه وه پييده ليم: کانى ببورن، پييده ليم: (شهم) ه گيان .. وه ره په لم بگه ره و ببه ره وه بۆ کانيماران، بۆ سهر سه کۆى نه و ماله پر له بهرانه ته، که له سا به يدا ئولفه تمان به يه که وه گرت .. وه ره نه م ژووره تاريکه ي رۆحم رۆشن بکه ره وه، من نيسته پر م له ته نيائى، پر م له غه درى نه م رۆژگاره سۆزانيه، تووره و وه رس م له ستايشى درۆزنانه ي هاو رييه تى، تزي م له ژه هرى پي وه دانى زماني نيفاق و قه له مى به دگۆبى و دوورووى .. وه ره (نه ي خانى گول) هه ر نه مشه و به تالم بکه ره وه له هه موو سيفه تى پيا وانه ي نه م رۆژگاره و دووباره دارمالم بکه له ساده يى، له بيگه ردبى، له مندالى، هه تا منيش له زه مزه ي ده مت ده س نوژ بگرم و له سي به رى رۆحتدا مه سحفه ي ره شى چا وه کانت بخو ينه وه، ببه ره وه بۆ نيواره ي نه و رۆژه، که خۆر ناوا نه بوو بوو، گه شتينه مال.

نه و شه وه، شه و يک بوو له شه وه کانى نه و هاوينه، ده نگى قه ره قه ره و قريوه ي مندا له کان له ناو ناوييدا به رز به و وه وه، من به په له و به نه سپايى له مال ده رچووم و به کۆلانه ته نگه به ره که دا شۆر بوومه وه. تريفه ي مانگه شه و ناو ناويى و سه ربانه کانى رووناک کرد بو وه وه، له ده رگاي هه وشه که يان نزىک بوومه وه، روانيم نه و پالى به ديواره که وه دا وه، که زانى منم وتى: را وه سه ته .. زوو ديمه وه. خويکرد به ژووردا و زۆرى پي نه چو گه رايه وه، نه و لي پيرسيم، که نايا مالم ده زانيت ليره م؟ وتم .. نه .. وتى: ده باشه منيش به دايکم وت نه گه ر نيشى پي تمبوو نه و به سه ر سه کۆکه ي بهر ماله وه دانيش تووم، ده چينه سهر سه کۆکه و نزىک يه ک داده نشين. نه و کاته مانگ جىنگاي چيشته نگاوى خۆرى داگير کرد بوو، شهم وتى: نه گه ر تۆ نه هاتايه يت نه و من نيزم له دايکم ده خواست و ده هاتم بۆ مالى نيوه. به سه ر زه وييه رووته که وه دانيش تين. نه و به په له هه لسا، خۆى کرد به ژووردا، کۆنه فه ره نجيه کى هيتا و را يى ست. نينجا وتى: نى ..

دهی باسی شار و مه‌کته‌بم بۆ بکه، شار و مه‌کته‌ب خۆشه، که‌نیشک له‌وی ده‌چیتته مه‌کته‌ب؟
ده‌دهی قسم بۆ بکه..

من وتم: شار خۆشه و خۆشیش نییه.. نه‌گهر مالتان بار بکات بۆ شار شه‌وا زۆر خۆشه،
مه‌کته‌بیش نه‌گهر شه‌فه‌نییه‌کان به‌دار له‌من‌داڵ نه‌ده‌ن ئا.. خۆشه. له‌وی مه‌کته‌بی کوپ جیایه
و هی کچیش به‌جیایه، به‌لام له‌ (مه‌ته‌وه‌سته) کچ و کوپ تیکه‌لاون. من نه‌گهر ناجیح بيم شه‌وا
دوو سالی تر شه‌چه مه‌ته‌وه‌سته.

ئه‌و ده‌لێت ده‌دهی قسه‌ی خۆشم بۆ بکه. من ده‌لێم:

+ جاری نۆره‌ی تۆیه..

ئه‌و ده‌لێت:

- ده‌باشه مه‌ته‌لت بۆ دا‌ه‌ده‌م بزام ده‌یزانیت؟

ئه‌و مه‌ته‌ل دا‌ه‌ه‌یه‌نیت و من هه‌لێده‌یه‌نم. زۆربه‌ی مه‌ته‌له‌کانی له‌سه‌ر مه‌ل و بالنده‌بوو،
شه‌هیم بزانیا‌یه ده‌یگوت ئافه‌رین، له‌ پای هه‌ر مه‌ته‌لیکدا که‌ دا‌یده‌هینا و من نه‌مه‌دزانی
گازێکی له‌سه‌ر خۆی له‌ناو له‌پم یان له‌گۆنام ده‌گرت و ده‌یگوت: ئه‌وه شه‌و بالنده‌یه‌بوو که‌
نه‌تناسی بۆیه ده‌نووک‌ت لێده‌دا. شه‌م سه‌ری هه‌لپری، ته‌ماشای ئاسمانی کرد و وتی:

+ ته‌ماشاکه‌هاها ئه‌و دوو هه‌سیره‌ (له‌یل و مه‌جنون)ن.. یه‌ژن شه‌وان دوو دلدار بوونه،
زۆر یه‌کتریان خۆش‌یستوه، به‌لام بۆ یه‌ک نه‌بوونه، بۆیه خ‌وای گه‌وره هه‌ردووکیانی کردوه‌ته
هه‌سیره و بر‌دوویانییه‌تی بۆ ئاسمان. شه‌وان به‌ شه‌مری خودا سالی یه‌کجار به‌ تاقی شه‌و
ئاسمانه‌وه ده‌گه‌نه یه‌ک و با‌وش به‌یه‌کا ده‌که‌ن د‌واییش که‌ لێکجیا ده‌بنه‌وه، له‌یل به‌ره‌و
گه‌رمیان و مه‌جنون به‌ره‌و گوێستان ده‌چی. شه‌و دوو هه‌سیره ته‌واو لێک‌نزیک بوونه‌ته‌وه، به‌لام
نازانی که‌ی لێک‌ده‌ن‌الێن و به‌نه‌و ئاسمانه‌وه جووت ده‌بن، نه‌زانی له‌ کاتی جووت‌بوونیاندا دا‌وای
هه‌رچی له‌خودا بکه‌یت ده‌یبارینی به‌سه‌رتدا.

یه‌ژن جارێک کوپه‌شوانێک به‌ دیار له‌یل و مه‌جنونه‌وه دا‌ه‌نیشیت و شه‌و‌غ‌و‌نی ده‌کات، تا
لێک‌ده‌ن‌الێن، شه‌و له‌ جیاتی شه‌وی له‌ خودا بپارێته‌وه و دا‌وای ژنیکی جوان و مه‌ر و بزنی زۆری
لێبکات ده‌لێت: خ‌وای گه‌وره بیکه‌ره خاتری گه‌وره‌یی خ‌وت و پاکی و بێگه‌ردیی شه‌و دوو
دلداره، رۆحه‌به‌ری زۆرم پێبه‌خشیت، به‌یانی له‌ خ‌مو هه‌لده‌سیت که‌ ده‌روانی‌ت چ بێنیت
باشه؟ ته‌ماشاکه‌ ده‌کات ماله‌که‌ی چه‌می دی له‌ شه‌پی و کێچ، نیتر به‌نه‌و حاله‌وه سال ده‌باته

سەر تا دووباره لەمیل و مەجنون لێکدەنالتین، نەبجاره داوا لە خودا دەکات تا لە دەستی نەو
هەموو کێچ و نەسپییە رزگاری بکات..

لەنەو شەویدا جارناباریک بایەك لە شەمالەو هەلێدەکرد و فێنکی دەکردینەو،
تاواناوتیکیش زەنگی ملی ناژەلێك، وادیار بوو بە شاخی خۆی دەخوێند دەلەرییەو،
دەنگێکی خۆشی دەدایە گوێماندا.

ئەو وتی: نەبجاره نۆرە تۆیە باسی قوتابخانەم بۆ بکە، باسی شار بکە.. منیش باسی بازار
و کۆلان و شیتەکانم بۆ کرد، سەبارەت بە قوتابخانەکەم وتم:

- مامۆستایەکی تورکمانان هەیه ناوی (فوناد تەها)یە، ئەو مامۆستایەکی زۆر ناپیاو
روژێک بە دارە گرێگریکە دەستی، ناولەپی سوور و شین کردەو..

شەم وتی: دەك دەستی بشکێ کوا ناو لەپت..

- من باسی زوو دەکەم خۆ ئێستە شوێن دارەکان دیار نییە..

+ قەیناکات با سەیری بکەم..

سەر نەوی دەکاتەو و لەپی راستم هەلەبەرت و تەماشای دەکات دوایی لەپی چەپیشم بە
هەمان شێوە بەرز دەکاتەو و دەروانییە.. راستە ئێستە مانگەشەو، بەلام نەگەر ناو لەپم شین
و مۆریش بوویتەو ئەو نایبینی. دەمی دەخاتە سەر لەپم وەك ئەوێ من لەپم ناییتە سەر
دەمیدا، تا رێی قسەکردنی لێبگرم ئاوەها تەوس دەبیاتەو پاشان لەپم دەخاتە سەر رانی و
ئەو لەپەکی ترم بەرز دەکاتەو لەگەڵ هەلکێشانی هەناسەیهکی قوڵدا دەمی دەخاتە سەر،
هەناسەکانی ئەوەندە بەتین بوو ناو لەپی گەرم دەکردمەو، هەر دەتگوت ئەو فوانەیه، کە خۆم
پاش دارپیاکێشانی مامۆستا دەمکردە ناو لەپم.

- مودیرە کەمان ناوی (خالید ئەفەنییە)، ئەو منی خۆش دەوێت، مامە مەلایشی
خۆش دەوێت، چونکە روژانی هەینی بەسەر قەبری (موفتی) باوکییەو قورعان دەخوێنێت.
(شەمە) دەزانیت ئەو جارەکی تر کە هاتمەو بۆ ئاواڵی خالید ئەفەنی پارە ی دامی تا
هێلکە بۆ بکرم؟ دایکەم پڕ بەیهك زەمیلە هێلکە بۆ کۆری و من بۆم بردەو بۆ شار، سی
هێلکە بوو، کەچی ئەو وتی: بۆ بیست و نۆ هێلکەیه؟! مامۆستا کە پێتۆم هێلکەیهکی
نوقسانە لەگیاڵی خۆم زۆر تەریق بوومەو و دەم چوو کلیل و هیچم نەوت! شەمە ئەو تۆ
نازانی ئەفەنییەکانی شار و مندالەکانیان بەیانیان هێلکە و پۆن دەخۆن. ئەو جارێک وتی: کوپم
بۆیە خۆشگەرەکی، چونکە مندالێکی ناقل و زیرەکی..

شەم دەلتیت: مادام ئەو خۆشىگەرەكى منىش خۆشىگەرەكە، ئەمە كىيە وا تۆى
خۆشەدەوتت.. ناوى چىيە؟

- خالىد ئەفەنى.. يەژم مودىرى مەكتەبەكەمانە، ئەى گوتت لىئەنبوو باسى كىم بۆت
دەکرد؟

+ دەى مادام ئەو تۆى خۆشىگەرەكە منىش ئەومە قوربانى.
شەم ئەزەنەكىك ئەدات و كەمى لىئەنزىك دەيتتەو، بە ئاستەم رانى لە رانم دەخشى و
دەكشىتە دواو.. پاش تارىك بىدەنگى دەلتیت:
- نى؟ كىتى تر خۆشتى گەرەكە؟

+ تەنيا (فوناد تاها) منى خۆش ناوتت.. نازانم بۆ قىنى لىئە؟ نا.. كەوتە بىرم مامۆستا
(برايم عەجەم) گشت قوتابىيەكانى خۆشىگەرەكە.. ئەو پىاوتكى قسەخۆش و دەم بە پىئەكەننە،
دەلتىن كاتى خۆى كە "دارولوعەلىمىن" تەواو دەكات حكومەت تەعىنى ناكات و پىئەئەژن
گوايە ئەو ئىرانىيە بۆيە (جىسىيە ئىراقى) پىئابەخشن، ناچار دەلتیت: من زۆلم و باوكى خۆم
ناناسم.. ئەوساكە جىسىيە ئىراقى بۆ دەردەچىت و دادەمەزرى.. ناى چ پىاوتكى بە رەحم و
قسەخۆشە.. شەمە، دەلتىن رۆژىك لە رۆژان سەرى بۆ خوا ئەناوئە زەوى و رۆژوو ناگرىت و
عارەقخۆرىشە!! بەلام زۆر پىاوتكى هىئەن و دەمپاك و راستگۆيە، قوتابى هەرچەند لاسار و
بىگوى بى، قەت بەدار لىئىنادات..

ئەو رۆژە من بەردىكم كىشايە سەر كۆرەكەيدا و خوتىن بە تەوتلىدا هاتە خوارەو، (شەم
پىدەكەنى)، بۆ پىدەكەنى؟ بەو قورعانەى ھا لەومزگەوتىدا درۆناكەم شەمە.. لەگەل كۆرە
توركامانىكدا بوو بە شەرمان و ئەو رۆژە خپە بەردىكم تىگرت، بەلام ئەوى نەپىكا و نووسا بە
تەوتلى كۆرەكەى مامۆستا برايمەو، سەرەپاى ئەوئەش، كە برەمىيان بۆ لای، دەستى هىئا
بەسەرمدا و وتى: قەيناكا كۆرپ، بەلام جارىكى تر بەردەفركى نەكەيت، شەرىش نەكەيت،
ئەگىنا دواى لىتخۆش نام.. بەلام ئەو ئەفەنىيە لووتبەرز و جوتىنغۆشە.. فوناد تاها بانگى
كردم و بە دار ناو هەردوو لەپى شىنومۆر كردهو.. نازانم ئەو رۆژە چۆن پىشەى دەست و
پەنجەكانم نەشكا.. من نازانم ئەو رۆژە ئەگەر قوتابىيە سەرشكاوئەكە كۆپى ئەو بوايە چى
بەسەرا دەهينام؟!

شەم هەر لەپىكىمى خستە سەر رانىكى و بەهەردوو دەستى قورسايىيەكى خستە سەر و
وتى:

- نهی تۆ چیت کرد وهختیک نهو کافر بابه لیتی نه دایت؟

+ له پیشدا دایم به خۆدا گرت، کهچی نهو شیت و هارتر بوو، پاشان وامههست ده کرد که له پیم له دهستم جوی بۆتهوه، بۆیه گریام، کاتیکم زانی مامۆستا برابیم عه جهم هات و له ژیر چنگی دهی کردم..

شهم هه به دانیشتنهوه باوهشی پیادا کردم و توند نووساندمی به سنگی خۆیهوه، یهك دووجار گۆنای له گونام خشانده و بهریدام..

روانیم مانگ به تاقی ناسمانهوه جوولهی لهخۆ بریوه، هه دهتگوت چاوی خودایه تریفهی دههات و بهسهه سهکۆی نهو بهرمالهوه له نیمه دهروانیت.. من باویشکیکی قوولم دا، نهو وتی: شل بووینه وا دیاره خهوت دی؟ شهشاری ههله، بچۆرهوه بۆ مال.

من همر به پتوه راوه ستابوم. دايكم به لای دهرگاكه دا رووی وهرچهرخاند، چاوه ماندووه كانی كه ميټك كرده وه و وتی:

همر به پتوه یت كورم؟ ماندوو بوویت، ده دانیشه.. دووباره چاوم بریسه رووخساری و به بی تروكاندن لیتمروانی. نهو چاوه كانی زیاتر كرده وه، برۆكانی گه وره تر و پرتر ده یانواند، همر دوو كونه لووتی زۆرتر كرانوه و مووی رهش و سپی دریژ و نه ستوری تیا دا ده بینرا و رووخساری پانو پۆتر و ته واو دهنگی نیژ بوو. یهك دوو بۆله ی كرد و هه ناسه یه کی قوولی هه لكیشا و به لای راست و چه بی قهره یله كه دا چاری گیترا.. دیار بوو كه ميټك هۆشی هاتبووه سه رخۆ، بۆیه وتی: نای رۆلهرۆ.. نای مالكاو و ره نجه رۆ خۆم.. پیموت چۆنی؟ نهو ته نها ته ماشایه کی كردم و هیچی نه وت. سیته مین کیسه ی ناوه هه لواسراوه كه له ته واو بووندا بوو، دكتۆره نافرته كه له دهرگای قاوشه كه وه سه ریکی كیشا و من به په له هه لسا مه پی، تا سه رنجی بۆ لای خۆم رابكیشم، بیان راستر بلیتم بۆ لای نه م نه خۆشه تاقانه یه، بۆ لای نه م رۆحه شه كه ت و برینداره، كه تك تك زووخاوی لیده چۆری، تا بییت بۆ لای نه م كۆتیره دار به رووی كه ههرچی لق و چل و چرۆی پتوه بوو (سه دام حوسین) همر هه مووی به ته وری (نه نفال) داپاچی و سووتاندی.. تا بییت بۆ لای نه م پیره نه سپه ی كه وا دهسكه وته كانی (مۆدیرنیته) له سمكۆلان و حیلە ی خستوو و به سه ر نه م چوار پایمه چوارمیخه ی كیشا وه ته وه.

دكتۆره كه لیتی نزیك بووه وه، به هیمایه کی نهو، قولیم هه لمالی و به پتوه ره كه، پاله په ستۆی خوینی پتوا و ئینجا لیدانى دلّی ژمارد و له پی خسته سه ر ته ویلی، ته ماشایه کی ناوه هه لواسراوه كه ی كرد و وتی: ناوی له شی زۆر كه میكردوو، بۆیه ده بیته چهنه کیسه ناویکی تری بۆ هه لبا سین.. ته ندروستی خراپ نییه و مه ترسه، نای نهو قسانه ی بۆ من چ مؤده یه کی خۆش بوو.. ته ماشایه کی چاوه رهش و روومه ته رهنگ میوژییه كه ی نهو فریشتهم كرد و ته نها به سه ر دانواندینك سوپاسیم كرد. نهویش زهرده خه نه یه کی بۆ نهو پیره به رانه كرد، كه له چه قزی قه سابه كه ی عۆجه رزگاری ببوو.

نهو رۆژه له (نوگره سه لمان) گه رپاوه و من له چاوه پروانیدا بسووم، كه چاوم پینكه وت روانیم جهسته ی وشكه هه لها توه و ههرچی ناو و گوشت و به زی هیه، له وی تینكه له به نهو گه رما پروو كینه ره و لمی بیابانه بووه و ته واو پیمستی جهسته ی به ئیسقانه نه ستووره كانییه وه نووساوه، بۆیه به په له

گه یاندمه نهخوڅخانهی (که لار). نمو شهوه تا درهنگانیک چوار کیسه ناویان کرده لمشییموه،
نموساکه تمواو هؤشی هاتموه.

خالۆم سمرنکی جوولاند و چاوه شیتته کانی هه لپری. پتموت: خالۆ گیان چۆنی؟ نمو وتی:
+ باش ماوه رۆله گیان؟ باش نیم.. پاشان پیتلوه کانی لیکننا، وامزانی دهنوت، تومسز نوقمی
بیر کردنوه بووه.. که میکی پیچوو چاوی هه لپتایموه، ویستی وه کو چاوه کانی پیتش نه نفال، که تووړه
دهبوو، پریان بکات له شعیتان و شیتانه هاوار بکات و بنهرتینی، به لām پیینه کرا و نه زنه کیتی دا، من
دهستم خسته سمرشانی و نه مهتشت، له پم همر به سمر شانییموه بوو، پتموت: هیتز مه دهره خوژ و
مه جوولتی، با کانول که ناوت نه کا.. به قسه ی کردم و هیتور بووهوه. دوویاره پیتلوه کانی لیکنایموه.
زۆری پیتنه چوو کردنییموه و به وردی لیتروانیم، هه ناسه یه کی قوولتی هه لکیشا و وتی:
- برا..

وتم: خالۆ گیان..

نمو پرسى: (نازادی فقهی عملی) یان کوشت؟

وتم: به لئی کوشتیان..

نمو پاش که می پیتدهنگی وتی:

- (که له) کوشتی؟

+ وا یه ژن..

نم نم.. نمیتکی کرد و به مرده و امی به پرسیاره کانی دا، وتی:

تۆ وای بۆ ده چی؟

من وه لām نه بوو!

پاشان وتی:

- باشه کوپم پرسیارنکی تر..

+ به لئی لاله گیان فرموو..

- خوا همیه؟

+ ها.. چۆن نییه؟

نمو دوو سۆ چوکى تینکمل به زهرده خه نه یه کی تموساوی کرد و وتی:

- نه خوا نییه.. من یه ژم نییه!! نه گمر هه شیت نهوا (..).. ناخر چونکه خوژی مندالی نییه

بزانه بهزه یی به منداله کانی مندا هاتموه؟

من وه كو (هموچۆش) هكهی نهوسای (نهنه نازه) م كۆلام.. سهرم بهرز كردهوه و چاوم پېر بسوو له فرميسك.. ناخم تږی له داخ و حسرهت و قين، نالاموتدا (وهخ رۆله رۆكهی نامهی خالۆزن و فيزاج و قيزه قيزی همدوو كچه عازبه كهی.. گريان و كرووزانهوه و همپهساوی همه و عملهی كوپه كيتوی و منداڤ.. هورژميان كرده ناو ميتشكهموه، همر وه كو نهوهی بهسهر شاره ميروولميه كموه خمويتيتم و دوو كهله ميرووله له همدوو كونی گوښچكه موه چوييتنه ژوروهوه و خهريكي ههلكۆليني مۆخ و كهله م بڼ، ناوه ها كهله م هاژهی هات و سهرم قورس بوو، چاوم بړيه نمو دلۆپه ناوانهی كه تك تك له كيسه نايلۆنه كموه ده تكانه خوارهوه و به نيتو ده ماره لاستيكه كمدا ده رۆيشتن و له كانووله كموه تيكلم به نمو خويته كه مهي له شي ده بوو، كه ميتك سهروتر روانيم، دايكم چاوی ليكناره و خهوی ليكهوتوه..

دواي نهوهی چهند كيسه ناوهی كه كردمان به له شيبهوه، رهنگ و بۆي پيش نه خوشييه كهی بۆ روومه ته چرچ و لۆچه كهی گمرايهوه. نمو شوو و رۆژه به رۆژ شهربه تې ميۆژ و شۆريامان به كهوچك كرد به ده ميبهوه، به لام دواي به تهاوی له خواردن و خواردنهوه كهوت. (سوعاد) نمو خوشكه شيرين و به جهرگم، كه له شاره زوروهوه به دم نه خوشييه كهی دايكه موه هاتبوو، له ههلساغدا هاته دهرهوه و پېر چاوه كانی له فرميسك بوو، وتی: نه بچاره دايكم رۆج دهرناكات و ده مريت..

(خالۆ مارف) پيش وه كو دايكم پاش خواردنی يهك دوو كهوچك مرخاو نيشتيهای به ستره و رۆزی نه برد مرد..

نمو عهسره دايكم خهوی لينده كهوی، له خهونيدا دوو كهسی سپيپۆش ديته سهردانی، يه كيكيان گوليكي سووری گهش و تهری به دهسته موه گرتوه، نهو تريان پشتو نيتيكي سپي گولگولی له پشت بهستوه، نهويان له لای دهستی راستهوه و نهميان له لای چهپهوه داده نيشن تير تير همدوو دهستی، چاوه كانی، همدوو كۆلمی ماچ ده كهن، وه كو رهشهره يمانه بۆن ده كهن به پهرچه ميبهوه، نمو پييانده لتي:

كوپه كانم يا خوا به خيز بين نهوه بۆ ديار نين بۆ نهو نهده بېر پهحم بوونه؟ نهوان له گهمل داواي ليپوردندا ده كمونه دلتهواييه كردنی و خولكي ده كهن تا بيبهن بۆ ماله كهی خۆيان بۆ نمو ماله هه ميه مهي كه دايكم پييده لتي: (مه غريسان).. پييده لتي: دايه گيان نه گهر رازی بيت نهوا ناهيلين يهك ههنگاو چيبه به پي برۆيت.. به نۆره ده تگرين به كۆلهوه يان دار تهرميكت له به لالوك و

سمرینیکت له رهشهره یحانه بۆ ده‌به‌ستین له نمو رهشهره یحانه‌یه‌ی که خۆت به جوانی هه‌رده‌م چه‌پکیتکت لێده‌کرده‌ توتی پۆشینه‌که‌تدا، وه‌ک که‌ژاوه‌ ده‌تخه‌ینه‌ سهرشان و هه‌تا نه‌وی راناوه‌ستین.

ئاخر ئهم دوو کوپه‌ی خۆشه‌ویستی خودان و (شه‌هید)ن.. نه‌وان ئیتسته‌ داوای هه‌ر چی له‌ خودا بکه‌ن بۆیان فه‌راهم ده‌کات.. ئهم دوو شه‌هیده‌ مافی نه‌ویان هه‌یه‌ بۆ گواسته‌نه‌وی دایکیان داوای بووراقینگی لێبکه‌ن، بووراقینک له‌ وینه‌ی نمو دولتوله‌ی سهر ده‌رگای سنوقه‌ دارینه‌که‌ی نه‌وساو دایکه‌م.. نمو سنوقه‌ی هه‌ر که‌ ده‌می ده‌کرده‌وه‌ نیشتمان‌ه‌که‌ی پرده‌کرد له‌ بۆنی سه‌ل و میخه‌ک و رازیانه‌.. به‌لێ دولتولیک وه‌ک نه‌سه‌به‌که‌ی ئیمامی عه‌لی، یان نه‌سه‌پی له‌ شێوه‌ی نه‌سه‌به‌ بۆره‌ی کوژێرئوغلێ. ئاخ‌ری دایکیان پێرازی نا‌ک‌رت.. نمو پێیانده‌لێت: توخوا کوپه‌ شیرینه‌کام لێم‌گه‌رێن، به‌ خودا ده‌زانم له‌ نمو ری‌گاو‌بانه‌دا ده‌م‌رم و ده‌به‌ خه‌فه‌تیش بۆ ئیوه‌. که‌لار له‌ کوێ و هه‌ولێر له‌ کوێ! ری‌گاکه‌ دووره‌ دور! لێم‌گه‌رێن با به‌ئهم ده‌ردی خۆمه‌وه‌ بتلێمه‌وه‌ تا ده‌م‌رم.

دایکه‌م سیاسی نه‌بوو، به‌لام ئهم قسانه‌شی کردبوو، شه‌وان پێیده‌لێن: م‌دام له‌گه‌لماندا نایه‌یت ده‌پێمان بلێ هه‌زت له‌ چیه‌؟ ئا ده‌زانین هه‌زت له‌ خواردنی میوه‌یه، هه‌ر ئیتسته‌ یه‌ک سینی میوه‌ی ره‌نگاو‌ره‌نگت بۆ ده‌هێنن.. دایکه‌م له‌ خه‌ونه‌که‌یدا ده‌روانیت یه‌ک سینی میوه‌ی له‌ پێشدا دانراوه‌.

(سوعاد)ی خوشکه‌م به‌ دیار دایکه‌مه‌وه‌ بوو، که‌ خه‌و‌بردبوویه‌وه‌.. نمو وتی: دایکه‌م وه‌کو نه‌وه‌ی شت بخوات ده‌می ده‌جو‌لاند، که‌ له‌ خه‌وه‌له‌سا پێیوتم: دوو‌ک‌ه‌س هاتنه‌ لام و یه‌ک سینی میوه‌ی جو‌راو‌جو‌ریان نایه‌ به‌رده‌ستم و خه‌ریک بووم ده‌م‌خوارد، به‌لام زاقوزیقی منداله‌کان به‌ نا‌گایان هێن‌ام.. رۆله‌گیان ئیتسته‌ هه‌ست به‌ نیوه‌ تێریه‌ک ده‌که‌م..

ئیتسته‌ ئهم نه‌خۆشه‌ دلێر له‌ ده‌رد و که‌سه‌ره‌، که‌ له‌ ئهم دونیایه‌دا به‌بێ بۆ‌ک‌رووز و بۆ‌سو، تاسه‌ر ئێسقان سووتاوه‌ و پشته‌ داوه‌ته‌ سهر دوو سه‌ریندا و گوێ له‌ قسه‌ویاسی که‌چه‌کانی ده‌گرت.. خۆیشی که‌م که‌م بۆیان ده‌دو‌یت، نمو سه‌ره‌رای ناساغیه‌که‌شی به‌ئهو ته‌مه‌نه‌ درێژه‌وه‌، که‌ قسه‌خۆش و به‌تامه‌ پر له‌ به‌راسته‌که‌انی ژن و پیاوه‌کانی نه‌وسای گوندی کانیمارانی ده‌خه‌ینه‌وه‌ یاد پێده‌که‌نیت و خه‌یل ده‌بیاته‌وه‌.. به‌ده‌م پێکه‌هه‌ینه‌وه‌ کو‌خه‌ ده‌ی‌گ‌رت، نه‌وه‌ند ده‌کو‌خیت روومه‌تی شین و مۆر هه‌ل‌ده‌گه‌ریت، به‌په‌له‌ و له‌سه‌ریه‌ک ده‌لێت: وه‌ی وه‌ی باوکه‌رۆ، که‌ره‌سه‌کو‌م به‌ری واپرا، وه‌ی وه‌ی وه‌ی..

رۆله‌کام نه‌مشه‌وه‌ که‌مێک خه‌و چووه‌ چاو‌م و باوکتان هاته‌ خه‌وم، هه‌ر نه‌توت پیاوه‌که‌ی نه‌وسا‌که‌و کانیمارانه‌، نمو پێیوتم: ناهه‌ت هه‌له‌سه‌ با به‌رۆین.. وتم: بۆ کوێ کوپه‌ لاجۆ لاجۆ، به‌خوا نایه‌م، کوپه‌کام باوکتان وازم لێناهێنی.

دونیاى نوسا و مندالتیم له مهودای بینینی چا، کهمى فراوانتر و گهورهتر بوو. دونیايهک بوو پر له ترس و دلخپاوه و مهرگ. بیستنی بهردهوامی وشى (مهرگ) یا (مردن) بۆ مندالتیکى ساوا، ترسناک و تۆقتنهره، بهلام بۆ مروڤتیکى کامل و نیماندار لهوانیه فرندهیهکى ئیسک سووک بیت و به دووبالتى دلنیايهوه بیباتهوه لای خودای خوڤى. بۆ نهو بههسته پر له ناز و نیعمهته، که ههردهم دؤعا دهکات خودا بیکات به قسمهت و نسیبى. له وهخت و ناوهختدا ههردهم گویم لیدهبوو، دهیانگوت: مروڤى نیماندار دایم خوای لهبیره، نهوهى له خودا غافلله بیتشک کافرد، کهسى لهخواترس ههردهم مردنى له بیره، مردنى پاک و چاک، نهگهر خودا بیکاته نسیبى بهنهى خوڤى، گهورهترین نیعمهته.

له یهکهمین شهرى قاتهکهى کفریدا، له سالتى (حههرس قهومی)یهکه، باوکم وهکو بهرگرى میلی بهشداری تیاکرد، که ههوالى شهیدبوونیمان پینگهشت، له ترسى سوپا و حهرس قومیدا ناواییمان چۆل کرد و پهنامان برده بهر نهو ههردهوههلهته. نیمه له (کهلتۆزهکهى بارام)دا به نیگهرانییهوه رۆژمان دهگوزهراند. (سههرکهوت)ى کۆرپه نهخۆش کهوت. دایکم گویرهکهیهکى کرده مهولوودى پتغهمبهر و بهدهم گریانوه نییهتى کرد و وتى: خودای گشت عالم نهو گویرهکه سووره مهولوودى پتغهمبهر بى نهم پیاوه بهسهلامهتى بیتتهوه ناو مندالهکان و نهم کۆرپهیهشم چاک بیتتهوه، پتغهمبهرى خودا نهم مهولووده لیتقهبولۆ بکهیت..

رۆژانه لهبن نهو کهلتۆزهدا بهدهم لاناک راژهنهتنى کۆرپهکهیهوه، لۆرهلتۆرى دهکرد و دهگریا، به دهنگیتیکى پر له سۆز و خرۆشهوه دهیگوت:

دهترسم بزم قهورهکهم غاربى	قهورکهن له دهستم گهلى بېزاربى
دهترسم بزم له بۆرهبانى	قهل و دال بمخوا کهس پتیمهزانى
دهترسم بزم ههر وهه دهردهوه	سهه بنیتم وهلاى سهنگى سهردهوه

که له گریان و لۆرهلتۆزهکهى دهبووهوه، بهدهم ههلتکیشانى ههناسهیهکى قسوولتى سووتیتنهرهوه دهیگوت: وهخ وهخ وهخ، رۆله گیان وهخخ.. خوا دهخيلتوم خوا ههواره..

له گهلّ وه خ وه خه كهيدا من سهري دونيام ليده هاته وه يهك و خهريكبوو زاره تهرهك بيم.
جهستم گهرم داده هات وامههست ده كرد، ههر نيسته گهرم تيده چييت، ههر وه كو نه وه ي تو
دهستت كرد بيت به ده ممد و چنگت له دلّم بهند كرد بي ناوا دلّم ده گوشرا، مني مندان له
ترسا جي نه بوو خومي تيا بگرم..

چهند روژيك به سهه شهري قاته كه ي كفيدها تيپهري و كه سيك نه بوو سو راخيكي باوكم
بكات، هه موومان له فهزايه كي ترس و چاوهر وانيدا ده ژيابين، تا عه سرانيكي درهنگ باوكم
له ناكاو دا پيدا بوو، خوي كرده نار كه لوزه كه دا، نه وساكه خو شي و شادي كه وته نار
مالمانه وه، به لام پاش دوو روژ (سهه كه وت) ي كوريه له كوشي دايكمدا وه كو كه نارييه كي
نه خوش، دو سي جار ده مي دا به يه كدا و مرد..

***

لهسەردەمى مىندالىمدا دايىكم زۆر جار باسى دووره ولاتى و مردنى پاك و چاكى لىناو قەوم و خوشدا بۆ دەكردين. ئاخىر ئەو تەنھا دىكەى بە ولاتى خۆى دەزانى، مەبەست لە (قەوم) كەشى تەنھا برا و كەسوكارەكەى بوو. ھەر بۆيە ئىستە لىرە لە (ھەولير) دەلئت: كوپرە كام زەوى لەھەر كۆى بى ھەر زەوى خودايە، بەلام گۆر غەربىش ناخۆشە، توخوا ئەگەر مردم مەنەوہ بۆ (كەلار) و لەوى لەلای كوپرە كام بە خاكم بىسپىرن.

دايىكم بەر لەنەم نەخۆشكەوتنەى جار ناجارىك لە جىدا دەكەوت و كە دەچوومە سەردانى دەمدواند، چونكە دەمزانى زۆر جار ھۆى ناساغىيەكەى دەروونى و ئەنجامى تەنبايى و خەفەتخواردنە، ناھەقىشى نەبوو. ئاخىر جگە لە دوو كوپرى شەھىدى، شەپرى ناوخۆش كىردبوى بە دوو لەتەوہ، لەتىكى لىرە و ئەو لەتەكەى ترى لە گەرميان بەجىھىشتىبوو. لىرەش ھاورى و ھاردەمى نەبوو قسەى دللى خۆى بۆ بىكات و بە كۆل داخى دللى خۆى بۆ ھەلپىزى، بۆيە ناخى پەنگى دەخواردەوہ و لە جىدا دەمىست.

ئەو رۆژە چوومە سەردانى، لەبەر دەرگای ھەوشەدا بارى تەندروستىم لە ئىدرىسى بىرام پىرسى. ئەو وتى: خراپە و لە من پىر و توورپە!

كە چوومە ژوورەوہ، روانىم وەكو پىشەى ھەمىشەى جىگاگەى رووہ دەرگای ھەوشەكە بۆ راخراپو، تا چاوى لە دەرەوہ بى، ئەو لەسەرلا راكشاپو، ھەردوو ئەژنۆى نابو و بە سىنگىيەوہ. چووم بە تەنىشتەوہ دانىشتىم و وردە وردە بىستىم بىدوئىم. من زۆرم ھەولدا بىھىنمە گۆ، بەلام بىفایدەبوو، دەستىم گرت لەپىم خستە ناو لەمەوہ و وتم: داىە چۆنى؟ كۆيت دىشى داىە؟ دە قسە بكە بزانم چىتە؟

ئەو جوولەى لەخۆ بىرپو، ورتەى نەدەكرد.

وتم: دە دەى داىە.. بلى بزانم كۆيت ژاندەكا.. ھا دە قسەيكە بكە.. من لە پەسا پىرسىارم لىدەكرد، بەلام ئەو تەنانەت تەماشاشى نەدەكردم. دەمزانى لە پزىشك و نەخۆشخانە زۆر دەترسى، ھەر لەنەم رىگايەشەوہ دەتوانم بىجولتىم و بىھىنمە قسە. بۆيە وتم: دە باشە ماداموايە با بىبەم بۆ لای دكتور، يا بىبەم بۆ خەستەخانە و لەوى بىتخەوتىم..

هەر که گوئی له دکتۆر و خهسته خانه بوو یه کسه ر جوولایه وه و هاته گۆ. به تووڕه بیه وه وتی: نه.. نه دختۆری چی نایه م.. نایه م، لیمگه ری با برم.. با برم.

وتم: دایه گیان یا خوا نه مریت، بۆ بریت؟ به خوا هەر پر چنگینکت بهینێ دهغه مه ناو قه فسێکه وه و وهك بولبول به خێوت ده کهین، دهی که وایه پری قسم بۆ بکه.

- قسه ی چی بکه م؟ نازا تم چی بیژم، هیچم له بیر نییه.. ناخر کوڕم ده مم گه نی خو خیره وه مه نیک نییه بیته لامه وه و ده مه ته قییه کم بۆ بکا و دوو قسه ی بۆ بکه م. کوڕم من ناخر شه رم ناخر شه ر، خوا خراوی بۆم کرد وه.. نه ی نه ته بیستوه یه کی وه یه کی یه ژێ خوا خراوت بۆ بکا.. تۆ بیژ ده دایه خوا به کوژی به شکو له کوژ ئیوه ش بیه وه..

+ نه.. نه یا خوا نه مریت بۆ له کوژ ئیعه بیته وه، خانه خواسته هیچ بووه؟ شتیک رووی داوه؟ کهس بیتا قه تی کردووی؟

دایکم که میك ده م ده نوو قینیت و به دوو چاوی پر له حه سه ر ته وه به ره ولای ئیدریس نیگا ده کات. من ده زاتم دیه ویت شتیک ده رباره ی خو ی بلیت و داخی دلێ به ئیدریس هه لپریژی، به لام جاری بواری ناده م و ده که وه قسه. بیر وه رییه کانی خۆم و کانیمارانێ بۆ ده گێر مه وه، نه و گوێ ده گریت، به لام هیچ نالیت، بۆیه دیمه سه ر باسی نه و که سایه تییا نه ی که نه و ریز و خۆشه و یستی زۆری هه یه بۆیان. سه ره تا یه ک دوو قسه ی خو شی (مامه حه مه عه زیز) ی بۆ ده گێر مه وه و ده لیم: نه وه تۆ (خوا که ره می گوله ر ه ش) ت له بیر؟ نه و پیا وه ی که مالتی باری کرد بۆ کفری و ژبه ژنی له گه ل (مامۆستا و نیما می) مزگه وتی شاره که ماندا کرد؟ ئیتر له مزگه وتدا به شانازی وه نزیک مامۆستا داده نیشت.. پیاوێکی زۆر سوکه له و نه سه ر یکی تۆخ بوو.. (دایکم هیچ نالیت)..

من له سه ر گێرانه وه ی قسه که م به ر ده وام ده بم و ده لیم: عه سرانیک مامم هاته مزگه وت بۆ ده سنو یژگرتن، کلشه کانی داگه ند و جوتی قاپقای کرد پتیه، به لام به کۆله بوون و به پتیه وه نه چوون، بۆیه دایکه ندن و جوتی تری له پی کرد، به لام نه وانیش هەر گچکه بوون، دیسان جوتی تری له پی کرده وه، که چی نه وانی تریش هەر به پی نه کردن، به لام به ناچاری نوکی پی لینگیر کرد و له به ر خو یه وه وتی: به خوا نه م قاپقایانه بۆ پی من نه کراوه، به لام حه ق لا نیلاه نیله لا..

ئێ کی پر کیشی نه وه ی ده کرد قسه له قسه ی نه و پیا وه وریا و به هه یبه ته دا بکات؟ چه ند که میك له مه جلیسی سه ره سه کو ی مزگه وته که لایان کرده وه، به لام هیجیان نه وت که چی (خوا

کهره می گوله رەش)، که هەرگیز کەس بەنەو ناوێوە بانگی نەدەکرد هاتە وەلام و وتی: جا قاپقاپەکان بە پیت ناکەن بچۆرە لای دارتاش کەمێ نەو پێ ناوژەنگی دارانەت بتاشە!!

مامم بە دەم رویشتنەو بەرەولای حەوزی ناوێوە کە هەنگاوی هەڵدەهێنا و قۆلێشی هەڵدەمالی، کە نەو قسەییە بیست لایەکی کردەو و تەماشایەکی مامۆستای مژگەوتی کرد؟

نینجا بە تەوسەو لێ کابرای روانی و وتی: بەخوا نیتێ چ بێژم، خواکەرەمی گولە.. چەرموو.. (خەڵکە کە دایانە قاقای پێکەنین).

دایکەم زەرەدە خەنەییەکی کرد و هیچی نەوت، بۆیە من بەردەوام بووم..

دایە روژێک چوو مە لای شیخ حەسەن، لێ کەلار، بۆ کلاش کڕین، ئەم قسەم بۆ گێرایەو، نوێش باسی قسەییەکی (مامم) ی کرد وتی: روژێ مامە حەمە عەزیز لێ دۆلی قەرەداخ بوو بە میوانی مالی باوکم. نەو کەریکی دێزە دابوو بەر و دەبیست مامەلە و سەودایەکی پێوە بکات. کابرایەکی خەلکی ناوایی کەوتە سەوداوە لێ گەلێدا تا کەرەکی لێبکڕیت، لێ سەودا و مامەلەدا (مامە حەمە عەزیز) بە نیازی رەواجدانی هاتە شان و بالی کەرە دێزەدا وتی: بێرا نەگەر تۆ بزانی ئەم کەرە می من لێ چ رەگەزێکە، ئەوا سێ و دووی لێناکەیت و لێ دەستی خۆتێ نادەیت، ئەم کەرە می کوری کەرە مچاری فلانە کەسە و باپیری کەریکی بە ناوبانگی ماله جووتیارێکی عەشیرەتی داوودە، پشتاوشت دەچیتەو سەر نەو کەرە کە خاوەنەکی هەر بۆ جوانی و دەنگخۆشی زەرینە بەسۆزەکی لێبەر مالدە دەبەستەو و جووی رووتی بە نالیک دەکرە بەر، زەرینە کە زەرینە نەبوو هەر وەکو کەو دەیقاسپان، ئەم کەرە دەنگخۆشانەش بە رەچەلە کە دەچنەو سەر کەرە کە حەزەرەتی عوزیر پێغەمبەر، ئەم کەرە می من کەر نییە و..

شیخ حەسەن وتی: باوکم لێناکاودا هاتە دەنگ و بە خەڵکە کە وتی: کورپنە بەسە بەسە بێرینەو، بە نەو خواوە قەسەم نەگەر زۆری لەسەری بڕۆن حەمە عەزیز کەرە دێزە دەکاتە نەوێ باوەگەورە می..

دایکەم نەگەر چی زۆر کەیفی بە گوێگرتن و خستەو بیری نەو جۆرە باسانە دەهات، بەلام هەر لەبەزەییەکی سارد بەولێوە پەرچە کرداریکی نەواند..

نینجا وتم: نەو تۆ (هەسەنۆکە) و (مێمکە خەجی هاوسەر) یت لەبیر نییە؟ ئەو (مامە حەمید) و (مێمکە شەمە) ی خێزانی؟ ئەو (رەحیمە مەلکە و ژنە کە) ی؟ نەو دایە ژنە کە ی رەحیمە مەلکە ناوی چی بوو؟ (نەو دەلێت: نازانم)، من لێ ناراستە کردنی پرسیار بەردەوام دەم

و ده‌لټم: نه‌ی دایه‌ نه‌و ساله‌شت هر له‌بیر نییه، که سه‌یده‌کانی کاکول به‌ به‌ره‌و
 حوشره‌که‌پانه‌وه‌ هاتنه‌ ناوایی و تۆ ده‌تگوت حوشره‌ مهربی پیغه‌مېره‌ و سه‌یدیش نه‌ولادی
 نه‌ون، بۆیه‌ ده‌بیت حورمه‌تیاڼ لښگریټ؟! نه‌ی تۆ نه‌وشت هر له‌بیر نییه‌؟
 باسکردنی نه‌و هه‌مو حیکایه‌تانه‌ وه‌ک جاران که‌ بۆم ده‌گپړانه‌وه‌ نایانېزوینې، ته‌نانه‌ت
 شه‌وه‌ شمېره‌کانی هه‌سه‌نۆکه‌ و ژنه‌که‌ی، که‌ به‌ ده‌نگی به‌رز ده‌یانکرد، قسه‌خۆش و
 نوکته‌نامه‌یه‌کانی مامه‌ هه‌میدیش نایانېنټه‌ پټکه‌نڼ و نالټ و هی وه‌ی عومرت دريژ بڼی
 کوږم چیت وه‌بیر هی‌نامه‌وه‌.. نه‌و له‌ناو گۆمی بیده‌نگیدا نوډم بووه‌، چونکه‌ نه‌وه‌ی نه‌و
 مه‌به‌ستیه‌تی باسی بکات من هیشتا خۆم نه‌داوه‌ له‌قه‌ره‌ی، بۆیه‌ ناچار ده‌م بلټم دایه‌ خۆ
 (نده‌) عاجزی نه‌کردوویت؟

نیتر نه‌و به‌ناو هی‌نانی نیدریسی برام هه‌لټکی بۆ هه‌لکه‌وت و له‌ ده‌ستی نه‌دا، بۆیه‌ گورج
 خۆی بۆ لای دیواره‌که‌ هه‌لکټشا قاچه‌کانی راکټشا و که‌وته‌ قسه‌کردن و وتی:
 - کوږم نه‌م برای تۆ که‌ره‌.. که‌ره‌..
 قسه‌که‌ی پی‌ده‌برم و ده‌لټم:

+ نیټی من ده‌زانم نه‌م نه‌حمقه‌ دل‌ی شکاندوویت. ده‌ مادام وایلیه‌ت به‌ر له‌وه‌ی قسه‌که‌م
 بۆ بگریټه‌وه‌ هر نیسته‌ په‌لی ده‌به‌ستمه‌وه‌ و له‌به‌رده‌مندا وه‌کو هه‌سیر بۆتی راده‌خه‌م تۆش به‌
 گۆچانه‌که‌ت چاک بی‌ره‌ ویزه‌یدا، به‌وخوا نه‌و رۆژه‌ هات بۆ مالمان و بری قسه‌ی به‌رز و نرمی
 کرد، منیش تووږه‌ بووم و په‌لامارمدا، به‌لام نه‌و ترسنۆکه‌ وه‌کو سوټسکه‌ له‌ ده‌رگاکه‌وه‌ فرته‌ی
 کرد و هه‌لټات، نه‌گینا فه‌لاقه‌یه‌کی خاسم ده‌کرد.
 نه‌و به‌گومانه‌وه‌ له‌ من و له‌ نیدریسیش ده‌روانی، وه‌کو نه‌وه‌ی باوه‌ر نه‌کات یاڼ بل‌ی چۆنت
 له‌ دل‌ هات په‌لاماری نه‌و تاقه‌ برایه‌ت داوه‌..

نیتر رټی بۆ خۆش ده‌که‌م، ده‌که‌وټه‌ گلله‌یی و بڼاشت و ده‌لټت:

- نه‌م کوږه‌ی من که‌ره‌، بټنه‌قله‌.. نه‌مه‌ که‌ مق ده‌کات رټک یه‌ژی ره‌مه‌تی (فه‌جه‌)ی
 باوکیه‌تی.. (نټمه‌ پی‌ده‌که‌نڼ و نه‌ویش پی‌ده‌که‌نی).. کوږه‌که‌م که‌رټیه‌که‌ی هر له‌وه‌دا نییه‌،
 نه‌وه‌نده‌ بټنه‌قله‌ دوټکه‌ یه‌ژی وه‌للا له‌نه‌و ریڼگا دوور و دريژه‌وه‌ له‌ نه‌و پی‌چاوپټچی چیا‌ی
 هه‌بیه‌ت سولتانه‌وه‌ ده‌ته‌مه‌وه‌ بۆ که‌لار، منیش یه‌ژم رۆله‌ گیان که‌لکی نه‌و ریڼاویانه‌ دوور و
 دريژه‌م پی‌وه‌ نه‌ماوه‌ خۆ تۆ نه‌زانیت دل‌م زه‌عیف بووه‌ نه‌مرم، که‌چی یه‌ژیت نینجا با بمریت، که‌
 مردیت جه‌نازه‌که‌ت به‌ نیسراحت ده‌به‌مه‌وه‌، نه‌م کوږه‌ بټنه‌قله‌م وانه‌زانیت له‌ مردن نه‌ترسم،

به خوا کورم له مردن ناترسم، به لّام نه گهر مردنیکې پاک و چاک نه کمم نهوا بؤ نښه ده بېته
 عديبه، ناخر دوايې خه لکيې جينتان پښه دات و (نه غله تشق) تان ده کمن.. خو هه زده کمم
 بمباته وه بؤ نهو گهرميانه و لهوئ له ناو قه ومه که دا بېرم، به لّام کورم نښه خو تان ده زانن نه مه
 حاله کمه، توخوا نه گهر همر ده بمباته وه با سه ياره يه کم بؤ بگريّت و له ريڼگاي کهرکوکه وه
 بمنځريته وه، نه م ريڼگايه نزیکه و پښچاوپيچي تيا دا نښه.

نهو روژه همرچي له دلدا بوو هه لږشت، نيمه ش به لينمان دايه، که به زووترين کات له
 ريڼگاي کهرکوکه وه رهوانه ي لاي که سوکاره کاني گهرمياني بکهينه وه.

که گهرامده مال له سر داواي خوئ، (نامينه) ي خوشکم ناره لاي. نهو شه وه تا
 درهنگانيک سر دهنين به يه که وه، به دهم راز و نياز وه خويان لينده که وي، به لّام که روژ ده بېته وه
 ته ندروستي ته واو ده شتوئيت، بويه نامينه ده يه پښتته وه بؤ لاي خوئ.

که بېستم زور هيلاکه، به په له خوّم گهيانده لاي، به دهم ده رگا که وه راوه ستام و ليمرواني،
 بينيم رهنگ و بؤي مردوي لينښتو وه. هه ناسه ي ته واو سواره و به ناستم قسه ي بؤ
 ده کريت، چووم له لاي راستيه وه دانېشتم و ده ستيم خسته ناو دهستم، هه تا گياني سپارد و
 به دهم نازاريکي سه خته وه همر هاواري ده کردمسي، به لّام من له خو خوار دنه وه و ددان
 به خوذا گرتن شتيکي ترم له دهس نه هات بېکمم.. (نامينه) ي چوند جار کوست که وتوو و به
 جهرگ لاي راستيه وه دانېشتبوو، شا به تمان و ناوي خوداي ده دا به گوئيدا.

له گهل دوا هه ناسه ي نهو نافرته جهرگرژاوه دا، نامينه دايه پر مه ي گريان، منيش وتم:
 خوشکه دايکمان.. ته واو..

مروڻيڪ له مهمله كه تي گورگه كاندا

نازارچه شتن جوڙي ههيه، برسيتي، تينوويه تي، روت و قوت و بيدالده و پهنابي.. هتد، گشت نه مانه نازاربه خشن، به لام نهو نازاره ي هتا مردن به كوتله وهيه و ليتجيانا بيته وه، له ده سداني نازيزانه.. نازارچه شتن نه وهيه كوپيكت هه بيت و له ده ستي بدهيت، نانمه تاقه كه سهر يكه له دونيادا، تهنانت گهر يه كيڪ له توخي بنه ماله كهت بزربوو، نهوا ده گهل خويدا به رهو كاولكاري راتده كيشت و نه ندامينك له جهسته و له زهينت بؤگهن ده بيت.

"نيكوس كازانتزاكيس"

نەو رۆژانە نیشانەى سەرئەكەوتنى دانوستاندن بەدەر كەوتىبوو، لەناو شاردا دەزگا سەرکوتكەرەكانى رۆژىم چاودىرىي زياتر و گوشارى زۆرتىرى خستبوو سەر خەلك، نەودەمە من لەدىيى (كەواچەرموو)ى نزىكە شار، بە نىگەرانييەو كاتم دەگوزەراند. بۆ خۆپارستن لەهەر نەگەرئىكى كوتوپ و چاودەرواننەكراو بپيارمدا منداڵەكاتم بۆ شوئىنىكى دوورەدەست و ئەمىن بگوازمەو، بۆ ئەو مەبەستە، داوام لەخزمىكى خۆم كرد بەئەو نەركە هەلبەست و ئەو خەمەم لە كۆل بكاتەو، بەلام نەمزانى هۆى نەهاتنى چى بوو!!

شەوئىك لەو شەوانەى كە ئاوايى وەك زمانزانئىك بۆنى ترسى كرديت، بە ورياييەو، لەناو تاريكىدا راکشايو، بەچاوى نووقاو و دلى ورياو رۆژى دەكردهو، نەو شەو درەنگوخت گويتم لە چپە و ورتەورت و ترپەى پى بوو، كۆمەلە كەسيك بەپشت مالى خانەخويكەمدا گوزەريان دەكرد، ئەو خەلكە كەسانئىك بىورن لەخويان دەترسان بۆيە لەمال دەردەچوون و روويان دەكرده هەردەوھەلەتەكەى دوور ئاوايى. من لەئەو باوەرەدا نەبووم بەو شەو، كە كورد دەلئت: قەلاى ميترانە.. رۆژىم گيتچەل بە خەلكى لادىكان بكات. سەرەراى ئەو شەو خۆم گورج كردهو، بەلام لەمال دەرنەچووم، كە رۆژ بووئەو دەرکەوت هيج مەترسييەك لە ئارادا نىيە، بەلام هەر وريا و گوئىقولاخ بووم.

نيوەرۆ خۆم بەستبوو، لەژوورەو دانىشتبووم، لەناكاودا دەنگەدەنگ و هاتوهاوارى خيترانى خانە خوئ، دەزوولەى بىرى پچريم و رايچەلەكاندم، هەتا من هەلسامە سەر پى ئەو بە پەشۆكاوييەو بەردەرگاگەى لينگرم و وتى: براكەمىت عەسكەرىي گەييە ناو ئاوايى، گورج بە فرىاي خۆت بكەو! لەوكاتەدا هەستم بەكارەساتئىك كرد بەرپۆيە و بەرەورووى من ديت.. ناخ نەگەر وابى سەرباز رۆابيتە ناو ئاوايى، ئىستە دەورووبەرى گوندیش گيراو و كاتئىك زانى دەس دەكەن بە پشكىنىيى مال بە مال.. ئەى چار چيە؟

بەرەنگاربوونەو سويابەكى گەورە، بە دەمانچەيەكى چوارەخۆر و نارنجكئىكى دەستىيەو، خۆكوشتنئىكى حەقييە.. ئەى نەغامى خۆبەدەستەو دان چۆن دەبيت و بە

کوټم ده گه یه نې؟ ههروه کو بروسکه، به دهم راگردنه وه بهره و ده رگای هموشه گه وړه که نه و
 پرسپارانه م به میښکدا هات، له ویندا برپارمدا خوم بکه مه بچووکترین که لټن و
 که له بهر دا، که له نه و نابلو قه یه دا به دیی ده کم، ده ره نجامیش یا ده بم به دهم گوللای
 ده سړیږه وه یا رزگارم ده بیت، له هه ردوو حاله تدا ده ربازبوونیکي شکومه ندانه یه، که
 گه شتم بهر ده رگای هموشه، روانیم بریک نافره تی شپزه ی لیکه له که بووه، تیمخوپرین
 و به په له درغیپدان، له ده رگا که سرم کیشایه ده ووه و بهره و ده شتایه که ی نیوان
 ماله کانی ناوایی و شاری که لار هه لوه سته یه کم کرد و به بی خوخه ریک کردن به ده سته
 چه پدا بؤ لای دؤل و که ندره که پرتاو رامکرد، له نه و بهری که ندره که تا ده گه یته
 به رزاییه که ی به رانبر و ناودیو ده بیت، ماوه یی سیسه د مه تریک ده بوو، به دهم
 راگردنه وه، به لای ده ستي راستدا ناوړیکي به په له م دایه وه، روانیم زړیپوښیک بهره و
 به رزاییه که ی نه ولتر مل ده نیت، له ویندا نه ودم به میښکدا هات، که هه لنه یه م و
 به شینه یی به ره وپیش برؤم، چونکه زانیم نه و چه کدارانه که به سر زړیپوښه که وه
 که له که بیوون، نه گهر لیمبکه ونه گومانه وه و بزائن هه لندیم، نه و ده سړیږم لیده که ن و
 پیوه ده بم، بویه خوم هیور کرده وه، هه به دهم ریوه قایشه کم له پشت کرده وه و نالاندم
 به ده مانچه و نارنجوکه که وه و وه ک پریاسکه گرم به ده ستي چه پمه وه، له نه و کاته زور
 ناسکه دا نه و ی زیاتر فریام که وت، رانه مه ریکي بیثوان بوو، رینچکه ی گرتبوو بهره و
 ناوایی ده گه رایه وه، له کاتی ته نگانه دا بؤ رزگار بوون له نه و مه ترسییه ی که بهره و رووت
 ده بیتنه وه، له وانه یه چند ری و شوینیک بروسکه ناسا به میښکدا بیت، به لام به
 زووترین کات، باشترین و نزیکترین ریگا بؤ ده ربازبوون زه نیت دا گیر ده کات و
 ده یگریته بهر، بویه به که مترین بیر گردنه وه، زانیم نه م ریکه و ته هلیکه و نابیت
 له ده ستي به دهم، کی پیگیوتم؟ چون گه یستم به نه و قه ناعه ته، که ناسانترین و راستترین
 ریگا بؤ ده ربازبوونم ته نیا نه و یه خوم بکه م به شوانی نه و رانه مه ره؟ نازانم.. به لام
 وامکرد، ریک وه شوانی گه له مه ره که به تیخوپرین و ده س بهر زکردنه وه و یخه و عاغا،
 به رای رانه کم بهره و هه رده و سوور که که شکانده وه، وادیار بوو سه رنشینانی سه ر
 زړیپوښه که ش به شوانیان زانیم، یان هه هویه کی تر بوو، ده سړیږ و ته قه یان لینه کردم،
 ته نانه ت ده ستي کیشیان لپه له ته کاند م، که گه یستم ناو هه رده وه له ته که شنه بایه ک
 له دلنایی میښکی خاووفتیک کرده وه و مه ترسییه که ی چند ساتیک بهر له نه و کاته

وهك سه گى خوځېږي كلكى كړده ناو گهلېدا و لېتمدوور كهوټه وه، نه و مه ترسييه نه گهر رېكه وټ رزگاري نه كړدايم سهرى ده خواردم! له هه موو سهر و سهر سوږه ټنه رټر له وټېدا كه بېنيم، نه و كه سانه بوون، كه شو له ناوايي ده رچو بوون و هر له نه و ده شته ما بوونه!!

ده موو مه غريب گه ږامه وه بڼ مال، شو نېگه راني و دلته ږاوكه يه كى وا داېگرم، هه تا به ياني خه وم لېنه كه وټ. ناخر مانه وهى گوندن شينه هه لټا تووه كان له وده شت و دۆله، گه ياندميه نه و قه ناعه تهى كه له لايه ن كه ساني باوه پېنكراوى رڅيمه وه ناگادار كراونه ته وه له نيازي خرابى سوپا. نيتړ ده بوايه برپار بدهم و چاره سهر ټكى منډاله كانم بكه م، ده بوايه به هر شپه يه ك بېټ له گهل خؤمدا ده ريان بكه م، يان هر به و شوه خؤم به سله ټى له دى ده رچم و پاشان له ده رفته ټيكد ا بنيتړم به دووى نه واند ا، به لام (كه ريم) ي برام، كه بڼ سهر داني مالى باوكم چووبوه شار و نه و رۆژه ناردم به دوويده، ده ست و پټى به ستمه وه.

بڼ به ياني كه ريم گه شته لام و باسى ټيكه چوونى بارودوخى ناو شارى بڼ كردم. نه و دوو كه سى له گهل خؤدا هينا بوو. (نيسماعيل) به پيشه قوتابى و له رېكه خسته كاني ناو شاردا خؤى ريكه خستبوو. (عېدين) يش سهر بازي هه لټا توو بوو. به گه شستنيان له گوند ده ريانم كرد و چووين به به رزايه كه ي پشت ناوايه وه دانېشتين. من باسى رۆزى پېشو و هاتنى سوپا و چؤنيتى ده ربا زبونى خؤم بڼ گيړانه وه و جه ختم كرده وه، كه ده بېټ هر نېسته و بهر له گه ږانه وهى كاروانه سهر بازيه كه ي ناحيه ي (تيله كؤ- كه لار) له رېنگا سهره كيه كه بېه رينه وه و رووبكه ينه ناوچه نازاد كراوه كه، به لام دياربوو كه ريم واى پېچاك بوو په له نه كه ين و پاش دلنيا بوونمان له گه ږانه وهى كاروانه سهر بازيه كه له مال ده رېچين.

به دوو د لېيه وه به قسم كرد. گه ږاينه وه ناو ناوايي و ناني نيوه ږومان له ماله وه خوارد. كوره توله كه ي خانه واده كه مم نارد بڼ نزيك جاده كه، بڼ چاودتړيكر دنى كاروانه سهر بازيه كه. پاش نيو كاتژمير ټك گه ږايه وه و دلنياي كردين له سله مته رېنگاوبان، نه و ټى: كاروانه كه گه ږايه وه بڼ كه لار. نيتړ نيمه ش مالتاوايمان كرد و له دى ده رچووين.

نیتوان جاده که و ناودرپه کانی نه و بهری ناوایی، چه میکی پانویژری وشک بوو. نهو بهرزاییه، که ریگاکهی نیتوان ناحیهی تیله کۆ و شاری که لاری ده بری، ده پروانییه سر ناوایی و ده شتاییه که دا، که زیاد له کیلۆمه ترێک له نێمه وه دووربوو، له جاده که په رینه وه و پیمان نایه ناو چه مه که. به ده م رۆیشتنه وه ناویم بۆ لای راست دایه وه. ههروهک له ناکاوا سوژنیکێ تیر به میشکدا بچه قینیت، بروسکه ژانیک که لله می هه ژاند و ههستم به کاره ساتیک کرد، که به نهو بهرزاییه وه خۆی لیقه لاس داوین!! وردتر روانیم، دیقه ته م دا چهند ئۆتۆمبیلێکی سه ربازیم به دی کرد به ته نیشته یه که وه راگیرابوو، بۆیه به هاوڕێکام وت: که میک پێ هه لگرن.. به گوورگه لۆقه روومان کرده که ندر و بهرزاییه که ی نه و بهر چه مه که، نازام چه ندیکێ پێچوو، جاریکێ تر ناویم دایه وه، ژماره ی ئۆتۆمبیله کان زیادیان کرد، سه ربازه کان به نه م بهر و نه و بهری جاده که وه، به سه ر بهرزاییه که دا دابهش ده بوون.. نیت ناچاربووم به ده نگیکێ بهرز تییاخویم: کو رینه راکهن.. با له م چه مه خۆمان ده رباز بکهین و ده ستمان بگاته نهو هه رده وه له ته ..

من ده مزانی که بگهینه نزیک بهرزاییه که ی بهرانه ر نیت کاروانه سه ربازاییه که به دوومان ناکه ویت و ده رباز ده بین، خۆ نه گه ر دووره گوللهش بمانییکیت مادام بهر دهستی دوژمن نه که وین هه ر ده رباز بوونه، چهند شه قاویکمان مابوو له چه مه که سه ربکه وین، دراینه بهر ده سڕیژی دۆشکه و بی. که ی. سی و شه ستیر.. رێژنه ی گولله ژیرپێ و ده وروو بهرمان و که ندرپه که ی ده بیژا. له و بیگره وه به رده دا و له ناو قرمه ژنی نهو جبه خانه سه فه ربیه ی سوپایه کی تینوو بۆ خوین، نێمه هه ر له راکردندا بووین، چونکه هیچ ریگایه کی ترمان له پێشدا نه بوو، که له چه مه که به سه رکه وتین و پیمان نایه ناوچاره گه نه که دا، نهو په رپژیه ی که وه کو ناوچه مه که خر به ردی تیا دانه بوو، راکردن خۆش و ئاسانه تر بوو.

محیدین و نیسماعیل پێشکه وتبوون. که ریم پێیوتم: کاکه راکه.. با خۆمان ده رباز بکهین..

نهو له دلێ نه ده هات به جیمبه یلێت، نه گینا پێش نه وانی تریش ده که وت. ده یزانی له وه زیاتر ناتوانم رابکه م، چونکه لاشه قورس و به ته مه نتربووم، به لام ته نگم پێه له چنێبوون. که ریم گه راییه وه سه رم و به ده م راکردنه وه ده مانچه و نارنجۆکه که ی

لیوه رگرم نینجا په لیگرم و جووت به پال به که وه رامنډه کړد، به لام من که زانیم به پتی نه ودا ناگم، بویه داوای خۆده ربازبوونم لیکرد و پتیمگوت: خۆی به منډه وه خه ریک نه کات. که ریم گوری دایه خۆی و پتشمگوت. له نه و کاته زورناسک و سامناکه دا ناوړدانه وه و لا کړدنه وه چ سووډی کی هیه؟ ناخر هر ههنگاو ټک نریکبوونه وه له قه پال و بهر زاییه که فرسه تی دهر بازبوونان نریکتر ده کاته وه و له مردن دورمان ده خاته وه.. ناله ویدا و له نه و کاته دا نازانم چی وایلینکړد تا ده ست بۆ باخه لم بهرم و نه و نامه یاساغانه ی که بۆیان نار دبووم، به دهم را کړدنه وه کوت کوت بکه م و بیده م به دهم باوه، هره وه وینه ی شه هیدیکیشم له باخه لډابوو، توورم دایه ناو چا و په ریژه که.

محیدین و نیسماعیل ته نگیان به گرد و بهر زاییه که هه لچنیبوو، که ریمیش له دهر بازبووندا بوو من دابوومه پاش و دواکه وتبووم. کاتیکم زانیسی چهنده دسرپیژیکی نریک به سهر سهرمدا قرمه ی هات، بویه ناچار بووم لایکه مه دواوه، نه ی خودایه چیم بینسی؟! روانیم جیبی کی سهر بازبی له که ندره که وه سهرکه وتووه و سهر بازبی پشت بی. که ی. س- یه که یه ته قم لیده کا، نیتر له ویدا بوم دهرکه وت دهر بازبوونم مه حاله، بویه به دهنگی بهرز خوړمه که ریم (نیتر نازانم گوئی لیم بو یا نه) تا خۆی دهر باز بکات، له وه ش تیگه ی شتم که نه وړو، روژی لیتقه ومانه.. بویه له هه ولدانی خۆده ربازکردن به ولاره هیچی ترم له پیتشدا نه بوو. چهنده جار ټک گویم له دهنگی گورگه بۆره که ی سهر جیبه که بوو تیتیده خوړیم و دیوت: کوره ه ی سه گباب راوهسته.. به لام من هیچ گویم به نه و فرمانه نابه جیبه نه دا. دیار بوو نه ویش چاک له نه و راستیبه حالی ببوو، بویه دهر پیژیکی خهستی به نیو قاچوقول و دهر و بهرمدا کړد، من هر بهره وپیش له را کړدندا بووم و ملم دنا. چاویشم له که ریم بوو که تنگی به بهر زاییه که هه لچنیبوو، کاتیکم زانی وه که له کتوییبه ک کوت و پر پیتکریت، له تریکی دا، ده مانچه نستيله که ی دهستی له بهر تیشکی خۆره که دا شوقی نه دایه وه، وه کو سوجه بۆ خاک ببات، له پی راستی نایه زه وی، نینجا له پی چپ و نیتر ته و او نووشتایه وه..

که نه و دیمه نم بینسی، پر به گهرووم هاوارم کړد و به هه موو هیز و توانام گوړم دایه خۆم تا پیدا را بگم.. به بینه وه ی سوود و نامانجی نه م هه ولتم بزائم، دهر پیژیکی تر هه ردو ولاقی هینا به یه کدا و بهزه ویدا که وتم، هیزم دایه بهر خۆم تاهه لېسم، به لام جیبه سهر بازیه که سووړی کی باز نه یی به دهر ورمدا خوارد و وهک واشیه کی برسی، که چا بۆ

بیهیزترین بالنده ده گیتیت، سربازه که به نهو شیوه نیشته سهرسهرمهوه، نهو لینه گهرا
 هه لسم، به ده ستینکی هه ولیده دا ده مم بچه قینیتته ناو خۆله که و به نهو دهسته که ی تری،
 نیو قه د پشتوینه که ی له پشتم کرده و و نه یه ره ژایه سهرنیوه که ی تری، یان زانی بو
 به ستنه وه ی ده ستم نهو نیو پشتوینه به سه .. زۆر کارامه بوو له شه ته کدانی مه چه کدا،
 بویه گورج کاره که ی خۆی به نه نجام گه یاند، تا نهو کاته ی ناگام له خۆبوو به
 پۆستاله که ی دووسی شه قی سره واند له لچه ناکه و په راسوومدا، من چاوم له که ریم
 که لانه کرد، سهربازی که شه ش ههوت مه تریک دووری راوه ستا بوو ته قه یه کی لیکرد،
 پاش نهو نهو نیتر هۆنم لای خۆ نه ما.

***

من بیهۆش بووم... بەلام دلم لەسەر نیوه بەخەبەر بوو. لە ناو ئەو ھەردەوھەلەتەى نزیک بنارى کەژى (سەگرمە، یا کەژى زەردە) دام، نازانم.. لەئەو رینگایەدا بۆران ھەلەدەکات و چەند تاویک شەستە باران لێمدا دەکات. نیستە باران خۆشى کردووە و تالە دەزوویەکی وشک چییە، لە بەرمدا نەماو، بەلام ھەوریکی رەش و تال رووی ناسمانی داپۆشیو و تەمومۆتیکى خەست پێدەشت و بنارەکەى تەنیوہتەو و تا دیت چروخەستەر دەبیتەو. تاریک دادی و منیش رینگام وێلا کردووە، تارمایی گەللە دەعبایەک لە قوولایی تاریکییەو دیت و دەورەم دەدات، تا دیت ئابلقەکم لیتەنگەر دەبیتەو، ئەوا نیستە گەللەدەعبا تەواو نزیک بوونەتەو، قرمىان لیتخۆش کردووم و خەریکە پەلامارم نەدەن، مەرەیان دەبیستم، گویم لە قوروسکەیانە، نیستە دلم تەواو بە خەبەرە، مەرەمەرە کە وردەوردە چوارچێوہ دەگریت و دەبیتە ئەلفوبیى عەرەبى، بەلام عەرەبییەکی (جلفە) ی بیتام و لەگەڵ پێکەنین و غەلبەغەلبى قسەکەرەکاندا تیکەل دەبیت و وندەبیت.. دەنگەدەنگتیکى بیسەرۆبەر، تا ئەوکاتە من ناخواتنى وانا ساز و ھەراسانکەرم نەبیستبوو، بە ناگاھاتم، بەلام لەکویدا بووم؟

جاریکی تر مێشکم دەگوشم، نێر دلتیا دەبم کە ھەردوو چاوم توند شەتەک دراو، ھەردوو دەستیشم لەپشتەو بەستراونەتەو، بەو پێیەى کە نۆتۆمبیلەکە خێرا دەڕۆیشت و کشپەى دەھات بۆم دەرکەوت رینگاکە قیرتاو. کەمێک زیاتر بیرم گلێر کردووە، بەلام ئەوئەندە گێژوکاس بووم شتەکانم تەواو بۆ ساغ نەبوونەو، دەنگتیک کە خواوەنەکەى بە تەنیشتمەو دانیشتبوو دەیگوت: گەرەم بەخوا من هیچ نیم، تەنیا قوتابیم و بۆ سەردانى خزم و کەسم لەشار دەرچوومە.

من خاوەن دەنگەکم ناسییەو.. نیسماعیل بوو، بێھودە شەرحى حالى خۆى بۆ کەسانیک دەکرد گوێی بیستنى ئەو جۆرە قسانەیان نەبوو. لەویدا چەن دیمەنیکى رووداوەکم وەک خەونیکى ھەلێزپکا و ھاتەو یاد، نێر حالى بووم کە ماوہیەکی زۆر بێھۆش کەوتووم و ناگام لەخۆنەماو، تازەش کار لەکار ترازاو و جگە لە ددان بەخۆداگرتن شتیکى تر نییە دادمان بدات و فریامان بکەوێت، بۆیە رانم لە رانى

نیسماعیل توند کرد و پیموت: وسسبه.. ناخر لهو کاته‌دا سهربازه‌کان له‌نه‌شنه‌ی
 سه‌رکه‌وتندا بوون و وه‌ک سه‌رخ‌شگه‌لیکی فره‌مه‌ست قاقایان لیده‌دا. من تانه‌و کاته‌ نه‌م
 خه‌یالانه‌م به‌میشکدا هات به‌ ناگابووم، نیت نه‌مزانی رینگاکه‌ چهن‌دی خایاند و که‌ی
 که‌یشتووینه‌ته مه‌نزلی نه‌خوازراو؟
 ئۆتۆمبیلکه‌ راوه‌ستاوه. یه‌کیک په‌لی گرتووم و له‌سه‌رخ‌و وه‌ک به‌چینیت به‌گویمدا
 گوتی: دابه‌زه، یالایالا دابه‌زه..

کابرا له‌ دابه‌زیندا یارمه‌تیدام و به‌سه‌ر زه‌وییه‌ چیمه‌نتۆکه‌وه، که‌ هیشتا تینی گهرمی
 هه‌تاوی ده‌رده‌دا داینام. گهرمی زه‌وییه‌که‌ زیاتر گورجی کردم‌ه‌وه. له‌نه‌و کاته‌دا
 له‌شکورسیم نه‌بیت، هه‌ستم به‌ هیچ نازاریک نه‌کرد، ورده‌ ورده‌ می‌شکم پارچه‌ پارچه‌ی
 دیمه‌نی کاله‌وه‌بووی لیتقه‌ومانه‌که‌ی کۆده‌کرده‌وه و تا ده‌هات له‌ بوم‌دا تۆخ و تۆختر
 ده‌ینواند، سات له‌دوای سات له‌شم گرانتر ده‌بوو، هه‌ستم ده‌کرد چه‌ناگه‌م قورس و قه‌به
 ده‌بیت و قوله‌قاپه‌ی چه‌پم له‌ناو گۆزه‌وییه‌که‌دا که‌میک ده‌سووتیته‌وه. نه‌ختیک پیم جولاند،
 دیاربوو گۆزه‌وییه‌که‌ لکابوو به‌ پیسته‌که‌وه، به‌لام نازاریکی نه‌وتۆی نه‌بوو. له‌
 کاتژمیریک زیاتر له‌و شۆینه‌دا هیشتیانمه‌وه. له‌نه‌و ماوه‌دا هیچ ده‌نگه‌ده‌نگ و ورته‌ورتم
 نه‌بیست.. جگه‌ له‌ ته‌په‌ی پی، که‌ جاره‌به‌جاریک ده‌هاته‌ به‌ر گویم. شۆینه‌که‌ نه‌وه‌نده‌ کپ و
 بیده‌نگ بوو، ده‌تگوت (ناشیکه‌ و ناوی که‌وتوه).

یه‌که‌م ده‌نگ و دواده‌نگ له‌و شۆینه‌دا، که‌ بیستم ده‌نگی که‌سیک بوو وتی: هه‌سته..
 هه‌ستام و سواری ئۆتۆمبیلکی کردم، هه‌ر نه‌وه‌نده‌ی جگه‌ره‌یه‌ک دابگیرسینیت و بیکیشی
 ئۆتۆمبیلکه‌ به‌ رینگادا رۆیشت و پاشان ده‌رگایه‌کی بۆ کرایه‌وه و چوه‌ ژووره‌وه، دیسان
 دایانه‌زاندم و سهربازه‌که‌ به‌ده‌ست و چاو به‌ستراوییه‌وه دامیه‌ پیش‌خۆی و پییوتم:
 مه‌ترسه‌ راست بڕۆ.. له‌ رۆیشتندا زانیم، که‌ زه‌وییه‌که‌ چال و چۆلی تیدا نییه‌، به‌
 گۆکردنی (مه‌ترسه‌) حالیی بووم که‌ سهربازه‌که‌ ده‌یویست پیمبلیت: له‌ نوچدان و که‌وتن
 نه‌ترسم.. هه‌ر سی چل هه‌نگاوێک بوو بڕیم، نه‌و سهربازه‌ که‌ دابوومییه‌ پیش‌خۆی
 رایگرتم، وتی: نه‌م به‌ندیه‌ وهرگه‌ره.. به‌ زه‌ی زنجیر و قرتی قفلی ده‌رگاکه‌، که‌ کرایه‌وه،
 تیگه‌یشتم نه‌وی ژووری به‌ندیخانه‌یه‌. دیاربوو ده‌رگاوانی زیندانه‌که‌ ده‌رگاکه‌ی لادا و په‌لی
 گرتم، هه‌تا پیم گه‌یشته‌ ناو ژووره‌که‌، من خۆم بۆ هیچ ناماده‌ نه‌کردبوو، کاتیکم زانی

که لاهم گرمه یه کی هموره تریشقه ناسای لیههستا، هر وه کو نه وهی ههردوو گلینهی چاوم هه لکۆلن و له شوینه کهیدا دوویشکۆی ناگر بچه قینن، ناوها قوولایی ههردوو چاوم گهرم داهاتن، ده تگوت نیسته نا تاوێکی تر ده ژینه بهر پێم، پاسهوانی بهردهرگای زیندانه که بوو تاخوا هیزی پیدابوو یه ک مشتی سهروانده بناگوێمدا وتی: بچۆ ژووره وه سهگی کوری سهگ..

من له ژیاغدا نه وه یه کهم جارم بوو، که زیندانی بکریتم، بهلام دهبراهه ی گرتووخانه و نازار و نهشکه نهج بهاسوخواسی زۆرم بیستبوو. پاسهوانه که ده رگاکه ی داخست و بۆ دلتیایی خۆی قوفل و زنجیره که ی چهند جارێک راوه شاند. به بۆ ته کوجم، له شوینه که ی خۆمدا راوه ستام. گۆیم هه لخت، ورته له ژووره که وه نه ده هات، پاش که مێک، پاسهوانه که له شیوه ی فه رمانیکی سه ربازی وتی: سه گه کان دهستی نهو (موخه رپیه) بکه نه وه... ده نگێکی کز، که به لای چه په وه بوو وتی: دانیشه.. له شوینه که ی خۆمدا دانیشتم نینجا دهستی هینا و په رۆکه ی سه ر چاومی کرده وه، ههردوو ده ستیشمی ناوه لاکرد و له پارچه مقه باکه ی ژیر خۆی که رتیکی بۆ درێژکردم و وتی: بیخه ره ژیرت له هیچ باشتره..

هیشتا به ته واره تی نهاته بوومه وه سه رخۆ، وه که له ناو رووداوی خه ونیکی کاره ساتاویدا بوو پێتم و تازه به ناگا هات پێتم ناوا له په لویۆ که وتبووم و به گێژ و ماتی له رووخساری به ندیه کام ده روانی. پاش تاوێک بیده نگیی، نیسماعیل و محیدینم ناسییه وه، نه وانیش به نیمچه حه په ساویی پالیا ن دا بوو به دیواره که ی به رانه رمه وه، له ویدا نهو که سه ی که به بیرمدا هاته وه ته نیا (که ریم) ی برام بوو. هه والیم لیپرسین، نه وان به جووته وتیان: برینداره..

ناوی سه رباز که م له به ندیه که ی ته نیشتم پرسیی نهو وتی: نێره زیندانی نیست خباراتی لیواکه ی (بارق)ه.. من هیچی ترم نه بوو بیلێم، یا ته نیا فریای نه وه نه ده پرسیار که وتم، ده نگێکی ناساز به زمانی عاره بی، که بۆنی رق و تۆله ی لیوه ده هات ناوی بانگ کردم و داوا ی لیکردم ههردوو چاری خۆم به سه تمه وه و ده ربه جمه ده ره وه، هه ستام و که مێک به شلوشاویی به پشتوینه که م چاوم به سه تمه وه و ده رچه ومه ده ره وه. چهند هه نگاوێک هاونیشت. نهو ههستی کرد بوو، که بهر پیتی خۆم ده بینم بۆیه رایگرتم و به دهستی خۆی توند چاوی شه ته ک دامه وه.. بیست سی هه نگاوێک به ره و پێشه وه چووم و رایگرتمه وه. به چه و ورته ی چهند عاره به زمانیکی تر که دیار بوو چاوه روانن، زانیم نه وی

شونځي مهېسته... له گهل دهنګي قرتمې کتلوندا دهرگا کرايه وه و په کينکيان په لې گرم و داوای چوونه ژووره وه لیکردم، بهو پيښه ههوايه کې فینک بهرو رووم هات، حالې بووم، نهو ژووره ژووری بهرپرسي کې گه ورهيه، پاش پینکوتانه زهويی سربازه کې تهنیستم، دلنیا بووم له راستې بزچوونه کم. دهنګيکی تووړه وتی: دانیشه... من که ميک به گومان بووم له وهی که له گهل منيه تی، بزیه به لای چهپ و راستدا که ميک وهرچه رخام و دانه نیستم، تا ده ستیک قورسايه کې خسته سر شام وتی: دانیشه..

دهنګيک که خاونه کې بهرانبهرم دانیشتبو وتی: کوره به بیتهیچ درؤ و پیچوپه نايهک، هره چیت لیده پرسم بهراستی وه لآم بدهره وه... من هیچم نهوت.

- ناوی سیانیت؟

+ سه عید هم مه فهره ج..

- پیشه ت؟

+ جووتیار..

نهو دای له قاقای پینکهنین وتی:

- ههی کورې سه گ نهم ده ست و پلهی تز و نهو جلوبه رگه هی جووتیاره؟ نه مگوت

درؤم له گهلدا مه که ههی سه گباب؟ راست قسه بکه، نه گینا نه مشه و ده تکورؤم، خه لکی کویتیت؟

+ خه لکی ناوایی (ته په سپی) م..

- خه لکی ته په سپیت چی ده کهیت له دئی (که وچه رموو)؟

+ بز سهردانی خزمه کانم هاتووم..

- که کاروانه سربازیه که تان بیني بز هه لھاتن؟

+ نهوان که نیتمه یان به دیگر د ته قه یان لیکردین.. بزیه هه لھاتین. نهی ریککه و تن نییه

بز ته قه له ریواران ده که ن؟

- گوو بخؤ سه گباب.. ریککه و تنی چی؟ بیبه ن..

(بیبه ن) هه کی کابرای بهرپرس به لای منه وه مانای زؤری ده گه یاند، به لآم به لامه وه

سه یروبو، که به راستی نه وهی چاوه پروانی بووم که متر دهرچوو. نازانم پاش فرمانی

بیبه نه که چه ندی خایاند، ههستم کرد ههواي گهرم و گرهي دهرویه ر لیمده دات.

چه ناگه نازاری زوری پینگه یشتبوو، پهراسووه کانم وهك بهیه كدا چوو بیتن ناوا ده یانزریكاند و به دهم هه ناسه دانه وه ده چوو مه وه یهك و ده منكاند. سه ربازیك به ژوور سه رمه وه راوه ستابوو، وتی: كاكه بهس نییه، نه وه (قاسم)ی ناموزات كوژرا.. (حه مید)ی برات كوژرا.. نه وه تا نه مرۆش (كه ریم)ی برات تیاچوو.. ناخر بۆ به زه بیتان به خیزانه كاتناندا نایه ته وه؟ تۆ پیمبلی، ناخر له نهم ناوچه دا هه ر نیه كوودن؟ به سه كاكه به سه !!

ئاله و كاته دا بۆم ناشكرا بوو كه كه ریم شه هید بووه. هه وائی ته رمه كه یم لیپرسی، وتی: ته رمه كه ی ته سلیم به نه خۆشخانه ی كه لار كراوه. دهنگی ته پهی پی هات. بۆیه به دهنگیكهی بهرز و تووره نامیزه وه وتی: ورته له ده مه ته وه نه یهت.. وس !!

ئاله ویدا بۆم ده ركه وت له پشت قسه سۆزاوییه كانی نهم كابرا عاره به وه، كه به سه ریی ده مناسیت، جگه له هاوسۆزیی، هیچ مه به ستیكهی نیستی خباراتی نییه، كه به نه قلی خۆی نه سیحه تم ده كات.

دهنگی كردنه وه ی ده رگاكه هات، بۆم ده ركه وت نه و شوینه نزیک ژووری بهرپر سه كه یه، كه پیشت قسه ی له دهم وه رگرتم. دیسان په لیانگرتم و چوو مه ژووره وه. هه مان دهنگ و هه مان پرسیار دووباره بوویه وه. منیش هه مان وه لامی پيشووم وهك توتوی دایه وه، وه لی نه مجاره تۆنی دهنگی كابرای پرسیاركه ر هیتن و نه رمتر بوو!! نه و پرسیی:

- كه ریم برای تۆ بوو؟

+ به لی..

- نه گه ر راستییه كانم بۆ باس نه كه یت نه مشه و وهكو كه ریم ده تكوژم و ته رمه كه ت به نه خۆشخانه ی كه لار ده سپیرم.

به لام من كه پینگوت هیچ نه یینییه کی ترم لا نییه تا بیدركینم، نه و گوتی:

- باشه نه گه ر تۆ جووتیاریت و تیکده رنیت بۆ له گه ل سه لامی فه قی عه لی- دا جهوله ده كه یت؟ نه ی سه لام كه سه رده سه ی تایبه تی تیکده رانه بۆ ده چیتته سه ر خه لگی به شه رپه فی ناوچه كه؟ بۆ نازاریان ده دات و نۆتۆمبیلیان لیزه وت ده كات؟

من ده مزانی مه به ستی نهم بهرپر سه چیه و خه لكه به شه رپه فه كه ش كیه !! بۆیه جگه له نازام زیاتر هیچم نه وت..

هاوه ئىكى نەم بەرپرسە كە لە قسە كردنیدا بۆم دەركەوت زۆر لەنزىكەوه خۆم و
 كەسوکارم دەناسیت، وتی: گەورەم من نەم رەگەزە زۆر باش دەناسم، ئەگەر ئازاری زیاتری
 نەدەین ددان بە هیچدا ناییت و شتێكى سوودبەخشان بۆ نادركێتى!
 ئەفسەرەكە وەلامى بۆ ئەو كاپرا دلسۆزە نەبوو، بەلام بەمنى وت:
 - سەربازیت كردووه؟

+ نەو..

- موخەپىب هەيه لە كەواچەرموو؟

+ نىيە، بەلام خەلكى ناواىيەكان هەموويان چەكدارن..

- كە تىكدەر نین بۆ چەك هەلەدەگرن؟

+ نازانم..

- دوایرسىارت لىدەكەم، بى پىچوپەنا وەلام بەدەرەوه..

نىسماعیل و محىدین دەناسیت؟

+ بەلى.. دەیانناسم نىسماعیل قوتابییه بۆ سەردانى خزم و كەسەكانى لەشار

دەرچوو..

نەم زانیارییانەم سەبارەت بە نىسماعیل هەمان ئەو روونكردنەوه بوو، كە خۆى دای

بە گۆتى سەربازەكاندا..

كاتىك بەدەم رىگاوه من هاتمە هۆش خۆمدا و پىموت: وسسبە.. دەربارەى محىدینیش

وتم: ئەویش سەربازى هەلەهاتوو و برايهكى شەهیدی قادسیهیه و لەخیزانیكى هەژار و
 بێتوویه.

پاش كەمىك بێدەنگى يەكێك نەوى لە پەلم و هەلساندم. لە دەرگاكه كەردمىيە دەرەوه

و دامىيە پىش خۆى، تا بەردەركى زیندانەكە بردمى. چوومه ژوورەوه و بە

چاوبەستراوییهوه كەمى چاوه‌روانى فەرمانى پاسەوانەكەم كرد، بەلام ئەو چونكە هیچی

نەوت، بۆیه خۆم بەدەستى خۆم چا و پۆشەكەم لەسەرم لادا و لەشۆینەكەى خۆما دانیشتم.

ژوور کپ و بښه‌نگ بوو. له شوټنه‌کې خۆمدا به‌سړ پارچه مقه‌باکوه دانېشتم. پټوېستېم به بیرکړدنه‌وه و به‌خۆداچوونه‌وه بوو. به‌ندیه‌کې ته‌نېشتم ویستی بزائیت بۆ کوټیان بردووم و چۆن ره‌فتاریان له‌گه‌لدا کړدووم؟ وتم: برې پرسیاریان لیکردم. شو نېتر له‌سړی نه‌رؤیشت. منېش پالم به دیواره‌کوه‌دا و قاچه‌گانم بۆ پټشه‌وه راکټشا. نېتر خۆم لیونېوو، یان راستر بلیم ویستم به‌خۆدا بچمه‌وه و له‌خۆم بیرسم، من چیم؟ من کیم؟ چیم به سردا هات؟ بۆؤؤؤ؟ هوی چی بوو؟ شو هیزه‌گه‌وره و نادیاره‌چییه و کټیه واثاراسته‌ت ده‌کات و توشی چهره‌سهرییت ده‌کات؟ خه‌تای شه‌وه یا خه‌تای بښه‌ه‌لاتی و کورتبینی و خۆشباوه‌پیی سهرکړده‌کانه؟ یا خه‌تای خۆت بوو؟ نه‌مانه هه‌موو پرسیار بوون و وه‌لامه‌کانیان، به‌لای منه‌وه دوور و درېژ و قورس بوون. بویه خۆم لیباردن.. شه‌وی نازاری نه‌دام تیاچوونی که‌ریی برام بوو، که پټنج شه‌ش کاترمیر پټنج نیستاکه قسه‌ی خۆش و به‌تام و هیوا به‌خشی بۆ ده‌کردم؟! نه‌ی دایک و باوکم نیسته له چ بار و زروفتیکدان؟ خیزانه‌کې که‌ریم؟ خوشک و که‌سوکاره‌گانم؟ نه‌ی هاوسهر و ههر پټنج مندا له‌کې خۆم؟ نه‌بی نیستا نه‌وان حالیان چی بیټ؟ شه‌وه باوکم ددان به‌خویدا ده‌گریټ و گریان و هاتوهاواری به‌عه‌یبه بۆ ده‌ژمیردرېټ، ههر وه‌کو شه‌وه‌ی پیاو بیتاعیفه و بیتسوز و بیتبه‌زه‌یی بیټ، به‌لام که ده‌چټه‌ ناو پټخه‌فی نووستنه‌وه و دلتیا ده‌بیټ له‌وه‌ی که که‌س ناگای لټنییه، نه‌وساکه له دایک و خوشک و که‌نیشکه‌کان به‌کولتر ده‌گریه و داده‌کورکټی، که‌چی له به‌رچاوی خه‌لکه عه‌وامه‌که‌یش به زهرده‌خنه و وره‌ی به‌رزوه‌ خوټیان نمایش ده‌کمن و ده‌لټن: نېتر وایه، ههر پیاو لییده‌قه‌ومیت، به‌رخي نېتر بۆ سهربرینه!! ده‌ی باشه شه‌وه‌ی باوکه‌کان ده‌لټن راسته و نامه‌نتوبیلاه.. نه‌ی ده‌بیټ دایکی دوو شه‌هید و کورپکی چاره‌نووس نادیار له چ حالیکدا بی..؟ نه‌مانه ههر هه‌موو به‌لایه‌ک، نه‌ی تۆ بلتی نه‌و پټشمه‌رگه‌ نازا و چاونه‌ترس و رۆح زامدارانه‌ی ناموزام چۆن بیر بکه‌نه‌وه و حالیان چی بیټ؟ نه‌ی شو هاوړی وه‌فادار و به‌غیره‌تانه، هاوسه‌نگه‌ری شه‌هیده‌کان، چۆن چۆنی بیر بکه‌نه‌وه و چی بکه‌ن؟! تۆ بلتیت بۆ تۆله‌سه‌ندنه‌وه کارپکی سهرچلی نه‌کمن و ری له کاروانه سهربازیسه‌کې تيله‌کۆ- که‌لار نه‌گرن و گۆلمه‌زیک نه‌نټنه‌وه؟ گۆلمه‌زیکي وا کلکی گا ره‌شی تیا برېټ؟ نه‌مانه کۆمه‌لټنک ختووره و پرسیار بوون شو شه‌وه به‌میټشکی منی زیندانییدا

دههاتن و گوزهریان ده کرد.. ناخر شهوی له شهو رۆژانه دا ده ره بخامی چالاکي پيشمه رگه، خه لکی شار گیرۆدهی ده بوون و ده یاننانا لاند به ده ستييه وه، شهو چه ره مه سه ری و سه ر نيشه و گیر و گرافته ی که شهوان تووشی ده بوون، پيشمه رگه کان پیتی پينده که نین و گالته یان پينده هات!! شهوی له شه موو زیاتر نازاری ده دام و هه لیده قه رچاندم حالی سه رجه م که سوکاره کم بسو، بۆیه شهو خه و له چاوم تۆزا و له دووره وه وه که ویتکی زه خه لتي فیتل باز و داواناس توخنی قه فسه ییکی ته نراو به قوقۆی گوزره هۆنی کلکی نه سپینکی بۆره نه پينته وه، ناوه ها له شهو خه یاله تال و وینا ته لخانه خۆم ده دزیسه وه و هه ولّم نه دا له زه ینمدا ره شیان بکه مه وه. شه م خه یال و بیر کردنه وانه ته قه زای بۆ رۆحم ده هینا و هه لده ستامه سه ری، بۆیه چه نده جارێک پاسه وانی سه ر ده رگا که تينده خوړیم و ده بووت: کوړه هه ی سه گی سه گباب بۆ ناخه ویت؟ بیر له چی ده که یته وه؟ شهو به شهو هه موو گینلی خۆیه وه ده بویت ریگای بیر کردنه وه شه م لیتبگریّت و په کم به ات..

له کاتی تیکه و تنی کوتوپر و چاره یوان نه کراودا مرۆف ته نه ها بیر له خۆده ربازیوون ده کاته وه، به لām من سه رکه و توتو نه بووم و تیکه و تم، نیتر بیر کردنه وه له ده ربازیوون خۆگیتل کردنیکی ساویلکانه یه و هیه چی تر، هه رچه ند سه رم ده هینا و سه رم ده برد رووداوه که م تاوتوی ده کرد و پیاده چوومه وه، وای بۆ ده چووم، که شه م تیکه و تنه ته له و داویک بوو پيشه وخته به وردی بۆم نراوه ته وه.. نه گینا شه مه چ ریکه تیکه که له گه ل ده رچووغاندا له گوند، قافله سه ربازیه که ش بگاته مه که و بۆسه مان بۆ بنیشه وه؟! شه ی نه گه ر شتیکی له شهو باب ته له نارادا نه بوویت، یاهه والی نابله و قه دانی دی نه گه شتیته ده م نه موئه و، بۆدوین شهو زۆربه ی خه لکه قاچاخه کی ناوایی له مال ده رچوون و تا نیواره نه گه رانه وه؟! شه ی له شهو هه موو به ناو دۆست و ناسیاوه، یه کیت نه قلی پیدا نه شکا بلیت: شه م کابرایه خۆینی به رۆیمی به عس حه لاله با له شه م مه ترسییه ناگاداری بکه ینه وه؟ شه مه و ده یان خوتووره و خه یال و گومانی ره و و ناره وای ترم به میشکدا هات.. ناخر نا هه قیشم نه بوو، چونکه ده یان جاسوس و بیچه و خۆفروش ده هاتنه دی و ده رۆیشتن.

شهو شهو تا رۆژبووه وه چه نده جارێک پاسه وانی به رده رگای به نده یخانه که گۆزا، که به نده یه کان له خه و هه لسان یه که یه که له رووخساریان وردبوومه وه. نیسماعیل و محتدین له هه موویان نیگه رانتر بوون و نا هه قیشیان نه بوو، چونکه شهوی شهوان بیران لینه کردبووه شه م رۆزه بسو، که تیکه و تبهوون.

ئەو رۆژە تا دەھات ھەستەم دەکرد ئەندامەکانی لەشم وەکو ماری ئەنجن ئەنجنراو دەزریکیتیت و ئازارم دەدات. لەبەر ئیشی پەراسووم زۆر بەزەحمەت ھەناسەم پێدەدرا، جگە لەئیشیکی قورس، چەناکەم کلۆمی خواردوو و ددانەکانم قورقوشم ریش کراون و دەمم بۆ ناگریتەو. بۆ بیست و چوار سەعات دەچوو، نە ئاو و نە خۆراک نەچوو بوو سەر زمامم.. ئەو بەندییەکی کە بە تەنیشتمەو دانیشتبوو، تۆپە پسکییتیکی لەژێر سەری دەرھینا و لەگەڵ قوتوویەکی ئاودا خستییە بەردەستم. ھەولمدا پارچەییەکی لیبخۆم، بەلام دەمم قوفلی خواردبوو، نەدەکرایەو. بۆیە ناچار بووم لەپێکم بچم سەر تەویلم و ئەولەپەکی ترم بەسەر چەناکەمەو، ھێزەم دایە بەرخۆم، تا وەك مەنگەنە دەمم بەدەم ئازارەو دابچری، ھاوڵەکەمیش پارچە پسکیتەکی کردە ئاو ناوێکەدا و خستییە سەر زمامم.. دیسان بە ھیزی ھەردوولەپم، تەویلم بۆ خوار و چەناکەم بۆ سەرەو پال پیتەنا تا ددانەکانم گەیشتنە یەك، نینجا پسکیتەکی ئاودەمم بەزمان گلەند و قوتەدا. ئەم ھالەتە زیاد لە پێنج رۆژی خایاند، تا کەمکەمە ئاوسانەکی دەم و چەناکەم دامرکایەو.

ئەو رۆژانە لەناو بێدەنگییەکی سامناک و خنکیتمەدا بیرم دەکردەو، بەلام بیرکردنەو لە چی؟ ھیچ یەك لەپیاچونەوکانم بۆ نەدەچونە سەر، شەپۆلیکی تر دەھات و بۆ قوولایی گێژەنکی تر راپێچی دەکردم.. چاوم لەسەر ھەر خالێك لەئەو ژوورەدا گیر دەکرد، کەرمی برام بە زەدەخەنە شیرین و پڕ ھیواکانییەو نامادەبوو، لەناو تەمومۆتیی خەستەو دەردەکەوت و بەرەو رووم دەھات، کە دەمروانی کەرمەکی رۆژێك بەرلە ئیستایە، بە دوو چاوی ھەلۆناسا و بە بزەییەکی پڕ ماناوە، بە بێتەوێ لێو ھەلبێتیت، رادەوێتیت و تێمەروانیت، تێوانینەکی ئەوئەندە بەسام و بە ھەیبەت بوو، توانای خۆراگرتنم لەبەر دەبرا و تەریق دەبوومەو، بۆیە ھەردوو لەپم دەخستە سەرچاوم و سەرم دادەنواند، کەچی ئەو وەك تیشکی ھەتاو پێست و ئیسقانی پەنجەکانی دەسی و دەھاتە ئاو چاوانمەو، بە ھەرلایە کدا رووم وەردەچەرخاند، ئەو بە ھەمان رووخساری گەش و بە زەردەخەنە شیرینەکیەو، کە ھەرگیز لێیدانەدەبرا، نامادەبوو، من لە ئەو وێنە ئازار بەخشانە خۆم ئەدزیسەو، ھەولمەدا فەرامۆشیان بکەم، بۆیە بە وێنە جالجالۆکە، بە دەزووی خەیاڵدا ھەلەدەزانم و دەرویشتمەو مالتی باوکم و

دهمروانی، بهر دهم مال و ناوهموشه و ژووره کان جمهیان دیت له نافرتهی عابا به سر و رهشپوش، دهنگی شیوه و قژ رنینهوه، برار و باوکهړ و گریان، له ناو نهو ههشاماتی ژندها ته نیا دایکم نه ده گریا، ناخر نهو سرچاوهی فرمیسه کانی وشکی کردبوو، خو نه گهر که میت به دهنگ بگریایه نهوا هون هون فرمیسه له دهنگیهوه ده پزایه کوشی و هر زوو په شیمان ده بووه و دهیگوت: تویه خایه.. تویه لیمنه گریت، خایه من ده زام له مه خراوتریشت هیه.. خوا له مه خراوترم پیپیشان نه دهیت..

له ویشدا چا ده گتیم و دهروانم، کهریم به سر جیخهوی سهریانه کهی خویهوه، به هه مان رووخساری شیرینهوه راوه ستاوه، وهرده چهرخیم به ره ره شمائی هه لدرای پرسه پیاوان، نهو به پیش درگای ره شماله کهوه راوه ستاوه و میوانه کان به بونهی مهرگی منهوه، سهره خو شیی لیده کهن، دهم و چارم ده خمه نیو هه ردوو له یم به توندی دهیگوشم و دهیولم، که میت دیمهوه سهرخو..

رووی دهم ده کهمه میدین و ده پرسم: کهریم چو کوزرا؟ ها.. دووره گولله پیکای؟
نهو وتی:

- کاتیک نیمه له دربار بووندا بووین و تو دواکه وتیت، نهو وتی: کاکم ده سگیر کرا و تیاچوو.. جا نیت من دنیا بۆ چییه؟ پاشان ده مانچه کهی هه لکیشا و نیت نازام..
- جا نه گهر واش بیت، ته نیا پیای بویر و به غیره دهستی ده چیته خو و ده توانیت خو بکوژیت..

روژیک بهر له لیتقه ومانه که مان، من باسی هاتنی سوپا و نابلقه دانی گوندم بۆ ده کرد، کهریم وتی: کاکه نه مانه درنده.. درنده. پیاو که زانی بهر دهستیان ده که ویت گولله یه که بنیت به که لله سهری خویهوه و خو بکوژیت.. پیاو مردنیک له پیشدایه، ناخر بیر کردنهوه له مردن ترسناکه نه که خودی مردن خو، مردن خهوتنیک ناساییه، به لام نه ورنده هیه به خه بهر نایه یتهوه..

یه کهم شهو پاش کوتایی یه کهم بهشی پرسیار و وهلام، که له تارمه کهدا دانرا بووم، سهریازیک له یه کینکی تری پرسه: کی کهرمی کوشت؟ نهوی تر وتی: جاسم کوشتی..

پاش نیوه ژۆ سهربازیک هات و له نیتوان دوو شیشی سهر ده رگای زیندانه کهوه ته ماشایه کی
 ناو ژووره کهی کرد و پرسى:
 + کى ناوی (سه عید)ه؟
 من وهرچهر خام و وتم:
 - منم؟

نهو وتى: براكهت له ده ره وهی سهربازگه که راهه ستاوه و داواى لى نكردم، كه سۆراخت
 بكهم..

نێتر هێچى تری نهوت، به په له پشتى له ده رگا که کرد و رۆشیت. ههوا ئېرسین و شێوهی
 قسه کردنى نهم سهربازه زۆر سهیر و سهرسوڕه ئێنه ر بوو به لامه وه.. ناخر من برای وام کوا
 له نهم کات و ساته کاره ساتاوییه دا کوڤی زیندانم بۆ بگه ریت؟! ته نه ئیدریسی ته من دوانزه
 سالیم ماوه و بروایش ناکهم بویریت، یان گه وه کان ریکای پێده ن نزیک نهم شوینه ترسناکه
 بکه ویته وه.. بریک میتشکم ئالۆز بوو، به دهم بیر کرد نه وه و لیکدانه وه وه سهرم هه لېری، چاوم
 له سهر ههوا کیشی بنمێچه که گیر سایه وه، که به رانبر به ده رگای سهره کی سهربازگه که بوو،
 چاوێکم بۆ پاسه وانه که گێرا، که بینیم دوور راهه ستاوه، داوام له به ندیه که کرد بۆم بچه میته وه
 تا بچه سهر پشتی و ته ماشایه کی ده ره وه بکه، به لام به ندیه کی تر له جیاتى من به نهو
 نه رکه هه لسا و گورج سه رکه وته سهر پشتی زیندانییه کی تر و ته ماشایه کی به په له ی کرد،
 ههر به په له ش خۆی هه لدا به خواره وه. وتم: هێچت بینى؟

- تاکسییه کی جۆری کراوم له ده ره وهی ده رگا سهره کییه که بینى، پیاوێکی که مى قه لهو
 به ته نیشته وه راهه ستاوه و ته ماشای نهم ژووره ی خۆمان ده کات..

من له دلێ خۆمدا وتم: هه بیته و نه بیته نهو کا برایه (عه بدولای) نامۆزامه، نه گینا که سی
 ترمان نییه هێنده نه ترس و چاو قایم بیت کارێکی وا سه رچلی بکات.. ناخر ههر نهویش
 تاکسی (کرونا)ی هیه و نهم به (کراون)ی زانیوه.. له روویه که وه پتیمناخۆش بوو، نهو
 کارێکی ئاوا خه تهرناک نه نجام نه دات، به لام له روویه کی تریشه وه بۆ دلنیا یی خۆیان پتیمچاک
 بوو، چونکه نێتر ده زانن له (نێره و هیشتا ماوم، له نهم تاوتوتیکردنانه دا بووم سهربازیک زۆر

به شپزه‌یی، غمزه‌ب له ناو چاوانی ده‌باری، هاته بهر ده‌رگای زیندانه‌که، نهم سهربازه نه‌وه‌نده کوله‌بنه و گه‌نه‌له و فیجمره‌ بوو، وادیار بوو له سهر نووکی په‌نجه‌کانی پی‌ی راوه‌ستا بوو، نه‌وساکه به ناستهم چنه‌ناکه‌ی گه‌یشت‌بووه سهر په‌نجه‌ره‌ی بان ده‌رگاکه، وینه‌ی سه‌گینکی هار و ته‌نگه‌تاو‌کراو، سهره‌ چه‌کوشیه‌که‌ی له شیشی سهر ده‌رگاکه توند کرد و لم‌وزی هاورده ژووره‌وه، به‌بی چاو‌گتیران و هه‌وال‌پرسین، یه‌کسر رووی ده‌می تی‌کردم و وتی:

- تۆ.. تۆ هه‌تیو، پتمبلی نه‌و که‌سه کی بوو، که هات بۆ لات و هه‌والی پرسیت؟ له ریک‌خسته نه‌ینیه‌کانی ناو شاره، وانییه؟ ده‌ته‌وی چیت بۆ بکه‌ن؟ وا ده‌زانیت ده‌توانن فریات بکه‌ون؟ ده‌ی زوو پتمبلی نه‌و کابرایه‌ ناوی چییه؟ مالیان له کوینه؟ زوو قسه بکه.. ده‌ی. په‌یتا‌په‌یتا پرسیری ئاراسته ده‌کردم و ههر خویشی وه‌لامی نه‌دایه‌وه، من به‌ساردیه‌که‌وه پتم‌گوت:

+ ریک‌خستنی چی و کابرای چی؟ هیچ نازانم.. ته‌نها سهربازیک هات و هه‌والی ناوی پرسم.. نیت هیچ نازانم.

- سهربازه که بیننی ده‌یناسی؟

+ نه‌و..

- هه‌ی کوری سه‌گ، دوینن شو رزگارت بوو، به‌لام به (علی) قه‌سه‌م ده‌بی‌ت نه‌مشه‌و له ژیر کینلدا بتکوژم..

+ بی‌منه‌ت به‌..

- بی‌منه‌ت بم هه‌ی کوری قه‌چه؟ چاوه‌پوانبه شو خۆت ده‌بینیته‌وه..

سهر‌سه‌کو‌تی نهم سهربازه، که له سه‌گ پی‌ستر ده‌پشایه‌وه، وه‌ک خه‌یال هاته به‌رچاوم، رووخساره دزیوه‌که‌ی رووخساری هه‌مان نه‌و سهربازه بوو، که له سهره‌تای ده‌ستگیر‌کردندا به‌سهر پشت و ملمه‌وه هه‌لبه‌ز و دابه‌زی ده‌کرد و به‌پتله‌قه ده‌یشی‌لام و تا نی‌ستاش که‌فوکولی دانه‌مرکاوه‌ته‌وه.. نه‌گه‌ر بۆی بکری‌ت له نی‌وان هه‌ردوو شیشی نی‌و ده‌رگاکه‌وه دیته ژووره‌وه و ههر به‌ زیندوویی پی‌ستم ده‌گریته‌وه.. نه‌و به‌ده‌م په‌نجه راوه‌شاندنه‌وه وتی: شو خۆت ده‌بینیته‌وه.. نیت ههر به‌و شپزه‌یه‌وه پشتی هه‌ل‌کرد و رو‌یشت..

لام‌کرده‌وه لای هاوه‌له زیندانییه‌که‌م و پتموت: وا دیاره نهم گورگه‌به‌وره، نه‌مشه‌و به راستی نی‌وه‌کوژم ده‌کا.. ده‌ی با نه‌مجاره‌ش خو‌ی تاقیب‌کاته‌وه، من ده‌بی‌ت له‌م روژه‌دا له نه‌شکه‌نجه و جوینی پیس و شکاندنی که‌رامه‌ت به‌ولاره چاوه‌پوانی چی له‌نهم بوونه‌وه‌رانه

بکهم، که به قهده نووکی ده رزیه ک روشنایی له دل و دهروونیاندا نییه؟ دهی چی روونه دات با بیدات.. سیروان لیتدهم ده مبهیت، لیشت نه دم همر ده مبهیت؟ جا نه مه کهی سیروانه؟ نیره چهقی زریانی غه زه بی (سه دام) و بژی بلیو سهرچاوهی سیروانیس چیمه نتوژیو ده کات و نووزهی لیده بریت، تا هیچ بواریک نه مینیتته وه بژیان.

پاش دوا هره شهی سهریازه که، همر نیو کاتو میکی خایاند، یه ک دوو فیتهی سهریازیم گوی لیبو، که ناماژه بوون بژی گردبوونه وهی سهریازه کانی نهو یه کهیه، گردبوونه وه که ناوه خت بوو، بژیه دل داخو ریا. من له وه دهرسام پاش کۆکردنه وهی سهریازه کان دهرمه که نه وه و داوای ده سنیشانکردنی سهریازی سۆراخکه رم لیبکه، من له تاوتو یکردنی نه ودا بووم، که نه گهر دهریان کردم بژی ده سنیشانکردنی سهریازه که، چۆن بکهم و چ بلیم؟ کاتیکم زانی دهرگهی زیندانه که کرایه وه و پالیان نا به پیاویکی ته من سهروو په نجا سالییه وه، همر که هاته ژورره وه چاویکی به په لهی به ناو زیندانه که دا گیرا و وتی: (هیدایهت) بیان نه هیناوه ته نیره؟ نهی رۆلهرۆ، ده بیت نیسته نهو له کو بیست و چییان به سهر دا هینا بیست؟ وا دیار بوو (مام نه حمده) به ته منیش له نازاردان بیبهش نه کرا بوو. زۆری نه خایاند دیسان دهرگا که کرایه وه و به دم زه بری پالنانیکی به هیزه وه هیدایهتیش کرایه ژورره وه. نه کوره چاری راستی شین و مۆر هه لگه رابوو، له بهر خویه وه جوینی به رۆتم و داروده سته کهی ده دا و ده بیولاند، مام نه حمدهی باوکیشی داوای ددان به خۆدا گرتنی لیکرد و به شیوهی فرمان پییگوت: دانیشه.. هیدایهت له گه ل دانیشتنیدا هه والی سه عیدی برای له باوکی پرسی و همر خویشی وه لامی دایه وه وتی: کوا؟ خۆ لیره ش نییه..

من له نهو کاته دا هه موو شته کام بژی روون بوویه وه، تیگه یشتم نهو رۆمه لغه زایه ی چند تاوتیک بهر له نیسته که له نه م سهریازگه یه دا روویدا هۆی چی بوو!! بژیه چه پانده گوئی هاوه له که مدا و پیموت: نهو سه عیده ی که سهریازه که هه والی پرسی، من نه بووم، به لگو سه عیدی کوپی نانم مام نه حمده و برای هیدایه ته، وا دهرده که ویت نه شکه نه و تیه لدانی نه م شه م به نسیب نابی.. سهریازه کهش که هه ره شهی کوشتنی لیکردم مایه پووچ و رهنج خه سار دهرچوو..

هیدایهت همر ناخ و نۆفی بوو، هاواری له پشتی ده کرد، بژیه چوومه پینشه وه بژی لای و چۆخه کهیم له بهر دا که ند، کراسه کهیم هه لدایه وه بان شان و ملی، پاشان فانیله سپیه کهیم، که گۆل گۆل په لهی خوینی گرتبوو، به رهو سهره وه هه لمالی، که سه بیرم کرد مافی نه وه م پیندا

ئاخونئۆف و ھاوار بکات، چونکه تەختى پىشتى بە كىيىل ئەنجن ئەنجن كرابوو، زىچكەى خوئىنى دەھات، بۆ ئەوئى پىشتى كۆر بېيىتەو و فانیلەكەى بە پىستەكەو نەلکى، بە مەقەباکەى ژۆرى خۆم كەوتە باوەشئىنکردنى تا كەمىك ئافاقەى بۆ ھات و ھىتور بووئەو... ئىنجا وەرچەرخام بۆ لای مام ئەحمەد و خۆم پىنسانەد، پاشان ھەوائى مالى باوکەم لىپرسىسى، ئەوئىش كەوتە قسەکردن و وتى: يەكەم شەو تەرمەكەى كەرىم لە نەخۆشخانەى كەلار مایەو، بۆ بەیانى ۋەريان گرتەو و بە خاكمان سپارد، ھەر لە پىش مالدا رىشالمان ھەلدا و پرسەكەى يەكجار قەرەبالقە، باوكىشت خۆراگر و ۋەزەى خراپ نىيە، بەلام خەمى تۆيەتى..

من ماوەيەك بوو وازم لە جگەرەكىشان ھىتابوو. ھىدايەت جگەرەيەكى بۆ راکىشام، بە دوودلىيەو دەستم بۆ راکىشا، چونكە لە گەل (سەلام) دا بەلنمان بەيەكتر دابوو، نىتر جگەرە نەكىشىن، ئەوئەشم دەزانى و دلىبابووم، كە ئەو لەم لىقەومانەدا جگەردى ھەلگرتوئەتەو، بۆيە منىش بەلنەكەم شكاند و دامگىرساند، پاشان ھۆى دەسگىرکردنىام زانى.

دوئىنى پاش دەسگىرکردنى من، ھەمان ھىزى سەربازى سەعیدى براى ھىدايەت دەسگىر دەكەن، بۆ ھەوالپرسىنى، ھىدايەت دىتە نەزىك نەم سەربازگەيە و بەرىكەوت سەربازىكى كوردى بەغايى كە پسوولەى مۆلەتەكەى بەدەستەو دەبىت نىازى سەفەرى ھەبوو، لە بەر دەرگا دەبىنىت و تكاى لىدەكات سۆراغىكى براكەى بۆ بکات، لەگەرپانەويدا، كە وتبەوى سەعیدى براى لىرە بەندە، بە دلخۆشییەو دەگەرپتەو و باوكىشى كە لەسەر جادەكە چاوەروانى كۆدبوو ھەلەگرت و دەگەرپتەو بۆ ناوايەكەى خۆيان، بەلام كە دەگەنە بازگەكە ئۆتۆمبىلىكى قىادەى سەربازى پىشى لىدەبەرتەو، بە قسەى ھىدايەت، سەربازىكى كۆلەبنەى نەسەر لە ئۆتۆمبىلەكە دادەبەزى و دەسۆرد ھەردووكيان قۆلەس دەكات و دەيانھىيىت بۆ نىرە، جا ھىدايەت ترسى ئەوئى لىوئابووئەو، كە ئەو كامىرايەى، كە پىشى گىرابوو بكنە بەلگەيەكى خراپ و تۆمەتى قورسى بەدەنە پال. ھىدايەت بە منى وت: كە چاوم بە تۆ كەوت ئەوسا ھالى بووم، ئەوان وايان دەزانى ئەم ھات و چۆيەم پەيوەندى بە تۆو ھەيە، بۆيە ئەو گشت تىھەلدانەم خوارد!!

بە ھىدايەتم گوت: نەگەر ئىوھيان نەگرتايە ئەوا بىرپار بوو ئەمشەو لەژىر كىيلدا ھەناسەم لىبچن، گرتنى ئىو ھىچ نەبىت منى لە سىن و جىم و دار و فەلاقەى ئەمشەو رزگار كۆرد.

ئەم بەندىخانە ژوورېتكە بە پانتايى دوانزە مەتر دوو جايە و نۆ گەنجى كوردى تىادا زىندانى كراوہ. لەم ژوورە تەنگ و پىسەدا ھەست دەكەم رۆژانە و سات لە دواى سات دەم و چەناكەم ئازارى زۆرترەم دەدات و پەنەمانەكەى زياتر تەشەنە دەكات. پەراسووەكانى لای راستم وەك چووبن بەيەكدا ناوا دەئىشپن و بەدەم ھەناسەدانەوہ دەچمە يەك. زۆرجار ھاوئە زىندانىيەكانم سەموونى عەسكەرىي يان پىسكىتم لە ناو ئاودا بۆ دەخوسپنن و پاشان خۆمىش لەپىتكەم دەخەمە سەر تەوېلەم و بەئەو لەپەكەى ترىشم چەناكەم و دەمەم دادەبچرم ئىنجا دواى ئەوہى پىسكىتەكە، يان سەموونە خووساوەكە لەدەم دەنېم وەك مەنگەنە چەناكەم بۆ سەرەوہ و تەوېلەم بۆ خوار پال پىوہ دەنېم تا دېنەوہ يەك، دواتر بەزمان دەيگلمىتم و قىووتى دەدەم، پاش پىنج شەش رۆژىك بەرەبەرە ئازارى پەراسووەكانم كەم بووہوہ و چەناكەشم وردەوردە كەوتەوہ جۆلە.

لەئەو زىندانەدا رۆژى جارىك دەيانبردینە سەرئار. ئىتر خدا خراپى بۆ ئەو كەسە دەكرد كە ژان و با يەك بە سكىدا بەھاتايە، دەبوايە وەك رەشمار پىچ و لوولى بھواردايە تا دەروويەكى لىدەكرايەوہ، ئەگىنا قوژبنى ژوورى زىندانەكە لەخزمەتيدابوو. ھاوئەكانى بەمقەبايەك نىمچە پەرژىنىكى بۆ دەكردن و تەق و ھور خۆى بەتال دەكردەوہ و بۆن لە ژوورەكەدا پەنگى دەخواردەوہ.

پاش پىنجەمىن رۆژ ئىسماعىل و محمىدىنيان لەوى دەرکرد و نەھاتنەوہ. دوا بەدواى ئەوانىش مام نەحمەد و ھىدايەت نازاد كران. مەن دوغلى مام نەحمەد بووم، تا ھەرئالەم بگەيەننەتە مالى باوكم. ھىدايەت چوار پاكەت جگەرەى پىنمابوو، بۆى بەجىيەشتم.

كە ئەو چوار نەفەرە وەدەرنان. ژوورەكە چۆلى پىوہ دياربوو، بەلام وەك ھەموو بەندىخانە جىاجىاكانى رۆژم نەدەبوو چۆلەيت. زۆرى پىنەچوو عەلى مېردمندان و زىتەلەيان تەپاندە ژوورەوہ. ئەو ژوورەى كە بەندىخانەى ئىستخباراتى لىواكەى بارق بوو، دوانزە رۆژى رەبەق بەبى پرسىار و وەلام لىيامەوہ، تا نىوہروانىك لەگەل عەلى و دوو زىندانى تردا ناويان خويەندىنەوہ و بەبى دەست و چاوبەستەنەوہ، كە بەلای

منه وه مانايه کی خرابی نه ده به خشی، ده ریانکردینه دهره وه، به دهم دهرگا که وه روانیم نیغایه کی سربازیی چند ههنگاوێک نه ولاتر راگیراوه، لامکرده وه مامۆستا ههسهن ههیدهری هاوړتی قوتابخانه م بهرچاو کهوت. پاشان بۆم دهرکهوت، له نهو یه که سربازییه دا شۆفیر بوو. نهو ههر که چاوی بینمکهوت رهنگی تینکچوو، چاوه گهش و گه وره کانی نه بلهق بوون. من له سه رسامیه که ی نهو گه یستم، به لām کێ هه دی نه وه ی هه بوو نا له ویدا بلێت: لهل.. ناخر کوپ نهو کوپه بوو، له ژیر ده سه لاتنی به عسدا بیگوتبایه یان بینووسیبایه: لهل.. هه سه نیش وه من، کۆمه لێک شه هید و پێشمه رگهی هه بوو، ده بوایه خزی له سین و جیم بهاریزییت و دهس به سه ر کلاوه که یدا بگریت، نه وه که ره شه پای رژیم، که هه رده م وه که له گورگ ده یلوورانده، بیبات. که سواریان کردین چوار سهربازی چه کدار بهر دهرگا که ی لیگرتین. نیفا به ره و کفری کهوته رێ، که دیتی سه یه ژنی تیپه راند و گه یشته نزیک دیتی ناساله ح، چهن جاریک په لاماردانی چه کی دهستی به کێک له سهربازه کان و خۆه لدانه خواره وه م به میشکدا هات، به لām که وردم ده کرده وه ده گه یشته نهو نه بجامه ی کارێکی له و بابه ته خۆکوژییه کی رووت و په تییه.. ناخر له و کاته دا نو میندی نازادکردنیش وه که خونه چه گولێکی ژاله ی تال له دلما چه که ره ی کردبوو!! نه وه ش هۆیه که بوو له بیروکه ی په لاماردان په شیمانی ده کرده وه.. نیفا که گه یشته ناو شاری کفری و به ره و دایه ره ی نه من رویشته، به لām له وێ لاینه دا، تا گه یشته به رده رگای به رپوه به رایه تی پۆلیسی شار، له وێ دایان به زاندين و کردمانیان به ژووری به ندخانه که دا.

***

به نه و قرچه ی هاوینه، له نه و گه رمیانه دا و به سه ربردنی دوانزه رۆژ له ژووری که دا، که پانتاییه که ی دوانزه مه تر دووجای پیس و گه نیو بیت، جگه له وه ی مرؤ ده کاته پارچه یه که گوشت و پێسه ی خۆشه نه کراوی بۆگهن، له نه و باوه رده دام رووخساریکی پێده به خشی، که له ناژه لێ ناو گه وری زستانان بجیت، نه که مرؤ، ههر بۆیه که چووینه ژووره وه هه ستم کرد زیندانییه کان له بهر بۆنی ناخۆشی ئیمه دلایان هه لده شیتویت. یه کێک له به ندیه کان، پاشان زانیم پۆلیسکی عاره بی هه لته اتوه و له وێ به ندکراوه، زۆر بێشه رمانه و به دهنگی بهرز وتی: ئێی یعمع.. نه م گه نیوانه یان له کوپوه بۆ هیناوین؟ من به ده م هه لپوه سه ته وه خێسه یه کم لیکرد، خێسه یه کی وا

ده‌بوايه دوو مشت و پټله‌قه‌يه‌كې به‌دواډا بهاتايه، به‌لام يه‌كټك له به‌ندييه‌كان، كه
 شه‌ويش هر عاره‌ب بوو، پاش نه‌وه‌ی چاوی له نيټه‌كهر سوور كړده‌وه، پټيوت: هه‌تيو
 تو شه‌رم له‌خوټ ناكه‌يت؟ مني كه‌ميټك هټوري كړده‌وه، بږيه به‌ره‌ولای وه‌رچه‌رخام و
 به زه‌رده‌خه‌نه‌يه‌ك پټزاني‌ني خوټم بو هه‌لوټسته‌كه‌ی نيشاندا، نه‌و ده‌ستي دريټو كړد و
 سهرشوړكه‌ی نيشاندام. منيش به‌په‌له خږم پيدا كړد. ده‌سشوړكه‌كه دوونيوه
 سابووني به سهره‌وه بوو، به هلم زاني، جلوبه‌رگه‌كه‌م به‌په‌له له‌به‌ردا‌كه‌ند و له‌ژير
 خوټما رام خست و ناوټكم به‌خوټا كړد، نينجا يه‌ك دوو ده‌ست سابوونم له جله‌كان
 سوي و فانيله‌ی بانگوشت و ده‌ريټ قوته‌كه‌م گوشي و له‌پټم‌كړده‌وه، پاشان بانگي
 عه‌ليم كړد جله‌كاني تري له‌گه‌لډا گوشت و هر به ته‌ري له‌به‌رم كړده‌وه، بږيه
 به‌گورجي هم كارهم نه‌غامدا، چونكه ده‌مزاني ماموستا حه‌سن خزم و كه‌سه‌كام
 ناگادار ده‌كاته‌وه و هر نيټستا دټن بو سهردانيم. من له‌هم بير كړده‌وه يه‌دا بووم،
 ماموستا حه‌سن، به‌جلوبه‌رگه سهربازييه‌كه‌يه‌وه زوو هاته سهردام. پاش سهرخوشي
 لي‌كردم وتي: كاتي‌ك له‌زينداني نيست‌خباراتي كه‌لار بينيتم زور سهربوو به‌لامه‌وه
 كه نه‌مزانيبوو له‌وي به‌ند كراويت، نه‌گينا به‌هر نرخي‌ك بوايه ده‌متواني بي‌مه
 ديده‌نيت، كه هټناتيشيان بو ني‌ره و بينيم چاو و ده‌ستيان نه‌به‌ستوويته‌وه، كه‌ميټك
 سهرسامييه‌كه‌م ره‌وييه‌وه، له‌وه‌ش زياتر كه وه‌ختي‌ك زانيم بو پولي‌سي كفري
 ده‌تگوي‌زنه‌وه ني‌تر ته‌واو دل‌نيا‌بووم، كه مه‌ترسيت له‌سهر نيه‌ه و تو‌مه‌تي قورسيان
 نه‌داوه‌يته پال، خو نه‌گه‌ر بمزاني‌ياه له‌خه‌ردايت، باور بكه به سهرپاز و ني‌قواوه
 ده‌مفرا‌نديت بو ناوايي (ه‌ومهرمل) و ده‌ربازم ده‌كرديت. جا نه‌وساكه هه‌رچي ده‌بوو
 بابايه، ني‌سته‌ش ده‌چم خزم و كه‌سه‌كان ناگادار ده‌كه‌مه‌وه.

بەندىخانەكانى باقوبە و كفرى، مالى دووهمى فەقى ئەلى مامم و كەسوكارەكەى بوو.

پىاوەكانى ئەمن و پۆلىس و نىستخبارات، ئەوانەى لە ناوچەكەدا بەرپرس بوون، وەك خۆى مامم و ئەندامانى بنەمالەكەيان دەناسىن. مامم ھەركاتىك كە لەزىندان ئازاد دەكرا، دەستە پىخەفەكەى لەگەڵ خۆدا نەدەبردەوہ بۆ ماڵ، كە لىياندەپرسى ھۆى چىيە پىخەفى نووستنەكەى ناباتەوہ لەگەڵ خۆيدا؟ ئەو دەيوت: من دەزانم چەند رۆژىكى تر دىن راپىچى زىندانم دەكەنەوہ و دەبم بە ميوانتان، بۆيە پىچاكە نەم دەستە پىخەفەم وەك ئامانەت لەلاتان بەجىبھىلەم و بارى خۆم قورس نەكەم!! ئەو نەگەرچى ھەردەم پىاويكى جوان و تەرىپۆش بوو، بەلام كە سوسەى گرتنى خۆى بكردايە، گورج ريشى پاك و پوختە دەتاشى و جوانترين و تازەترين جلوبەرگى لەبەر دەكرد. ئەو باوہرى وابوو، كە بەو پۆشتە و پەرداخوہ، پۆلىس دەيداتە پىش خۆى و دەبينریت، دۆست بالائى پىتدەكات و ناحەزانىشى داخى پىتدەخۆن..

زۆرى پىتەچوو، كە خزم و كەسەكانم ھەواليان زانىم بەتاك و جووت و بە كۆمەل، روويان كردە بەندىخانە و ھاتنە سەردانىم، يەكەم كەس مامم بوو لەگەڵ عەبدولائى كورپىدا ھات. ئەو رۆژەش ئەو بە سروشتى ناسايى خۆى پىاويكى جوانپۆش و بەھەيبەت خۆى نواند. ھاتە ژوورى زىندانەكە، بەوپەرى رووخۆشپىيەوہ، پاش چۆن و چاكى لەگەلمدا، سلاوى لە بەندىيەكان كرد. دياربوو نىگەرانى لەرووخسارمدا خويندبووہوہ، بۆيە كەوتە دلدانەوہم و وتى: كۆرم بەغىرەتبە، قەت خۆت بە زەلىلى نىشان نەدەيت، ھەر پىاو لىتدەقەومىت، ئەمە لىقەومان نىيە، بەلكو سەربەرزىيە بۆ خۆت و بنەمالەكەت، ئەوہى لەناو بدات تەردەبىت، خۆ تۆ لەدزىدا نەگىراويت.. لەراستىدا ئەو نەيدەزانى من نەوئەدى بىر لە كەسە نزيكەكانى خۆم دەكەمەوہ، كە بوومە بەخەفەتتىكى گەورە و چوومەتە كۆليان، بىر لەخۆم ناكەمەوہ.. ئى خۆ نەشدەكرا لەويتدا دلى خۆمى بۆ والا بكەم، بۆيە ھەر بە پىتدەنگى مامەوہ.

عه بدولایش که تهمه نیکي زۆری له زیندانه کاندای گوزهراند بوو، هاته بهر دهرگاکه، نهو به نهو تهمه نه که مهوه، پیاویکی به نه زمون و به غیرهت بوو، به لام که چاوی پیمکهوت، خۆی پترانه گیرا و دایه پرمی گریان.. من له گریان کهیدا نهوهم خۆیندهوه، که دهیهویت بلت: ناخر بۆ ههر بهردیک له ناسانهوه بکهویتته خوارهوه دهیت بکیشیت به سهر یه کیک له بنه ماله که ی نيمه دا!!

پاشان (عوسمان) ی پوورزای مارانگهسته، یا راستر وایه بلیم: (نه من گهسته) ی کفری هاته پششهوه.. عوسمانیکی وریا و ژیر و دووربین.. به لام له ژیر حوکم و دهسهلاتی رژیمیکدا، که بهی مژینی خۆینی مرۆ ناتوانیت نیدامه به ژیاخی خۆی بدات، وریا و ژیری دادی کێ نه دات؟ نهو به تۆمهتی نهوهی جلوه بهرگ بۆ خالۆزا پشهمه رگه کانی ده درویت، کهوته بهر نازار و نهشکه نهی دهزگا نه منیه کانی شار.. هات و ههوالی تهن دروستی پرسیم، من ده مزانی به نهو هه موو رهوانیژی و دووربینیهی خۆیهوه لهو کاته دا قسه یه کی نییه بۆ وتن بشیت، به لام له چاوه کانی دا شارایه داخ و حهسرهت و کهمیک سه رزه نشتم خۆیندهوه.. سه رزه نشتیک خۆی له چه ند پرسیاریک نالاند بوو، ده یگوت: من چاکت ده ناسم، ناخر تۆ که ی نه وه نه د گیل و کورتین بویت؟ کێ هیناتییه سه ر نهو رایه تا له م کاته نالۆز و ناسکه دا نزیک شار بیهته وه و بیترس پشتوینی لیشل بکهیت و هیچ حیسابیک بۆ نهو هه موو سه گ و گورگه نه کهیت، که به نهو ریگایه دا دین و ده چن و قسه ی زۆری تریش. نهو دوو کیسه ی نایلونی به دهسته وه بوو، بۆی راکیشام، یه کیکیان ده ستیک بێجامه ی بازایی تیا دا بوو، نهوی تریان مریشکیکی برژاو، یه ک له دوا ی یه ک هه ردوو کیسه که ی دایه دهسته وه و وتی: که بۆ لای تۆ ده هاتم (س) ههوالی پرسیت و به په له نهو مریشکه برژاوه ی بۆ کریت و وتی: سه لاوی گهرمی منی پێگه ی نه، زۆریشم پیناخۆشه که تووشی نهو کاره ساته هاتوه و پێبیلی ههر سه ریشی لیده ده م..

نهو چه ند رۆژه که له به ندیخانه ی پۆلیسی کفری مامه وه، (س) ههر نه هات!! دوا یی بۆم دهر کهوت به ناردنی مریشکی برژاو دهیهویت چی بخته وه بیرم.

سالی ۱۹۷۴ بوو له ناوچه ی هه ورامان ده مه قاله یه ک له نیوانماندا روویدا. من خراب له روویدا وه ستام، دوا یی که بۆم ساغ بووه وه و دهر کهوت غه درم لیکرده وه، په شیمان بوومه وه، به لام کاتی زۆری به سه ردا تیپه ری بوو، بۆیه په شیمانی دادی نه دام، وا ئیتستا نهو

ناقلانه به دوو لاق و سینگیکی سووره وه کراوه ی گهرمی مریشکیتک ده زانیت چى ده خاته وه بیرم! نه گهرچى من له ژیاغدا هه رگیز باوه رم به تۆله سهندنه وه نه بووه، که چى (س) شیرینتر بوو له بهرچاوم، چونکه تۆله سهندنه وه که ی سهرده مانه بوو..

نهو رۆژه بهرپرسی بهندیاخانه که رینگای لهو که سانه نه ده گرت که تاقم تاقم ده هاتنه سهردانیم. پاش عوسمان چه ند ئافره تیک له خزم و که سه کانی خۆم بوون و رهشیان پۆشیبوو، خۆیان کرد به حه وشه که دا و له بهر ده رگای ژووری زیندانه که دا گلێریوونه وه، یه کینکیان خۆشکی خۆم بوو، که چاوم پێیانکهوت بهرچاوم تاریک داهات و مه رگم به ئاوات ده خواست.. ئاخه هه ر ئیمه ی پیاوین له هه ر کوی بێن، ده سه لاتدار یان بێده سه لات، خوشک و دایکه کان تووشی ده رده سه ری و هه لقرچان ده که یین، جگه له وهش من نه مه ده زانی له وکاته دا به چ زمانیک له گه لیاندا بدویم، ئاخه دا کورکاندن و به کول گریانى ئافره ته کۆسکه وتوه کان وه کو: هه ره ی کاره با یی رۆحم که رتکه رت ده کات و خۆم پێرانا گیریت، به لام نهو رۆژه وه کو پیاو ددانم به خۆدا گرت و نه گریام، کاتیک خوشکه که م هات و به ده م گریان وه، وه کو مه نجه لی حه و تجمۆش ده کولا و هه لده چوو، نازانم چۆنى بیستبوو که گوایه لاقم گولله پێکاویه تی!! نهو (نیسته ره م) داوای ده کرد لاقه پێکراوه که می پێنیشان بده م!! نێخۆ ده رگام بۆ ناکه نه وه تا برینه که م ببینیت، مه گه ر وه کو جومناستیک زانیک به سه ر هه ردوو ده ستمه وه رابووه ستم و قاچه کانم له نیتو شیشی سهرده رگا که وه پێنیشان بده م، به لام باش بوو، که سویندم بۆ خوارد بهروای کرد کۆلیدا.

***

نیتستا من له به نديخانهی پۆلیسی شاری کفری بهند کراوم. تا نهم ساتهش نازانم چی
 تۆمه تیکم دراوه ته پال، یان به چ گوناخیک تۆمه تبار ده کریم؟ نهو تاوانهی که خۆم ددایم پیدایا
 ناوه، ته نیا نه چووغه بۆ خزمه تکردنی سهربازی، نهم حالتهش، چونکه ده سگیر کراوم،
 له وانهیه بگهیه نیتته تیربارانکردن، لیرهش تا نهم پۆ دوو جار لیکۆلینه و هم له گه لدا نه بجا مدراره و
 همدوو جار ههش به ناماده بوونی نه فەنییه کی پانتۆل له پیتی گرژ و مۆن، که به ته نیشته
 به پرتیه بهری پۆلیسی شار هه به بیده نگی داده نیشته و گوئی راده گرت، نیفاده م له ده م
 وه رگیراوه، همدوو که پرتیهش به پرتیه بهر، که عه قیدی پۆلیس بوو، نهو پرسیارانهی
 ناراسته کردم، که له شیوهی پرسیاره کانی نیستخباراتی لیواکهی بارق بوو، منیش هه ولتم ده دا
 به (نا) یا (نهو) یا (نازانم) وه لām بده مه وه، نهو پرسیارانهش که ده بوايه قسهی له سه ر بکه م
 هه ولتم نه دا زۆر به کورتی وه لām بده مه وه. پاش کۆتاییه اتنی دو الیکۆلینه وه، که چومه
 ژووره وه، یاوه ر، نهو کوره دلپاک و عاشقه کیتییه، پالی به دیواره که وه دابوو، قاچی راستی
 گورج کرد بو وه و قاچی چه پی له سه ر دانابوو، ته ماشایه کی کردم، همدوو په نجیه شایه تمانی
 ناخنییه کونی گویتچه که کانییه وه، تا له ده نگی خۆی زیاتر، ده نگی کهس نه بیست، تیچریکاند
 و هۆره جانییه کهی دهس پیکرد: ئۆۆۆ، هۆهۆهۆ، یه ژم که نیشکه، من له قوله کهی قه سرا نۆ
 وۆۆ، گیریاگم وه دیل، تۆ کلآو زه ره کهت که وصل گیان، بۆم بده وه به رتیل..

یاوه ر لینه بوو بو وه، پۆلیسه ده مشره یه ع که ره که، بۆ توو ره کردنی، دهستی کرده
 لاسایه کرد نه وهی و وه که مال لوراندی و وتی: نوووووو، چه.. چه ووهووو.. یاوه ر که چاوی
 به نهو کابرایه دا هه لته ده هات، په لاماریدا، نهو له سه ر پشت کهوت و همدوو دهست و همدوو
 لاقی بهرز کرده وه، زۆلانه به ده م پیکه نینه وه وتی: وایه ر وایه ر، کاکه وایه ر تۆ بهس لیم مه ده،
 نه مه قوونی من و نه وهش هینی تۆ.. یاوه ر چوو دهستی گرت به شیشی ده رگا که وه و له په سا
 ده یوت: نهی خوا دار و به ردت لیبواری، خوا من له م دونیای رۆشنه دا چاوم وه عاره و
 دارخورمادا هه لته نه هات، که چی پیتیشاندام، نه وه تا هه رتکیان وان وه بهرچاومۆ.. دارخورما
 له هه وشه کدا و عاره به کهیش وه ژوور سه رمۆ، وه که ده له سه گ نه لوورینی، که پریشی

ئەدەمى، پاش ئەكەمى و تووشى مىزە چرکە تى، خوا روو لە چ لایەك كەم، خوا چ گوناخنىكم
کرد وا تووشت کردم..

ئەو رۆژانەم لەبەندىخانى كفرى بە دوودلىيەكى قوول و پەژارەيەكى زۆرەو گوزەراند، لە
خزم و كەس و ناسيار، بىجگە لە دايكم، كە كەلگى سەردانى بەندىخانى نەبوو، كەسنىك نەما
سەردانىم نەكات. رۆژنىك دەرگەوانەكە بانگى لە من و ياوەر كرد، دەرگاگەى كەردەو و بۆ
ژوورىكى بچووكى بەرانبەر دامانىيە پىش خۆى، كە گەيشتمە بەر دەرگاگە، روانىم دوو كەسى
لەدانيشتو، يەككىيان (جەلال ئاغاي ھۆمەرمل) و نەوى تريان پىساوئىكى بالاىەرزى گەنم
رەنگى بەويقار بوو، من نەمدەناسىي. سلاۆم لىكردن، پىاوە نەناسەكە گەرمتر وتى:
- عەلەيكومە سەلام دانيشە كورم..

جەلال ئاغاي دەستى بۆ لای ئەو ميانەكەى تر راكىشا وتى: ئەو مامەحەمە سەعيد بەگى
جافە..

كە دانيشتم ھەوالى تەندروستى پرسىم و وتى: خەفەت مەخۆ، بىر لە رابردوو مەكەرەو،
ئەو ھى روييدا روويدا، گرنگ نىستە نازادكردنى تۆيە و تۆش خەمت نەبى، ھىچى وات لەسەر
نىيە مەترسى لىبكرىت، بەمزوانە بەرەللا دەكرىت..
وتم: ديارە ئەو ھەش بە ھەول و ماندووبوونى جەنابتانە..

ئەو وتى: ئەو كورم تۆ خۆت خۆراگر بوويە و زانيوتە چۆن ھەلام دەدەيتەو. دوتنى چوومە
لای بارقى فەرماندەى لىواكەى كەلار و پرسىارى تۆم لىكرد، ئەو پىتوتم، كە لە
لىكۆلىنەو كەدا ھىچ قەسەيەكى زيانەخست دەرھەق بەخۆت نەكردو، تاوانى تۆ تەنيا
نەچووتە بۆ سەربازىي، بەر لەو ھى بىم بۆ لات سەردانى ئەفسەرى تەجنىدىشم كرد، ئەو ھى
دلىيائى كردمەو، كە لەم رۆژانەدا رەوانەى يەكەيەكى سەربازىت دەكات و نىتر خۆتیش دەبىت
ورىاى خۆت بىت..

دلدانەو ھى ئەو رۆژەى گەورە بەگزا دە جاف، جۆرە ئاسودەيەكى پىبەخشىم، ئاسودەيى
نەك بۆ خۆم، بەلكو بۆ ئەوانىتر، چونكە دەمزانى ھەر ھىچ نەبىت مەترسى و پەژارەى
كەسەكانم كەمىك دەرەپتەو، بەلام بارسووكى بۆ خۆم لەناو يەك دونيا تاريكى و نايندەيەكى
نارۆشن و پەر لەھسەرەت بەكۆلىك زامى رۆحنىكى شەكەتەو مەحالە.. ناخر مرۆفئىكى ئىرادە
زەوتكراو و دووجار كۆسكەوتوو لەناو خىلنىك ئافرەتى رەشپۆش و مىندالى ھەتویدا، نەگەر
ويژدانى نەمردبىت، چۆن ھەست بە نازادىي دەكات و ئاسودە دەبىت؟ دە تۆ خۆت بىخەرە

جینگای من و روژانی رابوردویش بهینه رهوه پیش چاو، به مهرجیک بزایت که جگه له قاسمی ناموزا، که نهویش برا و کۆله کەمی بنه ماله که بوو، نهوا دووه مین برای دایک و باوکیت له رووداوینکی جگه پردا و به پیش چاری خۆته وه له ناو خۆینی خویدا بگهوزنن و جه لاده کانیش به پشتوینه کەمی خۆت قۆلبه ستت بکهن، نهوساکه وه کله گورگ، به لموز و که لپه ی خۆیناویسانه وه به رهو بیتشه کانیاں بتهن و بلوورنن و تۆی یه خسیریش، ریژنه جوینی پیس له نهو رووخساره دۆزه خییانه وه به سه سه رتا داباریت و سوو کایه تی به که رامه تت بکهن و ئینسانیه تت بهر شق بدهن.. با نازادیش بکهن! ناخر نهوه چ نازادییه کی پیده لئین؟ من ئیستایش همر بیر کردنه وه یه کم لهو روژه کاره ساتاوییه، ده مباته ناخی زه ویدا و دۆزه خم پینیشان ده داته وه، به لام چاره چیه.. چیکه م؟ کورد واته نی: رۆح له شوینیکی سه ختایه و ده رناچیت.. که نهم خه یال و لیکدانه وانم به می شکمدا ده هات، په ست ده بووم و ورده ورده باری ده رووم قورستر ده بوو و کاته کاتم به بیده نگه ی به سه سه ر ده برد، که بیرم ده کرده وه و به رابردودا ده چوومه وه، ژیا م وه فلیمیکی سینه مایی لیو ریژ له روودای دلته زین و پر تراژیدیا ده هاته پیش چاو و بیرم له زۆر شت ده کرده وه تا سنووری خۆکشت و ده ربازبون له نازاری رۆح و ویزدان..

من نیسته به نهم باره قورسه ی سه سه ر شامه وه، له به ندیجانه ی شاره کەمی خۆمدام، که چی هیچ یه که له بهر پر سه کانی ناناسم، به هیچ یه که له م پۆلیسه گرژ و مۆن و رهزا قورسانه ناشنا نیم.. زۆرجار ساله کانی همره س قومیم ده که ویتته وه یاد.. پۆلیسه کانی نهو سه رده مه که هه موویان خه لکی شاره کەمی خۆم بوون، رژیمی به عسی نهو سه رده مه و ترس و تۆقاندنی خه لکی شار و ده مه سه تکردنی گوندنشینه کان به نابلقه خستنه سه سه ر نهو ده قهرم ده که ویتته وه یاد.. همرگیز وینه و قه د و قیافه تی نهو پۆلیسه کورده م له یاد ناچیتته وه، که زه لاله تی هینا بوو بۆ خه لکی شاری کفری و گوندنشینه کان.

نهو پیاوینکی بالا که مێک به مرز و ره قه لای مل دریزی سوور و سه پی بوو. قورقو راگه ی به قه د لوتی له ژیر چه ناکه یه وه به رهو پیش ده رچوو بوو. نهم پۆلیسه مالیان له گهره کی نیسماعیل به گ و نزیک به مالی مامم بوو. نهو هه ند تووره و چرپن و ده نگه وه ره سوو نهو هه ندش له به جینگه یانندی نه رکه کهیدا، که بۆ ده ستنیشان کرابوو، سه سه ر خه ت و ده مپاست بوو، نه رکه کهیشی ته نها ریگا گرتن بوو له ده رچوونی خۆراک و پۆشاک بۆ ناواییه کانی نهو ده قهره. نهو پۆلیسه ته نانه ت چاوپۆشی له هاوسی و دۆسته کانی خۆیشی نه ده کرد!! بۆ نهو مه به سه شه س به بیوچان، له نهم سه سه ر

نەو بەرەبەری بکەن، ناچار بە کۆلانیکی تردا درەنگوخت، شتیکیان بەشتیک دەکرد یان دەبواپە دەمی یەکیک لە حمەرەس قەومییەکانی شار چەور بکەن و بە نیوەرۆ، یان شەو درەنگوخت بارەکانیان بگوازنەو، نەو سەردەمە دوو کانداریەکان نا بەو شتوویە ئالووتریان دەکرد و نانیان پەیدا دەکرد، گوندنشینەکانیش بەو حالە پێداویستیەکانیان لە شار چنگ دەکەوت.

نیوەرپوانیک کاک فەتاحی داخ لەدژ، لە بازارپەو بەرەو مالا دەگەرێتەو، لە دورووە تەماشای دەکات، دەبینێت مچە میزراح بەسەر کۆلانەکەوێ راوەستاو و بەهەر چوار دوری خۆیدا سەری وەک رادار دەسووڕێت و دەپوانێت، نێر ئەم بە فرسەتی دەزانیت و نایەوت لە دەستی بدات، دەکەوتە خۆی، کە نزیک دەبێتەو خۆی کەمێک بە شپزە دەنوێنێت و دەست دەبات بۆ باخەلی کەواکە و خۆی خەریک دەکات تا تەواو پۆلیس دەکەوتە گومانەو، لەناکاودا پۆلیسی گیل و خودا خراپ بۆ کردو و رووبەرپووی دەبێتەو و بانگی دەکات:

- فەتاح.. فەتاح، نا بێرە بەرۆ با گیانت پێشکەم.. بەخوا وایزەم چتیکت لە گیرفانە کانتا شاردووەتەو، فەتاح دەلێت:

+ کاک مستەفا وەخوا هیچم پێنێ، بیکە لە رێی خوا و مەولووی پێغەمەر، کاک مستەفا گێچەلم پیا مەکە، کۆرە تۆ عەیب ناکەیت لە خۆت؟ بۆ کەمێ شەرم ناتگڕی؟ ناخر مەن و تۆ هاوسێی یەک نین؟ ناخر چۆن شەرم لەخۆ ناکەم رێم لێتەگرم؟ دە باشە ئەو مەن هیچ، ئەو ناتوانی کەمێ چاوپۆشی لەو خەلکە فەقیر و هەزارە بکەم؟ کۆرە خۆ ئەتوانی جارناباری چاوتیک لە حەنای ئەو خەلکە بەسە زوانە بنووقێنی و دلی وەرزیترکی دەس و پەنجە برژاو خوشکەم، کۆرە ئەو خەلکە گوناحە هەمی خوا بتگڕی!!

کاتیک فەتاح بەو شتووە نەرمە قسە لەگەڵ مچە دەکات و قسەکانی کەمێک بۆنی پارانەو و کۆرپزانەوێ لێدێ، ئەو پتر دەکەوتە گومانەو و زیاتر سوور دەبێت لە پشکنینی و دەلی:

- مادام وابلیهات، نا دەس لەباخەلت دەرکە، بەخوا ئەزەم چاییە یا شەکر، یا هەر هیچ نەوی یەک دوو سەلکە ساوت لەباخەلا شاردووە، چتیکت هەر ها پی.. خۆت شلکە فەتاح خۆت شلکە.. دەی دەی کوا با بزەم، دەی دەی عەزیزەم مەدە فەتاح عەزیزەم مەدە، نا دەی دەست لە گیرفانە کانت دەرکە، دەی دەی.. مچە میزراح سینگ دەنێتە سینگی فەتاحەو وەک ئەوێ هەنگوشتی لە کلۆری پیرە داردا دۆزبێتەو، ئەویش بۆ ئەوێ زیاتر شیتگێری بکات دەست لە باخەلی دەرناهێنێت، بۆیە مچە بە ناچار مەچەکی توند دەگرێت و بای هەڵدەدا، نینجا دەست

+ نو شتمی واها له گیرفانا!!!!!!تهوئا.. ده بزانه وه کولکت تی؟؟ دهی ها بیگره و بیوه بۆ خۆت!! ده بیوه و بکه وه چاوتا!! دهک داوه شیئ مچه، دهک دارزیتیت (مزارع) ده بیوه بزنام چی تنه کمیی!!

ئەم پۇلىسە تۆقىنمەرە زۆر جار سۈجە تېشى لەگەڭ دۆستە كانىدا دەگرد و لەناخمەو پىدە كەنى. لەوانەم لە ئەو رۆژگاردا مستەفاى پۇلىس، كە كەسانىك ھەبوون بە كوردىكى نىشتەمانپەرورەيان دەدا لەقەلم، ناھەقى نەبوويەت، كە ھار دەبوو ەيان گوندنشىن و ھاوشارىيە كانى، چونكە ھەرەس قەومىيەكان دەرھەق بە كەسى كورد و كوردپەرور و ئەو كەسانەش، كە ھاوسۆزىيان بوون زۆر شەرەت و ھاربوون و بېيەزمىيانە رەفتارىيان لەگەڭدا دەگردن، خۆ ئەگەر ئەو پۇلىسە كوردە، كە ئەركى دەمبەستكردنى خەلكى لادىكانى پىتسپېردرابوو، پىتانېزانىبايە كەمتەرخەمە و چاپۇشى دەكات دوور نەبوو نانراوى بكن.

***

لەنمو بەندیخانە بیست روژ مامەو، تا بەیانیهك ناوی من و عەلییان خۆتەندەو و داوایان
 لێکردین خۆمان نامادە بکەین. من دڵم داخوڕیا. عەلی میردەمنداڵ و زماننەزان رەنگی بوو بە
 تۆنکەلە لیمۆی زەرد! هەر لەوێدا نەم پرسیارەم لا قوت بوویەو: ناخ ناوی عەلی بۆ بە منەو
 ببەستەنەو؟ هەر لەبەر ئەوەی ناوی باوکی (حەمە فەرەج)ە؟ هەرچۆنێک بوو بە دەم خەیاڵ و
 خۆتورەیهکی بێسەر و بەرەو لە دەرگای حەوشە کە چوومە دەرەو. لە پەشتی ئۆتۆمبیلێکی سەر
 داپۆشراو سواریان کردین و سەر بەرەو خوار کەوتەپێ. مەقەرێ جەیش شەعبی کە کەوتەبەرەو لای
 دەستە راستەو تێپەڕاند بەرەو دێی کارێز و دیسان بەلای راستدا لایدا. پاش نیو سەعاتێک
 گەشتینە دوورێیانی خورماتوو - کەرکوک، لەوێشەو بەرەو بەغدا، بەلام کە نیوێ رێگای بەغدا
 بپێ و بەلای چەپدا وەرچەرخاب، نیگەرانییە کەم قوولتر بوو! چونکە نەمەدەزانی بەرەو کوێ
 دەبرێن. جا چار چییە؟ خۆ ئەگەر بۆ ملپەراندیش بێ نێر دەبێت تۆ خۆت بەدەیت بە دەست نەو
 واقعیەو و چاوەڕوانی چارەنووسی خۆت بکەیت، چونکە لەگەڵ مەرگێکدا کە نەو پەلکێشت
 دەکات مەلەنێت پێناکرێت. ئۆتۆمبیلە کە ماویەکی تر رێگای بپێ و خۆی کردە ناو شاری
 باقوبەدا. نەو روژە یە کەم جارم بوو بەرپۆبەراییەتی پۆلیسی نەو شارە بێسەر. دەرگا
 سەرەکییە کە سێ چوار مەترێک پان بوو، لەوێوە کردمانیان بەژووردا، دەرگەوانە کە رەشتالەیهکی
 رەقەلە سێل شۆری کورتهبنە ناوچا و گرژ و مۆن بوو، کلێلەکانی، بەزغیرێک بەستبوو بە
 نیتاقە کەیهو، بە دەستی راستی گرتبوو، کێلێکی رەشیشی لەبێ قۆلی چەپیدا بوو. دەرگا
 پۆلانییە کە کردەو و نێمە خۆمان کردە دالانە درێژە کەدا پاشان دووهمین دەرگای بۆ کردینەو و
 بەبێ ئەوەی هیچ بلی، بە کێلە کە دەستی هێمای چوونە ژوورەو بۆ کردین و خڕپۆر دەرگا کە
 لەسەر داخستین. بە دەم دەرگا کەو بەپێتو راولەستابووم عەلی زۆر لەسەر خۆ و بە شینۆیهکی
 مندالانە و بە ئەوێری پاکییەو وتی: کاکە بەیانی کە لە بەندیخانە کفری دەریان کردین زۆر
 ترسام، وامزانی دەمانبەن بۆ قاطع جیش شەعبی و لەوێ گولەبارانان دەکەن. پروات هەبێ کاکە
 نەوێندە ترسام لە حەییەتدا جووتە گونم هەلکشان و چوونە ناوسکەو دوايش باریکە ژانیکسی
 تیژ گرتمی، ژانیک، هەر وەخت بوو بپروکێنیت و گیانم دەرچیت، بەلام کە ئۆتۆمبیلە کە لای نەدا بۆ
 قاطع لەوێدا نەفاقیە کەم بۆ هات و هەستم کرد گونە کاتم شۆردەبنەو بۆ ناو گەلم!!

من لە دلی خۆمدا وتم: نەم مەوێ چ بوونەوێنکی سەیر و سەمەرە، ناخ مێشک و دڵ و دەروون
 و ترس لەگەڵ نەو ئەندامە کە بەرپرسە لە زیادبوونی رەگەز، چ پەییەندییەکیان بەیه کەو هەیه؟

نهریتی بهندیخانه وایه، هر زیندانییهك بۆ یه كه مین جار ده چیتته ژووره وه له بهر ده رگا كه دا، به بیته وه یی كه ههنگاو بهاویت، راده وه ستیت و ته ماشای سه رتاپای بهندیخانه كه دهكات، پاشان یه كه یه كه له رووخساری بهندییهكان ده پوانیت، نه م رفتار ههش خۆی له خۆیدا ناماده کارییه كه بۆ هه لسه نگاندن و خۆگونجاندن له گه ل نهو بار و شوینه نوییه دا كه پیتی تیده نیته. له وانه یه چاو گێرانیس بیت به دوا ی رووخساریکی ناشنا، یان جیگایه کی چۆل بۆ هه سانه وه، بۆیه منیش وهك هه زیندانییه کی تر، رێك وامکرد، به لام بهندییهكان نه وهنده زۆر بوون نه مپژایه سه ره موویان تا تیپانه پروانم.. ناخر نهو زیندانه نه وهنده بهندیی تیت رنجابوو، ده رزیت هه لبدایه نه ده كه وته سه ره زهوی!! نهو قاوشه بهر فراوانه وهك شاره زه رده واله ی ئالۆسكاو گرمه ی ده هات و كهس له قسه حالی نه ده بوو. ده رکیشم به نه وه كرد، كه سییه کی زیندانییهكان بیتا گابوون له وه ی دوو میوانیان بۆ زیاد كراوه. به ده م ده رگا كه وه را وه ستابووم و قاوشه كه م به زیندانییهكانه وه ده پشكنی، له پریكدا چاوم له سه ره رووخساریك گیسایه وه، كه وادیاربوو نهو زووتر منی به دیی كرد بوو، بۆیه دهستی چه پی خست بووه لای ده می و بانگی لیده كردم، كه چی من له زلهزل و گرمه ی نهو هه موو دهنگه دا، كه تیکه ل به یه كه ده بوون، نه مده بیست، به لام به هیما ی ده ست تیپه گه یاندم، كه جیگه مان لای نهو ده بیته وه..

عه لی گورج هه ردوو دهسته پیخهفه كه ی هه لگرت و چوینه پیته وه، به لای راستی دیواره كه وه كۆمه لێك مرۆفی كورد پالیا ن به یه كه وه دابوو، تا ئیمه گه شتین (سه رتیپ) زۆر خه مخۆرانه درنی به ها وه له كانی دابوو، جیگای ئیمه شیان كرده وه.

پاش چه ند رۆژێك ناشنا یه تیم له گه ل نه وه ی كه مه به ستم بوو پهیدا كرد و كه میان ما نه یاننا سه مه، به لام سه رتیپ ده رباره ی بهندیخانه كه و بهندییهكان و زۆر شتی تر كه مه به ستم بوو بیزانم، سه رچا وه ی سه ره کی زانیارییه كانم بوو، نهو بۆی گێرآم وه وتی: تا دوو هه فته بهر له نه مپۆ رۆژانه كۆمه ل كۆمه ل زیندانیان لیته ده رده كرد و له ناو نهو باخاتی (خالس) هه دا به تۆمه تی جیا جیا گولله بارانیان ده كردن، زۆر جار كه سی وای

بەردەكەوت، تەنھا لە بازاردا سووكە شەپۆتێكى كۆردبوو، بەبێ لێپێچینهوه سەربازە
 ھەلھاتووەكان گوللەباران دەكران، بەلام نەمە چەند رۆژێكە ئەو دیاردەیه راگیراوه..
 من یەكێك بووم لەئەو بەندییانیەى كە زۆربەى كات چاوم لەدەم دەرگاكوە بوو
 دەپروانى تا بزانم كۆ دیت و كۆ دەردەكەیت. رۆژێك پیاوێكى تەمەن سەرووى پەنجرا
 سالیان ھێنايە ژووورەو، كە زانیم كۆردە، ئەو مافەم داىە خۆم، كە لە ریزی خۆماندا
 جێى بكەمەو. ئەو ئەوەندە خەفەتبار و وەپرس بوو، جینگای بەخۆى نەدەگرت و
 نەیدەزانى داڤیشت، بە پێتو رادەووستا و لەدەرگاكوە دەپروانى. دادەنیشتەو و
 كروشكوەى دەكرد و لەناو خەیاڵ و بیركردنەویدا نوقم دەبوو، لەسەر گازەرەى پشت
 رادەكشا و چاوى دەبرێیە بنمێچى قاوشەكە، دەتگوت وێنەى منداڵەكانى بە سەقفەكوە
 ھەلئاسراو و ئەو دێقەتیان ئەدات. لەناكاودا وەك بانگی لێبكەن و خەبەرێكىیان بۆ
 ھێنابێت ئاوا رادەپەڕى و بۆلای دەرگاكوە رووى وەرەچەرخاند. مودەتێك لەئەو بارەدا
 دەمایەو و چاوى بە دەرگاكوە ئەبلەق دەبوو، پاشان كەمەكەمە خاوەبوو و پالتى
 دەدا بە دیوارەكوە، ئەو ئەوەندە بێتۆقرە بوو دەتگوت ئاگاداریان كۆدووەتەو لە ھاتنى
 خیزانەكوەى و نازانیت ھۆى دواكەتییان چییە. ئەم پیاو زیاد لە سێ كاترۆمێر ئەو
 ھالى بوو، لە بارێكدا ئارامى نەدەگرت، رادەكشا و رادەچەنى، چنچكى دەكرد و
 ھەلەستایە سەرپى، برێكى باش لە دەرگاكوەى دەپروانى و دادەنیشتەو، ھەناسەى
 قوولى وای ھەلەكیشا بۆنى زووخواى لێدەھات، لەئەو ماوہ نازار بەخشەدا من وا
 تێكەل بووبووم لەگەل رۆحى ئەو مەژۆفە بێدەسلاتەدا، وام ھەست دەكرد ئەو قاوشە
 گەورە و جەنجالە، جگە لە من و ئەو كەسى تری تیا دا نییە. ئەو لەو ھەلچوون و
 داچوونەدا بوو من خستبوومە ژێر چاودێرییەو، لەپرێكدا قیژە و گریانى چەند
 منداڵێك كەبراى راپەراند و بەدەم ھاواركردنەو بەرەو دەرگاگە رايكرد و منیش
 بەدوایدا، پێشتر كە ھۆى دەسگیركردنیم لێپرسیبوو، ئەو وتى: بەر لە چوار رۆژ پۆلیس
 داى بەسەر مائەكەمدا و بەتۆمەتى (تەبەعییەى ئێرانى) بە خاوخیزانەو دەسگیران
 كردین و منیان بۆئێرە ھینا، نیت نازانم منداڵەكانم راپێچى كۆى كراون؟ نازانم چ بكەم
 ھەر وەختە شیت دەم!! پروات ھەبێ مەرگى خۆم بە ئاوات دەخوازم..
 ئەو پیاو گرتێبەرەو برووزى لێپرابوو لە پەسا دەیگوت: ئەرێ وەلا ئەو ئەوانن،
 منداڵەكانى منن، گیان گیان بە قوربانتانم.. كاتێكم زانى خیزانەكەیان بە راپەرەكەدا

به پېښ چاوی باوکه کهوه داله بهر بۆ زیندانی نافرته و مندالی ساوا، نیتړ پیاوړه که چاوی پټکه و تن ههردوو دهستی به شیشی ده رگا کهوه گرت و پر به گهرووی هاواری کرد: نهوه منیش لیرم به قوربانتانیم.. باوکه رۆژۆ برا رۆژۆ..

به دم باوکه پۆوه سهری خۆی به شیشه کاند ده کیتشا. من زۆر ههولمدا به دلدا نهوه هتوری بکه مهوه، به لām بیتفایده بوو. نهو به پتوه راوه ستابوو وه بریشکهی ناوسکی ساج هه لده قرچا و به کول ده گریا، که به گریان خۆی خالی کردهوه به دم ده رگا کهوه دانیشته و له ده رگای ژووری زیندانی خیزانی ده پروانی.

هه نهو شهوه که نه ختیک باری دهروونی کابرای ته به عیه!! خاوبوو بووه وه که میتک خه می سهرشانی سووک بوو بوو، چونکه هیچ نه بیت نیسته له منداله کانیه وه نزیکه و ده زانیت له کوین، نهو شهوه بوو، کوره کوردیکی خه لکی گوندی (حاجی عه وادی دهشتی شاکه لی نهو گه رمیانه یان هینایه زیندانه کهوه، نهو هه لۆیه ک بوو له هیلانهی سهخت و عاسی خۆیدا ببوو به داوه وه و بهدوو چاوی رهشی پر له ترس و رووخساری په شوکاوه وه له بهندییه کانی ده پروانی و هه به ته ماشا کردنیش به دم و چاوه کان و به دیواره چلکنه کهی به ندیخانه کهی ده گوت: خۆم ده زانم له خه تهردام و به رهو مهرگ راپیتچم ده کهن، به لām چارم نییه!!

به یانی زوو بهرله ده سهبه کاربوونی مه نمووره کانی شهو پۆلیسخانهیه، ده رگه وانه که هات و گورگ ناسا، چۆن قه پال له بهر ختیک ده دات و له گه له مهر جیای ده کاته وه، ناوا له قۆلی نهوی و به په له بۆ ده رهوه راپیتچی کرد. زیندانییه کۆنه کان ده یانزانی هینان و بردنی ناوه ختی بهندی یانی چی؟ رۆژی چاوپتکه وتنی بهندییه کان بیستمان شهو کوره یان له گونده کهی خۆیاند گولله باران کردووه..

بەندىخانەى پۆلىسى باقوبە پانتايەكەى ۲۵۰ - ۳۰۰ مەتر دووجا دەبوو. ئەوئى ئومونەيەكى بچكۆلانە بوو لە كۆمەلگەى عىراقى. دز و جەردە، پىياوكوژ، سىياسى، سەربازى ھەلاتوو، پىياوى شەپفروژ و بكوژ، كاسبكار و عارەبى مىسرى و مرۆڤى كوردى غەدرلىكراو و جۆرەكانى تر لە چىن و تويزە بەدبەختەكانى كۆمەلگەى گرتبوو ھە، بەلام زۆرىەيان سەربازى ھەلھاتوو بوون.

ئەو چەند مانگەى لەوئى بەسەرم برد رۆژگارنىكى ھەتا بلىيت سەخت و دژوار بوو. ھەر رۆژنىكم بە سالىك لىبەسەر دەجوو. تەنھا ئەو كاتانە نەييت، كە خولقى گويگرتنم ھەبوو، سەرتىب دەھاتە ناخافتن، دەيدايە تانى بىتھەياييدا و لە ھەموو ناشىكى تىدەكرد. ئەو زۆرتەر مەبەستى رەواندەنەوئى خەم و پەژارەكانى مەن بوو، نەگىنا ھەموو سالىك بۆنى مەرگم دەكرد، ئەو ھەوايەى ھەلمدەمۆى بۆنى گۆرەوشارى لىدەھات، ئەو نانەى دەمخوارد تامى خوئىنى ئەدا، ئەو قومە ئاوەى دەمخواردەو وامدەزانى دواقومى ئاوە بەر لەسىدارەدانم دەمدەنئى، بىتھەوئى پىتمبلىن نارەزووى چى دەكەيت، لەنەو زىندانەدا ھەر رۆژەى بەزىمىكم بەر چار دەكەوت، كە مايەى تىپرامان بوو، شەپ و بەگۇدا چوون و يەكتر خوئىناولكردن و جوئىندانى پىس و تانە و تەشەرى قىزەون كار و پىشەى رۆژانەى چەند كەسىكى ديارى بەندىيەكان بوو. كاتى وا ھەبوو بۆ كۆنترۆلكردنى ئالۆزى ناو زىندانەكە دەرگاوانەكە بە خۆى و كىبلە رشەكەيەو خۆى بەژوردا دەكرد و دەھاتە وئزەى بړىك لە ئاژاوەگىرەكاندا. يەكىك لەنەو بەندىيە شەپنەنگىزانە كۆرە عارەبىكى سەربازى ھەلھاتوو بوو، ئەو بۆ خۆدەربازكردن لە چەشتنى سزا، بە لەتە موسىك بەردەبوو سىنگ و سكى و خۆى خوئىناول دەكرد. لە ھەموو ئەو دىمەنە ناشىرەنەى كە لە يادىدا وئىنە (ترا- مىدى) يەكەى لەيادىدا ناسپردىتھەو، ئەم باسەيە كە دىگىتەمەو:

رۆژنىك سەربازىكى مىردمنداالىان كرده ژورەو، ئەم سەربازە دەرکەوت بە زىندانىيە كۆنەكان نامۆ نىيە، يان لە خوئىندەنەوئى سىمايدا بۆيان دەرکەوت فرۆشيارە!! نىتر كړيارەكان كەوتنە ھۆ و بەسەريانكردەو، زۆرى پىنەچوو ھوجوول كەوتە ناو زىندانەكەو، ھوجوولنىكى وا زۆرىەى بەندىيەكان كەوتنە گومانەو و گوتقولاخ بوون، پاش كەمىك سەرشۆرەكە بەشپەيەكى واھمەى دەھات بىتھاگانىش ئاگادار بوونەو، لەھەمووى سەير و سەرنجراكىشتەر

ره‌فتاری سهریازه لووسکه‌که خۆی بوو، نهو که‌وته ناو زیندانییه‌کان و داوای تویکله سابوونیتی ده‌کرد!! ته‌نیا یه‌ک تویکله سابوون کاره‌که‌ی ناسانتر ده‌کرد و زووتر کپیاره‌کانی به‌پژده‌خست!! بۆ نه‌وه‌ی که‌س نۆره‌ی له‌که‌س نه‌کات، له‌ ناوه‌پاستی قاوشه‌که‌وه بۆ به‌رده‌رکی سه‌رشۆرکه‌که، به‌ندیه‌کان سه‌ریان به‌ستبوو، نه‌وه‌نده به‌کپی و بیده‌نگی راه‌ستابوون، نه‌گه‌ر زیندان نه‌بوایه، نه‌وا سویندت به‌واردايه، که سه‌ریان بۆ وه‌رگرتنی هیلکه، یا ده‌رکردنی ته‌سکه‌ره‌ی نفووس گرتووه، سویندت نه‌ده‌که‌وت!!

(عامر خانه‌قینی) و (مه‌جه دۆم) وه‌ک گا بوغه چه‌پۆکانیان ده‌کرد و ده‌یان بۆزانده، به‌ که‌مێک چاو لیتسوورکردنه‌وه‌ی من کو‌لیاندا و دامرکانه‌وه.. مه‌جه وه‌ک نۆره‌که‌رێکی تیر قه‌سیل نۆره‌قی کردبوو ده‌یسه‌راند: کوره هه‌ی کوپی خوا لینگه‌پێ با ده‌ستیکی لیتبه‌پرم و سه‌ره تلشی بکه‌م.. نه‌و رووی ده‌می له‌ من کردبوو وای ده‌گوت.. عامر خانه‌قینیش بێشه‌رمانه‌تر له‌ مه‌جه ده‌یگوت: خودا تو له‌ کوره نه‌را من نازل بیت؟ ولکه‌ک با نه‌و دالک خیزه‌ بگامه‌ی..

به‌لام عامر درۆی ده‌کرد، چونکه‌ باشی ده‌زانی کپیری کوپه‌ لوسکه‌که زۆرن و نۆره‌ی نه‌و نایه‌ت.. نه‌و ده‌یویست پیمبلیت: نۆتر پیمه‌یه‌ژه لۆتی به‌ره‌لا، نه‌وه نییه منیش گوپرایه‌لم و به‌ قسه‌ت ده‌که‌م.. به‌لام هه‌ر به‌ بیه‌ی دانه‌نیشته‌ و له‌ داخی دلێ خۆیدا گێچه‌لێکی به‌ (عومران خانه‌قینی) خزمی خۆیدا کرد، په‌لاماری دا و دوو سێ مشتی سه‌ره‌واندی.. هه‌ر نه‌و رۆژه هیشتا عامر که‌فوکۆلی دانه‌مرکابووه‌وه، ده‌رگای قاوشه‌که‌ کرایه‌وه و کوپێکی گریسابی و جلویه‌رگ چه‌ور و چلکنیان پالپتیه‌نا و هاته‌ ژووره‌وه، نه‌و وه‌ک کوپێکی ناشنا به‌ سه‌روشتی زیندان، به‌ده‌م ده‌رگاکه‌وه راه‌وستا و فسفس پالته‌وان ناسا ده‌ستی له‌شیشی سه‌ر ده‌رگاکه‌ گیرکرد و مه‌چه‌که نه‌ستوو و ده‌ماراوییه‌کانی نمایش کرد.. عامر رووی ده‌می تیکردم و وتی: خالو به‌مه‌لی؟

ناخر من ده‌مزانی پرسه‌که‌ی عامر پرسه‌ خه‌سوانه‌یه.. بۆیه وتم: به‌لی.. هه‌رچۆن تۆ مزگینێ به‌ زیندانییه‌ک به‌دیت و هه‌والی نازادکردنی پێبگه‌یه‌نیت، عامر گه‌ش بووه‌وه و زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی ته‌پ زایه‌ سه‌ر روومه‌تی، چاوه‌کانی چه‌شنی دووچاوی پلنگیتکی راوچی، گه‌شانه‌وه و ده‌ستبورد به‌ره‌وه لای ده‌رگاکه، به‌ نۆ زیندانییه‌کاندا، چه‌ند زیکزاکیکی کرد و خۆی گه‌یانه‌ شۆینی مه‌به‌ست، له‌شیره‌ی کابرای فسفس پالته‌وان، پشتی له‌ده‌رگاکه‌ کرد و شانی له‌شانی توند کرد، کوپه‌ فیه‌ره‌که‌ ناوێکی لیدایه‌وه و خێسه‌یه‌کی لیکرد، به‌لام عامر

بواری پټنه دا، تا هیز له مچكه و بازویدا هه‌بوو گوري خوارده‌وه و مشتتكي توندی سره‌وانده بنا گوټیدا، هر شو مشته بوو، كابر لارېووه و وه‌كو دارټك ره‌شېا له ریشه هه‌لكه‌نیت، ناو‌ها دای له‌زه‌وی!!

نیت عامر چاوه‌روانی هیچی تری نه‌کرد. به‌ه‌مان زه‌رده‌خه‌وه كه له رووخساریدا روابوو گه‌رپاڼه دواوه و به‌چاوه گه‌شه‌كانی یه‌ك یه‌ك ته‌ماشای هاوه‌له كورده‌كانی كرد. من ده‌مزانی شو پلنگه به‌ندكراوه چاوه‌روانی چی ده‌كات بویه وتم: ده‌سخوش عامر.. ده‌سخوش، چاكت تیسره‌واند، نه‌جا نيسراحتت كرد؟

شه‌وانه دره‌نگوه‌خت، كپي و بیده‌نگی بآلي به‌سهر قاوشه‌كه‌دا ده‌كینشا و زۆریه‌ی به‌ندیه‌كان ده‌نووستن، شو‌كاتانه همل بوو بۆ ده‌مه‌ته‌قی و شوو به‌سهر‌بردن.
(عه‌گاب) كوپه عاره‌بیكي هیمن و خوینده‌وار و له‌سهر‌خو بوو. و خۆی به‌سهر‌تیب ناساند‌بوو. خۆیشی بۆی گټرا‌مه‌وه گوايه به‌رله‌نه‌وه‌ی بكريت به‌سرباز (به‌رپوه‌به‌ری ناحیه) بووه و به‌قسه‌ی خۆی له‌هه‌لچوونيكدا جوتینی به‌به‌عس و سه‌دام داوه و به‌هۆی ده‌سه‌لاتی عه‌شایه‌ری باوكیه‌وه، كه له سه‌رده‌می ده‌سه‌لاتی عوسمانیه‌كاندا نازناوی (پاشا)ی پټبه‌خسراوه، سزای قورس نه‌دراوه و ته‌نها پله‌ی به‌رپوه‌به‌ری لیوه‌رگیراوه‌تموه و ره‌وانه‌ی سهر‌بازی كراوه. پاشان كه چووه‌ته سهر‌بازی (نه‌فسه‌ری هه‌والگه‌ری) واتا (نه‌فسه‌ری نیستخبات)ی فه‌لاقه كردووه و دیسان جوتینی به‌حیزبی به‌عس داوه، بویه به‌ندكراوه. شو له‌لای من نكۆلی له تۆمه‌ته‌كه‌ی نه‌ده‌كرد، به‌لام له مه‌حكه‌مه‌دا دانی به‌تاوانه‌كه‌یدا نه‌نابوو، درابوووه دادگای سهر‌بازی و ده‌یانه‌ینا و ده‌یانبرد.. شو رۆژانه كه له زیندانی باقوبه‌دا ده‌مایه‌وه، سهر‌پای درټ‌داد‌پیه‌كه‌ی كه به‌سروشتی خۆم رقم له شو جوړه كه‌سانه ده‌بیته‌وه، بۆ من نافا‌قه بوو.

یه‌كه‌م جار سهر‌تیپ پټیناساندم، وتی: نه‌گه‌رجی كه‌ميك فشه‌كه‌ره، یا راستر بیژم له جوانكاریی قسه‌وباس و گټرا‌نه‌وه‌ی چیرۆكه خه‌یالییه‌كانیدا ده‌سانتكي هه‌یه و هونه‌رمه‌نده، نه‌گه‌ر پشووت درټ‌بیت و كه‌ميك سهری بۆ به‌لقیتیت، به‌تایبه‌تی رۆژانی هه‌ینی، كه مواجه‌هت دیت و مه‌نجه‌ل و سه‌به‌ته‌ی پر له خواردن كه بۆتی ده‌هینن چه‌ور بیت و گرتكي

177

ئەو وتى: ئىتتى تۆ وادەزانىت ئەو ھەموو درۆ و دەلەسە و خۇفشکردنەۋەي (عاقاپ)!! مەن قەسكەم پىتېرى وتم: ئاخىر تۆ تا ئىستاش ئاۋى ئەو كاپرا عارەبە نازانىت و بەھەلە گۆي دەكەيت، ئەو ئاۋى "عاقاپ" نىيە بەلكو "عەگاب" ە "عەگاب" بەزمانى عارەبىيى واتا ھەلۆ...).

ئەو قەسكەي پىتېرىم و وتى: باشە باش، ئاخىر لەسەر زارى مەن (عاقاپ) ئاسانترە، چۈنكە لەسەر ۋەزنى (قاپقاپ)ە... دە تۆ ئاۋى بىكە بە گەروۋى ئاشا. بەھەرچا دلت ئاشكىنم و باسى سىتھەم خالۆزنى خۆمت بۆ دەكەم، خۆ دەزام تۆ تەماشاي سۆفى ۋەك پالەۋانىكى غوونەيى و خۆشەۋىست ئاكەيت، گەرچى ئەۋەش قەسە ھەلدەگىرت!! بەلام لىترە مەبەستى مەن لە باسكردنى سۆفیدا خۆيئەنەۋەي رەشەخەيى، نىيە بەلكو تەنھا مەبەستە ئەۋەتە تۆ كەم خۆت بھۆيتەۋە، بۆيە خۆم دەكەمە مەيۋون و ۋەك ئەكتەرىكى لىتھاتوۋ رۆلى سۆفى دەگىتېم و ئىش دەكەم تا لەم دەۋرۋەرە بۆگەنە دەرتبەيتىم و بىتېم بۆ جىھانە سادەكەي سۆفى... دەباشە باسى ئەۋەشت بۆ دەكەم، گۆيىگەرە:

سۆفى مانگىك دەۋو زەلالەتى بوۋ بەدەست ھەردوۋ ژنەكەيەۋە، چۈنكە يىخى بىبون و لەگەلدا ئەدەخەۋىتىن. ئىتۋارەيك درەنگۈەخت خۆي كىر بەمالدا، بەلام سۆفىيەكەي بەيەنى ئەۋو كە لە مال دەۋرۋو، تەماشاي سەۋسەكوتىمان كىر، ھەموۋمان تەنانەت خالۆزە گەۋرەش، كە زۆركەم پىدەكەنى دايەقاي پىكەن، جا ناھەقىشى ئەۋو، سۆفى لەتۆزى لۆكەدا خەرق بىۋو، كەۋاكەي بەرۋىشت لەبەركىدبو، لەگازەرەي پىشەۋە تا دەرقاچەي دەرسى سىيەكەي بەدەرەۋە بو، ئەو بەپىكەنىيەكەمان زۆر ئالۆز و قەلەس بو، ھىچى ئەۋت، بەلام لەگەل خالۆزە گەۋرەدا گۆلمەزىكى نايەۋە. با باسى گۆلمەزەكەت بۆ نەگىرەۋە، چۈنكە غەدرىكى گەۋرە بو لەۋ بەسەزمانەي كىر، بەھەرچا سۆفى بۆ ۋاشپىزە بوۋە؟ ئەۋە گىرگە... ئەمە تومەز لەگەل بىتەۋىتىكدا دۆستايەتى پەيدا كىرۋەۋە و قىمى لىخۆش كىرۋەۋە بىخۆزىت. ئەو رۆزە بە خەيالى ئەۋ ژنەۋە خۆي لەبىر دەكەت و بەپىش دەزگاي كاركردنەۋە خەرىكى دوۋرىنى لىفەيەكە كە قەۋلى بە دەسگىران داۋە زوۋ بۆي تەۋاۋ بىكات، بە دل و بەداۋ لەگەل تەقەل ھاۋىشتىندا بىرى لەۋ رۆنە كىرۋەۋە، كە رۆژىك كۆلپەيەكەي گەرمى تىدەسۋى، كاتىك دەزانىت شەۋى بەسەردا ھاتوۋە بەپەلە خۆي لەبەر دەكەت، بەلام ئەۋ خۆلەبەركىدەي كە بۆم باسكردى... ئاخىر ئەۋ ئافرەتەشى ھىتا و بوۋ بە سىتھەمىن خالۆزنى مەن!! جا خۆش شەۋى زاۋايەتى بو، سى رۆژ بەر لەگۈاستنەۋەي بوۋك ژنە گەۋرەي رەۋانەي مالى باۋكى كىر و ژنە

بچكۆلهكەشى، كە بە كەمین و بەینی زانی بۆ بەیانی تۆرا و رۆیشتەوه ماله باوانی.. نیتەر مالا
بۆ خالتوی تازه زاوا چۆل بوو.

سی مانگ زیاتر دەبوو هیچ یەك لەژنەکانی روویان نەدابوو یە و لەگەڵیدا نەنووستانبوون،
بۆیە زۆر تینووی بوو، وەك گا بوغە لە حەییەتدا چاوەکانی خۆینیان تیزابوو.. شەو بووکیان
کردە پەردەوه و تەنیا خەمی سۆفی پالپتوونانی میوانە رەزا قورسەکانی بوو، كە دایانكوتابوو
هەلنەدەستان.. ئەو ھەر دە دەقە جارێك سەعاتەكە لەبەر باخەلی دەرەھێنا و تەماشایەکی
دەکرد.. وەلی بێغایەدە بوو، ناچار وەك ئەكتەریکی شارەزا چەند جارێك باویشکی قوولێ دا،
كەچی كەس لێیەحالی نەبوو هەلنەسان! بۆیە پیتی نایە جەرگی خۆیدا و وتی: نەری شەو
درەنگە ئێشە خەوتان نایەت؟ نیتەر میوانەكان لە فیکە ی خۆیان تیگەیشتن و هەلسان
خواحافیزیان کرد، ھەر ئەوەندە خۆش بوو مالا چۆل بوو..

سۆفی کراسیکی سپیی. نەارەبی لەبەردایە و بە بێئەوێ ئیشارەتێك، داوای رووخسەتێك لە
(سەرئێپ)ی خوشکەزا و ھاوڕێی بکات، وەك رێساریکی رێگای دوور و تینوو، بەسەر
کانییەكدا کەوتبێت، ناوا خۆی دەكات بەژووری بووكدە و بێ سەلام و عەلەیک و بێ بسمیلا،
خۆیدەداتە بانیا، بێك ورتە و چە لە ژوورەكەدا بەرز دەبێتەوه، نیخەنیخ و مەرەمێ، ژنە
ھاواری لێهەلدەسێت: کورە پەلەمەكە، پەلەمەكە خۆ راناكەم، کورە پەلەمەكە.. سۆفی
یەژیەت کوردی دۆنەدیت، کورە سفرە تلێشت کرد، بیکە لە رێی خوادا نەدرێت! ناخە بەیانی
چی بێژم؟

کپیەك بال بەسەر ژوورەكەدا دەکێشێت.. دەنگێك لە سووچی ئەوسەری زیندانەكە بەرز
دەبێتەوه.. (مرد..مرد فریاكەون ئەم کابرایە مرد..) بەندییەكان لە دەوری گلیتر دەبنەوه،
کابرای نەخۆش پل دەخوات و دەنالیئیت، کەف دەچەرنیئیت و چاوەکانی بازوو دەبنەوه،
دەرگای زیندان دەکێتەوه و بە چوار دەستە هەلیدەگرن و دەبێنە دەرەوه، بۆ سەبی و تیان
کابرای بەندیی خۆی دەرمان خوارد کردووه!! چۆن دەرمانی خۆکۆشتنی دەس کەوت؟
ھەرکەسەو چێژکێکی دەگێرایەوه..

پاش دوو مانگ گوزهراندن تهواو به ناو و همواى بهندىخانه راهاتبووم. روژتيك ناوى من و عهلى - يان بانگ كرد. نه نجا بۆ كوى؟ مه گمر خويان و خواى خويان بزانن بۆ كويمان ده بهن. كه خواحافيزيم كرد هاوه له كام خهم داىگرتن، وتم: هيوادارم زوو بگه پيمه وه لاتان.. نهوكاته كه خواحافيزيم كرد، سهرتيب، به پيوه راوه ستابوو، كه تيمروانى رووخسارى رهش داگهراپوو، ده مزانى پريه له داخ و خهفت و ده زويك روژشايى! بۆيه له پيشدا جوړنه تم نه كرد بيدوئيم، به لام خو همر ده بوو شتيكى له گه لدا بلتم، بۆيه چوومه پيشه وه و دهستم له ملى كرد، كه ميك نووساندم به سينگمه وه و وتم: كاكه گيان من دلنيام ده مانه پيمه وه بۆ ئيره، وابزانم ليكولينه وه زياترم له گه لدا ده كن، خو نه مه قسه يه كيشه ده يكه م، نه گمر هاتوو نازاد كرام سوئند به نه وه هموو پيروزيانه ي كه همر دوو كمان سهريان بۆ داده نوئين، هيچ كات دريغى نه كم له سمردانيت، نه گمر هيچ دهره تيشم نه بوو به لئين بيت هموو روژتيكى مواجهه كه سيك بنيرمه سمردانيت.

من بۆيه باسى نه گمرى نازاد بووم بۆ كرد، نهو خويشى ناگاي له نه وه ههوله بوو كه بۆيان دابووم، گوايه به برى بهر تيل نازاد ده كرتم، نهو تاله تيشكهش، كه دلى سهرتپي روژن ده كرده وه نهو نومیده كزه بوو.

له ده رگاي قاوشه كه وه به ره وه ده رگاي سهره كي بهندىخانه كه، له و پيشه وه به ره وه دهره وهى چهوشه كه و سوارى نۆتۆمبيليكيان كردين. ديسان سهر به ره وه و ژوور، به لام كام ژوور؟! خو ههتا ده گه يته دوو ريانه كه ي دووز - كفرى نازانى بۆ كه ركوك ده تبهن يان بۆ كفرى؟ نه گمر ريگاي كه ركوك بگرتته بهر نهوا له وى (ههينه) ههيه، خو نه گمر له كه ركوكيش لاي نه دا نهوا بۆ قه سابخانه كه ي موسل ده پۆين، نهو قه سابخانه يه كه كم كهس ههيه ناوى نهو شوئنه بهدناوه ي نه ييستيت، نه گه رچى ده مزانى ههينه و موسل بۆ ئيه كه هيچ تاوانتيكمان له سهر ساغ نه بووه ته وه دوو نه گمرى دوورن، به لام چونكه دوو شوئنى بهدناو و تۆقنهر بوون له نهو كاتانه دا له خه يال و زهينى مندا سهريان هه لدا، به لام كه نۆتۆمبيله كه گه يشته دوو ريانه كه، به ره وه كفرى به ده ستى راستدا لايدا و پاش نيو كاتژمير خۆى كرده ناو شاردا و يه كراست رووى كرده بنكه ي پۆلس و له وى كردنيان به ژووردا.

نەو شەووم بەبیر کردنەو گوزەراند، بەیانی کە رۆژ بوووە من چاوەروانی دووبارە نیفادە وەرگرتن و سین و جیمیکێ تر بووم بەهیوای کارناسانی و نازادکردم، کەچی بە جووتە بردینیان بۆ (تەجنید)ی شار، لەوێ کە چوومە ژوورەو و نەفسەرە کە چاوی پێشکەوت بەشێویەکی تەوساویی و سووکایەتیکردنەو وتی:

- تۆ (سەعید)ی وا نییە؟ (حەمە سەعید بەگی جاف) واستەتە هەاا؟ من پێموت؟
+ بەلێ من سەعیدم بەلام لە مەبەستت حالێی نايم، واسیتە ی چی؟
- بەلێ.. بەلێ چاک دەزانی چی دەلێم، بەلام دلتیام نازانی حکومەت کەروێشک بە عارەبانە دەگری؟

هەر ئەوەندە و ت و داوای لە پۆلیسە کە کرد، کە لە دەرەو رامگری. قسەکانی ئەو نەفسەرە بۆنی خرابی لێدەهات، بۆیە لە دلتی خۆمدا وتم: نەم هەویرە ناوی زۆر دەکێشی..
پاش نیو سەعات چاوەروانی، زەرەفیکێ بۆری داخراویان داوێ دەستی مەنموورە کەو و ئەویش دامانییە پیش خۆی بۆ بەندبەخانە، کە بەرەو پۆلیسخانە دەچووین لە پۆلیسە کەم پرسی نایە هیچ شتیک دەربارەی چارەنووسی من دەزانی، ئەو مۆرەیهکی لێمکرد و هیچی نەوت. تەنە کە لە شانی داگرت و گرتی بە دەستییهو و زیاتر لێمدور کەوتەو. ئەوساکە بە روو گرێبە کەو و تەو: من چۆزام؟! جا راستیشی دەکرد، چونکە پرسیارە کە من زۆر بێمانا بوو.. ناخەر پۆلیسیکی بەدبەخت لە بەجێگەیانندی ئەو فرمانە ی کە پێیدەدرێت چیت دەزانیت؟!

شەو کە سەرم نایە سەر سەرم، تاوتوتی نەم گەرمیان و کۆتستانەم کرد، کە پێمە کەن، گواستەنەووم لەم زیندانەو بۆ ئەو زیندان و بردنم بۆ باقوبە و هێنانەووم بۆ کفری یانی چی؟ بە لێکدانەوێ خۆم گەیشتمە ئەو نەبجامە ی کە چارەنووسم نەگەر خراپتر نەبێ ئەوا باشت نابی.. بەلام نەمەزانی نەبجامە کە ی چۆن کۆتایی دێت؟ بۆیە هەولمدا چیت بیر لەنایندە نەکەمەو.. ئەو شەو زۆر لە بیرەویرەکانی سالانی رابوردووم بە میتشکدا هات و گوزەری کرد، تالی و سویری، تەنگانە و دەرپاز بوون، نویمیدی سەرکەوتن و شکستی کوتوپر..
سالانی حەفتاکانم هاتەوێر، دواشەری هێزی پێشەمرگە و سوپای رۆژم لە (چەمی خان)م بە خەیاڵ بەسەر کردەو. ئەو رۆژانە ی کە دیکە ی نێمە وەکو زۆربە ی دێهاتەکانی تر چۆل کرا و خەلکە کە مال و مندالیان لەئەو هەردەو هەلات و کەلتۆزاندە حەشار دا، ماوێ چەند رۆژیکیش شەر بەگەرمی درێژە ی کێشا. ئەو پێشەمرگانە ی کە لە شەپە کەو بۆ پشوو دانیکێ کورت دەگەراندەو، باسی تێهەلچوون و کوشتاریان لە مەیدانی شەردا وەکو خۆی بۆ خەلکە کە دەگێراندەو،

له گمَل نمو باس و خواسه‌ی دهر ویش ده‌بینی و بۆ گونگره‌کانی خۆی باسی ده‌کرد، جیاوازیسه‌کی زۆری هه‌بوو، دهر ویش به‌مشیه باسی شته‌کانی بۆ باوگم ده‌کرد، که به چاری خۆی بینیبوی، نه‌و شه‌وێک هاته بن که‌ئۆزه‌کی نیجه و نه‌م حیکایه‌ته‌ی باس کرد:

که ته‌یاره‌ میکه‌که دیته سهر شه‌ره‌که، بالدارێکی چهرموو چهرموو، یه‌ژی واشمه‌یه و واشمه‌یش نییه، که‌می له واشه‌ گه‌وره‌تره، ههر نه‌وه‌نه‌ی بازێکه، به‌لام په‌روایێ چهرموو، نه‌وه‌نه چهرمووه‌ خۆره‌که له په‌روایێ نه‌دا وه‌ک کلۆی به‌فر نه‌بریسکیته‌وه، که ته‌یاره‌که هات نه‌ویش وه‌ک (ته‌یره‌ن نه‌بابیل) تاین نه‌وی و وه‌دوای کلکیا بال نه‌گریتۆ، ته‌یاره‌که بۆ حه‌وا هه‌لته‌کشی نه‌ویش وه‌کو تیسکه‌ی گولله‌ نه‌که‌وێته‌ دوای، ته‌یاره‌که شۆر نه‌وێتۆ مه‌لی تاین شوێنی نه‌که‌وی و یه‌ژی نیسته‌ نا تاوێکی تر خۆی نه‌کاته ناو ته‌یاره‌که‌دا، نیتر وا سهر له سایه‌ق ته‌یاره‌که نه‌شیوێتی سایه‌قی خوا خراوێکردوو ناتوانی نیشانه له سه‌نگه‌ری پێشمه‌رگه‌کان بگرێ، وه‌ ناچارێ بۆ تاقی عاسمان به‌رز نه‌وێتۆ و دوورلاتراسکه نه‌وه‌سی، مه‌له چهرمووه‌که وه‌دوای نه‌که‌وی و سه‌ری لێنه‌شوێنی کابرای سایه‌ق ته‌یاره، که زۆر وه‌ زه‌حمه‌ت خۆی پێنه‌گیریتۆ، نیتر هه‌له‌چهرخیته‌ سهر به‌ره‌و خوار تینه‌قووچینی، بازو جاری ههر وه‌خته‌ خۆی بکێشیته‌ نه‌و ته‌پۆلکانه‌دا و له ناو ههرده‌که‌دا گه‌ری تیه‌مر بو. ده‌ی باشه‌ کێ نه‌زانی نه‌و مه‌له چهرمووه‌ روچی پاکێ نه‌ولیایه‌ک نییه؟ ناخر نه‌گه‌ر وانیه‌ لاله‌ تۆ پێتمیژه‌ بۆ تانیستا پێشمه‌رگه‌یه‌ک خوێن له‌ لووتی نه‌هات..

که هه‌والی نه‌م بالنده‌ سپیه‌ که‌وته سهر زاری نه‌م و نه‌و نیتر ههر واخه‌لک بوو یه‌ک یه‌ک و دوو ده‌یانکرده‌ سهر یال و گرده‌ به‌رزه‌کاندا و ده‌یانروانی، تا وایله‌ته‌ات غه‌یری دهر ویش، خه‌لکی تریش له‌ ناواییدا بالنده‌ سپیه‌ که‌میان بینی که‌ به‌تیژی گولله‌ به‌دوای فڕۆکه‌ میکه‌که‌دا تیژ ده‌فڕی، نه‌ک ته‌نیا نه‌م مه‌له سپیه‌، که یه‌که‌م جار دهر ویش به‌دی کرد. ته‌نانه‌ت شه‌وێک پیاوێکی سپیپۆش دیته‌ خه‌وی و پێده‌لێت: دهر ویش ههر سه‌بی زوو ناگاداری نه‌و پێشمه‌رگانه‌ بکه‌ره‌وه و پێیانپێژه، هه‌رکه‌میان په‌ریک له‌په‌ری نه‌و مه‌له چهرمووه‌ی به‌رده‌س که‌وت با به‌کشته‌کێکی سپیه‌وه‌ی بکات و وه‌ک بازووبه‌ن بیکاته‌ مه‌چه‌کی لای راستی، نیتر به‌نیزنی خوا له‌خۆی نه‌ترسیت و قه‌ت گولله‌ نایه‌ریت..

پاشان دهر ویش وتی: ناخر چونکه‌ کورد خوای خۆی وه‌هه‌ق نه‌ناسی و حوکه‌مه‌ت غه‌دری لێنه‌کا، بۆیه‌ نه‌و مه‌له چهرمووه‌ی نازلکرده‌ گیانی ته‌یاره‌که، نه‌و مه‌له سپیه‌ ته‌یرن نه‌بابیه‌ی کورده‌!! نه‌و شه‌وه‌ چه‌ند جارێک باوگم وه‌کو خه‌یال هاته‌ پێش چاو و هه‌موو جارێکیش تیه‌ده‌خوڕیم و هه‌مان رسته‌ی دووباره‌ ده‌کرده‌وه: سه‌عی کورم نه‌ترسی پشت وه‌خوا نه‌جالت نه‌وی..

باوكم له پيش چاو ونده بوو، من ده چوومهوه بۆ چه می خان و شهر له چله پۆیهی گهرمیدابوو، ده رویش دیسان پهیدا بوو، لاله همه فهره ج نهوه مهله چه رموه که هیچ، خۆ دونیا وه چاوی خۆی دیی چۆن وه دواى تمباره که دا خۆی لوول نهکا و نه فزی، دوايش که تمباره که دانسه هاتو نهویش خۆی قه مچ نه کرد و شوپ نه بوو، جا نیسا گویم بۆ شلکه لاله گیان، به قورعانه ره شه که می مرقه وه لاله دروژناکم نا وه م دوو چاوهی خۆم دیم، نه مه سی نیوارهیه نا وه نه م دوو چاوهی خۆم سهیره که م له نه ولای (خزنه که می سپیسوار) وه بهرله خۆرنا و ابوون، هاها وه سی جزمی قورعان لاله گیان، وه مرقه وه که می شی حه سه نی قهره چیتوار، هیمه ت و بهره که تی حازرووی، کاواریه کی سهراپا چه رمو وه ونیم بر نه ویکی درژی دار شووشه ی ناو ته نه په ی شانیوه، هیواش هیواش، یاپشه یاپشه نه وه هرد وه له ته نه داته بهر و روو نه کاته (که لۆزه میرخان) هاهاها.. (ده رویش دهستی بۆ تووله ریگا که می نه بهری خۆی راکیشا)، ناله و باریکه ریوه شوپ نه ویتۆ ناوچه مک و وه تیکه به نان قووته دی، ناوا نه چیته قووتاو نامیتنی، پیساو نازانی عهرز قووتی نه دا؟ عاسمان هه لینه کیشی؟ نازانم.. ده تو ناخر پیمبیژه لاله، نه وه پیساوه چه رمو بووشه که که س نازانی له کویره تی و بۆ کوئی نه چی و تا نیواره دوور له سهنگه ری پيشمه رگه کان، سهنگه ر له نه وه جیشه نه گری و شهر نهکا و عهسکه ر نه کوژی، خۆ له وانه یه نه یشیا نکوژی، چونکه عهسکه ریش گوناچه و نه م حوکه مه زالمه وه زۆر نه یانگری و نه یاننیریت بۆ شهر ی نیمه! نا نه وه پیتاوه موباره که، وه لیبهک، نیما مینک، یان پیا و چاکیکی وه کو پیری قهره چیتوار نه وی، ده تو بیژه کتیه؟

باوكم بۆی سهلماند و وتی: کورد موسلمانه و حوکه مه ت غه دری لینهکا، شی خۆ پیساو چاکیش ناگای له دونیا هه ره هیه..

ده رویش قسه که می له دم باوكم قۆسته وه وتی: هیچ دوور نییه له وانه یه شی حه سه نی قهره چیتوار وی.. کئی یه ژنی (حاجی کاک نه حمه دی شیخ) یان (شی علیبه کۆسه ی دۆله په موو) نییه؟ رۆحم وه قوربانی یه که وه یه که یانوی.. من باسی پیری قهره چیتوارتان بۆ ناکه م نه وه کو بیژن هه ر باسی شیخی خۆیه کا، نه وه هیچ هیمه ت و بهره که تی حازرووی، شی حه سه ن یه کی بوو له وه لیبه کانی زه مانی خۆی، ده با باسی که شف و که راماتی کاک نه حمه دی شیخ و شی علیبه کۆسه تان بۆ بهکم.. نه وه شی علیبه کۆسه، که قۆزاخه ی په مووی کرده ئالتوون، نه وه شیخه وا وه ده سی خۆی و وه عاره قی ناوچاوانی خۆی نانی ته کیبه که می په دا نه کرد، نه وه قه ت چاوه ریتی ده سی ده رویش و موریده کانی خۆی نه نه کرد،

روژئی لهو شاره زووره خهريکي ناوداني په موو نه ویت له هه سیلکه وه ناو هه لته گری و گوله
 په مووه کان ناو نه دا، وه ختی نه زانی ناو وه دواي بیله که یا نایه! پاشه و پاش نه که ریته دواوه
 و سهیر نه کا یهک دوو ههنگاو له داویني هه سیلکه وه گوله که ته قیبه و ناوه که شکیاوه،
 نه روات و یهک دوو ده مه بیل خول هه لته گری و نه یکه ته سهیر شوینه شکیاوه که و خاس
 نه یکه تیتو، نیرن ناوه که بۆ ناو گوله کان وروژم نه کات، نهو نه که ویتته بهر ناوه که وه نه چي
 بهر گوله کان بهریدا، وه ختی که نه زانی دووباره ناو نه ما، شیخ سهیری سوړ نه مینی بۆیه نا
 له ویا هه لوتیسه یهک نه کا و هه مدیسان بهر وه دوا نه که ریته، که سهیر نه کا گوله ناو نیرنه
 له شوینه که یه وه لجا را شکیاوه تو، عاجبایه تی لیتی بۆیه له شوینه که ی خویا
 رانه ویسی و که میک چاوه نوو قینی و وه چاری باتینی نه روانی.. ده نیوه گوینگرن بزانه
 مه سه له که چونه و چیه دوایش چی رووه دا؟ کاک نه حمده دی شیخ له مزگه وته که ی خوی له
 سلیمانی دهرس وه چهن فقهیه کی خوی یه ریته، که وه چاری باتینی نه روانی سهیر نه کا
 نهوا شی عه لی وه سهیر مه زرا که ی خوی وه له شاره زوور خهريکه ناوی په موو نه دا نه ویش
 له دلی خویا یه ری با تووړه ی که م تا که شف و که راماتی خوی بنوینی و پیشانی
 فقهیکانی بدا، کاک نه حمده دی شیخ وه عه نقهس، وه بهر چاری فقهیکانی یه وه چوکلی
 هه لته گری و له بهر ده م خویا وه سهیر عه رزه که وه دوو سی خه ت وه سهیر یه کا تیری،
 فقهیکان که نه م وه عزه نه دوینن واقیان وړه مینی و نازانه مامو ساییان خهريکی چیه و
 چی نه کا، لیینه پرسن و یه زن: قوربان بۆ وازت له دهرزو تنه وه هاورد و خهريکی وه
 زه وییه که ی بهر ده م خوتا نهو چوکله تیریت و نه وه یه ت؟ نه ویش پیانیه ری: نه وه خهريکی
 شکانی ناوه که ی شی عه لییه کۆسه ی دۆل په مووم و تووړه ی نه که م، له سهیر سیه مین جاره،
 کاک نه حمده دی شیخ بزه ی نه کا و وه فقهیه کانی نیوی: ده ی کورینه وه په له کتیوه کانتان
 بهیچنۆ و راکه نه ژووړو.. تو سهیر که بزانه چی نه قه ومی؟

شی عه لییه کۆسه وه چاری باتنی، که سهیر نه کا، نه روانی کاک نه حمده دی شیخه
 ناوه که ی نه شکینی، بۆیه تووړه نه وی و نالهو شاره زووره وه ده مه بیلیک قور و لیته
 هه لته گری و نه یگریته مزگه وته که ی شیخ له سلیمانی، نیتر هه تا نه م خوی و فقهیکانی
 وه په له پرورزه نه ته پینه حوجه که یانو قوری تاین تیتت.. تیتت، وه عاسمانۆ وه واشی
 برسی چۆن بۆ چۆله که شوړ نه ویتو ناوا لوله خوات و شوړ نه ویتو، تیتت.. تیتت،
 (ده ویش دهستی راستی به عاسمانه وه گرتبوو شوړی کرده وه بۆ بهر ده م لوتی خوی)،

کشپه‌ی تیت، تۆپه‌له قوری تاین، شللپپ... نه‌لکیتته بان قاپی حوهره‌که‌ی کاک
نه‌حمده‌ی شیخۆ!!!

ده باشه لاله کوردی موسولمان وه‌لی وه‌ک کاک نه‌حمده‌ی شیخ و شی عه‌لییه کۆسه و
شی حه‌سه‌نی قهره‌چتواری بو‌ی بۆ ئیتستا نازانن حال و وه‌عزی نهم خه‌لکه چیه؟
ئهو پیاوه چهرموو له‌بهره بو‌ی و نه‌وی یه‌کیتکه له‌ ئهو نه‌ولیاپانه و نیمرۆ بۆ پشتگیری
کورد و پیتشمه‌رگه وه ئیزنی خوا تین و ههر له به‌یانیه تا ئیتواره وه بی نان و ئاو شه‌ر
نه‌که‌ن، بۆ نا؟ هیچ دوور نییه ئاخ‌ر تۆ پروانه له‌ناو نهم ناگره‌باران و بۆردمان و
ده‌سه‌ویه‌قه‌دا، تۆ سه‌یرکه بزانه یه‌ک پیتشمه‌رگه خوین له‌ لوتی هات؟!

شه‌و داشکابوو، به‌دهم بیر کردنه‌وه له‌و رۆژانه‌ی که سه‌ره‌که‌وتنی پیتشمه‌رگه‌مان
له‌شه‌رپێکی ناوچه‌ی گهرمیاندا به‌سه‌ره‌که‌وتنی شو‌رش ده‌زانی و به‌ رزگاربوونی یه‌که‌جاری
نیشتیمانان له‌قه‌له‌م نه‌دا، میتشکم خاو بووه‌وه و خه‌وم لیکه‌ون.
ده‌مه‌و به‌یانی، که به‌ناگا هاته‌وه، چۆله‌که به‌ سه‌ر دارخورمای ناوچه‌وشه‌ی
پۆلیسه‌خانه‌که‌وه جریوه‌جریویان بۆ سه‌ره‌تای رۆژپێکی نو‌ی ده‌دایه بای گویتی من و پاسه‌وانی
به‌ندپخانه‌که‌دا.

به‌دهم جگه‌ره‌کێشان و بیر کردنه‌وه له‌وه‌ی چی چاره‌پروانم ده‌کات، یان من چاره‌پروانی
چی ده‌که‌م؟ رۆژم کرده‌وه. ورده‌ورده ده‌نگه‌ده‌نگ و هه‌وجۆله‌که‌وته ناو پۆلیسه‌خانه‌که‌وه.
پاش پێکوتانه زه‌وی پۆله پۆلیسی به‌ر ده‌رگای سه‌ره‌کی پۆلیسه‌خانه‌که بۆ قودووومی
به‌رپۆه‌به‌ر، چاره‌پروانیم خه‌ست و خۆل بووه‌وه، ههر نه‌وه‌نده‌ی پێچوو جه‌نابی به‌رپۆه‌به‌ر
چایه‌کی گهرم و ره‌ش و شیرین به‌خواته‌وه، دوا‌یش که‌مێک پشت به‌ کورسییه‌که‌یه‌وه بدا و
دووه‌کێ جگه‌ره‌یه‌که به‌بادا بدات، پۆلیسیک هاته به‌ر ده‌رگای به‌ندپخانه‌که، پارچه
قاقه‌زپێکی به‌ ده‌سته‌وه بوو، ناوی من و عه‌لیی خوینده‌وه و داوای نامه‌ده باشی لیک‌کردین.
ئیمه‌ش پێخه‌فه‌کانان پێچایه‌وه و چاره‌پروان بووین نه‌وه‌نده‌ی تۆ جگه‌ره‌یه‌که دابگیرسیتیت و
بیکیشی ده‌رگه‌وانه‌که هات قوفلی سه‌رده‌رگا‌که‌ی ترازاند و ده‌ریان کردینه ده‌ره‌وه. سواری
ئۆتۆمبیلیکیان کردین و له‌ شار ده‌رچوو، که گه‌یشته‌ینه دوو ریسانی (کارپیز- دووز) به
ده‌ستی چه‌پدا لایدا، عه‌لی چپاندیه‌ گویم:

+ کاکه نه‌مجاره بۆ کویمان ده‌بن؟

- نەم رینگایە بۆ جەلەولا دەچیت. ددان بە خوتابگرە و پشوو درێژبیت، هەموو شتی کمان بۆ روون دەبیتەوه.

لە راستیدا منیش سەرم لێشتوایوو، لەئەوکاتەدا نینگەرانییەکی وا دایگر تبووم، هیچم بۆ لێکنە دەدرایەوه.. ناخر نەم بێتە و بەردە و سەرەوژوور و سەرەو خوارکردنەو یەمان بەبێتەوهی چارەنووسمان دیاری بکریت خۆی لە خۆیدا خنکاندنێکی لە سەر خۆبوو، زۆرجاریش بە سزا و شەڕێکی دەروونی دەهاتە پیش چاوم، بەلام بۆ دەیکەن؟ لەوانەیە شتیکی لێزام..

ئۆتۆمبیلە کە گەشتە ناو شارۆچکەی جەلەولا، لەوێدا خۆی کردە ناو سەربازگە یە کدا و لەبەر دەرگای ژورێ کدا راوهستا. مەنمورە کە دابەزی و چووه ژوورەوه، کەمتر لە نیو کاتژمێری پێچوو، هاتەوه و سەربازێکی لەگەڵدا بوو، سەربازە کە فەرمانی دابەزینی دابینی، ئێمەیش دابەزین و دامانییە پیش خۆی هەتا گەیاندینی بەر دەرگای ژورێکی پەرپووت و لاتەریک. دەرگاکی لێکردینەوه و چوینە ژوورەوه. ژوورە کە دەرگایەکی ناسینی بێ پەنجەرە و بێ هەواکێش بوو. هەر بە چوونە ژوورەوه مان، بۆنی میز و پیسی کاسی کردین. عەلی واقی و پەمابوو، خۆ ناھەقیشی نەبوو.. ناخر مێردمنداڵێکی زماننەزانی بێگوناھێ وەکو ئەو مرۆفە، نەبێ لەناو نەم گەلەگورگەدا بیر لە چی بکاتەوه؟ بۆیە رووی دەم لێکرد و پێمگوت: عەلی گیان خەم مەخۆ، پڕواموایە زۆر لەم ژوورە پیسەدا نامێننەوه، چونکە وادیارە ئێرە بەندیخانە نییە، بۆیە دلایەت زوو دەمانگۆتێزەوه بۆ شوێنێکی تر..

لەگەڵ نەم دلێنەواییکردنە عەلیدا، بەدەم دەرگا کەوه راووستابووم و بەژێر پێلاوێ کام لایەلا کەوتە گسکدانێ زەوییە کە و جێگا کەم راخست و پالەمدا یەوه، ئێرە تۆ خۆت لێکی بەدەرەوه و بزانی چی هەیە بیری لێبکەمەوه؟ بە بۆچوونی من مردن زۆر لەوه خۆشترە تا ژیان لە مۆلە قدا بیت..

پاش نیوەرۆ، دەنگی بووقی لە سەربازگە کەدا دەنگی دایەوه. پاش کەمێک تەپەیی پۆستال و تەقەتەقی قوسەم بەر گوی کەوت. گویم هەتخست تا بزانم کەس لێمان دەپرسیتەوه یا نا.. زۆری پێنەچوو دەرگای ژوورە کەمان کرایەوه، سەربازێک داوای لێکردین یە کێ کمان لەگەڵدا بچین بۆ خواردن وەرگرتن! عەلی ئەو مەنەبەلە گچکە یە کە لەناو جانتاکەیدا هەلگرتبوو، دەرکرد و کەوتە داوی سەربازە کە، کە گەپرایەوه پڕ

سوراجیهك ناویشی به دهسته و بهو! نهو بهر ووخساریکی گه شه و هاله ژور و ده و
سربازه که ده رگا که ی لیداختین.

له کاتی رژیشت و هاتنه ویدا، عهلی به عاره بییه که ی خۆی، سربازه که ی دوا بدو،
نهویش پیوتبوو، که له وانه به هر نه مرۆ یان سبهی له نه م ژور و ده پانه لته و ده، سهره هم
دهرمان ده کهن و هر له نه م یه که سربازییه دا خزمهت ده که یین!! من له نه و باوه ردها بووم،
که له مه ترسی رزگارمان بوو، به لām نه ونده ی عهلی دلخۆش نه بووم به قسه کانی نه و
سربازه.

نهو چوار رۆژهی له نه و سربازگه یه دا ماینه و ده، من هر به جهسته له و ژور و ده بووم،
نه گینا به رۆح نازاد بووم و به نه و په ری سهر به ستیه و ده بیرم ده کرده و ده و سه فهرم ده کرد..
ناخر مرۆ له زیندانا ده توانیت به خه یال نازاد بیت و بۆ خۆی به بی پاسپۆرت سه فهر
بکات، به لām سه فهریک دور له واقع و به بیده نگه ی.. سه فهریک بینه و دهی که س پیبیزانیت
به ره و کوئ ده چیت و دۆستایه تی له گه ل کیدا ده گریت؟ نه گینا نه و خه یال و سه فهره ش
گومرگی خۆی هیه!! بۆ نا؟ ناخر کابرایه ک خه ونی گیترا بووه و ده و تسووی: له خه وندا
بوومه به سه رۆکی ولات.. که ده سگای نه من بیستبووی فهرمان به ریک خه ونیکه ی له و
شیوه یه ی بینوه لییان پیچا بووه و ده و پتیانگوتبوو: باشه نه گهر تۆ ته ماحی کوده تات به سه ر
"سه رۆکی خۆشه و یست" ت له میتشکدا نه بوو بیت چۆن خه ونی وا ده بینیت؟! بۆیه ده دریتسه
دادگا و ده کو تاوانبار زیندانی ده کریت!!

من نه مه ده توانی بیرم له ناو مال و مندالما رابگرم، چونکه ده مزانی نیسته نه وئ
جه هه غنیکه بۆ خۆی، بۆیه ده مو یست خۆم له نه و دۆزه خه ی که خودا، یان راستر بلیم
سه دام بۆی داخستون به دور بگرم، ناچار چوومه و ده بۆ هه رده و که لۆزه کانی سالانی
۱۹۷۴ و شه ری (چه می خان).

تاقی به یانی فرۆکه میتکه کان چهند جاریک شه رگه که و له خواریشه و ده بۆ ژور و ده چه می
خانیا ن بۆردوومان کرد، نیتر تاسمانی ده فهره که یان چۆلکرد و به ده ر نه که و تن. ده نگه تۆیه
دوور هاو پۆه کان و تانکه کانیش نه ده بیستان، کپی و بیده نگه مییدانی شه ر، میزاجی
خه لکه هه لته اتوه که ی تیکدا، خۆ نه گهر نه م بیده نگه یه ده رنه نجامی شکستی سوپای
داگیر که ر بوایه، نه و پشتمه رگه زو به ده ر ده که و ت و ده بو به جه ژن و ته قه ی خۆشیی و
ته پللی سه رکه و تن، چه م و نه شکه و ت و به رد و بنچکی ده خسته هه لکه سه ما، به لām

واده‌نه‌چوو.. پاش نیوه‌رۆ هه‌والتی شکستی هێزی پێشمه‌رگه له‌نهم دۆله‌وه بۆ نه‌و که‌لۆز، تاکوته‌را ده‌بیسترا و دوا‌ییش هه‌موو قه‌لآ قایه‌کانی وره‌ی خه‌لکه‌که‌ی رووخاند و هه‌اری و دای به‌بادا..

عه‌سه‌ره‌که‌ی ده‌رویش له‌ناکاودا په‌یدا‌بوو، خۆی تره‌نجانه‌ بن که‌لۆزه‌که‌ی مالتی نێمه. نه‌و غه‌م و په‌ژاره و نیگه‌رانی له‌ رووخساری ده‌باری. باوکم هه‌والتی ناخۆشی بیستبوو، که‌چی لیپرسی: ده‌رویش بۆ وا غه‌مباریت.. بیژه بزاهم چیت بیستوه؟

نه‌و ده‌رویشه وره‌ به‌رزه، که‌ دوینی به‌ منداڵه‌ ورتکه‌ی که‌لۆز و به‌ شوانه‌کانی ده‌وت: کوپه‌ له‌ ته‌یاره‌ نه‌ترسن، هه‌ر وا بزانه‌ قه‌له‌په‌شه و وه‌ بان سه‌رتانا ریقنه‌ نه‌کا، نه‌گه‌ر وه‌عاسمانۆ دیتان چنگی بۆ بکه‌نه‌وه و بیژن، تره‌ گه‌ولآ بابی..

ده‌رویش به‌کژ و مه‌لوولی هه‌ناسه‌یه‌کی قوولێ هه‌لکێشا و به‌بێ روخسه‌ت وه‌رگرتن ده‌ستی درێژکرد و کیسه‌ تووتنه‌که‌ی باوکمی بۆ لای خۆی راکیشا.. به‌ده‌م سیگار تی‌کردنه‌وه که‌وته‌ قسه‌کردن و گوتی: لاله‌ گیان دوێکه‌ نیتواره‌ تغه‌نگ‌جیه‌ چه‌رموو پۆشه‌که‌م دی، چه‌که‌که‌ی سه‌ربه‌ره‌و خوار کردووه‌ته‌ شانا و سه‌ر به‌ره‌و ژوور ملی ناو رۆی، که‌ ناوا نه‌و پی‌او چاکه‌م دی موچه‌که‌یه‌ک وه‌ له‌شما هات و به‌رچاوم تاریک بوو، وتم: خوا‌یه وه‌ چاکی بگێتری، نه‌م تاقی به‌یانیه‌ش زۆرچاوم گێترآ بۆ مه‌له‌ چه‌رموو‌ه‌که‌، ته‌یاره‌کان چه‌ند جارێک هاتن و چوون و بۆردوومانیان کرد، به‌لام بالنده‌ چه‌رموو‌ه‌که‌ هه‌ر ده‌رنه‌که‌وت، دلم داخو‌ریا و وتم: خوا‌یه وه‌خێری بگێتری.. هه‌زیشم نه‌کرد بێم و پیتیبێژم، حالآ له‌مه‌و حیکایه‌ت له‌وه.. لاله‌ به‌خوا نه‌ترسم پێشمه‌رگه‌ شکستی خواردوی.. خوا ده‌خه‌یلتوم وه‌کو عاره‌ب خوا نه‌وه‌مان پێنه‌که‌ی وه‌ زه‌لیلی نه‌مانه‌یه‌ته‌ ده‌ست دوژمن.. نووووو خوا وه‌ک سه‌گی ره‌ش له‌به‌ر قاپیه‌که‌تا نه‌لوورینم، خوا خراومان نیشان نه‌ده‌ی، خوا‌ی گشت عاله‌میان..

ده‌رویش چاوه‌کانی فرمێسکیان تیزا، وه‌ک هه‌رزاله‌ دابارینه‌ سه‌ر ریشه‌ ماش و برنجیه‌که‌یدا و نێتر خۆی پێرانه‌گیرا. دایه‌ پرهم‌ی گریان و حالتی لیته‌ات. پاش برێک (حه‌ی هه‌ی) کوولێ دامرکایه‌وه. باوکم به‌ده‌م مۆلێدانی قوولێ جگه‌ره‌که‌ی ده‌مییه‌وه به‌ ده‌رویشی وت: ده‌ی ده‌رویش بیری خراو مه‌که‌رۆ.. خوا گه‌وره‌یه‌ کوونی، نه‌مزانی نه‌وه‌نه‌ بێه‌و‌ره‌ی، نه‌ی نازانی خوا کلاوێ بۆ به‌پرووش کردوه‌؟ باوه‌رت به‌خوا قایموی هااا بێقه‌زاو‌یت ده‌رویش، خۆ نه‌گه‌ر پێشمه‌رگه‌ له‌ چه‌می خانی‌ش شکستی خواردوی دونه‌یا کاول

ناوئ.. هەر وهختیکت زانی دواى چەن رۆژیکى تر له لایه کى تره وه سەر هه لئه داتۆ، خوا
که ریمه کوونی غیرهت به ده ره به رخۆت، ده ی هیزه شوکری خوا بکه، خوا مو لکی خۆی کاول
ناکا..

ئه و رۆژه ده شتوده ر، ک شومات بوو، فشه کلاونه تۆقیوه کان بن به رد و بنچکه کانیان
چۆلکرد و هه لئهرین. هه وائی ک شانه وه ی هیزی پێشمه رگه وه ک زه ل و ترکه ی گه ر تیه ره بوو
دوو که لئى خه ستى دۆل و که لۆزى ده هه ره که ی ته نییه وه، خۆر له پشت چه ره دوو که له که وه به
ره نگى زه رد و پیتینه وه، خه ریکبوو ناوا ده بوو، ده تگوت خه لکه هه لئا تو وه که خۆلئى
گۆرستانی به سه ردای بیژرا وه ته وه، هه موو به حه په ساویى و ترسه وه راده وه ستان و سه یرى
به کتریان ده کرد و ورته له ده مه یانه وه نه ده هاته ده ر. پاشان ورده ورده مقۆمقۆ په یدا بوو،
گوند نشینه کان به ناو به کدا ده هاتن و ده چوون، نه و ترسه ی له دل یاندا بوو درکان دیان.. ترس
له سه ر و مال، له ده سگه ر کردنى پیاو و گه غه کان یان، له تالان و به ر.. ئاخه نا هه قیان
نه بوو، تا نه و کاته سالتى "هه ره س قه ومى" به که یان له به ر نه چو بو وه وه، که چۆن خانوو و
خه له و خه رمانیان سووتین ران، له دتئى (دروژنه) دوو شوانیان به مووس (ئوس ته ره)
سه ره برى. نه و شتانه ش به که لک هات و چنگیان پێگه یشت، به قه ل و مریشکیشه وه
تالانیان کردن..

***

بهیانی زوو له‌ده‌نگی ترازاندنی قفلی دهرگای ژووری زیندانه‌که به‌ناگا هاتم. که دهرگا که خرایه
 سر پشت، من به چنچکه‌وه دانیشتبوم، ده‌ستیک دوو سه‌موونی فریدایه ژووره‌وه. سه‌موونه‌کان که
 کیشایان به‌زه‌ویه‌که‌دا ته‌فقه‌یان لیته‌ل‌سا.. ناخر سه‌موون نه‌بوون، خوا شایه‌ته که ده‌ستم بۆ بردن
 نه‌وه‌نه ره‌ق بوون، همر ده‌تگوت دوو به‌چکه کیسه‌لی تۆپیو و وشکه‌ه‌لا‌توون.. من له‌ئهو باوه‌ره‌دا
 بووم به‌چه‌کووش بتکیشایه به‌سهری‌اندا بزیکه‌ی ناگریان لیته‌ل‌ده‌ستا!!

عه‌لی همر به‌راکشای چاوه‌کانی که‌می و‌لی و که‌وته سر چنچک، وه‌کو پیشه‌ی هه‌میشه‌یی
 خۆی، به‌راست و چه‌پدا قرمه‌ی له‌پشتی خۆی هه‌ل‌ساند، ته‌قاندی، دوایی به‌تیه‌ی چاو
 ته‌ماشایه‌کی پرمانای کردم، به‌لام من ته‌نیا بی‌زاریم تیا‌دا خوتنده‌وه و هیچی تر.. دووباره
 راکشایه‌وه، روانینه‌کانی ئهو کوره‌گلیری کردمه‌وه و سهرنجی بۆ لای خۆی راکیشام. له‌زیندانی
 باقوبه‌دا، نه‌گمر (عگاب) له‌وی نه‌بویه زۆریه‌ی کاته‌کام به‌گو‌نگرتن له‌حیکایه‌ت و قسه‌خۆشه‌کانی
 (سهرتیپ) به‌سهر ده‌برد، ئهو خوتنده‌وارتیکی باشبوو، له‌پال به‌هری هونری گیترا‌نه‌وه و رازاندنه‌وی
 به‌سهره‌ات و چیرۆکه‌کاندا، کورتکی باوه‌ریه‌خۆ و رووخۆش و خۆشه‌عشمر بوو، که ده‌مدواند وام
 هه‌ست ده‌کرد همر دوو‌کمان دوانه‌ین و که‌میک دوور له‌یه‌ک گه‌وره‌بووین، نه‌وه‌نده‌ی من چیرۆم له‌قسه
 گالته‌نامی‌تزه‌کانی وه‌رده‌گرت و زوو لی‌یحالی ده‌بووم، نه‌ویش نه‌وه‌نده خوشحالی ده‌بوو به‌گو‌نگرتنم،
 چونکه ده‌یزانی به‌قسه‌خۆش و به‌تامه‌کانی که‌میک خه‌مه‌کام له‌پیرده‌چیته‌وه، کاتی‌کیش به‌ده‌م
 زه‌رده‌خه‌نه‌وه باسی رۆژگاره‌ ناخۆش و تاله‌کانی بۆ ده‌گیترا‌مه‌وه، که به‌سهری بردبوون، ده‌چوومه‌یه‌ک و
 په‌ست ده‌بووم، ئهو ده‌یگوت: ئه‌ی ترحیو نه‌فهنی، خۆ من ئهو به‌سهره‌اتانه‌ت بۆ ئهو بۆ ناگیترا‌مه‌وه،
 تا ناوچاو به‌ده‌یت به‌یه‌کدا و خه‌م داتب‌گرت، کابرا تۆ نه‌وه‌نده به‌عاتیفه‌ بیر ده‌که‌یتمه‌وه، به‌نه‌قل
 بیرناکه‌یتمه‌وه، یاخو تووشی کاره‌ساتی تر نه‌ییت، خۆ به‌شی دوو‌جاری تر ناکه‌یت!! ئی‌مه‌ومانان له‌ناو
 کاره‌سات و کۆسکه‌وتندا گه‌وره‌بووینه و به‌رگه‌مان گرتوه، ئه‌ی ژیا‌نی نه‌م کورده به‌ده‌خته همر
 وانه‌هاتوه؟ ژیا‌ن خۆی تال و شیرینی‌یه، تاریکی و رووناکی‌یه، سهرکه‌وتن و ژیرکه‌وته.. من نازانم تۆ
 بیر له‌چی ده‌که‌یتمه‌وه؟ ده‌ل‌ئیت ناسمانت به‌سهردا همرۆ‌ژاوه، ده‌زانم خه‌مه‌کانت گه‌ل‌یک قورسه، به‌لام ئهو
 جۆره‌بیر کردنه‌ویه ده‌تپوو‌کینیتمه‌وه، تۆ زیاد له‌حه‌د عاتیفیت، ناخر گمر که‌میک ناف‌لانه‌ بیر نه‌که‌یتمه‌وه
 ئه‌وا عاتیفه‌ ده‌تکوژیت و لووشت ده‌کات لووشش.. کاک‌ی برا من نالیم بیر مه‌که‌ره‌وه، ئه‌ی

نەیانوتووه: ھەموو شتێک بە خۆی و خوێش بە مانا.. ئەو نەتیجستووێکە دەلێن: خەتەنەکردن
 سووننەتە، نەك لەبنا بیپریت.. ئەم روژانەش تەواو دەبێت و نازاد دەبین.. خۆ کەری قازیان نەگاوه،
 خۆ ئێمە بە تەنیا نازار ناچێزین، تۆ سەیری ئەو عارەبانە بکە، کە بە درێشایی مێژوو بەداگیرکردنی
 خاک و ولاتی ئەم و ئەو لە سایەی ئیسلامدا دەلەتیا بۆ خۆ دروست کرد، دونیایان داگیر کرد،
 کەچی ئەوەتا ئەو کانیان وەک ئێمە بە دەست دەسلەتێوە دەنێن! ئەوەتا تۆ تەماشای تورک و..
 مەن قسەکی پێدەپریم و دەلێم: سەرە.. تۆیش سەیریت، ئەو چییە و خەریکیت سواری کۆلەم
 دەبیت..

- دەهێ باشە با بڕێ لە بیر کردنەوه کانی تری خۆت پێبێم.. تۆ ئەوەند بیر لە کەسوکارە
 دەکەیتەوه، بیر لە خۆت ناکەیتەوه، دەبا راستییەکی تەرت پێبێم، وا دەزانیت ئەوان لە دووری تۆ
 دونیایان لێ ناخر دەبێت!! ئەوەش وا نییە، تۆش تیا بجوایەیت دنیا ھەر وەک ئێستا دەبوو، شەو
 باخە لەکان زووتر بۆ خەزمە کانت دەرخسا و ئاو دەلادەبوو، زووتر مندالێک بەناوی شەھید سەعیدەو
 ناو دەنرا.. مەن پێمگوت: ئەوانەو تۆ باست کردن بیرم لێکردوونەتەوه، وەلێ بەئەو خەستیە نا..
 - نا دەزانم بیر لەچی دەکەیتەوه.. دەتەوێت کە لە زیندان دەرجووت، جاسمی نیستەخبات
 بکوژیت، وانییە؟ دە بەئەو خوایە، کە ھەردوو کمان باشی ناسین، پێتتا کوژریت، ئەو ھەر
 خەتووریە کە و دەیکەیت، وامزانی زۆر ناقلیت دە بخەوێ دەهێ.
 دەتگوت سەرتیپ لەناو دڵ و مێشکەدا بە.. ناگام لە خۆم بڕابوو..
 ئەو تێیخوڕیم: بەس سوێلت بقرتێنە، کەم بیجوو، شێت بووم بە دەستەوه، ھەو فەریکە
 مارکسی..

پاش کە مێنک بێدەنگیی ھاڤمەو سەر خۆم و وتم:
 - توخوا سەرە، لە ئەم قسە زەرد و سوورانە گەڕێ، خەریکیت لێم دەهێتە کۆمەڵناس و دەروونزان
 و فەیلەسوف..

+ دەهێ باشە جەناب، تۆش کەم پیش بخۆرەوه، تا منیش سەرودلێت نەگرم. ئەمڕۆ تۆ دەزانیت
 ھەردوو کمان بەیەک زمان دەدوێن، کەچی لێکیش ھالی نابین!! یان چاک لێک ھالی دەبین و خۆمان گێل
 دەکەین! مەن وای بۆ دەچم، ئەم بنیادەمە نیو مەژووە و تەنیا لەئەو نیو کەوێ تری خۆی ھالیدەبێت، ئەو
 نیو کەوێ تری تا دەمەڕت چاوی بۆ دەگێرێت و بەدوایدا وێڵە، کەچی نایەوزێتەوه!! ئەگەر دۆزیشیەوه
 ئەوجا بە ھەردووکیان یەک مەژووە پێکدەھێنن، جا بەر لەوێ بکەوێ بێر کردنەوه لە (بوون)، یا دەسەرن
 یا ھەلەدەکشێن بۆ ئاسمان، چونکە ئێتر دەبن بە خوا و لە زەویدا جێگایان نایەتەوه.. مەن وای بۆ دەچم،

نەو دوو نیوہ گریمان یەکیان دۆزیسەوہ نەوسا دەبن بەیەک مەزۆفی کەمەل و دەگەن بە حەقیقەتی رەها و گورج دەهرن، ناخر بەهەلە لیمتینەگەیت، مەبەستم دوو نیری سەیل گەرەو وەکو مەن و تۆ نییە! نەو دوو کەسە یەکتیکیان نیر و نەوی تریان مێتە!!

مەن پێتدەلیم: سەرە مەنچر لەنەم فەلسەفانە گەری، وا دیارە تۆ بۆیە ژن ناھێتیت بەدووی نەو کەرەتەکی خۆتدا دەگەرتیت؟ خەم نا یە قەسەیکە خۆشم بۆ بکە..
+ دەزانم حەزەت لە بەسەرھاتی سۆفی خالۆم و ژنەکانیەتی.. دەباشە گوێبگرە و سەیل مەقەرتینە..

ماوەی زیاتر لەمانگیک دەبوو نێوان خۆی و ھەردوو ژنەکی تەواو گۆم بوو. شەوانە کە دەچووہ سەر جینگ ھەر بۆلەکی دەھات و دەنێرکەند، سەینانیشت بەدەم لێکۆشتنەوہ لەماڵ دەردەچوو، رووی لە بازار دەکرد. بەیانیکە روانیم ناگر لە ناوچاوانی دەبارت، بۆیە پێتوت: سۆفی وەزەت باش نییە، بیر لەچی دەکەیتەوہ، پێتبیژە؟

ناخر چونکە تەمەنمان لەیەکەوہ نزیک بوو وەکو ھارۆی وا بووین و قەسە لیمەندەشاردەوہ.. نەو دەستی برد بۆ نووک لووتی و وتی: ھاھ! گەیشتووەتە تیرەم لیمگەری..

سەری بەرەو زووی شۆڕ کردەوہ، کەمێک بە پێدەنگی لەو حالەدا مایەوہ و پاشان سەری ھەلپری و وتی: دەی باشە، نەگەر نامەرد نیت و دەس لە قوونت نەدراوہ قەیرە کچیکی شارستانی زۆرزان و عەیارم بۆ بدۆزەوہ، قەیناکات با بیژەژنیش بێت، ھەر رازیم، دەی بەزات و سیفەتی خوا لە داخی نەو دوو خالۆژنە بیکەلک و تەمەلانیەتدا، لەرکی نەو دوو بزنە بیشتیر و سارد و سێرانەدا دەبێت بیھێنم.. دە تۆ ژنیکە تەر و مەکرنازم بۆ بدۆزەوہ، شەرتبێ سێ و دووی لیمەنکەم و نەو خانووەی لەسەر تاپۆ بکەم.

- لەسەر منی تاپۆ دەکەیت؟

+ چەلتەچەلت ھەمی خۆتێی بەردەلا.. وا دەزانیت گالتشە دەکەم؟ خوام لەبەر چووہتەوہ ھەتیو نەعووزوویلا.. نەم دوو شەیتانە خواشیان لەبەر بردوومەتەوہ، نەم دوو شەیتانە دەمەنە سەر گوناجیکێ کەبەرەدا، ھەلپەیکەم بۆ بکە با دار بەدەمە رۆحی نەم جووتە قەلتاخە شەردا..

خالۆم دوا بریاری خۆی دا و دەستی برد، چمکی راستی کەواکەمی گەرت و دوو سێ جار توند رایتەکاند.. مەن دەزمانی مەسەلەکە چیبە، سۆفی دەیموێت شەویرێ نەکات و ھەردوو ژنەکیشی بێزارن لە شەویاخەل و ھەر بەیەکجاری پشیمان تیکردووە، بۆیە وەکو جارێ بیکەنینم بە قەسەکانی نەھات و بەکپی لە شوێنەکی خۆمدا راوەستام، گەیشتە بەر دەرگای ھەموشە و ھەلگەرایەوہ: کورە

سەرە لىتمەحالى بوويت؟ ھەلپەيەكم بۆيكە، بەلام بۆ تاپۆكردنى خانوۋەكە پەلەي لىمەكە دوايى
دووبەدوو قەمى لىدەكەين..

كە يىنىم داواكەي دوويات كىردەۋە زانىم پاشگەز نايىتەۋە، چونكە سەبرى لىبراۋە ۋە ھىچ
چارەيەكى تىشى نىيە، ۋەلى بۆ مەسەلەي تاپۆكردنى خانوۋەكە، ئەگەر خۇيشى نەيوتبايە نەۋا
دەمزانى لەجىياتى بىتەۋىتەك (شازادە دايانا) ىش شوى پىيكات، نەۋا نەۋ ھەلەي ۋا ناكات.. ناخر
رۆژتەك قايشى ئاشە مەكىنەكە برا، سۆفى ۋەك نەۋەي كۆسى كەۋىتتە ئاۋا كىشاي بە تەۋقى سەرى
خۇيدا ۋە ھەزارجار لەسەر يەك بە ئاشەۋانەكەي گوت: دەك داۋەشىيت، دەك دارزىتت پىاۋ، توخوا
ھىستەر بە ھىستى خۆي نەۋ قايشەي پىدەپرەت؟ (خۆ من نەمېرى كاكە سۆفى، مەكىنەكە پىرى)..
من نازانم تۆ گوناجارىت! ھەر نەۋ رۆژە خەمى نەقار كىردنى بەرداشەكەي لىتھاتىۋ، بۆيە لىپىرسىم:
نەرى بىرام كاكە سەرتىپ گىيان، نەۋە بەرد ھىچ ھەر نەيت نەقار بىرەت، بەلام تۆ خوتەنەۋار ۋە زىرىت
بىرىكى لىبىكەرەۋە، چۆن قايشىكەمان دەستكەۋىت ۋا بە ئاسانى نەپرەت؟! شەي بەردىك بە دەست
ناكەۋىت لەنەۋ بەرداشەي ئىستا سەخت ۋە قايمىر بىت ۋە درەنگ بىسۆيت؟!

ئاخر نەۋ ئاۋا بىرى دەكردەۋە، بۆيە دەمزانى مەسەلەي تاپۆكردنى خانوۋەكە ھەر زەللەيەك بىو
كىردى ۋە بە دەمىدا ھات، بەلام بۆ ژن ھىنانەكە لىبراۋانە ھەۋلى بۆ نەدات، بۆيە كە پىشى ھەلكىرد ۋە
لە مال دەرچوۋ، ھەردوۋ ژنەكەيم بانگىرد ۋە پىموتن:

- ئاخر ئىۋە بۆ بە دەستى خۇتان مالى خۇتان دەشىتەنن؟ بۆ لە گەلىدا ناخەۋن ۋە رازى ناكەن؟
ژنە بىچكۆلەكەي كەمىك شەرمى لىدەكەردم، بۆيە سەرى داخست ۋە ھىچى نەۋت، بەلام خالتو ژنە
گەۋرە روۋى دەمى تىكەردم ۋە وتى:

+ كوپم خۆ تۆ دەزنى نەۋ غەزەۋە ھەر كە لە مال دەرچوۋ، ئىتر ئىمەي بەدبەخت لەۋ ژوۋرەدا
ھەتا ئىۋارە خەرىكى بۆركىردنى لۆكەين، كە شەۋىش داھات خۇمان بە قونەۋە ناگرىن.. ئاخر تۆ
پىمنايەۋى ئىتر چۆن رازى بىكەين؟ كوپم ھەلاچ چۆن رازى ئەكرى؟ تۆ بىستوتە ھەلاچ تىر خواردنى بۆ
بوۋىت ۋە دلى داكەۋى؟! دەغلى مەكە با بچىت ژن بىرەت، ۋەللا پىر ۋە دل پىمخۆشە.. بەس نىيە ئىتر
شەۋانە بۆ خۆم تىر نەخەۋم، بچۆ بۆي بىۋۆز كوپم، بچۆ رۆلە گىيان بۆي بىرە!! بەلام ورياءە ژنىتىكى ۋە
ھەيا ۋە خورمەتەت ۋە دۋارۆژ ئاۋروۋمان نەۋات..

من چوۋمە ژوۋرەۋە بۆ خۆلەمىركەردن، نەۋان بەجوۋتە خۇيان كىردە ژوۋرى لۆكەكەدا، لە كاتى
دەرچوۋىدا گوتەم ھەلخست مشتومپىيان بوۋ، گەۋرەكە بە دەنگىتىكى بەرز ۋە بە تۆنىكى كەمىك توۋرەۋە
بە گىچكەكەي دەۋت:

- کەنیشکە خوا بترگري خۆ تۆ نەزانی من وه بەرمۆ نەماوه و تاقەتی بارەشپێاکردن و زەرەهە زلیتی شەوانەیی نمو گاورەم نییه، دایکەکم داوەشیام وە دەسیوه، خوا وه گوناح لیمنه گری من وه دایکی نمو نەزمیتریم.. باوکم لەموهولاجی و گۆڤوه گۆڤوی، که ماره می لێڤی، نەم سۆڤیه خوانەناسە نموەنە منال بوو هەر ئیوارە خەوی پێانەکەوت و وه باوەش نەمبەردە سەر جی!! تا نمو بالغ بوو من پۆیم لێسیپی بوو، که ئەمۆش بووه پیاو من پەکم کەوت.. دایکەکم تۆ جوانیت و وه هیژ و توانای، ئیواران دەسی بێره خۆتا و قۆه کەمتی بۆ شانەکه و میلچموکێک بێره چاوتا، کەنیشکە شیرینەکم شەرتوی لەمەودوا هەر عەسر نێزنت بەدم و له جاتی تۆیش لۆکه بۆار بەکم، مەعز بۆ خوا سۆڤیم له کۆل کەرۆ، کەنیشکە دواپی نەیکاته راس و ژن تیژی.

ژنه گچکه که وتی: حمی حمی بۆ خۆت خراو نایه ژ، ئیمه وه هەردوو کمانۆ زەلالە قانە و دەهسیۆ، جا بی لەمەولا تۆ نمو دهنکه رووهیشی نە دەیتی و منیش خۆمی بۆ پرازیتمۆ، نی وه خوا هەر نەمپروکتیی!! نمو خورمایشی گهره گه و میوژیش، چۆن رازسی نهوی لۆکه بۆار نەکم!! نایکەم دایکەکم نایکەم با بۆ خۆی بچی ژن بیژی..

- کەنیشکە وه قسەم بکه و با نەم ماله مان لێنەشیۆ..

+ بوورپیتۆ دایکەکم بوورپیتۆ.. بەخوا سوئی بویتۆ پیتانیتە ناو جیکەم..

نەم مقۆمقۆ و بۆلەبۆلە، لەمالدا چەند رۆژ و شەویکی خایاند و خالۆ سۆفی تا دەهات ئالۆزتر و توورەتر دەبوو، تاواي لیهاات جیگای نووستنی گواستەوه بۆ ژووری میوان و بە تەنیشت منەوه دەنووست.. شەوانە تا خەوی لێدەکەوت هەر هەناسەیی هەلەدەکیشتا و شەیتانی رەجم دەکرد. ئیوارەیه کیان پاش بانگی عیشتا گەراپەوه مال، روانیم لەتەموقی سەریهوه تا کەلە مووسی پەنجەیی پیی له تۆز و گەردی شیکراوهی لۆکه دا غەرقە، هەر دەتوت شمشیرە بەردیکی نمو بناری سوورنەیه و زوقمی شوو سایەقەیی وەرزی زستانی بەسەردا بارپوه.. گەیشتە ناو حەوشە، وەك شیرە بەفرینە چەقی، که روانیم کەواکەیی بەرهوشت لەبەر کردووه و پشتوتنەکی لەسەر بەستووه!! ئەوه دوو هەمین جاری بوو بەنەو حالەوه بگەریتەوه مال، بۆیه نەمجارە وەك جاری پیتشزو پیکەنینم نەهات، بەلکو سەرسام بووم و بەرهووی چووم گوتم: خالۆ نمو خیرتە؟ بۆ خۆت نەتەکاندووه؟ ئەی کەواکەت بۆ بەرهوشت لەبەر کردووه؟

- لیمگەری "سەرە" لیمگەری.. هیلاکم زۆر هیلاکم، ناخر بۆ خۆم بەتەکنیم ها بۆ کی؟ نا بپۆ

نەو کراسەم بۆ بێره.

ههتا من ههنگه پاموه خالۆژنه گموره کراسه که ی بۆ راگرتبوو. نمو له دهستی راته کاند و پیتیوت:
 لاچۆ به دهه سالی پینفر لاچۆژۆژۆ... بۆ خۆپۆشته کردنه و هم چینی نازایت؟
 له بهر هه یوانه که دا به دهه سه سه گموره که ی سه روگو تیلای کۆی ته کاند. پاته لاس تیکه کانی، که
 پاژنه ی بری بو، سێ چوار کۆونی تیکه دبوو، له جیاتی نه عمل کردیه نووکی پایه وه، چوه بهر
 به لووعه که و ده سنوژی گرت، گه پایه وه و نوژی عیشای دا به ست و پاش سه لامدان وه ی به سه
 بهر ماله که وه دانیش و دهستی بهر وه ناسمان بهر زکرده وه، من له نزا و پارانه کانی هیچ حالی نه بووم،
 چونکه له ژیر لیه وه ده یوت و ده یگلماند، که لیه بو وه، خالۆژم پێر قاپنیک نانه گوشه ی ته ماته و
 بامیه ی له بهر ده ستدا دانا.. جا چۆن ته ماته و بامیه ی که؟ قاپنکی فافۆنی گموره ی دوو نه فری تا
 لیه نانی تیگوشا بوو، ناوکی ترنگ، هه به حال سووری ده کرده وه و دوو سێ بامیه ی پیری
 درێژ کوله ی وه کو مارمیلکی توپی ی به سه ره وه بوو. سو فی ته ماشایه کی چیشه که ی کرد و به هیمنی
 به ژنه ی گوت:

+ نافره ت دانیشه..

- به لی سو فی..

+ توخوا نه مه ته ماته و بامیه ی یا چلکار و ژیر ده ستی ماله دهوله مه نه کانی نه شاریه؟

- بۆ سو فی چیه تی؟

+ چیه تی؟ نه ی نه بوو چوار پینج بامیه و دوو سێ ته ماته ی تری تیا هه لقی قینی؟

- نه ی تو دا یم نایه ی بامیه و ته ماته گرانه و میوانیشمان ژۆره، با هه ناوی ته ماته و بامیه

بی؟

+ باشه خو نه م ئیواره میوانمان نه بوو.. کو ترا ییت دا هاتبوو؟ ده بیت دا یم وه کهر پیتانه وه بۆ نه م؟

هه هه هه هه؟

له نه م مشتومر دا ژنه وه مندال تکی ساده و دل ساف له بهر ده م پایا وه کهیدا دانیش تبوو، کاتیکم
 زانی سو فی قاپه چیشه هه لگرت و کردی به سه ره نمو ژنه به ده به خته دا.. (ده بۆ له جیاتی من تو بیخو
 و هه لقی قورینه، نهوا من تیرم خوارد).

ژنه سه ری هه لپری و وتی: ده ک خوا خراوت بۆ بکا سو فی وا خراوی بۆت کردوه!

خالۆژنه گموره به ده م سه روگو تیلک ته کاند نه وه دایه پر مه ی گریان و بهر وه به لووعه ی ناوه که

چوو..

من ده مزانی هۆی ئالتۆزبون و هه‌لچوونی ئه‌و پیاوه‌ جیه و خرابی نێوانیان بۆ چی ده‌گه‌رتسه‌وه‌؟
ناساییکردنه‌وه‌شیا ناسان نییه‌..

ناخر ئه‌و بۆیه‌ دووه‌مین ژنی هه‌تا تا له‌ شه‌مه‌شموی نێوان خۆی و ژنه‌گه‌وره‌که‌ی رزگاری بیت و
به‌شکوو نه‌مه‌ خوایه‌ ژنی دووه‌می کوپنکی بۆیه‌نیت و وجاخی رۆشن بکاته‌وه‌، که‌چی عوزر له‌
قه‌باحه‌ت خراپه‌ر، ژنی دووه‌م نه‌ک هه‌ر نه‌مۆک بوو به‌لکو دژه‌ "هه‌نیش" ده‌رچوو!!!!

ژووری میوان که‌وتبووه‌ نێوان ژووری هه‌ردوو ژنه‌که‌یه‌وه‌، بۆ چه‌ند شه‌وه‌تیکیش ده‌چوو سو‌فی
له‌ژووری میواندا، به‌ ته‌نیشته‌ منه‌وه‌ ده‌نووست. نه‌و شه‌وه‌ هه‌ر پێچی خوارد و وه‌ک ره‌شه‌مار
فیشکاندی.. (سه‌ره‌ لێپراوم و ئیتر قه‌مارمداوه‌ ژن به‌ینم، ژنیکێ ناقل و ژیر و بێکه‌س و به‌ حوره‌مه‌ت،
تاقیه‌م کردووه‌ته‌وه‌..) وایگوت و دواچار لێفه‌که‌ی لول دا و خسته‌یه‌ ناو گه‌لییه‌وه‌ و خه‌و بردییه‌وه‌
به‌یانی له‌بۆله‌بۆلیدا به‌ناگا هاتم. گوتم لێبوو وه‌ک ئه‌وه‌ی وپێنه‌ بکات ئاوا قسه‌کانی ده‌پرسکانه‌ و
خه‌نخه‌نی بوو، کاتی که‌م زانی راپه‌ری و ده‌ستی کرد به‌ شه‌یتان ره‌جکردن و له‌په‌سا ده‌یوت: لاهه‌وله‌
وه‌لا قه‌مه‌ته‌ نیلا بیلا.. من یه‌ژم یا شه‌یتان ژنه‌ یا ژن شه‌یتانه‌!! ناخر نێسته‌ به‌م سه‌رمایه‌... ده‌ک
نه‌علله‌ت له‌ شه‌یتان، له‌ژن، ناخر چ دین و مه‌زه‌به‌یک نه‌مه‌ قبول ده‌کات پیاو دوو ژن به‌ ئاره‌قه‌ی
ناوچاوانی خۆی به‌ خێو بکات و له‌گه‌ڵ شه‌یتاندا جووت بیت؟! خودا شوکرم به‌ به‌شت ئه‌م دوو شه‌یتانه‌
وا خه‌ریکن له‌ئه‌م شاره‌دا سووک و ریسوام ده‌که‌ن!!

دوا‌ی وه‌ک منداڵه‌ کرۆشکه‌ی کرد و سه‌ری خسته‌ نێو هه‌ردوو له‌پی، نینجا چاوه‌کانی که‌مه‌یک
هه‌لکله‌فت و هه‌ل‌سایه‌ سه‌ر پێ، پرتاوه‌ له‌ماله‌ ده‌رچوو، تا نێواره‌ نه‌هاته‌وه‌.

سو‌فی خالۆم ئه‌و رۆژانه‌ ته‌نیا یه‌ک خه‌می هه‌بوو، به‌لام خه‌مه‌یکێ قورس و تال، نه‌و وه‌ک
هه‌مره‌کارێکی تازه‌ با‌ل‌قی عاشقی به‌سه‌ردا هاته‌بوو، که‌ له‌ دوو دلیدا ده‌ژوت، منیش خه‌می نه‌و و
هه‌ردوو خالۆشم بوو. ئه‌و رۆژانه‌ بیرم له‌ئه‌و نا‌وا‌یه‌ ده‌کرده‌وه‌، که‌ نه‌مه‌دزانی چه‌ندی تر ده‌خایه‌نیت و
که‌ی و چۆن ته‌واو ده‌بیت؟ له‌ئه‌وه‌ش گه‌شتبووم که‌ گرفته‌که‌ی نێوان ئه‌م پیاوه‌ و هه‌ردوو ژنه‌که‌ی
گه‌یشته‌وه‌ته‌ بنه‌سه‌ت و هه‌یچ چاره‌یه‌کی نییه‌، خالۆشم ژن هه‌ر ده‌هه‌نیت، سێهه‌مین ژنه‌نانی ئه‌وه‌ بوو،
که‌ شه‌وی پێشوو با‌سم بۆ کردی..

من ویستم شه‌وی سێهه‌مین ژنه‌نانی خالۆی دووباره‌ بکاته‌وه‌ بۆم، بۆیه‌ وتم: هه‌یچم له‌بیر نییه‌ خۆ
تۆ به‌ ته‌وا‌ویی بۆت نه‌گه‌یامه‌وه‌.. ئه‌وه‌ چۆن بوو؟ توخوا سه‌ره‌ گیان دووباره‌ی بکه‌مه‌وه‌ بۆم..

نەو وتی: نای چەندێ حەزەت لەنەو قسە قۆزانیە.. کۆرە چووزانم، ژنە هەر بە دەم دەستیەو نەو شەو هەواری دەکرد و دەبوت: درای سۆفی کۆرە دیت.. کۆرە ناخەر حەيام نەچیت.. بەیانی هەر چۆن بیدوورمەو پتوێ دیارە و فەرقی پتوێ کەن! نەو بەیانی نالێن نەم ملیوانی کراسەت بۆ دپاو؟ بلیم چی؟ بلیم زاوا سەری پیاو کردوو؟

(سۆفی کە دەچیتە ژوورەو لەدامینەو کراسی بوو کە هەلنەداتەو، خۆی پیاو نەکات و لەمیلیوانی کراسە کەمەو سەر دەردینێ).. ژنە لێی دەپارێتەو و دەلێت: پەلە مە کە پیاو کە پەلە مە کە.. نەو نەدە کرا مۆسیکت بەریشدا بەینایە؟ نەم گشت توو کە وە کەلک چی دیت؟ خۆ بەرناگری..

سۆفی سەر دەردەهینیت و رووبەرووی ژنە دادەنیشیت، دەروانیت شافەرەتییکی بالابەرزێ سوور و سپی چاوپرەش و گەردن شووشەیی بەرانبەری دانیشتوو، بەسەر سامییەو تەماشایەکی دەکات و پتوێ دەلێت: دەک سۆفی بە قوربانی نەو پیاو پووز و کەفەلە بیت.. شافەرەت کێ دەلێت تۆ پتوێ ژنیت؟! (نەو برا رۆی عەلی دەزوولە ی خەیاڵی پچراندم و هاتەو سەرخۆ. روانیم زۆر داماوانە پالێ داوێتە دیوارە کەو، باوێشی کردۆتە هەردوو ئەژنیدا و سەری بەسەر سینەیدا شۆڕ کردۆتەو، کە دیقەقەم دایە، کزە لە جەرگەو هات، بۆیە رووی دەم لێکرد و پرسیم: عەلی نەو چیت؟ برا هیچ کۆت دیشی؟ بۆ وا بێزاریت؟

+ نازانم کاکە.. توخوا نەمە کە ی ژبانە؟ بەخودا مردن بە ناوات دەخوازم، نەو تۆ بیر لەچی دەکەیتەو؟

من هیچم پتوێ ترا، یان راستر بلیم، بەنەو کۆتوپرێبە هیچم بۆ نەهات تا بلیم، بۆیە کەمێک بێدەنگ بووم و پاشان بۆم دەرکەوت، کە کپیە کە منی بە خراپ لێکداوێتەو، ناھەقیشی نەبوو، چونکە من هەست و سۆزی نەو مەزۆفە بێگوناھەم فەرامۆش کردبوو، خۆم زۆر بەگەرەتر زانیبوو، بۆیە بەخۆدا چوومەو لە خۆم پرسی: باشە نەگەر نەم گەنجە کەم نەزموون و نەخۆتندەوارە لە زمانی تۆ حالی نابیت، نەو تۆ کە خۆت بە روشنبیر و قەسەزان و مەزۆفەوێست دەزانی، ناتوانی کەمێک داھەزیتە ناستی نەو و بە زمانی مەزۆفییکی سادە و ساکار لە گەلێدا بدوێت و کەمێک دڵنەوایی بکەیت؟

لەنەم بەخۆداچوونەو و رەخنەگرتنەمدا هاوڕێی خاوەن هەلوێست و خۆشەویستی خۆم (تەلەت خەرم) کەوتەو، کە لەپێکخستەنە نەپتییەکانی ناو شاردای کارمان دەکرد و لەپێکدا هێلە کەمان ناشرابوو.. نەو کە یەکتێک بوو لەنەو نەندامە چالاکانە ی کە دەسگیر کرا و لەزیندانی (هەیشە ی

کەروک)دا چاوەڕێی سزای قورسی بوو، کەچی منی لەیاد نەچوو و بوو و بە (مامۆستا ھۆشەند ھەورامی) زیندانی نازادبوودا سلاوی بۆ نارد و دڵنیای کرد مەو لەوێ کە لەژێر نازار و نەشکەنجەدا ددانی بە تاواندا نەناو و گوتی: لەخۆم نەترسم، شاخ نەو کۆرە مەردە لەبارێکی نالەباردا و لەشوتنێکی تۆقێنەری ھەڵکەشی کەروکدا، نەو رۆژە سەختانەیی بەسەر دەبرد، کەچی خەمی خۆی لەبەر کردبوو منی لەیاد نەکردبوو! ئەوێ باشە من بۆ ئەوەندە خۆیەریستم؟ بۆ ھەر هیچ نەیت ناتوانم کەمێک دڵنەوایی ئەم کۆرە بکەم؟ بۆیە رووی دەمم تێکرد و گوتم:

- عەلی برا وا تێنەگەیت پێدەنگییەکم بێر کردنەو بیت لەچارەنووسی خراپ... نەخەیر بپروا بکە وانییە و بێر لەشتی خراپ ھەرگیز ناکە مەو...
نەو گوتی: ئەو؟

من درێژەم بەقسەکم دا و گوتم، بەخەیاڵ لەگەڵ سەرتیپ- دا بووم و قسەخۆشەکانی زیندانی باقووبەم دەکوێتەو بێر، ئەزانیت بۆ؟ تا پاش نازادبووگان لە زیندان یادداشتیان بکەم و بیاننوسمەو... ئەو شیتە من و تۆ بۆ یەک نین؟ ئەو نییە ناوی باوکی ھەردوو کەم (جەمە فەرەج)ە؟

ئەوێش بزانە ئەم رۆژە سەخت و ناخۆشەش تەواو دەبێت و بەم زوانە نازاد دەکەیت، ئەوسا بە جوتە عەسران دەچینە سەر ناوی سێروان و پێکەو دەخۆنەو، پێک لەدوای پێک ئارەق ھەلدەدەین و ھەکو یادگاری ئەم رۆژانە دەگێڕینەو... جا کە مەست دەبیت باسی دەکەیت بۆ دەکەیت، وا نییە ھاااا؟ بۆم دەگێڕیتەو چۆن و کە دەگەنە یەک؟ چۆن باوەشی پێدا دەکەیت و ماچی دەکەیت؟ عەلی ئەوێ کە لەنامێزی دەگرت پێدەت بەقوربانت بێم؟ دەک بەساقەت بێم، ھا وای پێدەت؟

عەلی ئەوێکە کە نووسابوون بەسینگییەو لێکی کردنەو و چوار مشقی دانێشت، ھەر چۆن بێجێک رەشەرەیانە لە تینوا سیس بوو پێتەو و گەلاخانێ بێرەو زەوی شۆڕبوو پێتەو، تۆ بچیت سەتێک ناوی سارد بکەیت بێ و پاش تاوتێک گەش پێتەو، عەلی ئاوا گەشایەو و چاوەڕەش و گەورەکانی کە دەتگوت دووچاوی شەھینێکی ئاشقەرەو تیشکیان دایەو و لەناو کالانەکانیدا چەند جارێک بازەنی سووڕانەو و، ھەردوو گۆنای وردەوردە تەریان تێزا، پاشان زەردەخەنیەکی شیرینی کرد و گوتی: پێش ھەموو شتێک بەقوربانی ئەو قسە شیرینانەت بێم کاکە گیان خۆ خەریک بسو دێم شەقی دەبرد، ئەوسا مالتی باوکی سەرم گرتەقور، خوا دەکا نازاد دەبێن شەرتی داوەتێکی پاشایانەت بکەم و گون و گورچیلەیی سێ رۆژ دووکانی قەسایییە کەمەت بۆ بکەم مەزە!! ئەو

گۆشتهش که رۆژانه دهمدایه دهرخواردی نمو نیستخباراته سهگبابه تا نهمداته دهمتهوه، نیت سهی
لهوسی لینهادات و بۆتۆی دابنیم..

+ تۆ له گون و گورجیله گهری، با پرسیارکی ترت لیبکم، بهلام شعرم مهکه و راستم وهلام
بدهروه، بیری دایکت زۆر دهکهیت یا بیری دهکهکهت؟

- راست دهویت بهزم به دایکدا دیتهوه.. ناخر دایک گوناچه، بهلام که بیر له نمو دهکهمهوه
هر وهخته گرپرگم.. کاکه تۆ بیزیت جارکی تر چاوم پیتیکهویتهوه؟

عهلی هۆشی هاتهوه بهر، بهلام ترازاندنی قفلی دهرگای ژووره که و تیخوپرینی کوتوپری
سهریازتک، که گوتی: هیتی ههتیوهکان.. (کاکه)کان گورجکه نهماده بن دهی.. قسهی پیتیرین،
همردووکمان به جووته گورج بووینهوه و فهرمانان به جینگه یاند..

ههلساینه سهر پی و خۆمان پیتچایهوه. سهریازکی نهمهر و فره تۆخی لیو نهستوری ددان شاش و
واش دهرگاکهی کردهوه و داوای یهکی پیتچ دیناری لیکردین! من یه کسه دهستم کرده باخه لندا و ده
دینارم دا به دهستییهوه و به بیقۆلبه سکردن دامانییه پیتش خۆی لهو، به چکه کۆستهریک راگیرابوو،
سواری کردین. من چپانده گوتی عهلیدا: نهم دهس نه بهستنهوه و نۆتۆمبیله نه هلییه مانای چاک
ده گهیه نیت.. نهویش به سهر له قانن بۆی سهلماندم.

نۆتۆمبیله که سهر بهر وه خوار ملی رتگای گرت و شۆفیره که پیتی لیدارگرت. هر وه که نهو دهی
به خواشیتی خۆمان سه فهر بکهین ناوا سوار بووین و به بێترس له دهشت و دهرمان دهروانی. دهشتیکی
کرکای کرک خۆل و پووشه کهی به دم تینی ههتاوه کهوه هر نهو نه دهی مابوو گر بگرت و قرچه قرچیم
ده بیست. له ناو نمو نۆتۆمبیله دا تاجاو بر بکات تراویلکه بوو وه که دهریا شه پۆلی شه دا، جار جاریک
له نه مهبر و نهوهری جاده قهره کهوه باخی میوه جات و دارخورما ده بیتر، ده ماندایه لای ژنه عاره بی
پیت میتۆزی چاوپرهش و دم و لووت هه لپیکراو و پیاری دشدشه له بهر و عه گال له سهر له پشت
پیکایی فه لاییهوه دانیشتهوون، که ده ماندایه لایندا نهوان تییانده پروانین و نیره میان پیده بر دین..

له نهم سه فهره ماندایه پیچه وانهی جارانی تر، که ده گوازا زاینهوه ههستم به مهترسی نه ده کرد و لهو
باوه ردا بووم نمو شوینه بۆی ده چین دوا قۆناغه و لهو ته چارهنوسمان دیاری ده کرت. نمو شوینهش
نزیکه، به که متر له کاتر میتریک گهیشینه سهریازگه یه که. نۆتۆمبیله که لایدا و خۆی پیندا کرد، به ناو
ریزه خانوو و چهند قاوشیکدا تیتپر و له پیتش دهرگای ژووریکدا راوهستا. مهنوره که دابهزی و
زۆری پیتنه چوو عهریفیک هاته دهر وه و داینه پیتش خۆی. نهم کابرایه نهو نه ده رووخۆش بسو زاتم کرد
ناوی سهریازگه کهی لیتپرسم، نمو وتی: أمن فیلق منصوریه الجبل!!

که نهو ناوه ترسناکم بیست راجله کیم... ناخر نه منی فیللق، بۆ؟ نه یه که سمریازییه له چاو گهوره ییه کهیدا بهندیخانه یه کی گچکه دهاته بهرچاو. که پیمان نایه ناو هموشه که، یاوه ره که مان له دوروه بانگی (سه جان) هه کی کرد و وتی: خهلف.. (پاشان دهستی بۆلای ئیمه راکیشا و بیتسهوی شتیک بلیت خۆی گه رایه دواوه).

خهلف له سییمری دیواری بهندیخانه کهدا به سهر قوسعه یه کهوه دانیشتبوو، هیچ خۆی تیک نه دا و به لهپ خهریکی ماشینه وهی برنج و شله تیکه له کهی بهرده می بوو، که لیبووه به لیواری قوسعه که ناو له پی پاک کرده وه، دوایش چاک به زمان لسته یه وه له په نجه که له یه وه تا تووته ی یه که له دوا ی یه که، کردنی به ده میدا و مژینی، دۆلکه ناوه که ی نا به سهر یه وه، زیاد له نیوه ی لیخوارد وه و به نهو نیوه که ی تری دهستی پشله شوژ کرد و لیمان نزیک بووه وه و مریکی خوارد وه.

خهلف، کورته بنیه کی بیست بۆری روومه ت خپ و ورگن سوو. قۆلی کراسه خاکیه که ی تا ثانی شکی هه لکرده بوو، وینه ی دوویشکیکی جزوو هه لگه راوه ی بۆ سهر پشت به سهر نه رمی مه چه کی راستیه وه نه خشانده بوو، جووته سمیله ره شه که شی له وینه ی نیوکه وان به نه ملا و نه ولای گۆنایدا شوژ کرده بووه... به چاوه جرج ناساکانی که دهتوت ترازوون و خیر و شهر دابهش ده که من قیرو قاج لییدروانین..

خهلف یه که دوو ههنگاوێک نزیک کهوته وه، وه کو هه ی هه ی بکات ناوا سۆنده ره شه که ی دهستی چه ند جارێک راوه شانده و لابه لا وه که له شیرتکی شهرانی چۆن بالێکی بۆ زهوی شوژده کاته وه و شهر به که له شیرتکی تر دهفرۆشیت، ناوا باز نه می سوو ریکی به دورمدا خوارد و له نووکی په نجه ی پیمه وه، تا تهوقی سهر می به چاو بیژا، به هیمای بیژلهاته نه وه، لووتی قرچ کرده وه، لچی هه لقرچاند و پیشی خوارد وه، من وینه ی خۆم هینایه وه پیش چاوم، نه گهرچی ریشم هاتبوو، وه لی خۆم نه وه نه ده به ناشیرین نه دهاته پیش چاو. قاتیک رانه که و چۆخه ی نوێ و خاوتیم له بهردا سوو، جووتیک کلاشی هه ورامیشم چه که کرده بوو، که له وانه یه خهلف له هه موو ژیا نیدا پیتلاوی له نهو شیوه یه ی نه دییته... وادیار سوو نه وه ی نهو دلێ پیته له ده شتیا ته نیا کورده بووم سوو!! به ده دم ته ماشا کردنیکی تری دوژمنانه وه، وتی: تا ئیستا چه ند سهر بازت کورشتوه، وا نه مری خۆت به دهسته وه داوه؟

من له دلێ خۆمدا وتم، جا توخوا نه مه پرسیاره؟

له نهو چه رکه ساته دا وه که بروسکه که له گورگه که ی بارق و له خوێندا گه وزینی که رمی بهرام هاته وه بهرچاو، موچرکیک له تهوقی سهر مه وه هات و له که له مووسی په نجه ی پیمه وه ده رچوو، که وه لامی نه بیست له که له ی سهر قیراندی: هه تیو بۆ وه لام ناده یته وه؟

من وتم: تهنیا نه چوومه ته سربازیی و دهسگیر کراوم..

دەرگای بهندیخانه که ی کرده و و عهلی چووه ژووره و. منیش به دوایدا پیتم نایه ناو دەرگا که و شلپه له گازهری پشتموه ههلسا.. لابه لا له سر شانی راستموه تا که ممری لای چه پی گرتموه. و دیاریو یه کهم دهسه شانندی تمسکینی دلی نه دابوو، بویه مشتیک ی به هیزیشی سره وانه بناگوتما، به لام چونکه من خوم بۆ دووم دهس لیوه شاندن ناماده کردبوو، هستم به نازاری زور نه کرد، له گهل دووهم دهسه شانندی وتی: کوری سهگ، بچۆ له نهو ژووره دا بگهنی..

که چوومه ژووره هستم به دل گوشینیکی به تهوژم کرد، دواپی هیلنجم هات و پیش چاوم تاریک بوو. گورج پیخهفه کهم، که به دهستموه بوو، فریدایه سر زهویه که و پالمدایه دیواری ریپهوه کهوه..

عهلی به دهنگیکی له مرژوکهوه وتی: کاکه و ابرانم خرابی لیدایت؟

به رچاوم ته میکی خست گرتبوی و سرم گیزی ده خوارد، بویه هر له نهو شوینه دا دانیشتم و همدوو له پیم خسته سرم چاوم.. قهدهریک به نهو شیویه ماموه، که چاوم هه لیری، روانیم عهلی چاوه کانی پرپوه له فرمیتسک و جگهریه کی داگیرسای به دهستمویه، بزی راکیشام، جگهره کهم لیوه رگرت و دووسی مرژ لیدا، به لام مرژ نهک گالته، ناگام لیسو، ناگری جگهره که وهک پشکزی خه لوزی مهقالی که بابجیه کان گهش ده بیتموه و چون چموری شیشه که بابه کان ده که ویتته سرم ناگره که و قرچه قرچ و دوو که لی لیبه مرز ده بیتموه، ناوا ناگری جگهره که قرچهی ده هات و هه ناوی منیش جزوی لیته لده ستا.. نازانم چمن مرژ له جگهره که دا، ناگر گهیشته سرم فلتیره که و کوزایهوه..

دیسان سرم خستهوه ناو له پی و توند گوشیم، له نهو کاته دا بیرم لهوه کرده وه هه لسمه سرم پی و به هه موو هیز و توانای خوم سرم بکیشمه دیواره که دا و میشکم بیژنم، به لام نهو هیزه شک نه برد، بویه هر به دانیشتموه چهن جارتک پشت سرم کیشایه دیواره که دا و که میک نافا قه بۆ هات.. پاشان سرم خسته سرم پیخهفه کهم و به ورو کاسی گرمۆله بووم، ههروه که نهوهی له خه و دایم و خه و بیینم هه لسمه سرم پی، به لام زه لامیکی تر بووم، نهک پیاهه که ساسه که ی چهن ساتیک بهر له نیستا، که له خوم روانی بیینم، بالام سی جار به قهه بالایی خه لاف به رزه..

به رهو لای دەرگای زیندانه که چوم، به همدوو دهستم شیشی سرم دەرگا کهم گرت و به راست و چهپدا رامکیشان و لیکم ترازاندن، دهستم دریز کرد قفله گه و ره کهم واته کاند یه کسمر به دهم دهستموه هات و دەرگا کهم والا کرد، به لام دهفهی شان و سینگ و بهرۆکم نه وهنده پانویپور بوون، دەرگا که

نەيكيشام، بۆيە لەسەر لا دەرچومە دەرەو، كە خەلەف چاوی پێمكەوت وەختبو زارەتەرەك بېيت،
نەو ئەوەندە گەنەلە و كورتەبنە بوو سەری بە ناستەم دەگەيشتە نەژنۆم، روانیم قژی بە سەرەو نەيە،
بۆيە دەستم، كە بەقەد دەمی تيمساحێك دەبوو، برد و بۆقەتەي ملیم گرت، بە بەرزی بالای خۆی پێم
لەزەوی پری و تا هێز لە دەست و مەچەكمدا هەبوو، هەلمپیی و كيشام بە دیواره كەدا، مەن ئەوەندە
رق و داخ لەدل بووم نەمزانی نەو هەر زوو بەدەم دەستمەو گیانی دەرچوو، مەل نا بەرەو دەرگای
سەرەكی حەوشەكە، جەخانەكە لەپێشمدا بوو هەلمكوتایە سەر پاسەوانەكان، لەچاوترووكانێكنا
قۆلبەستم كردن و خۆم كرد بەژوردا، بە بێ خۆخەریك كردن نەویم لەدۆشكەمەك و سووك وەك
كلاشینكۆفێكی پەرەشووت بەدەستمەو هات و دەرچومە دەرەو.. پێش هەموو شت دەروورەیری
خۆم ئەوجا كەوتە گوللە بارانكردنی سەریازگەكە، بە گوللەگەر و سوتینەری دۆشكە بەك لەدوای بەك
گرم بەردایە سەرتاپای سەریازگەكە و بلیتەي ناگر و دووكەل رووی ئاسمانی داپۆشی.. زیندانییەكان
دەرگایان لە كولۆم هەلتهكاند و بەدوومدا هاتن. سەریازە بێزارەكانیش بە چەپلەلێدان و دروشم و تنەو
لێمگرد بوونەو، دەمدیت لەناو قرچەقرچی ناگر و دووكەلدا هەروا دەرەجەدار و ئەفسەرە پەلەبەرزەكان
بوون بە پیتی پەتی و سەری رووتەو، بەرەو خوار هەلدههاتن. مەن كە لەجێ خۆمدا چەقی بووم هەستم
كرد دووكەلەكە پەنگی خواردەو و بەرەو رووم هات.. لە بۆنی بۆكرور و بۆسۆدا گێژ بووم و كۆخە
گرتم.. لەسەر ئەوەش بەسەر كەوتنی خۆم و هەلاتنی ئەفسەرە درێندە و ترسنۆكەكان پێكەنینم
دەهات، پێكەنینم، بە دەنگی بەرز پێكەنینم، بەلام سەرەپای ئەو سەر كەوتنەش تا دەهات گێژ و
تەنگەنەفەس دەبووم.

كە بەناگا هاتمەو روانیم سەرم بە بان پێخەفەكەمەو خواربوو ئەو و هەر لە رێڕەكەدا گەرمۆلە
بوومە.. عەلێش بەسەر سەرمەو كروشكەي كردوو، چاوم هەلمپیی عەلی پێتۆتم: كاكە بەچی
پێدەكەنیت؟

هیچ كاكە هەتسە پێخەو كەت هەلبگرە با بچینە پێشمەو..

بەلای راستدا شەش حەوت هەنگاوێك رۆشتین. رێڕەو كە بەلای چەپدا دەسوورایەو، دوو سی
هەنگاوێكی تر، ئەوێ دەرگای ژوورێكی كراوەی گەورە بوو، نووكە پێشەكم تێوەند و كرایەو،
ژوورەكە لاكیشمییەكی پەنجە مەتر دووجا دەبوو، چەند بەندییەكی نیو رووت لالۆپال لێكەوتبوون،
هەردوو دەستە پێخەفەكەمان بە تەنیشت یەكەو راخست، دەرگای سەرشۆرەكە كرایووەو،
دەستوێرد و بێ خۆخەریك كردن خۆم كرد بەژوردا.. تینی هەتاو لە تاوسانی ئەو دەشتە قەفەیدا
ئاوێكەي كولاندبوو، ئاقەتی مەلێكردنم نەبوو، تەنیا ئاویكەم كرده سەرمدا و لاق و گۆرەوییەكەم

ششت و گرامهوه شویته کهی خۆم و راکشام.. نەزەر و تێهەلدان و خمیالە دۆنکیشۆتانهی که چەند چرکەیهک یێش نیتستا تیا دا ژیا مەموویم وەک فەرم هاتەوه یاد. هەستم کرد کەلەسەرم تەواو قورسە و وژدی دیت. دەتوت کتریهکی پڕناو و بەسەر پرتزێنکی نەوتیبەوهیه و دەکوڵیت.. کوژام چاو لیکبینیم و بنوم، بەلام ییسوود بوو.. هۆشم کلێر کردەوه و گەرامە دواوه. لە زیندانه گچکە کهی جەلەولادە پیا دا هاتم، تا گەیشتمە حەوشە ی نەم زیندانه، شتەکان، جگە لەناوی (آمن فیلق) که رایچەلەکاندم، هەموو ناسایی بوون و چاو و روانی نافاقیهکم دەکرد، بەلام دڕندەبیه کهی خەلف گەشینییه کهی لە لا تەلخ و تارتێک کردم و ریسە کهی لیکردەموه بە خوری. ئەوەش که لام بوو بەپرسیار، ئەو رستەیه بوو، که خەلف پیتیگۆتم: بڕۆ لەنەو ژوورە دا بگەنێ! کەوابوو ئیترە دوامە نزلە و لیترە دەکەینیم.. یان دەبیت چاو و روانی موعجیزیهک بم تا رزگارم بکات.

جەستمە ماندوو و میتشکم هیلاکه و هیچی ترم بۆ لیکنادریتهوه، بۆیه کورد واتەنی: دامە تان بیحەیایدا و بە خۆم وت: لیککەری خۆی هەرزان دەبیت..

شەو دادیت و هەروا بەندییه و دەخزێنریته ژوورەوه. دەرەنگێک بۆم دەرکەوت هەموو بەندییهکان سەربازی هەلتاوتون و ئیترە قۆناغی پشوو دان و دابەشکردنەوهیانه بەسەر یەکه سەربازییهکانیاندا. زیاد لە هەفتیهکی پێچوو ئەودی لێینه دەپێچرایهوه تەنیا من و عەلی بووین، که خەریکبوو بۆنی کەنیوی پۆستال و پێ و پێلاو دەپنجانندین، بەلام ئەوانی تر مەگەر رێکەوتی رۆژی هەینی بکەرایه، نەکینا تەنیا یەکه شەو دەمانەوه و دەگوازانەوه.

پاش چەند شەویک، که گەیشتییه ئەو بەندیخانییه، دەرگایهکی بچوو ک لەناو ژوورە کهی نیمەدا سەرنجی راکیشام. ئەو چەند جارە ی که دەرگایهوه، کۆرە لاویکی نەسەری رووخۆش و پاک و پوخته سەری دەرەهینا و لێیدەر وائین، دیاربوو هەستی بەنەوه کردبوو، که نیمە ئیتر میوان نین و بووینەتە خانەخۆی..

رۆژێک عەلی وتی: ئەو دەرگایه دەرگای ژوورێکی ترە و سەر بەم بەندیخانییه، ئەو کۆرە که بازە جارێک سەر دەرەهینیت، بەندییه و تەنها خۆی تیا دایه، نەمۆ بەعارەبیه شروشه قەکه ی خۆم قسەم لەگەڵدا کرد و رووم لێنا تا لای خۆی جینگامان بکاتەوه، نەگەر دەرەنگی نەبوو دووبارە رووی لێدەنیمەوه، ناخەر گەر وا بپروات لەنەم ژوورە پیسە دا دەگەنیت.

بۆ سەبی بەندییه که بپرووخۆشییهوه داتە لامان و گواستمانییهوه ژوورە کهی خۆی. ئەوی ژوورێکی ئەوەندە پاک و پوخته بوو، هەر دەتگوت ژووری ئۆتیلێکه، که فەرمانبەرە نیفادکراوهکان

لە شاردادا رووی تێدەكەن. دیمەنی ناوێوە سەرنجی راكیشام، ژوورەوێ چارخانیك بوو بۆ خۆی. دیوارەكانی بە نایلۆنی گۆلدار داپۆشراو، شەوقیان دەدایەو، لە ژوور سەرمەنەو و لە بەرانبەریشەو چالاکی جەل بەداراگردن داكوترابوو، ژوورێكی بچكۆلەش لە سووچی لای چەپەوێ كرابوو بە سەرشۆرك و ناودەست. پاش كەمێك راسان و بێر كەردنەو، لە ژوور و خاوەن ژوور، خۆم كەرد بە سەرشۆركەكەدا، روانیم سەرشۆركێكی تەواو خاوەنە و بۆنی سابوونی بۆندار و دیتۆلی لێنیشتووە.

بۆ یەكەمین جاربوو لە ماوێ نزیكەیی چوار مانگ زیندانیدا، هەستم كەرد لەشۆنكدام كەمێك لە مەسكەنی زیندانییەكی خاوەن ماف دەچیت!! بۆیە ژوور و خاوەن ژوور بوون بە جینگای پرسیار. سەبارەت بە ئەم بەندییە پریارمدا بە وریاییەو مامەلەیی لەگەڵدا بكەم، كە من لە سەرشۆركەكە گەڕامەو، عەلی خۆی كەرد بە ژووردا و وەك مەراویەكی كۆی لەناو داپراو، چۆن بە رێكەوت تووشی گۆماوێك دیت و بێپەرەو خۆی تێهەڵدەژەنیت، ناوا دەستی كەرد بە شلپ و هۆر و جەشۆردن.

كوپە ئەسەری عەرەبیش هەر ناوی عەلی بوو. پاش چەند رۆژێك من بەهێمەنی و كەمدوویی مامەو و گۆزەراندم، تا لە دەرفەتێكدا هۆی زیندانیکەردن و كار و پێشەیم لێپرسی. ئێستا بۆم ناشكرا بوو، كە ئەو خەلكی شاری (بەسرا)یە و دەرچووی كۆلیژی كشتوكاڵە. پاش تەواوكەردنی خۆیندن كراوەتە ئەفسەری یەدەك و رەوانەیی ئەم یەكە سەربازییە واتا (لە ئەمەنی فەیلەقی مەنسورییە جەبەل) كراو، ئێتر بەدەلخۆشییەو، مادام بۆ بەردی شەپ نابەردیت، رووی تێدەكات، پاش بەسەربەردنی چەند مانگێك رۆژ لەدوای رۆژ چۆن مۆرانە لەپەرەدار وەردەبێت و دەبێت، ناوا بێزارایی و پەشیمانیی كە لە رۆحی دەكات و رۆژانی مۆلەتیش، كە دەچیتەو بۆ شارە جوانەكەیی خۆی لیتاڵ دەبێت، بۆیە چەند جارێك هەڵدیت و پاش حەسانەو و پشوو دانێكی باش سوود لەدەرفەتی لێبووردن وەردەگرت و خۆی ئەدات بەدەستەو، لە دواوەلەتانییدا مانگێك بەسەر دەبات، تا رۆژێك بەسەر خۆشی بە لێواری كۆرنیشی شارەو دەسگێر دەكریت و دەخزێندرتە زیندانەو. ئەم كوپە عەرەبە هەر بەناو زیندان بوو، چونكە بە قسەیی خۆی هاوێ ئەفسەره كانی خۆشیان دەویست و رێزبان لێدەنا، بۆیە وەك بەندیی لێبان نەدەپێچایەو. ئەم ژوورەش كە شەوانە لێدەنوێت، تاییەت بە زیندانییەكانی سەر بەئەو یەكە سەربازییە.

وتم هەر بەناو زیندان بوو، شەو و رۆژ، هەر كاتێك حەزی لێبویە، بە نازادیی و بێئەوێ كەس لێپێچیتەو بۆ تەماشاكەردنی تەلفزۆن و كەرنی پێداویستیەكانی خۆی دەچوو حەنووت. ئەو، گەڕجی بە روالەت كۆرێكی هێمن و سەنگین و رووخۆش بوو، بەلام جارنەجاریك زەش دادەگەرا و بەگژ و مۆنی بەناو ژوورەكەدا دەهات و لەناكادا وەك شێت رادەهەستا و لەسەر یەك هەزار جۆنی بە ئەر و ناخمان دەدا

و جانتا و سهرینه که ی خۆی ده دایه بهر شوق. جارێک: بهر له هیئوریو نوێ، وتی: نهم گهواده، نهم باوک
خۆنهناسه چی پێکردین؟!

من لێم پرسى مه بهستت له کێیه؟ نهو جوتانه به کى نه دهیت؟

- نازانیت له گهڵ کێمه؟ له گهڵ باوکى خۆمه، باوکم. نیتستا حالى بوویت لێم؟! باوکم، ژيانى له
گهواده و قهجه کانی (عهفهج) پيش تێکدا، نهو هتا نهو گهواده دلهگه وره و شهرفانهش که زۆرجار
بێهرانه بهر له باوهشى کچ و ژنه کانیاندا ده نوستین و رامانه بهوارد، دهیانگرت و دهیاننێرتیه بهره
شه، نهو ده لێت: کاولی- پش هاوولاتی شهرفین و نیشتمانپهروه، نهوان پیاوان و ولاتی خۆیان
خۆشه دهوێت، بۆیه نیتسه نامادهن له نیشتمانه که یان بهرگری بکه ن!!

ماوه ی زیاده چل رۆژم له نهو بهند یخانه ده دا به سه بهرد و که سوکارم هه والیان نه ده زانیم. رۆژێک
له ناو کۆمه لێک زیندانیدا، ناسیاوێکی خۆم بهرچاو کهوت و داوام لێکرد نه گهر بۆ ره خسا هه والتم
بگه یه نیتته که سوکارم، ههر نهو رۆژانه بوو که مه که مه خۆم به (عه لی عاره ب) ناساند، چونکه بۆم
دهر کهوت کورێکی ههست ناسک و مرۆف دۆست و راست گۆیه. نهو رۆژه که باسی چۆنییه تی
ده سگیر کردنی خۆم و لێقه و مانه که م بۆ گێرا یه وه، هه موو له شی کرد بوو به گوی و چاکی ده بیستم،
که لیبو و مه وه وهک تۆ غافلگیرت کرد بێت و کوته کێکت کێشای بێت پهشت سه ریدا، ناوا و رو کاس بوو،
چاوه ره شه کانی فرمێسکیان تێزا و سه ری هاته نیش، پاشان ماوه یه کی باش خۆی دایه زه ویدا و
هیچی نهوت.

روژانی ههینی ده‌رگای به‌ندیخانه‌که‌یان لیده‌کردینه‌وه و ده‌ریانده‌کردینه‌وه هه‌وشه‌گه‌وره‌که‌وه، تا خو‌مان بده‌ینه‌به‌ر خو‌ر. نه‌فسه‌ره‌ ئیش‌ک‌گره‌کانیش که‌ ده‌هاتن ته‌نیا چاو‌یک‌یان ده‌گیرا به‌ناوماندا و ده‌گه‌رانه‌وه. نه‌و شه‌وه‌عه‌لی، که‌ له‌ حانوتی یه‌که‌ سه‌ربازییه‌که‌ گه‌رپایه‌وه پی‌یوتم: سه‌ی هه‌ینییه‌، نه‌فسه‌ریکی پیری یه‌که‌ نه‌ستیره‌ ئیش‌ک‌گره‌، نه‌م کابرایه‌ پیاویکی زۆر که‌لله‌شق و ره‌وشت نزمی ده‌مپیس و نه‌خو‌تنده‌واره‌، سه‌ی که‌ ده‌رده‌کرینه‌ ناو هه‌وشه‌ نه‌و دیت بۆ پشکنین، یان راستر بلیم دیت بۆ ساتیک رابواردن! تو ریشته‌ پاک بتاشه‌، به‌لام خو‌ت به‌خاو و خلیچکی نیشان بده‌ و سه‌ری خو‌ت کزکه‌، نه‌و جله‌ کوردیه‌شه‌ له‌به‌ر مه‌که‌، من قاتیک جلی سه‌ربازیت بۆ په‌یدا ده‌که‌م! با نه‌وه‌شت پی‌بلیم، نه‌گه‌ر هه‌وائی پله‌ی خو‌تیندی لیتپرسی نه‌لئیت خو‌تیندم ته‌واکردوه‌، چونکه‌ نه‌و کابرایه‌ زۆر رقی له‌ کوردی خو‌تینده‌واره‌ ده‌بیتته‌وه!! نه‌مه‌ کابرایه‌کی داخله‌دل و درنده‌یه‌، نیم‌چه‌ ناژه‌لئیکه‌ و نه‌قلی تا به‌ری پشی به‌ر ده‌کات. له‌ سائی شه‌سته‌کاندا (ده‌نگی بریک‌ گه‌ر کرد)، له‌ شیمال پی‌شمه‌رکه‌کانی بارزانی (مه‌به‌ستی عه‌لی پی‌شمه‌رگه‌ بوو، بۆیه‌ من بۆم راستکردوه‌) که‌چی نه‌و گوتی: ده‌زانم (نه‌و نه‌هه‌مه‌قه‌ واده‌لئیت، نه‌ی نه‌وه‌ نییه‌ وه‌که‌ نه‌و سه‌گبابه‌ قسه‌ ده‌که‌م) پی‌شمه‌رگه‌ له‌ شه‌رپێکدا کلۆکیان پێکا و سه‌قه‌تیا‌ن کرد، بۆیه‌ رقی له‌ کورده‌..

بۆ سه‌ی ده‌ریان‌کردینه‌ به‌ر هه‌تاوه‌که‌، روانیم نزیکه‌ی ۲۰ - ۲۵ زیندانی له‌هه‌وشه‌که‌دا، که‌ هه‌ر هه‌موویان کورد به‌وون، له‌به‌ر هه‌تاوه‌که‌ وه‌که‌ ره‌وه‌ سه‌کلاوییه‌که‌ له‌قوولایی ده‌ریا ده‌ربجیت و به‌سه‌ر لمی رو‌خی ناوه‌که‌وه‌ چۆن لال و پال لینی ده‌که‌مون و سه‌ر ده‌خه‌نه‌ سه‌ر پشت و سه‌کی یه‌کتر و ده‌نووزینن، به‌ندییه‌کان له‌هه‌وشه‌که‌دا به‌و شپۆ ده‌خو‌یان دابووه‌ به‌ر هه‌تاوه‌که‌، دوو‌وو سێ سێ سه‌ریان‌کردبوو به‌یه‌که‌دا و به‌چه‌ ده‌دان، که‌ خو‌ر‌که‌شه‌ تینی بۆ ده‌هینان روویان له‌ سی‌به‌ری دیواره‌که‌ ده‌کرد، وا دیار بوو عه‌ریفی ئیش‌ک‌گر، له‌ترسی نه‌فسه‌ره‌که‌دا به‌و تیی‌ده‌خو‌رین و هه‌لیده‌ساندن بۆ به‌ر هه‌تاوه‌که‌.

له‌به‌ر هه‌تاوه‌که‌دا له‌سه‌ر لا راکشام، ئانیش‌کم به‌سه‌ر دۆشه‌که‌ ته‌نگه‌که‌وه‌ چه‌قاند و لای چه‌پی روومه‌تیشم خسته‌ سه‌ر له‌پم وه‌که‌ راوجییه‌که‌ یاریزی له‌به‌راز‌یک‌ی یه‌کانه‌ کرتبیت له‌پارێزدا بووم و به‌خه‌یاڵ وینه‌ی نه‌فسه‌ری ئیش‌ک‌گرم ده‌کیشا.. ئیسته‌ دیت، نه‌و پیاویکی

بسته بالائی گوشتنی چاو کهوردهی سمیل شوژی قهبیج و شله.. ناخر نهفسره دهسکردهکانی
 سهدام زۆربهیان گهړوگول و کورتهبالا و ناشیرین بسون، نهو..نهو، نهو رهشالهیهکی بالا
 مامناوهندی لهړولواو و نیسک تالی نیسکان نهستوری شله، نهی کی دهلیت پیاویتیکی سوور
 و سپی قهلم ریکی شله نییه؟ من به هه موو شیوهیهک، به خه یالی هونه رهنه ندیکی
 دهرهنگین و لیتهاتوو وینهی نهو درندهیم رهنگریژ دهکرد و دهخست بهلاوه، تا وایلیتهات
 وینهکان هه موو تیکچرژانه ناو یه کدا و بهتواوی لیشتیوا، بویه هه مووم درین و هه لپامه وه
 سر نهولام، جگهرهیه کم داگیرساند و بهدهم مژلیدانه وه به نیازبووم دهم و لووت و چاوه کان
 جینگوړکی پتیکهم و وینهیه کی نویم چنگ بکهویت..

دهنگی عهریف رایچه له کاند، عهریف فرماني هه لسانی دا: هه لسن..

له گه له هه لساندا روانیم نهفسه ری نیشکر له ده رگا که وده رکه وتوو و بهر هولا ی نیمه
 دیت، به لام سهیر له نه وه دا بوو نهو چند وینهیه کی به بوم کیشابوو، به وینه
 مونتازکراو ده شهوه، جگه له شله ییه کی، که له ده می عدلی بیستبووم، هیچی توسقالیک
 به لای نهودا نه جوو بوو!!

نهو کابریه کی بالابه رزی گوشتنی جوړدنگ و چه ناکه پانی ریوی چاو بوو. دهتوت
 شه ویلا کی به چه قو بۆ ژیر دوو تاکه نهعل، که گوپکانی بوون، هه لداوه و ناوچاوانی دوو سی
 لوجی کشتهک ناسای تیکه وتوو، و دکو هیتلر سمیل ماش و برنجیه کی به قهده دوو دهنکه
 فاصولیا نه ملا و نهولای کوونه لووته فشهکانی تیپه راندبوو به لای راستدا که مینک دهنهنگی،
 که وردتر له رووخساریم روانی، رووخساری بنیادهم نه بوو، به لکو خشتیکی لاکیشهی
 زیادسوره وه کراویه و به دهستی نه زانیک چاو و دهم و لووتیکی ناقولای له سر نه حشینراوه.
 کابرا میرغه زه بیک بوو بۆ خو، تا گه شته نزیك به نندیه کان داره خه ناوییه کرنج کرنج که کی به
 دهستی راسته وه هه لدها و دیگریته وه. به پیش ریزه به نندیه که دا رویش و له پشته وه هاتوه،
 دووباره له سره وه گرتی و بهدهم پانکردنه وه کی قیزه رانه وه، یهک له دوا ی یهک لیپرسین:
 ناوت چییه؟ خه لکی کویت؟ چند رژه لیره ییت؟ که وه لامی ددرایه وه نوو کی داره کی
 دهستی توند ده کوتایه سنگی به نندیه که و شیتانه پیده که نی، کاتیک پیده که نی ده سی و دن
 ده می مرؤف نه دبیرا، به لکو ده بوو به نه شک و تیکی گه وردهی دهم دوو که لکرتوو. دهانه کی
 وهک بریک به ردی ره شه لکه راو به زاری نه شک و ته که وه ده بینران، که نه وه، نه
 کریکه ناوییه بووه، به ده کیکی کر و ناساز داوای له خوینده واره کان کرد جیا به نه ده. پهنج

كەس لەبەندىيەكان جياپونەوه. بە ريز رايگرتن و هەمان پرسىياري پيشووى يەك لەدواى يەك
 لىتكردىنەوه، هاوكات لەگەڵ وەلام بىستياندا، بە پەنجە نەستور و زېر و دريژەكانى، لىووتى
 بەندىيەكەى دەگرت و بە هەموو هيزى خۆى رايدەتەكاند، وا رايدەتەكاند بەندىيەكە بەدەم
 زەبرى پەنجەكانىيەوه دەنوشتايەوه، كە لىبوووەو شەقاوتىك دووريان راوەستا و بەهەمان دەنگى
 گر و ناساز پرسى: ئىستە ئىو دەرجووى كۆليژن، وانىيە؟

نەوان هەموويان لىووتيان سوور هەلگەرايوو، ناو زابووو چاوەكانيان، كەسيان وەلاميان
 نەدايەوه. هاتە پيشەوه لىيان و قيژاندى: سەگباينە، بلىن بەلى.. هەموو بەيەك دەنگ وتيان:
 بەلى. ئىنجا كەمىك وەرچەرخا و لەبى دووسى جار كوتايە بان قوونى خۆيدا و وتى: ئىو
 خەريجن، وانىيە؟ ئىو خرووجى ئاااا نەم قوونەى منن.. و پىنكەنينىكى هيستربايى بۆ كرد،
 هەلگەرايەوه نەروو دەرگاكة و روشت..

من بىزارىي وەك ديۆەزمەيەك بە سەر سينگەموو چۆكى دادابوو، ئەوەندە وەرسيبووم
 مەرگى خۆم بە ناوات دەخواست. بۆ شەو كەى بە سى قۆلى دانىشتبووين، پرسىيارەكانى
 شەوى پيشوو سەبارەت بە گەورەيى و بەرفراوانى سەربازگەكە و دوور و نزىكى زىندانەكە بۆ
 دەرەوه لە (عەلى عارب)م دووپات كردهوه.. ديار بوو ئەو تەواو لە مەبەستم حالى ببوو، بۆيە
 بە وردىي بەر چارمى روون كردهوه. پاش كەمىك بىدەنگى وتى: نەگەر نيازى هەلئەتنت هەيە
 دەتوانم ريگات بۆ خۆش بكەم و لە سەربازگەكە دوورت بچەمەوه، لەوئيشەوه شەش حەوت
 كاتژميرتەك بە پى پرۆيت، دەگەيتە ديھاتە كوردنشىنەكان.

ئەو ديھاتە كوردنشىنانەى كە من مەبەستم بوو گوندى (نارىن و گەلابات)بوون، بەتايبەتى
 دىي نارىن، كە خزم و كەسى خۆمى لىبوو. عەلى ناسانكارىكانىشى بۆ باس كردم، كە چەند
 روژتىكى دەخاياند و رييشى تىدەچوو خۆم دەر بازكەم، پاشان وتى: ئەوەش دەزانم نەم كارە،
 سەرچلئىيەكە و بۆ هەردووكمانىش خەتەرناكە، سەربارى ئەوەش، نامادەم ئەو سەرچلئىيە بكەم،
 من پىنگوت: تۆ خەرىكى كارى خۆت بە..

دوو شەو و روژ بە سەر ئەم را و تەكبىرەدا تىپەرى و سىتەم شەو لە حانوت گەرايەوه، كە
 دانىشت بە دەم زەردەخەنەيەكى شىرينەوه، كە سەرتاپاى لەگەڵدا دەخەنى پىيوتم:

+ ها چىت وت؟

- بۆ چى؟

+ مەسەلەى هەلئەتنتەكە!

به كه ميگه گومانهوه روانيمه ريوخساري و له ناكاوردا و له ناخهوه هستيكي سهيرم لهلا پهيداوو، كه ههقي خۆم بسو بهگومانهوه بڕوانه نهو برياره ناوهختهوهي عملي، ناخر وروژاندني كوتوپري بابهيكي وا هستيار و چاره نووسساز بهنهو هه موو زهوق و شهوق و رووخشييهوه دهباويه بيهت به جينگهي گومانم.. تو بلتي نهم كابرا عاره به نهمنه تهلهيهكي بو نه نابيتهوه؟ تا شهويك بمدا به قلهيه كدا و وهكو دهسه گوئيگ له ناو كلاويكي تهپيودا پيشكهش به بهرپرسه كهي خۆيم بكات؟ بۆيه پيموت:

- نا..نا، جاريگ شتي وا له بري خۆت بهرهوه..

+ بروات ههيهت بو دهر بازبوتن ريگايهكي زور ناسانتر لهوهي كه پيري شهو لهسهري ريگكهوتين شك دههم، چون ههر ئيستاهه ئيسيت بهچيته ژورري سه شۆركه كه و بگهرييتهوه، ناوا به ناساني دهردهچيت و نازاد دهيهت، خۆت ناماده كه سبهی كاتژميتر ده بو دوانزهي نيوهرۆ خواحافيزيت ليدهكه م!!

من گومانهكه م خهستتر بسووهوه، نهك ههر خهستتر، بهلكو گومانم نه ما لهوهي كه گه مهيهكي به دهستهويه، نه گهر ورياي خۆم نهم زور به ناساني ملم دهكات به پهتهكهوه، بۆيه بهدهم ههلهچونهوه پيموت:

- دهزاني تو قسهي پووچ و بي مانا دهكهيت؟ بربوابكه گهر ده مهي نهم باسه دانه خهيت ژورره كهت به جيده هيلم و دهچمه قاوشهكه، ههلاتني چي؟ من گالتهم له گهلتا كرد و تاقيتم كردهوه، بهسييه تي.

عملي كه زاني تهواو تهنگاوي كردووم بهدهم پيگه نينهوه باوهشي پياكردم وتي:
+ كوره شيته منيش دهليم ههلاتني چي؟ بهر لهوهي بيتهوه نهفسهري نيشكگر پيپراگه ياندم وتي: ليبوردي گشتيمان بو دهرچوه!!

بو سبهی له گهلتا خواحافيزيكرندا نهو (مرۆفه عاره به) باوهشي پيادا كردم و گوشيمي به سينگيهوه و بهدهم نهمه پيگه نينيكهوه وتي:

+ نهوه تا له زيندان دهرچووي، بهلام نيتر سه رچلي مهكه و له بهر خاتري مندا له كان و دايك و باوكت خۆت بهاريژه.

من پيموت: به شهبه حالي خۆم له زيندانتيكي گچكهوه دهگوازريمهوه بو زيندانتيكي گهوره و بهر فراوان، زيندانتيك ناوي (عيراق)ه.

تهواو